

Samhällets krisberedskap Förmåga och genomförd verksamhet 2004

KRISBEREDSKAPS
MYNDIGHETEN

Samhällets
krisberedskap –
Förmåga och
genomförd
verksamhet
2004

Titel: Samhällets krisberedskap – Förmåga och genomförd verksamhet 2004
Utgiven av: Krisberedskapsmyndigheten (KBM)
Original: Sörman Information & Media AB
Omslagsfoto: Klas Fritzon/Norrlandia
Upplaga: 1500 exemplar
ISSN: 1651-9299
ISBN: 91-85053-77-5
KBM:s dnr: 0523/2004
Tryck: Edita

Skriften kan erhållas kostnadsfritt från KBM
E-post: bestallning@krisberedskapsmyndigheten.se

Skriften kan laddas ned från KBM:s webbplats
www.krisberedskapsmyndigheten.se

Planeringsprocessen 2005:2

Innehåll

Sammanfattning	7
Summary	9
1. Samhällets samlade förmåga 2004	13
1.1 Sammanfattning	13
1.2 Samhällets samlade förmåga	13
1.2.1 Verksamhetsområde Svåra påfrestningar på samhället i fred	14
1.2.2 Verksamhetsområde Det civila försvaret	15
1.3 Effekterna av genomförd verksamhet	16
1.3.1 Att bevara och höja förmågan	16
1.3.2 Verksamhetens effekt på förmågan 2004	16
1.3.3 Förväntad effekt av verksamheten under 2005	17
1.3.4 Höjda krav medför sänkt förmågebedömning	17
1.4 Framtida insatser	18
1.5 Utvecklingstendenser	19
2. Ekonomi	23
2.1 Avgränsning	23
2.2 Konsekvenser av utgiftsbegränsningar	23
2.3 Ekonomiskt utfall per samverkansområde	26
2.4 Indelning i verksamhetsområden	28
2.4.1 Svåra påfrestningar på samhället i fred	29
2.4.2 Det civila försvaret	31
2.5 Generella slutsatser	32
3. Läsanvisning till uppföljningens delar	33
3.1 Verksamhetsuppföljningen	33
3.2 Den ekonomiska uppföljningen	33
3.3 Förmågebedömningen	33
3.3.1 Förmågebedömningens roll	33
3.3.2 Begrepp	34
3.3.3 Myndigheters förmåga i CBRN-situationer	36
3.3.4 Samhällets förmåga utifrån flodvågskatastrofen 2004 och januaristormen 2005	36
3.3.5 Utveckling av förmågebedömningarna	37
4 Områdesansvar på lokal nivå	39
4.1 Uppföljning av den kommunala krisberedskapen	39
4.1.1 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samhällets förmåga på lokal nivå	39
4.1.2 Sammanfattning av genomförd verksamhet samt behov av framtida insatser	39
4.1.3 Förändringar i den kommunala beredskapen	39
4.1.4 Om uppföljningen	40
4.2 Krisledningsnämnd	40
4.3 Beredskapssamordnare	40
4.4 Risk- och sårbarhetsanalyser	40
4.5 Krishanteringsplaner	41

4.6	Övningar	41
4.7	Samverkan	42
4.8	Frivilligorganisationer	42
4.9	Övriga krisberedskapshöjande åtgärder	42
4.10	Målbilden	43
4.11	Kommunernas bedömning av förmåga	43
4.12	Länsstyrelsens bedömningar av kommunernas förmåga	43
4.13	Ekonomisk uppföljning	44
5.	Områdesansvar på regional nivå	45
5.1	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samhällets förmåga på regional nivå	45
5.2	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av de enskilda länsstyrelsernas förmåga	45
5.2.1	Förmåga till regional krishantering	45
5.2.2	Förmåga till anpassning	50
5.2.3	Framtida insatser	50
5.3	Sammanfattning av länsstyrelsernas verksamhet	50
5.3.1	Länsstyrelsernas uppgift	50
5.3.2	Sammanfattning av genomförd verksamhet	51
5.3.3	Bidrag till verksamhet	51
5.3.4	Ekonomisk uppföljning	53
6.	Krisberedskapsmyndigheten	54
6.1	Krisberedskapsmyndighetens övergripande uppgifter	54
6.2	Effekter av genomförd verksamhet	54
6.3	Verksamhet inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur	55
6.4	Verksamhet inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information	57
6.4.1	Verksamhetsområde Det civila försvaret	57
6.4.2	Verksamhetsområde Svåra påfrestningar	58
6.4.3	GotSam	64
7.	Centrala myndigheter	65
7.1	Samverkansområdesgemensam verksamhet	65
7.2	Samverkansområde Teknisk infrastruktur	66
7.2.1	Sammanfattning av genomförd verksamhet	66
7.2.2	Sammanställning av förmågebedömningar	71
7.2.3	Affärsverket svenska kraftnät	71
7.2.4	Elsäkerhetsverket	72
7.2.5	Krisberedskapsmyndigheten	73
7.2.6	Livsmedelsverket	74
7.2.7	Post- och telestyrelsen	75
7.2.8	Statens energimyndighet	77
7.2.9	Statens kärnkraftinspektion	78
7.2.10	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga	80
7.3	Samverkansområde Transporter	83
7.3.1	Sammanfattning av genomförd verksamhet	83
7.3.2	Sammanställning av förmågebedömningar	89
7.3.3	Banverket	89
7.3.4	Luftfartsverket	90

7.3.5	Sjöfartsverket	92
7.3.6	Vägverket	92
7.3.7	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansrådets samlade förmåga	94
7.4	Samverkansområde Spridning av farliga ämnen	96
7.4.1	Sammanfattning av genomförd verksamhet	96
7.4.2	Sammanställning av förmågebedömningar	103
7.4.3	Kustbevakningen	103
7.4.4	Livsmedelsverket	104
7.4.5	Rikspolisstyrelsen	106
7.4.6	Smittskyddsinstitutet	107
7.4.7	Socialstyrelsen	108
7.4.8	Statens jordbruksverk	110
7.4.9	Statens kärnkraftinspektion	111
7.4.10	Statens räddningsverk	112
7.4.11	Statens strålskyddsinstitut	114
7.4.12	Statens veterinärmedicinska anstalt	115
7.4.13	Tullverket	117
7.4.14	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansrådets samlade förmåga	118
7.5	Samverkansområde Ekonomisk säkerhet	120
7.5.1	Sammanfattning av genomförd verksamhet	120
7.5.2	Sammanställning av förmågebedömningar	124
7.5.3	Arbetsmarknadsstyrelsen	124
7.5.4	Ekonomistyrningsverket	125
7.5.5	Finansinspektionen	126
7.5.6	Riksförsäkringsverket	127
7.5.7	Riksgäldskontoret	128
7.5.8	Skatteverket	129
7.5.9	Statens energimyndighet	130
7.5.10	Statens jordbruksverk	131
7.5.11	Tullverket	132
7.5.12	Verket för näringslivsutveckling	133
7.5.13	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansrådets samlade förmåga	134
7.6	Samverkansområde Områdesvis, samordning, samverkan och information .	136
7.6.1	Sammanfattning av genomförd verksamhet	136
7.6.2	Sammanställning av förmågebedömningar	141
7.6.3	Ekonomistyrningsverket	141
7.6.4	Krisberedskapsmyndigheten	142
7.6.5	Lantmäteriverket	143
7.6.6	Skatteverket	144
7.6.7	Statistiska centralbyrån	145
7.6.8	Styrelsen för psykologiskt försvar	146
7.6.9	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansrådets samlade förmåga	147
7.7	Samverkansområde Skydd, undsättning och vård	147
7.7.1	Sammanfattning av genomförd verksamhet	147
7.7.2	Sammanställning av förmågebedömningar	154
7.7.3	Kustbevakningen	154
7.7.4	Luftfartsverket	155
7.7.5	Migrationsverket	156

7.7.6	Rikspolisstyrelsen	157
7.7.7	Sjöfartsverket	158
7.7.8	Socialstyrelsen	159
7.7.9	Statens räddningsverk	161
7.7.10	Statens strålskyddsinstitut	162
7.7.11	Tullverket	164
7.7.12	Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansrådets samlade förmåga	165
8.	Frivilliga försvarsorganisationer	167
8.1	Verksamhet	167
8.2	Kostnader	172
9.	Särskild uppföljning: Översikt av hur svenska myndigheters engagemang i internationella organisationer påverkar krisberedskapen	175
Bilaga 1:	Genomförd verksamhet 2004 – Verksamhetsområde Svåra påfrestningar	177
Bilaga 2:	Genomförd verksamhet 2004 – Verksamhetsområde Det civila försvaret	305

Sammanfattning

Regeringen uppdrog den 22 december 2004 åt Krisberedskapsmyndigheten att i samverkan med berörda myndigheter, kommuner, landsting och frivilliga försvarsorganisationer redovisa en uppföljning av de åtgärder som vidtagits under 2004 för att stärka förmågan inom det civila försvaret samt beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred.

Uppföljningen avser den verksamhet som utförts under året, hur medelsförbrukningen fördelar sig samt en bedömning av aktörernas och samhällets förmåga. De vidtagna åtgärderna redovisas per samverkansområde och myndighet. Kostnader redovisas uppdelade per åtgärdskategori, myndighet, samverkansområde och verksamhetsområde. Krisberedskapsmyndigheten har i uppföljningen av 2004 års verksamhet fortsatt att betona bedömningen av samhällets förmåga.

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att samhällets grundförmåga är icke godtagbar.

Krisberedskapsmyndigheten gör samtidigt bedömningen att samhällets förmåga inom en fem- eller tioårig anpassningsperiod är godtagbar. Bedömningen förutsätter att samhällets krisberedskap under en anpassningsperiod tillförs erforderliga medel. Krisberedskapsmyndigheten anser att dessa båda bedömningar grovt motsvarar förmågan inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar på samhället i fred respektive verksamhetsområde Det civila försvaret.

Grunden för bedömningen att samhället har en otillräcklig förmåga att hantera svåra kriser är de brister som finns inom elförsörjningen, IT- och telekommunikationerna och försörjningen med dricksvatten. Samhället bedöms även ha problem att hantera vissa händelser med kemiska ämnen, epidemier samt kriser orsakade av radioaktiva ämnen. Vid stora katastrofer bedöms även polis och sjukvård få svårt att möta de krav som samhället ställer. Dessutom saknar samhället idag tillräcklig förmåga att hantera kriser som drabbar samhällsviktiga ekonomiska system. Detta är samma sektorer som identifierades som otillräckliga i förra årets uppföljning.

Däremot framstår det tydligare i år att det ofta är brister i samhällets grundläggande säkerhet som ligger bakom den dystra bilden, snarare än brister i de samhällsresurser som byggts upp specifikt för att hantera svåra kriser. Så länge säkerheten i vardagsverksamheten, den bas samhällets krisberedskap vilar på, inte är godtagbar kommer samhället inte att kunna hantera en svår påfrestning. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att grundläggande säkerhetskrav bör ställas på till exempel operatörer och ägare av den tekniska infrastrukturen.

Uppföljningen visar dock även på vissa ljuspunkter. Samhällets krisberedskap har generellt förbättrats under året och Krisberedskapsmyndigheten bedömer att särskilt inom två av de områden som bedöms ha brister har förmågan förbättrats under året. Det handlar dels om förbättrade möjligheter att leda insatser vid kriser med inslag av radioaktiva ämnen, dels om förbättringar i förmågan att hantera hot mot det finansiella systemet.

Summary

On December 22, 2004, the Government tasked the Swedish Emergency Management Agency (SEMA) in co-operation with other concerned central authorities, municipalities, county councils and voluntary defence organisations to present a follow-up of the measures taken during 2004 aimed at strengthening the capability of the civilian defence, and strengthening preparedness for severe emergencies in the society during peacetime

The follow-up concerns the activities carried out during the year, i.e. how funding was distributed and an assessment of the capability of both individual parties and society. The measures taken are presented for each co-ordination area and central authority. The costs are presented for each measure category, central authority, co-ordination area and operational area. In the follow-up SEMA continues to emphasise the assessment of society's capability.

SEMA concludes that society's basic capability is unacceptable. However, SEMA also concludes that society's capability regarding civilian defence is acceptable within a five to ten-year adjustment period. This assessment presumes that society's emergency management receives the necessary funding throughout the adaptation period. SEMA considers these assessments to correspond roughly to the following operational areas: Severe Emergencies in the Society during Peacetime, and Civilian Defence.

The assessment that society does not have adequate capability for handling severe emergencies is based on defects in the electricity supply, IT and telecommunications and the drinking water supply. Society is also judged to have poor capability for dealing with events caused by chemical agents and epidemics, and emergencies caused by radioactive substances. In the event of a major disaster, police and medical services are judged to have difficulties meeting society's requirements. Society's capability for handling disruptions to critical financial systems is also inadequate. These same inadequacies were identified in last year's follow-up.

However, it is more evident this year that defects in society's basic security are usually the source of these inadequacies, rather than defects in the resources that have been specifically developed for handling severe emergencies. Security in everyday activities forms the basis of society's emergency management. If the level of everyday security is unacceptable, society will not be able to handle a severe emergency. SEMA assesses, therefore, that operators and owners of the technical infrastructure, for example, should be responsible for complying with a set of basic security requirements.

The follow-up does show some positive developments, however. Society's emergency management has generally improved over the past year and SEMA assesses that in two specific areas where defects were identified, capability has now improved. These were firstly, improved opportunities for leading initiatives in emergencies caused by radioactive substances, and secondly, improved capability for handling threats to the financial system.

Förkortningar för samverkansansvariga myndigheter och frivilliga försvarsorganisationer

Samverkansansvariga myndigheter

AMS	Arbetsmarknadsstyrelsen
BV	Banverket
ESV	Ekonomistyrningsverket
FI	Finansinspektionen
KBM	Krisberedskapsmyndigheten
KBV	Kustbevakningen
LFV	Luftfartsverket
LMV	Lantmäteriverket
NUTEK	Verket för näringslivsutveckling
PTS	Post- och telestyrelsen
RFV	Riksförsäkringsverket
RGK	Riksgäldskontoret
RPS	Rikspolisstyrelsen
SCB	Statistiska centralbyrån
SJV	Statens jordbruksverk
Sjöv	Sjöfartsverket
SKI	Statens kärnkraftinspektion
SLI	Livsmedelsverket
SMI	Smittskyddsinstitutet
SoS	Socialstyrelsen
SPF	Styrelsen för psykologiskt försvar
SRV	Statens räddningsverk

SSI	Statens strålskyddsinstitut
STEM	Statens energimyndighet
SVA	Statens Veterinärmedicinska Anstalt
SVK	Affärsverket svenska kraftnät
VV	Vägverket

Frivilliga försvarsorganisationer

CFB	Centralförbundet för befälsutbildning
FAK	Frivilliga automobilkårens riksförbund
FFK	Frivilliga flygkåren
FMCK	Frivilliga motorcykelkårens riksförbund
FRO	Frivilliga radioorganisationen
SBK	Svenska brukshundklubben
SBS	Svenska blå stjärnan
SCF	Sveriges civilförsvarsförbund
SKBR	Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund
SLK	Svenska lottakåren
SRK	Svenska röda korset

1. Samhällets samlade förmåga 2004

1.1 Sammanfattning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samhällets grundförmåga att hantera kriser är **icke godtagbar**. Bedömningen grundas på att samhällets förmåga bedöms vara icke godtagbar när det gäller väsentliga delar av den tekniska infrastrukturen, förmågan att hantera CBRN-situationer samt förmågan att skydda, undsätta och vårda medborgarna vid storskaliga kriser.

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att samhällets förmåga inom en fem- eller tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**. Bedömningen förutsätter att samhällets krisberedskap under en anpassningsperiod tillförs medel i tillräcklig utsträckning.

Krisberedskapsmyndigheten anser att dessa båda bedömningar grovt motsvarar förmågan inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar på samhället i fred respektive verksamhetsområde Det civila försvaret.

1.2 Samhällets samlade förmåga

I tabellen nedan görs en sammanställning av de bedömningar som Krisberedskapsmyndigheten gjort avseende den samlade förmågan inom respektive samverkansområde. I tabellen har grundförmåga likställts med verksamhetsområde Svåra påfrestningar på samhället i fred och förmåga inom fem eller tio års anpassning har likställts med verksamhetsområde Det civila försvaret. Detta speglar inte fullt ut vad politikområdena omfattar. I grundförmågan ingår till exempel vissa element som hör hemma under verksamhetsområde Det civila försvaret. Även då dessa verksamheter dras från grundförmågan så kvarstår Krisberedskapsmyndighetens bedömning av de samverkansansvariga myndigheternas förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Det ska betonas att samverkansområdena är en struktur för att förbättra planeringen av samhällets krisberedskap, det är inte en operativ struktur. Då en kris inträffar samlas inte myndigheterna samverkansområdesvis för att lösa den. Med "Samverkansområdets samlade förmåga" avser Krisberedskapsmyndigheten därför en samlad bedömning av förmågan hos de i samverkansområdet ingående myndigheternas förmåga att i olika konstellationer hantera kriser. Det är ett försök att skapa en samlad bild av samhällets förmåga.

Samverkansområde	Verksamhetsområde Svåra påfrestningar på sam- hället i fred	Verksamhetsområde Det civila försvaret
Teknisk infrastruktur	Icke godtagbar	Godtagbar
Transporter	Godtagbar	Godtagbar ^a
Spridning av farliga ämnen	Icke godtagbar	Godtagbar
Ekonomisk säkerhet	Icke godtagbar	Godtagbar
Områdesvis samordning, samverkan och information	Godtagbar ^b	Godtagbar ^b
Skydd, undsättning och vård	Icke godtagbar	Godtagbar
Samlad bedömning	Icke godtagbar	Godtagbar

a. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att myndigheternas samlade förmåga till anpassning inom fem år är icke godtagbar. Förmågan till anpassning inom tio år bedöms dock vara godtagbar. Eftersom Försvarsberedningen (Ds 2003:34) bedömer att ett militärt väpnat angrepp är osannolikt under minst en tioårsperiod gör Krisberedskapsmyndigheten därför bedömningen att förmågan till anpassning inom tio år väger tyngre.

b. Omfattar Krisberedskapsmyndighetens bedömning av länsstyrelsernas förmåga

1.2.1 Verksamhetsområde Svåra påfrestningar på samhället i fred

Förutom inom de områden som prioriterades i Planeringsinriktning för det civila försvaret 2004 (elförsörjning, telekommunikationer, IT samt beredskap mot massförstörelsevapen) visar den årliga uppföljningen att grundförmågan är icke godtagbar inom ytterligare ett antal områden. Sedan planeringen för 2004 gjordes har allvarliga brister identifierats i bland annat dricksvattenförsörjningen, de samhällsviktiga transfereringssystemen, förmågan att hantera de CBRN-relaterade hot som inte utgörs av massförstörelsevapen samt förmågan att hantera kriser som kräver stora polis- eller sjukvårdsinsatser. I uppföljningen av samhällets krisberedskap 2004 har därmed inte identifierats några nya allvarliga brister sedan förra året. Däremot framstår det tydligare i årets uppföljning att det ofta är samhällets basförmåga som brister.

Samverkansområdet Teknisk infrastruktur bedöms ha en **icke godtagbar** grundförmåga. Förra året kompletterades kända svagheter inom elförsörjning och elektroniska kommunikationer med att svagheter identifierades inom dricksvattenförsörjningen. Dessa brister är av största betydelse för hela samhällets förmåga. För flera av myndigheterna påverkas förmågan av begränsningar i basförmågan.

Brister inom elsystemet bedöms vara allvarligast på grund av dess betydelse för övriga samhällsfunktioner.

Samverkansområdet Transporter bedöms ha en **godtagbar** grundförmåga. Denna bedömning baseras främst på att majoriteten av samhällets gods- och persontransporter sker med väg-, järnvägs- och sjötransporter, och att dessa transportslag bedöms ha godtagbar grundförmåga. Förmågan att genomföra brådskande transporter över långa avstånd bedöms emellertid vara icke godtagbar så länge Luftfartsverkets förmåga bedöms vara icke godtagbar.

Grundförmågan inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen bedöms vara **icke godtagbar**. Då 2004 års verksamhet planerades låg fokus på NBC-stridsmedel och nedfall. Sedan dess har hotbilden komplicerats och samhället planerar nu utifrån ett betydligt bredare CBRN-hot. Oavsett om det rör sig om antagonistiska handlingar eller rena olyckor bedömer Krisberedskapsmyndigheten att förmågan inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen är icke godtagbar. Brister föreligger bland annat avseende förmåga till indikering och sanering.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att grundförmågan inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet är **icke godtagbar**. Det handlar här om brister i samhällets grundförmåga som inte uppmärksammades i planeringen inför 2004. Dessa brister rör främst de samhällsviktiga transfereringssystemen. Oavsett om systemen är avsedda för den enskilda individens ekonomiska överföringar eller om de är avsedda för näringslivets, kommuners och statliga myndigheters verksamhet skulle störningar i systemens funktion få mycket svåra konsekvenser för samhället.

Inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information bedöms grundförmågan generellt sett vara **godtagbar**. Länsstyrelserna bedöms ha godtagbar förmåga till regional krishantering, vilket är av avgörande betydelse för den samlade bedömningen.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samverkansområdet Skydd, undsättning och vård har en **icke godtagbar** grundförmåga. Det är framför allt insatsernas omfattning som påverkar förmågan. Förmågan vid mycket personalintensiva insatsernas brister både avseende volym och uthållighet. För flera av myndigheterna påverkas förmågan av begränsningar i basförmågan.

1.2.2 Verksamhetsområde Det civila försvaret

Samhällets samlade förmåga inom fem års anpassning, liksom inom tio års anpassning, bedöms vara **godtagbar**. De krav som ställs på samhällets krisberedskap inom en anpassningsperiod är högre än de som ska kunna mötas med grundförmågan. Krisberedskapsmyndigheten bedömer dock att majoriteten av aktörerna inom krisberedskapen har tillfredsställande möjligheter att under en anpassningsperiod hinna bygga upp den kompetens och den infrastruktur som de behöver för att möta en annan hotbild än dagens.

1.3 Effekterna av genomförd verksamhet

1.3.1 Att bevara och höja förmågan

Det kan av verksamhetsuppföljningen i bilaga 1 och 2 framstå som om samhällets förmåga att hantera kriser snabbt förbättras. Detta beror på att uppföljningen visar genomförd verksamhet och att denna verksamhet inte skulle ha vidtagits om den inte hade positiv effekt på förmågan. Av verksamhetsuppföljningen framkommer dock inte i vilken mån samhället under samma år har förlorat förmåga, exempelvis på grund av att utrustning blivit föråldrad, att erfaren personal ersatts av ny personal som måste utbildas med mera. Det bör här betonas att en stor del av alla åtgärder som vidtas syftar till att behålla, eller modernisera, existerande förmåga snarare än att höja den. Vidtagna åtgärder har dock resulterat i att förmågan förbättrats under året.

1.3.2 Verksamhetens effekt på förmågan 2004

Den verksamhet som genomförts under året har resulterat i att Krisberedskapsmyndigheten bedömer att fyra myndigheter (Krisberedskapsmyndigheten, Finansinspektionen, Statens kärnkraftinspektion och Statens strålskyddsinstitut) har höjt sin förmåga att hantera kriser från icke godtagbar till godtagbar. Utöver dessa förändrade bedömningar bedömer Krisberedskapsmyndigheten även att vissa myndigheter har förbättrat sin förmåga till anpassning.

Inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen bedöms i år både Statens strålskyddsinstitut och Statens kärnkraftinspektion ha en godtagbar förmåga, jämfört med icke godtagbar förmåga 2003. I båda dessa fall grundar sig bedömningen på en och samma åtgärd. Under året har Statens strålskyddsinstitut färdigställt och testat sin nya beredskapscentral. I denna inryms vid kris även Statens kärnkraftinspektion. Denna beredskapscentral bedöms innebära att båda myndigheterna nu har en godtagbar ledningsförmåga under såväl CBRN-relaterade kriser som vid andra kriser. Den förbättrade ledningsförmågan innebär att Statens kärnkraftinspektion bedöms ha godtagbar förmåga även avseende de delar av verksamheten som ryms inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. Statens strålskyddsinstitut bedöms dock fortfarande ha icke godtagbar förmåga avseende de delar av verksamheten som ryms inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård.

Inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet bedömdes förra året myndigheten Finansinspektionen ha en icke godtagbar förmåga, medan sektorn bedömdes ha godtagbar förmåga. Krisberedskapsmyndigheten gjorde då bedömningen att både myndigheten och sektorn bör ha godtagbar förmåga innan Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan är godtagbar. Under året har Finansinspektionen infört en ny krishanteringsorganisation och krishanteringsplan. Investeringar har gjorts i ett alternativt driftställe för IT-drift samt i reservarbetsplatser för personalen. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att detta har medfört att Finansinspektionen har uppnått en godtagbar förmåga.

Krisberedskapsmyndigheten har ändrat bedömningen av sin egen förmåga från icke godtagbar till godtagbar inom både samverkansområdet Teknisk infrastruktur och samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information. Orsaken till att förmågebedömningen ändrats är att det arbete som utfördes i samband med flodvågskatastrofen och stormen Gudrun prövade myndighetens förmåga och att den befanns vara godtagbar, även om förmågan att sammanställa lägesbedömningar behöver vidareutvecklas. Som en följd av att förmågan prövats bedömer Krisberedskapsmyndigheten även att myndigheten kan uppnå god förmåga inom fem till tio års anpassning.

Bedömningen av länsstyrelsernas förmåga är liksom förra året att de generellt sett har en godtagbar förmåga till regional krishantering. Vid årets utgång hade 20 av 21 länsstyrelser en funktion med vakthavande beslutsfattare, vilket Krisberedskapsmyndigheten bedömer ha inneburit en kraftig förbättring av länsstyrelsernas krishanteringsförmåga.

Inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information bedöms dessutom Lantmäteriverket kunna uppnå en god förmåga inom fem till tio års anpassning. Krisberedskapsmyndigheten har även ändrat bedömningen avseende Livsmedelsverket förmåga till anpassning inom tio år från icke godtagbar till godtagbar.

1.3.3 Förväntad effekt av verksamheten under 2005

Två myndigheter har redovisat att de åtgärder som vidtagits under 2004 och de som planerats för 2005 bedöms påverka nästa års förmågebedömning. De myndigheter som på så vis bedöms ligga nära, och kanske kan uppnå godtagbar förmåga under 2005 är Försäkringskassan och Riksgäldskontoret.

Under 2005 kommer Riksförsäkringsverket (Försäkringskassan) att sätta ytterligare ett driftställe i drift vilket bedöms innebära att förmågan kommer att vara godtagbar vid årets utgång. Dessutom kommer Riksgäldskontoret att gå igenom och testa reservsystem för upprätthållandet av samarbete med sina viktigaste parter. Om detta faller väl ut bedöms myndighetens förmåga vara godtagbar vid 2005 års utgång. Om 2005 års verksamhet får detta utfall innebär det att samtliga samverkansansvariga myndigheter inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet bedöms ha godtagbar förmåga vilket skulle innebära att samverkansområdet i sin helhet skulle bedömas ha godtagbar förmåga.

1.3.4 Höjda krav medför sänkt förmågebedömning

Troligtvis kommer emellertid förmågebedömningarna nästa år att visa att samhällets förmåga försämrats under året. Förmågebedömningen är en uppskattning av myndigheters och sektors förmåga utifrån de krav som ställs på dem. Detta innebär att bedömningen av förmåga inte enbart förändras på grund av förbättringar eller försämringar inom sektorer och myndigheter, utan att den även förändras på grund av att kraven förändras.

Ett krav som myndigheterna hade att ta ställning till i sin förmågebedömning för 2004 var att de skulle ha förmåga att i händelse av en fredstida kris kunna agera i sina roller med en uthållighet i upp till någon vecka. I planeringen för verksamheten under 2005 utvecklades detta krav och i nästa års förmågebedömning är det inte enbart de samverkansansvariga myndigheterna som ska ha förmåga att kunna agera med en uthållighet i upp till någon vecka, utan även verksamhetskritiska delar av respektive sektor. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det är sannolikt att detta utökade krav kommer att medföra att flera myndigheter kommer att gå från godtagbar till icke godtagbar förmåga i nästa års förmågebedömningar. Denna försämring i förmåga speglar ökade krav, inte en försämring av reell förmåga. Sådana variationer i bedömningen av samhällets förmåga är en naturlig följd av att arbetet med krisberedskap utvecklas och kraven utökas till att omfatta nya förmågor.

1.4 Framtida insatser

Av förmågebedömningarna för 2004, liksom för 2003, framgår att bortfall av elförsörjningen är det enskilt största hotet mot samhällets förmåga att möta olika kriser. Den nära kopplingen mellan elförsörjning och elektroniska kommunikationer, och deras betydelse för att leda arbetet under kriser, gör att området även fortsatt måste prioriteras. Av stor betydelse för samhällets förmåga avseende detta område, men även avseende exempelvis informationssäkerheten och dricksvattenförsörjningen, är att dagens brister till största delen inte kan åtgärdas inom den statliga planeringen och det ordinarie statliga krisberedskapsarbetet. Det är basförmågan hos olika aktörer som är för låg.

Krisberedskapsmyndigheten anser därför att de viktigaste insatserna är åtgärder som riktar mot infrastrukturens ägare och operatörer i syfte att höja deras förmåga att motstå de kriser som ligger mellan de vardagliga incidenterna och en svår påfrestning på samhället i fred. Insatserna för att förebygga och hantera en svår påfrestning på samhället i fred bedöms ha åstadkommit en förmåga som närmar sig godtagbar, men så länge vardagsverksamheten, den bas denna förmåga vilar på, inte är godtagbar kommer samhället inte att kunna hantera en svår påfrestning. Insatser bör därför göras i syfte att höja förmågan att hantera större fredstida incidenter inom näringsliv och kommuner. Dessa brister kan åtgärdas på flera sätt. Insatser finansierade via anslag 7:5¹ i syfte att till exempel höja medvetenheten om problematiken är ett sätt, ett annat är att se över föreskriftsrätt, tillsynsansvar och annan lagstiftning så att samhället garanteras en miniminivå avseende säkerhet i den tekniska infrastrukturen.

Dessa slutsatser från arbetet med att bedöma samhällets förmåga 2004 stärker det behov av att utveckla grundläggande säkerhetskrav för samhällsviktig verksamhet som presenteras i *En utvecklad krisberedskap – Krisberedskapsmyndighetens underlag inför 2005 års proposition om krisberedskap*.

---

1. Anslag 7:5 Krisberedskap ersätter från och med den 1 januari 2005 anslag 6:5 Civilt försvar

Resonemanget om att det är basförmågans låga nivå som gör att samhället, trots omfattande insatser inom krisberedskapen, inte har en godtagbar förmåga att hantera omfattande händelser gäller i viss utsträckning även polis och sjukvård. Inom polisen finns en förstärkningsresurs (den särskilda beredskapspolisen) men denna har mycket låg tillgänglighet enligt rådande lagstiftning.

Systemet för att planera för samhällets krisberedskap är baserat på behovet av samverkan. Bedömningarna av myndigheternas förmåga pekar på att just samverkan och samordning är områden som även fortsatt bör prioriteras i syfte att stärka samhällets förmåga. Samverkansbehovet sträcker sig från att delta i nätverk och internationella organisationer i syfte att upprätthålla omvärldsbevakning och omvärldsanalys, via den samverkan som behövs för att samordna exempelvis system för tidig varning och informationsinsatser, till samverkan för att utforma metoder för att effektivt kunna bidra vid krishanteringsinsatser utomlands samt kunna ta emot hjälp från utlandet. Inom flera områden behövs även samverkan mellan lokal, regional och central nivå utvecklas, detta gäller bland annat inom dricksvattenförsörjningen.

Kopplat till samverkan finns det även ett behov av utredningar kring beroendeförhållanden inom olika delar av krisberedskapen. Det handlar dels om att kartlägga det tekniska beroendet mellan de system som olika myndigheter använder, dels om att kartlägga de behov olika aktörer har av varandra i en kris. I ett system som bygger på anpassningstanken är det dessutom mycket viktigt att myndigheterna har förmåga att upprätthålla sitt bevakningsansvar. Utredningar och analyser av förändringars betydelse för myndighetens ansvarsområde måste därför regelbundet genomföras.

Av avgörande betydelse för samhällets förmåga är att utbildning och övningar är återkommande och håller hög klass. Övningar och utbildningar ska dels höja förmågan på bredden hos ett stort antal personer inom exempelvis polis, räddningstjänst och sjukvård men de ska även höja specifika kunskaper hos vissa specialist- och ledningsfunktioner.

För att höja samhällets förmåga behöver det även fortsatt vidtas åtgärder för att säkerställa tillgången på experter. Dels behöver expertisen göras tillgänglig vid operativa insatser vid CBRN-händelser, dels behöver åtgärder vidtas för att säkerställa återväxten av experter. Det är oklart hur denna återväxt ska finansieras.

1.5 Utvecklingstendenser

Samverkansområdesövergripande

I det försvarsbeslut som regeringen presenterade hösten 2004 i propositionen *Vårt framtida försvar* (prop. 2004/05:5) föreslås en fortsatt utveckling av Försvarsmakten från invasionsförsvar till insatsförsvar. Försvarsmakten går från ett nationellt försvar av det svenska territoriet med utbredd geografisk närvaro i landet, till ett försvar med ökat fokus på

internationella insatser med få garnisoner. Även hemvärnet kommer att minska avsevärt. Detta gör att Försvarsmakten vid svåra påfrestningar i framtiden inte kommer att kunna lämna ett lika brett stöd till samhället med materiel och personalresurser som man kan idag.

Detta kommer att få konsekvenser för samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar och andra kriser. De resurser som Försvarsmakten tidigare har kunnat bidra med, till exempel reservkraftverk och bandvagnar, måste tillhandahållas på annat sätt, till exempel genom att tillföra andra aktörer resurser eller genom avtal med privata entreprenörer. I vissa fall kan det vara möjligt att överta de resurser som Försvarsmakten avvecklar, till exempel bandvagnar. Vissa personalresurser kan ersättas genom ett ökat engagemang av frivilliga, men det är troligt att samhällets samlade förmåga åtminstone initialt försämras av neddragningarna inom Försvarsmakten.

Samverkansområdet Teknisk infrastruktur

De ömsesidiga beroendeförhållandena mellan olika delar av den tekniska infrastrukturen blir allt mer komplexa. Samhällsviktig infrastruktur förlitar sig i hög grad på att IT-stöden och systemen växer samman. IT-system krävs för att styra elsystemen, vilka i sin tur är beroende av telesystemen, som är beroende av elkraft. Faller ett av systemen ifrån påverkas de andra i stor utsträckning. Krisberedskapsmyndigheten konstaterar även att de informationssäkerhetsrelaterade riskerna i samhället ökar, detta trots att skyddsåtgärderna på olika nivåer också ökar.

Denna sammankoppling mellan olika delar av den tekniska infrastrukturen innebär att förmågan på myndighetsnivå snabbt kan sänkas genom störningar i en del av den tekniska infrastrukturen. Det innebär även att förmågan att upprätthålla funktionen inom respektive myndighets del av den tekniska infrastrukturen blir allt viktigare eftersom en störning inom en myndighets ansvarsområde snabbt kan spridas vidare till andra delar av den tekniska infrastrukturen.

Samverkansområdet Transporter

En transportslagsövergripande trend är att godsvolymer koncentreras alltmer till större stråk och terminaler. De färre men större terminalerna tar antingen hand om ett allt bredare godsspektrum, eller specialiserar sig på en enda produkt. Det pågår alltså en rörelse dels mot ett relativt litet antal logistiska centraler samt mot ett fåtal högt specialiserade terminaler.

Internationaliseringen medför att fler utländska aktörer etablerar sig på den svenska transportmarknaden. Ur krisberedskapssynpunkt medför detta svårigheter att studera robustheten i transportflödena samt att planera för samhällets krisberedskap. För flertalet utlandsbaserade aktörer finns det inte någon skyldighet att medverka i planeringen av samhällets krisberedskap.

Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen

Försörjningen av experter inom vissa kompetensområden kan bli ett problem inom fem till tio år. Dessa tendenser har upptäckts inom N-plattformen i samverkansområdet och beror på att för få studenter väljer att bedriva fortsatta forskningsstudier inom relevanta områden (radiofysik, kärnkemi och strålningsfysik) samt att vissa utbildningar inte längre bedrivs (radioekologi och radioanalytisk kemi). Bristen på experter kommer troligtvis inte att märkas förrän en större N- eller R-relaterad kris inträffar och expertisen efterfrågas.

En annan utveckling som på sikt berör tillgången på expertis inom samverkansområdet är det faktum att EU:s smittskyddsmyndighet förläggs till Sverige. Detta för troligen med sig positiva effekter för den svenska krisberedskapen i form av ökat nätverksbyggande mellan Smittskyddsinstitutets experter och de experter som kommer att arbeta på EU:s smittskyddsmyndighet. Samtidigt kan lokaliseringen till Sverige innebära att fler svenskar, relativt andra nationaliteter, anställs. Detta skulle medföra negativa konsekvenser i form av att ett antal av landets främsta experter, anställs på den nya myndigheten och på så vis lämnar den svenska krisberedskapen. Det är ännu för tidigt att säga om utvecklingen pekar i den ena eller andra riktningen.

Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet

Utvidgningen av EU och integreringen av låglöneländer som Kina och Indien i världsmarknaden förändrar relativt snabbt de ekonomiska strukturer vi har varit vana vid. EU:s jordbrukspolitik kommer troligen att förändras liksom tillverkningsindustrins strukturer, och därmed världshandelsmönstren. Kontinuerlig omvärldsbevakning och analys kommer att spela en allt större roll för att upprätthålla den svenska krisberedskapens handlingsfrihet avseende försörjningsfrågor.

Samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att de utvecklingstendenser som har störst betydelse för samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information är utvecklingstendenser på lokal och regional nivå som påverkar de geografiskt områdesansvariga aktörerna. Krisberedskapsmyndigheten hänvisar därför till kapitel 4 och 5.

Samverkansområdet Skydd, utsättning och vård

Tullverket bedömer att Sverige från år 2004 står inför en förstärkt hotbild avseende kriminalitet från Ryssland och Baltikum. I och med Estlands, Lettlands och Litauens inträde i den Europeiska unionen försvinner stora delar av de kontrollmöjligheter som Tullverket hittills har haft. Det ska betonas att Tullverket i första hand syftar på narkotika och annat "ordinärt" smuggelgods, inte smuggling av massförstörelsevapen eller CBRN-ämnen. Ett ökat inflöde av narkotika och ett ökat antal kriminella som reser riskerar dock att leda till att Polisen belastas hårdare under normala förhållanden och därmed kan avdela färre

resurser vid en svår påfrestning. Eftersom bristen på poliser har identifierats som en av de nyckelfaktorer som drar ner den gemensamma förmågan avseende krishantering inom både samverkansområdet Spridning av farliga ämnen och Skydd, undsättning och vård är denna utökade vardagsbelastning allvarlig för samhällets framtida krisberedskap.

2. Ekonomi

2.1 Avgränsning

I detta kapitel redovisas en ekonomisk sammanställning av hur anslag 6:5 Civilt försvar användes under 2004. Vid planeringen av vilka åtgärder som skulle genomföras 2004 gjordes ingen uppdelning av verksamheten i de båda verksamhetsområdena Svåra påfrestningar på samhället i fred och Det civila försvaret, varför en jämförelse i efterhand av hur planering och faktiskt genomförd verksamhet/förbrukade medel förhåller sig till varandra inom dessa två verksamhetsområden inte är möjlig. I det ursprungliga dokumentet "Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004" görs heller ingen uppdelning av Krisberedskapsmyndighetens förslag till verksamhet på åtgärdskategori (endast myndigheternas äskande återges på åtgärds kategorinivå) varför en jämförelse på denna nivå inte heller är möjlig. Detta kapitel kommer således att på en övergripande nivå jämföra fördelning av ekonomiska medel i "Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004" och faktiskt utfall per 31 december, 2004 på samverkansområdesnivå. Sist i kapitlet lämnas dock en sammanställning av förbrukade medel per verksamhetsområde och åtgärdskategori. Värt att nämna är att de medel som står till regeringens förfogande för internationell operativ verksamhet samt de medel som disponeras av Post- och telestyrelsen (åtgärder för att skydda elektroniska kommunikationer mot allvarliga hot och påfrestningar) samt av Affärsverket svenska kraftnät (elberedskapsåtgärder) ingår som en del i den totala ramen för anslag 6:5 Civilt försvar.

2.2 Konsekvenser av utgiftsbegränsningar

I "Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004" fördelades 1 955 100 000 kr på prioriterad verksamhet inom ramen för samhällets krishanteringssystem i enlighet med inriktningen av anslaget 6:5 Civilt försvar i regeringens budgetproposition för 2003 (prop. 2002/03:1). Vid ingången av 2004 hade detta belopp justerats ned i Krisberedskapsmyndighetens regleringsbrev till 1 834 460 000 kr, dels på grund av finansiering av det nya RAKEL-systemet², dels på grund av en PLO-justering³. I september 2004 drabbades anslag 6:5 Civilt försvar av ytterligare utgiftsbegränsningar (så kallade limiter) vilket justerade ned tillgänglig ram med ytterligare 80 000 000 kr. Dessutom belades de medel som disponeras av Post- och telestyrelsen med utgiftsbegränsningar vilket ytterligare minskade tillgänglig ram för anslag 6:5 Civilt försvar.

Då utgiftsbegränsningar införs i slutet av ett verksamhetsår innebär detta vissa svårigheter eftersom mycket av planerad verksamhet i ett sådant läge antingen redan är genomförd, uppbunden eller på god väg att genomföras. För att hantera neddragningen var det därför nödvändigt att hos myndigheterna identifiera verksamhet som ännu inte var genomförd eller juridiskt uppbunden.

---

2. RAKEL står för radiokommunikation för effektiv ledning.

3. PLO står för pris- och löneomräkning.

Utgiftsbegränsningen som lades 2004 kunde hanteras relativt väl eftersom Krisberedskapsmyndigheten genom de prognoser som lämnats av myndigheterna löpande under året kunde identifiera vilka myndigheter som prognostiserat ett lägre utfall än överenskommet maxbelopp. I så stor utsträckning som möjligt försökte Krisberedskapsmyndigheten ta hänsyn till detta vid neddragningen. Viss verksamhet var försenad, till exempel Statens energimyndighets projekt rörande teknisk styrning av el vid bristsituationer. Annan verksamhet hade fått ett lägre utfall än budgeterat, exempelvis Socialstyrelsens kostnader för räntor och amorteringar. Därför blev konsekvensen av utgiftsbegränsningen för dessa myndigheter inte särskilt stor. Ett antal projekt fick dock ställas in som ett resultat av utgiftsbegränsningen, exempelvis ett samverkansprojekt mellan Totalförsvarets forskningsinstitut och Statens räddningsverk rörande spridningsberäkning, vissa utbildningsuppdrag på Statens räddningsverks räddningsskolor samt omvärldsanalyser av energisituationen för Statens energimyndighet.

En utgiftsbegränsning av den omfattning som den 2004, får dock inte endast kortsiktiga konsekvenser utan påverkar även verksamheten på längre sikt eftersom den verksamhet som temporärt ställs in påverkar planeringen som gjorts för kommande år.

Konsekvenserna av 2004 års utgiftsbegränsning fick enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning begränsad direkt effekt på samhällets förmåga. Samverkansansvariga myndigheter och Krisberedskapsmyndigheten har tillsammans arbetat för att minimera den typen av effekter. Mer allvarliga konsekvenser uppstår istället för förtroendet för planeringen av samhällets krisberedskap. Konsekvenser som inte är lika lätta att spåra som de inställda åtgärderna är att det uppstår en förtroendeproblematik gentemot externa, icke-estataliga aktörer då staten inte kan leva upp till sina utfästelser. Det är också svårt att mäta det omfattande merarbete som uppstår hos berörda myndigheter.

En mycket viktig konsekvens är även att planeringsprocessens legitimitet riskerar att urholkas om långsiktigheten i planeringen försvinner. Det blir svårare att motivera aktörer till att sätta av tid och resurser i en omfattande planeringsprocess då planerad verksamhet återkommande måste ställas in på grund av utgiftsbegränsningar.

Diagram 2.1 Förslag till fördelning per samverkansområde i PU 04 (motsvarar 1 955 100 000 kr).

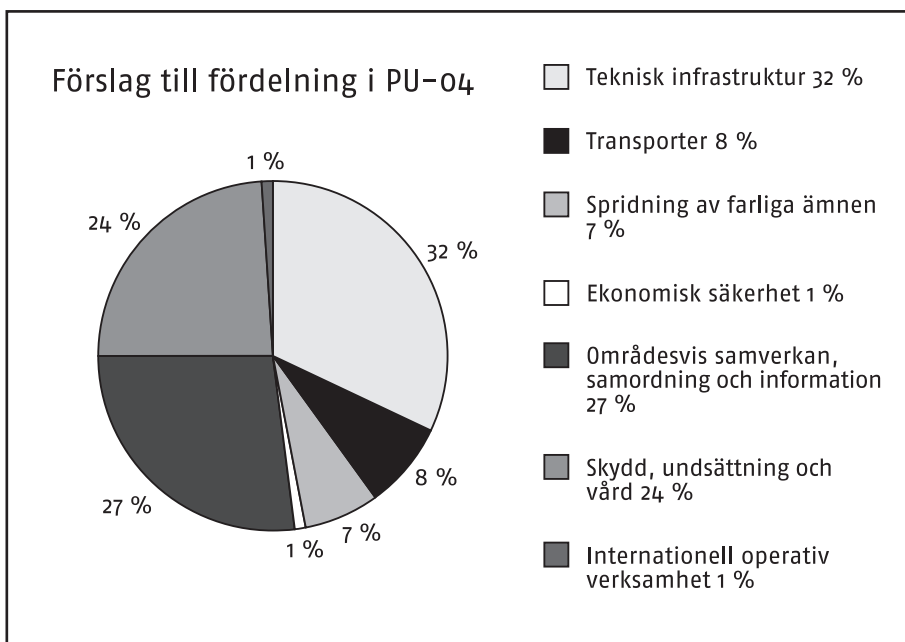
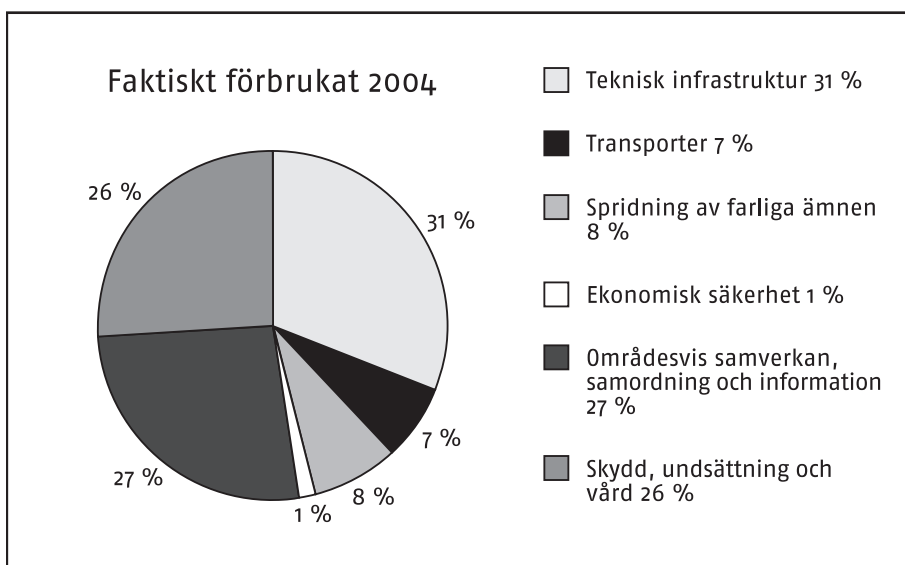

Diagram 2.2 Förbrukat 2004 (motsvarar 1 654 187 518 kr)

2.3 Ekonomiskt utfall per samverkansområde

Den utgiftsbegränsning som lades på anslag 6:5 Civilt försvar fick 2004 främst konsekvenser på längre sikt i och med att verksamhet som förskjuts framåt i tiden även påverkar kommande års verksamhet. Detta förstärks av att anslagssparandet inte får föras över till kommande år.

Tabell 2.1 Ekonomisk redovisning av anslagens förändring och utfall gentemot PU-04.

	Förslag i PU 04	Ram vid ingång av 2004 ^a	Inriktning efter utgiftsbegränsningen i september ^b	Tillgängligt efter utgiftsbegränsning och omfördelning under året	Faktiskt utfall 2004	Utfall i förhållande till ram ^c
Teknisk infrastruktur ^d	639 300 000	609 057 000	19 000 000 ^e	557 088 000	528 659 890	94,90 %
Transporter	147 500 000	119 829 000	3 000 000	117 663 000	114 817 438	97,58 %
Spridning av farliga ämnen	136 100 000	133 653 000	13 100 000	132 741 000	124 578 138	93,85 %
Ekonomisk säkerhet	18 500 000	18 167 000	3 000 000	15 167 000	14 857 447	97,96 %
Områdesvis samverkan, samordning och information	521 300 000	499 308 000	20 500 000	477 177 000	447 176 465	93,71 %
Skydd, undsättning och vård	471 900 000	454 446 000	21 400 000	433 397 000	424 098 140	97,85 %
Internationell verksamhet	20 500 000	20 500 000	0	20 500 000	0	0,00 %
Totalt:	1 955 100 000	1 854 960 000	80 000 000	1 753 733 000	1 654 187 518	94,32 %

- I enlighet med Krisberedskapsmyndighetens regleringsbrev daterat 2003-12-18.
- Krisberedskapsmyndigheten fick en utgiftsbegränsning på ca 80 000 000 kr på de medel som myndigheten själv disponerar och fördelade ut begränsningen på samverkansområdena enligt följande.
- Ram efter utgiftsbegränsning.
- Inklusive avgiftsmedel.
- Därutöver lades en utgiftsbegränsning på avgiftsmedel.

Inom Samverkansområde Teknisk infrastruktur är det främst Post- och telestyrelsen som förbrukat avsevärt mycket mindre medel än överenskommen ekonomisk ram. Detta gäller främst posten investeringar i andras anläggningar. Vid diskussionerna kring utgiftsbegränsningarna var detta något som Post- och telestyrelsen flaggade för kunde hända eftersom omfattande åtgärder i ett tidigt skede hade vidtagits för att möta en omfattande utgiftsbegränsning. När det sedan stod klart att utgiftsbegränsningen inte var lika hög

som först befarats var det inte möjligt för alla Post- och telestyrelsens samarbetspartner att åter komma igång med verksamheten till fullo. Post- och telestyrelsen har heller inte förbrukat hela sitt avgiftsuttag.⁴ Ett annat stort projekt som inte genomfördes 2004 enligt planen var investeringar i det gemensamma radiokommunikationssystemet för elbranschen, MOBIELEX, eftersom kompatibilitetstest gentemot RAKEL skulle genomföras. I väntan på detta test utbetalades inga medel för MOBIELEX.

Inom samverkansområde Transporter har tillgängliga medel i stort sett förbrukats. Myndigheterna inom samverkansområdet drabbades redan vid årets ingång av en nedskärning gentemot det ursprungliga förslaget i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004*. På grund av detta har viss verksamhet inte kunnat genomföras enligt planen. Dessutom har driftvärnsverksamheten avvecklats helt. Flera investeringar har skjutits framåt i tiden och vissa risk- och sårbarhetsanalyser har prioriterats ned på grund av resursbrist. Därutöver har myndigheterna tvingats till en lägre ambitionsnivå på sina verksamheter än planerat vilket leder till förseningar även under kommande år.

Den verksamhet som bedrivs inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen har prioriterats under 2004. Detta framgår bland annat av att trots att området fick en utgiftsbegränsning på cirka 13 000 000 kr var förbrukade medel vid årets slut endast cirka 2 000 000 kr mindre än vad som ursprungligen hade planerats. Detta beror på att ekonomiska medel vid flera tillfällen omfördelats till samverkansområdet under året. Smittskyddsinstitutet är en av de myndigheter som tilldelats extra medel för verksamhet som inte fanns planerad i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004*. Exempelvis för ett projekt om övervakning av virus bland fåglar samt ett forskningsprojekt för modellering av hur smitta sprider sig i samhället.

Myndigheterna inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet har under året prioriterats och verksamheten har i stort kunnat bedrivas i enlighet med planering. Den utgiftsbegränsning som lades drabbade Statens energimyndighet men fick inga större konsekvenser. Orsaken till detta var att medel fanns avsatta för att underhålla och miljöpröva en oljelagringsanläggning på västkusten men då beslut inte fattats av regeringen om att påbörja denna verksamhet, har utfallet av dessa medel varit lågt och i stort sett endast använts till samverkan.

Inom samverkansområdet Områdesvis samverkan, samordning och information har länsstyrelserna samt kommunerna inte fått lika mycket medel utbetalt till sig jämfört med vad som föreslogs i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004*.

Verksamheten som bedrivs inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård har kunnat bedrivas i stort sett enligt planen trots utgiftsbegränsningen eftersom några projekt drabbats av förseningar på grund av andra omständigheter. Hit kan nämnas exempelvis förseningar i upphandlingar för Statens strålskyddsinstitut och inställda utbildningar i katastrofmedicin för Socialstyrelsen på grund av för få anmälningar. Statens räddningsverk har angivit att utgiftsbegränsningen inte fått så stor omedelbar konsekvens

---

4. Informationen är hämtad från Post- och telestyrelsens årsredovisning 2004, dnr 05.1518

och att planerad verksamhet kan genomföras på längre sikt, under förutsättning att medel tilldelas i enlighet med Statens räddningsverks äskanden för 2005 och 2006. Detta har dock Krisberedskapsmyndigheten inte haft möjlighet till på grund av bristande ekonomiska resurser, varför konsekvenser för verksamheten kommer att uppstå.

Värt att notera är att skillnaden mellan tillgängliga medel efter de utgiftsbegränsningar som lades under året och förbrukade medel är totalt drygt 99 000 000 kr. Två poster har särskild betydelse för det stora anslagssparandet. Det är dels de 20 500 000 kr som stått till regeringens disposition för internationell operativ verksamhet och som inte har förbrukats, och dels de cirka 17 000 000 kr som går att härleda till Post- och telestyrelsens verksamhet som inte har förbrukats. Beloppet på 17 000 000 kr inkluderar både anslag och avgifter. Av de medel som Krisberedskapsmyndigheten disponerar har ca 95 % av tillgänglig ram förbrukats.

2.4 Indelning i verksamhetsområden

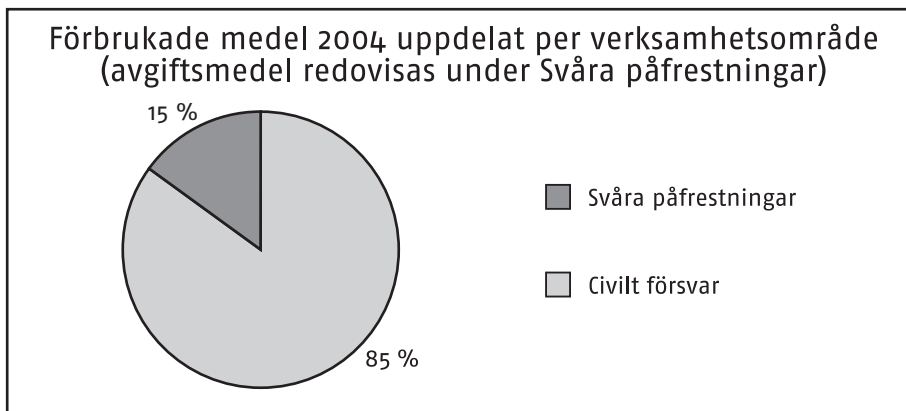
Då 2004 års verksamhet planerades gjordes ingen uppdelning i de två verksamhetsområdena Svåra påfrestningar och Det civila försvaret, vilket försvårar jämförelser mellan planerade och faktiska kostnader. Krisberedskapsmyndigheten har bett myndigheterna att göra denna uppdelning i efterhand. Utgångspunkten för uppdelningen har varit att verksamhetsområdet Det civila försvaret ska omfatta sådan verksamhet som i *Samhällets krisberedskap 2005 – Planeringsunderlag* anges huvudsakligen tillhöra Det civila försvaret.⁵ (Att Krisberedskapsmyndigheten har valt att utgå ifrån detta dokument har att göra med att ingen uppdelning i verksamhetsområden gjordes i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004* samt att Krisberedskapsmyndigheten fann att denna uppdelning i stort kunde anses gälla även för 2004.) Huvudregeln för Krisberedskapsmyndighetens ställningstagande har varit att den i efterhand gjorda uppdelningen ska grunda sig på principen att åtgärder som ger effekt på samhällets förmåga både i fred och vid krig ska redovisas under verksamhetsområde Svåra påfrestningar. I de allra flesta fall har denna uppdelning inte varit problematisk men några verksamheter som hör till det civila försvaret saknades i den uppdelning Krisberedskapsmyndigheten gjorde i *Samhällets krisberedskap 2005 – Planeringsunderlag*. Hit hör till exempel den särskilda beredskapspolisen samt prognostisering av kärnvapenedfall vilka Krisberedskapsmyndigheten i denna uppföljning bedömt tillhöra Det civila försvaret. I några fall gör Krisberedskapsmyndigheten dessutom en annan bedömning än myndigheterna avseende verksamhet som ska tillföras verksamhetsområde Svåra påfrestningar. Här kan nämnas Statens strålskyddsinstitut som i sin ekonomiska redovisning angivit att den största delen av genomförd verksamhet hör till verksamhetsområde Det civila försvaret medan Krisberedskapsmyndigheten bedömer att huvuddelen av verksamheten hör hemma inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar.

Totalt förbrukade medel under 2004 uppgår till 1 654 187 518 kr vilka fördelats på de två verksamhetsområdena enligt följande:

---

5. Denna uppdelning görs i Krisberedskapsmyndighetens årsredovisning för budgetåret 2004.

Diagram 2.3 Fördelning i verksamhetsområde, förbrukade medel 2004

2.4.1 Svåra påfrestningar på samhället i fred

Tabell 2.2 Fördelning per åtgärdskategori Svåra påfrestningar på samhället i fred

Åtgärdskategori	Förbrukat (kr)	Andel av total
Investeringar	75 125 428	6,17 %
Investeringar i andras anläggningar	104 873 796	8,61 %
Drift och underhåll	87 806 406	7,21 %
Kapital och räntekostnader	86 095 146	7,07 %
Avveckling och utförsäljning	801 362	0,07 %
Forskning	69 087 967	5,67 %
Utveckling och utredning	95 524 576	7,84 %
Planering och uppföljning	38 305 572	3,14 %
Utbildning och övning	65 113 003	5,34 %
Samverkan och information	34 505 430	2,83 %
Bidrag och ersättningar	203 054 344	16,66 %
Internationell verksamhet	19 080 602	1,57 %
Övrigt	14 370 164	1,18 %
Elberedskapsavgift	230 000 000	18,88 %
Telekommunikationer	94 744 000	7,78 %
Svåra påfrestningar	1 218 487 796	100 %

Inom åtgärds kategorin *investeringar* har medel i stor utsträckning använts till att förstärka redundansen i myndigheternas interna system i form av t.ex. anskaffning av reservkraft och alternativa förbindelser. Även inköp av laboratorie- och analysutrustning utgör en del av vad som ingår inom åtgärds kategorin.

Inom åtgärds kategorin *investeringar i andras anläggningar* ryms verksamhet som förbättrar akutsjukvårdens tekniska ledningssystem samt en stor del av de medel (både avgifter och anslag) som avsätts för att stärka redundansen i telekommunikationerna och elförörjningen genom exempelvis ö-drift (avgift).

Under drift och underhåll ingår i stor utsträckning att testa de system och underhålla de anläggningar som det investerats i tidigare så att dessa är tillförlitliga vid händelse av en kris.

Kapital- och räntekostnader utgörs av fasta kostnader för tidigare gjorda, lånefinansierade investeringar inom Socialstyrelsens och Statens räddningsverks ansvarsområde.

Posten *forskning* utgörs till stor del av de forskningsbidrag som Krisberedskapsmyndigheten lämnar till flertalet projekt inom exempelvis området "Hot- och hotutveckling" samt "Krisberedskap som del av kommunernas och landstingens verksamhet". Därutöver har forskningsprojekt startats inom områdena sjöfart och hamnar, nyhetsförmedling och kriser, ledningssystem, säkring av samhällsviktiga infrastrukturer, krishantering inom EU samt kontraterrorism.

Inom *utveckling och utredning* har ett antal risk- och sårbarhetsanalyser utförts i syfte att identifiera risker och sårbarheter för dels enskilda myndigheter, dels en viss sektor eller en viss näring. Bland övriga utredningar kan några nämnas som tar upp följande ämnen: möjligheten att kunna prioritera samhällsviktig trafik i de elektroniska kommunikationssystem, mediers sårbarhet, hot- och riskrapport, vilka ekonomiska effekter som kan förväntas följa av en omfattande epizooti samt en nulägesbeskrivning av luft- och vattenburna ambulans transporter.

Inom *planering och uppföljning* återfinns bl.a. planering och uppföljning av verksamhet för andra aktörer än den egna myndighetens, exempelvis för hälso- och sjukvården genom utarbetande av riktlinjer för Socialstyrelsen.

Under åtgärds kategorin *utbildning och övning* återfinns exempelvis utbildning av intern krisledningsorganisation.

Samverkan och information innefattar samverkan inom samverkansområdena, samverkan med den egna myndighetens sektor, andra sektorer, internationella samarbetspartners och näringslivet.

Inom *bidrag och ersättningar* återfinns exempelvis bidrag till räddningscentraler, länsstyrelserna, GOTSAM och katastrofmedicinskt centrum.

Internationell verksamhet innefattar myndigheternas deltagande i exempelvis Nato/PFF-sammanhang.

Under *övrigt* återfinns Försvarets radioanstalts verksamhet.

2.4.2 Det civila försvaret

Tabell 2.3 Förbrukat per åtgärdskategori Det civila försvaret

Åtgärdskategori	Förbrukat (kr)	Andel av total
Investeringar	21 373 524	4,91 %
Investeringar i andras anläggningar	6 641 241	1,52 %
Drift och underhåll	9 039 395	2,08 %
Avveckling och utförsäljning	10 432 553	2,39 %
Utveckling och utredning	6 436 162	1,48 %
Planering och uppföljning	5 262 810	1,21 %
Utbildning och övning	103 274 054	23,71 %
Samverkan och information	316 634	0,07 %
Bidrag och ersättningar	272 823 349	62,63 %
Det civila försvaret	435 599 722	100 %

Inom åtgärds kategorin investeringar återfinns exempelvis investeringar för den särskilda beredskapspolisens behov samt investeringar i reservbroar.

Investeringar i andras anläggningar innefattar de fullträffskyddade teleanläggningarna.

Drift- och underhåll innefattar exempelvis drift av reservbromateriel.

Avveckling och utförsäljning avser sådant beredskapsmateriel som inte anses lämpligt för dagens hotbild eller som är gammalt och behöver förstöras.

Utveckling och utredning avser viss anpassningsplanering och omvärldsbevakning samt vidareutveckling av metodik för det fysiska skyddet.

Planering och uppföljning avser planering av den särskilda beredskapspolisens verksamhet.

Inom *utbildning och övning* återfinns utbildning av den särskilda beredskapspolis, driftvärn och civilpliktiga.

Bidrag och ersättningar innefattar bidrag till kommunerna, till frivilliga försvarsorganisationer och bidrag för att vidmakthålla skyddsrumbeståndet.

2.5 Generella slutsatser

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att verksamheten i huvudsak har kunnat genomföras i enlighet med planeringen i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004*. Utgiftsbegränsningen under året har haft begränsad påverkan på samhällets samlade förmåga, men däremot kommer åtgärder för att förbättra krisberedskapsförmågan att dras med förseningar under ett flertal år till följd av att verksamhet skjuts framåt i tiden.

Av tillgängliga medel 2004 har cirka 94 procent förbrukats, vilket enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning är ett godtagbart utfall. Utgiftsbegränsningen har till viss del varit en bidragande orsak till anslagssparandet, eftersom myndigheterna till följd av utgiftsbegränsningen genomfört verksamhet på en lägre ambitionsnivå än vad som varit nödvändigt. Faktiskt förbrukade medel per samverkansområde motsvarar den prioritering mellan samverkansområdena som gjordes i *Planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2004*. En liten relativ ökning har skett hos samverkansområdena Spridning av farliga ämnen och Skydd, undsättning och vård på bekostnad av en relativ minskning för samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Transporter samt på posten Internationell operativ verksamhet där inga ekonomiska medel har förbrukats.

De ekonomiskt sett tre stora samverkansområdena är Teknisk infrastruktur, Områdesvis samordning, samverkan och information samt Skydd, undsättning och vård. Dessa tre har tillsammans förbrukat cirka 84 procent av totalt tillgängliga medel av anslag 6:5 Civilt försvar. Allra mest ekonomiska medel har förbrukats inom samverkansområde Teknisk infrastruktur, cirka 31 procent av anslaget. Allra minst har samverkansområde Ekonomisk säkerhet förbrukat, cirka 1 procent.

Av förbrukade medel år 2004 har cirka 15 procent använts för åtgärder som i huvudsak syftar till att förbättra förmågan inom det civila försvaret. Resterande medel har använts till åtgärder för att förbättra samhällets förmåga att hantera en svår påfrestning eller till åtgärder som har en nytta inom båda verksamhetsområdena. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att satsningarna på verksamhetsområde Svåra påfrestningar kommer att öka kommande år på bekostnad av åtgärder för det civila försvaret. Inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar på samhället i fred dominerar investeringskostnaderna som tillsammans utgör cirka 29 procent⁶, inklusive drift och underhåll. Inom verksamhetsområde Det civila försvaret dominerar bidrag och ersättningar samt utbildning och övning, som utgör 63 respektive 24 procent av totalt förbrukade medel.

---

6. Omfattar åtgärdskategorierna *investeringar, investeringar i andras anläggningar, drift och underhåll och kapital och räntekostnader*.

3. Läsanvisning till uppföljningens delar

3.1 Verksamhetsuppföljningen

Verksamhetsuppföljningen utgörs till största del av bilaga 1 och 2. Av dessa bilagor framgår vilken verksamhet respektive myndighet bedrivit under året samt vilken effekt de enskilda åtgärderna fått.

En kort sammanfattning av genomförd verksamhet presenteras dock i anslutning till varje samverkansområde (kapitel 7).

3.2 Den ekonomiska uppföljningen

Till skillnad från årsredovisningen som redovisar hur mycket pengar myndigheterna har rekvirerat under året, visar denna uppföljning hur mycket de förbrukade. Den ekonomiska uppföljningen sammanfattas i kapitel 2. Förbrukade medel presenteras även uppdelade per organisation, myndighet och samverkansområde i kapitel 4-7.

3.3 Förmågebedömningen

3.3.1 Förmågebedömningens roll

Syftet med förmågebedömningarna är att skapa en bred bild av hur samhällets förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred samt förmågan till anpassning inom fem respektive tio år ser ut. Genom att bedömningarna pekar mot brister och styrkor i samhällets krisberedskap får riksdagen, regeringen och Krisberedskapsmyndigheten en indikation på inom vilka områden ytterligare insatser behöver göras. Det ska betonas att förmågebedömningarna är just indikatorer på var insatser bör göras. Innan det sker en ominriktning av samhällets krisberedskap vidtas diskussioner med berörda aktörer, fördjupade genomgångar och andra utredningar i syfte att klargöra om, och i så fall hur, insatser bör genomföras. Eftersom förmågan bedöms vara icke godtagbar inom flera viktiga delar av samhällets krisberedskap måste även åtgärder ständigt vägas mot varandra i syfte att höja förmågan så kostnadseffektivt som möjligt.

Bedömningarna av myndigheters och samhällets förmåga utgör största delen av uppföljningen av samhällets krisberedskap. Krisberedskapsmyndigheten har ambitionen att fortsätta utveckla förmågebedömningarna.

I förmågebedömningen redovisas även huruvida Krisberedskapsmyndigheten gjort en annan bedömning än myndigheten.

3.3.2 Begrepp

Krisberedskapsmyndigheten bedömer myndigheternas förmåga uppdelat på grundförmåga samt förmåga till anpassning inom fem respektive tio år. I den planeringsverksamhet som bedrivits under 2004, det vill säga planeringen för 2006 års verksamhet, har nya begrepp använts. Dessa är anpassade till de frestida hot som samhället står inför. Efter som begreppen basförmåga, grundförmåga samt förmåga till anpassning inom fem respektive tio år användes då 2004 års verksamhet planerades användes de även i uppföljningen.

Basförmåga

Med basförmåga avses den normala robusthet och beredskap som finns inbyggd i samhället. Basförmågan avser i första hand förmågan att hantera normala frestida störningar och olyckor som bränder, olyckor med transportmedel med mera. Basförmågan omfattar emellertid även händelser med mer omfattande konsekvenser som exempelvis epidemier och allvarliga smittosamma djursjukdomar, översvämningar, kortare eller längre avbrott i elförsörjningen eller i de elektroniska kommunikationerna. Basförmågan, och de åtgärder som vidtas för att inom ordinarie myndighetsanslag stärka basförmågan, behandlas inte i denna uppföljning.

Grundförmåga

Grunden för samhällets krisberedskap är dess frestida robusthet och flexibilitet. Utifrån denna basförmåga vidtas de åtgärder som krävs för att kunna möta de ökade krav och påfrestningar som kan uppstå vid ett väpnat angrepp. Basförmågan tillsammans med dessa åtgärder utgör grundförmågan.

I *Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004* lades fast att myndigheterna inom sin grundförmåga ska ha en omedelbar förmåga att:

- motstå ett väpnat angrepp med begränsad insats av fjärrstridsmedel eller sabotageförband. Ett sådant angrepp torde främst rikta sig mot teknisk infrastruktur av nationell betydelse. *(För vidare precisering för berörda myndigheter, se hemlig bilaga 5 till Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004).*
- motstå en annan form av angrepp. Exempel på sådana angrepp kan vara informationsoperationer. *(För vidare precisering för berörda myndigheter, se hemlig bilaga 5 till Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004).*
- tillhandahålla personella och materiella resurser för internationella insatser och internationell civil krishantering. Dessa resurser ska också vara tillgängliga för insatser som främjar demokratiska staters utveckling och rättsordning, fredsfrämjande konfliktlösning, gemensam hantering av uppflammande kriser och samarbete inom EU, PFF, OSSE, FN med flera.

- förebygga och stärka samhällets förmåga att hantera större fredstida påfrestningar och kriser. Det gäller bland annat ledningssystem och ledningsresurser, personal, sjukvårdsutrustning, informationsresurser och resurser i övrigt som kan identifieras som lämpliga för användning vid fredstida påfrestningar.

De samverkansansvariga myndigheterna ska även ha förmåga till handlingsfrihet. Med detta menas att de ska upprätthålla handlingsfrihet att i framtiden kunna hantera förändrade säkerhets- och försvarspolitiska förutsättningar.

På kort sikt, efter högst ett års förberedelser, ska det finnas en förmåga att motstå ett väpnat angrepp med insatser av fjärrstridsmedel, sabotageförband och begränsade luftvärnsliga insatsstyrkor. *(För precisering för berörda myndigheter, se hemlig bilaga 5 till Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004).*

Förmåga till anpassning

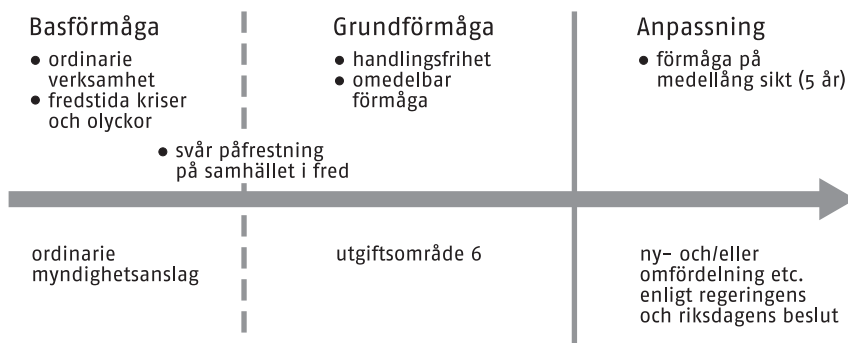
Basförmågan och grundförmågan är centrala för att kunna hantera olika typer av påfrestningar på samhället, särskilt eftersom systemet gällande höjd beredskap är baserat på anpassningsprincipen. Basförmåga, grundförmåga och anpassning står i en påbyggande relation till varandra.

Inom fem års anpassning (medellång sikt) ska myndigheten och sektorn ha förmåga att motstå ett väpnat angrepp som innebär mer omfattande militära operationer på marken, i luften och till sjöss. Kraven på uthållighet och förmåga förväntas öka i detta perspektiv.

Inom tio års anpassning (lång sikt) ska myndigheten och sektorn ha förmåga att motstå flera olika typer av väpnade angrepp.

Illustration av begreppens inbördes förhållande

Förhållandet mellan basförmåga, grundförmåga och anpassning, samt hur åtgärder finansieras, kan beskrivas enligt bilden nedan.

3.3.3 Myndigheters förmåga i CBRN-situationer

I stort sett samtliga myndigheter har på något vis redovisat en icke godtagbar förmåga att verka vid en CBRN-händelse. I bedömningen av myndigheterna har förmågan att kunna agera i miljöer med CBRN-ämnen i vissa fall bedömts vara av avgörande betydelse medan det i andra fall inte har bedömts vara en lika viktig komponent. I vissa fall värderas förmågan att agera i CBRN-miljö olika beroende på om det handlar om grundförmåga eller förmåga till anpassning. Bakgrunden till bedömningarna står att finna i hemlig bilaga (bilaga 5) till Planeringsinriktning för samhällets krisberedskap 2004.

3.3.4 Samhällets förmåga utifrån flodvågskatastrofen 2004 och januaristormen 2005

Detta dokument är inte rätt forum för att analysera vad som gjordes rätt eller fel i samband med flodvågskatastrofen eller under stormen i januari 2005. Vissa myndigheter har dock valt att redogöra för hur dessa båda händelser bekräftat deras redan gjorda förmågebedömningar. I de fall som myndigheter under dessa händelser prövat sin förmåga och meddelat detta till Krisberedskapsmyndigheten omnämns det i bedömningen av myndighetens förmåga. Krisberedskapsmyndigheten har dock inte gjort någon systematisk genomgång av hur erfarenheterna från flodvågskatastrofen och stormen har bekräftat eller gett skäl för att ifrågasätta förmågebedömningarna. De utredningar och analyser som genomförs bör ges tid att slutföras och resultaten från dem kommer att bidra med underlag till nästa års förmågebedömningar.

Då samhället drabbas av omfattande kriser leder det i allmänhet till förändringar av hur krisberedskapen utformas. Det kan bero på att beredskapen för en viss typ av händelse inte varit tillräcklig för att hantera den kris som inträffat eller att det visar sig att medborgarna ställer krav på att krisberedskapen i framtiden ska vara dimensionerad för att kunna hantera en ny typ av händelse.

Det är ännu för tidigt att säga hur erfarenheterna från flodvågskatastrofen och från stormen kommer att påverka utformningen av svensk krisberedskap i framtiden. Händelserna utreds och analyseras under året och det kan därför inte presenteras några slutsatser i denna uppföljning. Initiala bedömningar av berörda aktörer indikerar dock att förbättringar behöver komma till stånd inom bland annat krisledningsförmågan på central nivå, vilket har avgörande betydelse för samhällets förmåga att snabbt reagera med förberedda operativa resurser. Här bör särskilt betonas vikten av att en eller flera i förväg utsedda aktörer slår larm och på så vis höjer beredskapen även för andra berörda myndigheter. En tillfredsställande krishantering kräver flexibilitet samt att organisationen har en tydlig rollfördelning och är välövad. Dessutom pekar erfarenheterna på att förmågan att ta vara på frivilliga krafter behöver förbättras. Erfarenheterna från stormen indikerar dessutom att det finns behov av att ställa tydliga säkerhetskrav på samhällsviktig verksamhet.

3.3.5 Utveckling av förmågebedömningarna

Krisberedskapsmyndigheten gör i enlighet med regeringsuppdraget en bedömning av den samlade förmågan inom varje samverkansområde. Det finns dock stora svårigheter med att göra en sådan bedömning kombinerat med en relativt begränsad nytta.

Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdenas samlade förmågor är i dagsläget framförallt en sammanvägning av de olika myndigheternas separata förmågor. Bedömningen säger mycket lite om gemensam förmåga, eller förmåga till samverkan. Krisberedskapsmyndigheten har inte möjlighet att göra en kvalitetssäkrad genomlysning av hur de olika myndigheterna i ett samverkansområde faktiskt kan interagera och samverka med varandra i olika kriser. Gränssnitten och ytorna mellan myndigheterna är i dagsläget ofta oklara och dåligt kartlagda. Myndigheterna inom samverkansområdena arbetar gemensamt för att förbättra kunskapen om förmågan att samverka och interagera på ett effektivt sätt vid kriser. I takt med att gemensamma scenarioövningar genomförs och risk- och sårbarhetsanalyserna utvecklas och kan användas i samverkansområdesgemensamma diskussioner, förbättras kunskapen om den gemensamma förmågan, och förmågan att interagera och samverka.

Ett grundläggande problem med att göra en förmågebedömning på samverkansområdesnivå är att samverkansområdena inte har till uppgift att agera som en helhet i en operativ situation. När en kris inträffar är det istället varje myndighets eget ansvar att lösa sina uppgifter. Samverkansområdena existerar inte som juridiska enheter eller självständiga organ med egna uppgifter, varken i det förberedande arbetet eller i en kris. Inom samverkansområdena kan myndigheterna genom det förberedande arbetet i form av till exempel gemensam planering och gemensamma övningar, uppmärksamma och åtgärda de brister

som riskerar att uppstå när myndigheterna ska interagera i en kris. Detta kan göras genom att till exempel komma fram till en gemensam syn på uthållighet, ha realistiska förväntningar på stöd från varandra, klara ut ansvarsförhållanden i olika krissituationer med mera.

I samverkansområdena ingår ofta en ganska bred skara av aktörer. I en krissituation är det inte troligt att alla myndigheter inom ett givet samverkansområde faktiskt involveras. Vid en allvarlig händelse med utsläpp av radiologiskt material kommer till exempel ingen av de myndigheter inom samverkansområde Spridning av farliga ämnen som arbetar med B- och C-frågor, att involveras. I andra fall är det troligt att en viss krissituation istället kommer att involvera aktörer utanför samverkansområdet, till exempel är Riksbanken en viktig (men inte samverkansansvarig) aktör för de frågor som hanteras inom samverkansområde Ekonomisk säkerhet. Bedömningarna av samverkansområdenas förmåga ger därför en missvisande bild av samhällets förmåga. Den gemensamma bedömningen kan dessutom inte mäta hur bra samhället är på att hantera en viss typ av kriser. Snarare finns det en risk för att bedömningen blir så allmänt formulerad att allvarliga brister i förmågan att hantera vissa händelser döljs bakom en förmåga att hantera andra typer av händelser. Krisberedskapsmyndigheten anser därför att det inte finns någon egentlig nytta med en samlad bedömning per samverkansområde.

Krisberedskapsmyndigheten menar att det istället för samverkansområdesvisa förmågebedömningar vore lämpligare att göra djupare analyser mot bakgrund av olika krissituationer/scenarier. Till exempel kan man utgå från ett omvärldsexempel och mäta samhällets förmåga att hantera just den situationen. Om man utvecklar ett verktyg för att testa samhällets krisberedskap genom att mäta förmågan i olika scenarier, kan man efter ett tillräckligt antal analyser/tester uttala sig på en mer övergripande nivå om samhällets generella förmåga att hantera kriser. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att risk- och sårbarhetsanalyserna kommer att utvecklas i den riktningen, det vill säga att aktörerna analyserar sin förmåga utifrån olika händelser. Krisberedskapsmyndigheten anser att förmågebedömningar baserade på samma tanke skulle kunna erbjuda en analys av högre kvalitet och signifikans.

4 Områdesansvar på lokal nivå

4.1 Uppföljning av den kommunala krisberedskapen

4.1.1 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samhällets förmåga på lokal nivå

Krisberedskapsmyndighetens samlade bedömning är att den kommunala förmågan att hantera extraordinära händelser visar en fortsatt positiv utveckling, men att det finns svagheter i kommunernas krishanteringsförmåga.

4.1.2 Sammanfattning av genomförd verksamhet samt behov av framtida insatser

Utbildningen av krisledningsnämnder är fortfarande otillfredsställande både avseende antal utbildade och utbildningens omfattning.

De avsatta resurserna för beredskapssamordnare är väldigt små i flertalet kommuner. Över 40 % av kommunerna har mindre än en kvartstjänst för ändamålet och 10–15 % av en tjänst är inte ovanligt.

Övningsfrekvensen behöver öka betydligt för att nå önskvärd nivå. En liten ökning kan utläsas jämfört med föregående år. Under 2004 redovisas 521 övningar vilket är 51 fler än 2003. Men det är bara cirka 30 % av önskvärd nivå.

Antalet gjorda risk- och sårbarhetsanalyser har ökat något, främst inom områdena vård och omsorg samt individ- och familjeomsorg. I önskemålen om stöd från Krisberedskapsmyndigheten, länsstyrelser och andra myndigheter nämns ofta stöd i detta arbete.

Kommunernas önskemål om stöd tar främst upp övningsmetodik, utbildning och metodik för risk- och sårbarhetsanalyser. Detta överensstämmer med den bild av krisberedskapen som uppföljningen ger. Det statliga stödet i form av utbildning, metodik med mera bör enligt Krisberedskapsmyndighetens bedömning utvecklas ytterligare.

4.1.3 Förändringar i den kommunala beredskapen

Den kommunala beredskapen 2004 befinner sig i en fortsatt förändringsperiod. Den 1 januari 2003 trädde lag (2002:833) om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting (lagen om extraordinära händelser) i kraft. Den säger bland annat att varje kommun ska ha en krisledningsnämnd. Denna nämnd ska vid en extraordinär händelse kunna överta ledningen för krishanteringen, det vill säga överta nödvändigt beslutsansvar från de normala nämnderna. Varje mandatperiod ska kommunfullmäktige fastställa en plan för att kunna hantera extraordinära händelser. Staten och Svenska kommunförbundet har träffat en överenskommelse om kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem och om ersättningar för dessa uppgifter. Innehållet i avtalet håller nu på att arbetas in i en ny lag om krishantering i kommuner och landsting (SOU 2004:134).

4.1.4 Om uppföljningen

För att följa upp kommunernas beredskapsåtgärder under 2004 och deras förmåga att hantera extraordinära händelser har en enkät sänts ut till alla kommuner. Länsstyrelserna har samlat in och länsvis sammanställt kommunernas svar. Sammanlagt har 269 kommuner besvarat enkäten.

4.2 Krisledningsnämnd

109 kommuner uppger att de under 2004 utbildat krisledningsnämnden för dess uppgift. Det innebär att cirka 40 % av krisledningsnämnderna har fått utbildning för sin uppgift. Det som avses med utbildning kan vara en insats av orienterande karaktär. År 2003 angavs att 111 krisledningsnämnder utbildats för sin uppgift men det framgick då att det i många fall inte handlade om någon egentlig utbildning utan om information i form av "Kommunpaketet". Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det i år finns flera exempel på en mer omfattande kompetenshöjning.

Förutom i samband med flodvågskatastrofen är det få tillfällen under året då krisledningsnämnderna trätt i funktion eller bedömt läget.

4.3 Beredskapssamordnare

Beredskapssamordnare är en funktion som finns i kommunerna för att samordna arbetet med kommunens krishantering. Genom en statlig ersättning till kommunerna enligt lag (1994:1720) om civilt försvar (lagen om civilt försvar) har ekonomiska medel för denna resurs tillhandahållits kommunerna. Arbetsuppgifternas fokus har under senare år i praktiken glidit över på fredstida krishantering. Detta förstärks genom kommunöverenskommelsen och de nya uppgifter inom krishantering som läggs på kommunerna. Ersättningsystemet kommer att förändras från 2006. Krisberedskapsmyndigheten har tillsammans med Svenska kommunförbundet verkat för att den nya inriktningen skulle påverka arbetet även under 2004.

Av de som har svarat på enkäten har 117 kommuner mindre än 25 % av en heltidstjänst avdelad för beredskapsarbete. 89 kommuner har mellan 25-50 % och 10 kommuner 77 - 100 %. Endast 19 kommuner avsätter mer än en tjänst. Att cirka 40-45 % av kommunerna har mindre än 25 % av en heltidstjänst för sin krishantering pekar på svårigheterna att nå bra resultat på det lokala planet idag.

4.4 Risk- och sårbarhetsanalyser

Risk- och sårbarhetsanalyser utgör ett av de grundläggande momenten för att kunna förebygga risker, minska sårbarheten och öka förmågan att hantera kriser. 108 kommuner har gjort en risk- och sårbarhetsanalys för central administration och informationsverksamhet. 104 kommuner arbetar med en sådan. Bland enskilda verksamheter dominerar analyserna av dricksvattenförsörjningen, där 139 har gjort analyser och 85 har pågående

arbete med risk- och sårbarhetsanalyser. Relativt stora ökningar sker inom områdena vård och omsorg (109 kommuner) samt individ- och familjeomsorg (98 kommuner). Antalet gjorda risk- och sårbarhetsanalyser ökar inom alla sektorer i undersökningen utom för central administration och informationsverksamhet.

Resultatet tyder på att kommunernas vilja att genomföra de risk- och sårbarhetsanalyser som förutsätts i kommunavtalet är tämligen god. Liksom föregående år är sannolikt analyserna mycket olika till innehåll och omfattning. Av kommentarerna framgår att de ibland tagits fram under arbetet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (lagen om skydd mot olyckor). Önskan om stöd, råd och anvisningar på detta område lyfts fram både i denna uppföljning och i andra sammanhang.

4.5 Krishanteringsplaner

Begreppet krishanteringsplaner används här dels för den plan som ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod, dels för förvaltningsvisa planer syftande till att säkerställa förmågan att kunna hantera en svår situation. 184 kommuner har en övergripande plan enligt 2 §, lagen om extraordinära händelser. Eftersom det återstår nästan halva mandatperioden så kan det anses vara ett relativt bra läge. 258 kommuner har en ledningsplan och 244 kommuner en informationsplan. Detta betyder att nästan alla har en plan för ledning under kris och cirka 90 % har en informationsplan. Det är en stor andel, minst 60 % av kommunerna, som har krishanteringsplaner för viktiga verksamheter. Som exempel kan nämnas att 182 kommuner har en plan för vård- och omsorgsverksamheten och 197 för dricksvattenförsörjningen. Jämfört med föregående år är redovisade planer totalt i stort sett oförändrat.

4.6 Övningar

Att öva är av central betydelse för att dels träna berörda personer, dels upptäcka fel och brister i såväl teknik som organisation. En liten ökning kan utläsas jämfört med föregående år. Under 2004 redovisas 521 övningar, vilket är 51 fler än 2003. Ökningen är jämnt fördelad på alla områden utom tjänstemannastaben, som minskade med 7 övningar. Av materialet framgår varken vilka sorts övningar man har gjort eller kvaliteten på övningarna. Jämfört med 2002 kan sägas att det är en trendmässig förbättring från 312 övningar.

För att bedöma om man når en tillfredsställande nivå kan man göra en jämförelse med målsättningen i utredningsunderlaget till kommunförhandlingarna. Krisledningsnämnden, ledningsstaben och informationsfunktionen bör övas varje år och övriga varannat år. Det betyder ett mål på 1740 övningar per år. Antalet övningar motsvarar alltså endast 30 % av önskvärt antal övningar. Antalet övningar bör öka kraftigt vilket flera länsstyrelser påpekat. Även kommuner uttrycker önskemål om stöd i övningsverksamheten. I andra sammanhang har det framkommit att beredskapssamordnarna ofta finner det svårt att få gehör hos kommunledningar och verksamhetschefer om behovet av insatser, inte minst övningar.

4.7 Samverkan

Kommunerna kommer i och med att kommunavtalet formaliseras i lag att få ett "geografiskt områdesansvar". Detta ansvar innebär att man ska samordna och samverka med andra myndigheter, organisationer och näringsliv. Ett sätt att åstadkomma detta är att ha någon form av samverkansråd där de viktigaste lokala aktörerna ingår. Antalet formella råd är fortfarande litet, men har ökat med 60 % till 65 stycken. Däremot finns betydligt flera nätverk av informell karaktär. Dessa nätverk förefaller vara av olika omfattning och styrka.

4.8 Frivilligorganisationer

Samverkan med frivilligorganisationer och trossamfund är relativt väl utvecklad. 162 kommuner uppger sig ha ett organiserat samarbete. 76 kommuner uppges ha etablerat så kallade frivilliga resursgrupper (FRG). Värt att notera är att frivilligorganisationers medverkan i övningar minskat från 127 till 88. POSOM-verksamhet⁷ är en vanlig form av samverkan med frivilliga.

4.9 Övriga krisberedskapshöjande åtgärder

En tendens kan anas av ökade satsningar på åtgärder där kommunernas strategiska ledningsroll förbättras. Av uppgifterna framgår att kommunerna arbetat med deras respektive krisledningsorganisationer och inrättat eller förbättrat ledningsplatser samt anskaffat reservkraft. (Mer information om det tekniska stödet finns i kapitel 6).

---

7. POSOM står för Psykiskt och socialt omhändertagande

4.10 Målbilden

Kraven på kommunerna i samhällets krishanteringssystem kan enligt avtalet mellan staten och Svenska kommunförbundet sammanfattas i följande målbild:

Kommunen har god *kunskap* om risker och sårbarhet, som kan påverka kommunens verksamhet. Konsekvenserna för den egna verksamheten har analyserats. Kommunen har en *planering* för hur risker och sårbarhet ska undanröjas eller minskas. Kommunen har också en planering för hur den ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse. Kommunen har god *förmåga* att hantera en extraordinär händelse, det vill säga att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa samhällsviktig verksamhet som måste upprätthållas och att ge invånare och media tillräcklig och korrekt information om händelsen. Kommunen har en *samlad bild* av risker, sårbarhet och förberedelser för krishanteringen inom kommunens geografiska område. Kommunen verkar för *samordning* av all krishantering i det förberedande arbetet och i det akuta skedet, som berörda aktörer inom det geografiska området ansvarar för. Kommunen kan vid behov och om så bedöms lämpligt samordna kontakterna med till exempel länsstyrelsen och centrala myndigheter och andra kommuner.

Det är i första hand mot detta mål som kommunens uppföljning av sin förmåga och statens uppföljning av krisberedskapen på den lokala nivån ska ske.

Begreppet målbild utgår från den beskrivning av kommunernas förmåga som beskrivs i överenskommelsen med Svenska Kommunförbundet. Den bild som framträder indikerar att man överlag har en hög tilltro till sin kommuns förmåga att leva upp till åtminstone en godtagbar förmåga enligt målbilden. Svagast verkar man vara på att planera och på att ge en samlad bild. Inget jämförelsematerial finns från tidigare år.

4.11 Kommunernas bedömning av förmåga

Här presenteras en sammanställning av kommunernas bedömningar av den egna förmågan att hantera en extraordinär händelse. Av olika orsaker skiljer sig terminologin avseende kommunernas förmåga något från den som används för länsstyrelser och centrala myndigheter. Krisberedskapsmyndigheten strävar efter att i nästa års uppföljning kunna använda en enhetlig terminologi. 86 kommuner anser att den egna kommunen har en **God** förmåga, 175 bedömer den som **Godtagbar** och 7 bedömer sig ha **icke godtagbar** förmåga. Jämfört med 2003 är skillnaderna små.

4.12 Länsstyrelsens bedömningar av kommunernas förmåga

Länsstyrelserna delar kommunernas bedömningar och bedömer kommunernas förmåga som minst godtagbar. Flera tycker sig få stöd i den bedömningen efter hanteringen av flodvågskatastrofen. Några länsstyrelser uppger att intresset för säkerhetsarbetet i stort ökar. I viss mån förefaller det bero på arbetet med handlingsplaner enligt lagen om skydd mot olyckor.

Flera länsstyrelser lyfter fram behovet av fler övningar och behovet av fullständiga och genomarbetade risk- och sårbarhetsanalyser. För att åstadkomma detta efterlyses mer resurser till kommunerna.

4.13 Ekonomisk uppföljning

Krisberedskapsmyndigheten har under 2004 utbetalt 181 828 532 kr till kommunerna för att bedriva verksamhet inom sitt ansvarsområde. Under 2004 styrdes kommunernas verksamhet formellt av lagen om civilt försvar och är därför hänförlig till verksamhetsområdet Det civila försvaret.

5. Områdesansvar på regional nivå

5.1 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samhällets förmåga på regional nivå

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att den regionala krishanteringsförmågan generellt sett är **godtagbar**. Det finns variationer mellan länen som bland annat olika förutsättningar när det gäller resurser, organisation, hot och risker. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att en av de främsta åtgärderna för att höja förmågan till regional krishantering är att införa en funktion med vakthavande beslutsfattare. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att det län som inte infört en vakthavande beslutsfattare har en lägre regional krishanteringsförmåga än de som har infört funktionen.

5.2 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av de enskilda länsstyrelsernas förmåga

5.2.1 Förmåga till regional krishantering

Stockholms län

Länsstyrelsen i Stockholm gör ingen förmågebedömning men konstaterar att förmågan förbättrats under året. Det finns ännu ingen samlad bild av förmågan hos länets aktörer.

Uppsala län

Länsstyrelsen bedömer att den egna krishanteringsförmågan är godtagbar. Till stor del beror detta på att det inom länet finns en beredskap att hantera en kärnteknisk olycka. Det finns ett antal begränsande faktorer, främst inom de tekniska ledningssystemen som gör att förmågan inte kan bedömas vara god.

Krishanteringsförmågan i Uppsala län bedöms vara **godtagbar**. Länsstyrelsen i Uppsala bedömer att eftersom de operativa resurserna för kommunal räddningstjänst har minskat och Försvarsmakten har mindre möjligheter att stödja samhället än tidigare har länet mycket svårt att uppnå god förmåga.

Södermanlands län

Länsstyrelsen har sedan den 1 januari 2004 en ny ledningsorganisation och verksamheten under året har bland annat syftat till att den nya krisledningsorganisationen ska finna sina former. Personalresurserna har varit för små för att avsedd verksamhet skulle kunna utföras på tillfredsställande sätt. Tillfälliga projektanställningar har löst vissa avgränsade uppgifter. Länsstyrelsen bedömer att den verksamhet som utförts ändå lett till att den regionala krishanteringsförmågan har utvecklats och bedömer att förmågan är **godtagbar**.

Östergötlands län

Arbete återstår med att utveckla det regionala krishanteringsrådet och med att utveckla regionala nätverk. Länsstyrelsen har inte gjort någon förmågebedömning. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Länsstyrelsen i Östergötlands län har **godtagbar** förmåga till regional krishantering.

Jönköpings län

Förmåga till samverkan har förbättrats genom att utvecklandet av nätverk fortsatt. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser har skapat bättre kunskap om och underlag för att hantera de risker och sårbarheter som finns i länet. Länsstyrelsen bedömer både sin egen och länets krishanteringsförmåga som **godtagbar**.

Kronobergs län

Mot bakgrund av erfarenheterna från sommarens omfattande översvämningar i länet och hur dessa hanterades av länsstyrelsen och drabbade kommuner bedömer länsstyrelsen att dess egen och länets krishanteringsförmåga är fullt tillfredsställande. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att den regionala krishanteringsförmågan är **godtagbar**.

Kalmar län

Länsstyrelsen har fokuserat på att utveckla länets förebyggande verksamhet och krishanteringsförmåga. Stor vikt har lagts på nätverksbyggande vilket innebär att nätverken förfinats och kontaktytorna ökat samtidigt som en samsyn utvecklats. Länets generella krishanteringsförmåga har på så vis utvecklats under året. Den första regionala risk- och sårbarhetsanalysen har lett till att vissa områden har prioriterats för vidare fördjupning samtidigt som förmågan avseende den specifika händelser som behandlades i analysen har höjts. Länsstyrelsen bedömer både sin egen och länets förmåga som **godtagbar**.

Gotlands län

Länsstyrelsen i Gotlands län genomgår en omorganisation. Detta medför att nya chefer och nya vakthavande beslutsfattare tillkommer och måste utbildas, att planer ses över med mera. Länsstyrelsen i Gotlands län bedömer dock att förmågan till regional krishantering är **godtagbar**.

Blekinge län

Länsstyrelsen bedömer att den verksamhet som bedrivits, bland annat nätverksbyggande och funktionen vakthavande beslutsfattare, har lett till att länsstyrelsen nu har en **godtagbar** krishanteringsförmåga.

Skåne län

Länsstyrelsen i Skåne län bedömer att både länsstyrelsens egen förmåga till regional kris- hantering och länets förmåga i stort är **godtagbar**. Nätverk är etablerade och alla viktiga myndighetskanaler finns. Detta säkerställer en god krishanteringsförmåga i de flesta situ- ationer. Genomförda aktiviteter har under året bidragit till att höja förmågan såväl hos länsstyrelsen som hos andra aktörer i länet. Två områden där åtgärder bör vidtas för att höja förmågan är att utöka övningsverksamheten och att utveckla formerna för att sam- ordna informationen till allmänheten.

Hallands län

Länsstyrelsen gör ingen bedömning av den regionala krishanteringsförmågan. Länsstyrel- sen bedömer dock att den egna krishanteringsförmågan är god och att flera kommuner i länet har samma förmåga. Förmågan till samverkan med centrala myndigheter är i vissa fall god och i andra fall möjligtvis godtagbar, eftersom samverkan med dessa myndigheter ännu inte utvecklats tillräckligt. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att länsstyrelsen i Halland har **godtagbar** förmåga.

Västra Götaland

Länsstyrelsens krisledningsorganisation har en bred kompetens med etablerade former för samverkan med centrala, regionala och lokala aktörer samt etablerade nätverk för kris- hanteringsarbetet. Organisationen hanterar såväl länsstyrelsens ansvar för räddnings- tjänst, svåra påfrestningar på samhället ifred samt åtgärder vid höjd beredskap.

Kommunerna i länet bedöms ha en tillfredsställande beredskap mot olyckor och andra allvarliga störningar. Länsstyrelsen bedömer därför sin egen och länets krishanteringsför- måga som **godtagbar**.

Värmlands län

Det är länsstyrelsens bedömning att krisförmågan, krismedvetandet och kunskapen om krishanteringssystemet hos olika aktörer inom länet har ökat under år 2004. Länsstyrelsen bedömer att länets krishanteringsförmåga är **godtagbar**, vilket även gäller länsstyrelsens egen förmåga.

Örebro län

Länet är helt beroende av tekniska infrastrukturer som el, tele och IT. Fungerar inte dessa områden stannar länet. Örebro läns placering mitt i Sverige gör att transporter till, från och genom länet är centrala, särskilt väg- och järnvägstransporter. Dessutom prioriterar länsstyrelsen arbetet med höga vattenflöden samt informationshantering och krisledning.

Det faktum att krishanteringssystemet är både nytt och dåligt förankrat ute hos aktörerna försvårar krishanteringen. Arbetet med att öka kunskapen och förmågan inom krishanteringssystemet måste prioriteras. Även kontaktvägarna och samspelet mellan aktörerna måste tydliggöras, särskilt mot regeringskansliet.

Vad gäller länsstyrelsens egen ledningsförmåga görs bedömningen att den är god. Länsstyrelsen har en stabil ledningsplattform för krishantering under fredsförhållanden och då våld inte riktas mot länshuset. Sammanfattningsvis gör länsstyrelsen bedömningen att de aktiviteter som genomförts under 2004 har bidragit till att krishanteringsförmågan i länet har stärkts. Därför gör man bedömningen att länsstyrelsens och länets krishanteringsförmåga är **godtagbar**.

Västmanland

Länsstyrelsen har brister avseende egen krishanteringsförmåga på grund av brister i egen reservkraft och uthållighet. Länsstyrelsen har reservkraft vid ledningsplatsen men det finns behov av att även försörja resterande delar av länsstyrelsen med el eftersom hela krishanteringsorganisationen inte ryms inom ledningsplatsen. När krishanteringsplanen användes skarpt under Asienkatastrofen fungerade arbetet på ett bra sätt, samverkan fungerade bra liksom ansvarsfördelning. Uthålligheten (en vecka) är dock ännu inte fullt beaktad.

Länsstyrelsen har ännu inte möjlighet att göra en samlad och kvalitetsäkrad bedömning av risker och sårbarheter i länet avseende det geografiska området.

Länsstyrelsen bedömer att de insatser som genomförts under 2004 bidragit till att höja den regionala krishanteringsförmågan och att länsstyrelsens och länets krishanteringsförmåga är **godtagbar** med vissa undantag.

Dalarna

Krishanteringsförmågan har stärkts under 2004 men begränsningar kvarstår. Dessa utgörs av uthålligheten vid CBRN-hot, långvariga kommunikationsavbrott och behovet av ytterligare övning i krisledningsorganisationen.

Förmåga till regional samverkan bedöms vara god. Kommunerna ska involveras i utvecklingen av ledningsprinciper, vilket ska utveckla förmågan till mycket god till år 2008. Förmågan till regional samordning av resurser är godtagbar och utvecklas kontinuerligt vid övningstillfällen under åren för att vara god till mycket god år 2008. Länsstyrelsens bedömning är att krishanteringsförmågan är god, men med stora förbättringsmöjligheter. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan är **godtagbar**.

Gävleborg

Mot bakgrund av risker och sårbarheter i länet, de erfarenheter som erhållits vid en under året genomförd övning samt i samband med Asienkatastrofen är länsstyrelsens övergripande bedömning att länsstyrelsen har god förmåga att leda och samordna verksamhet i samband med omfattande samhällsstörningar. Förbättringsmöjligheter finns avseende förmåga, uthållighet och tekniskt stöd.

Länsstyrelsens bedömning av insatserna under det gångna året är att den verksamhet som genomförts har bidragit till en ökad krishanteringsförmåga hos länsstyrelsen och inom regionen, men att mycket återstår att göra. Förmågan kan dock i båda fallen bedömas som **godtagbar**.

Västernorrland

Sammantaget bedömer länsstyrelsen att det inom länet finns en godtagbar förmåga att hantera extraordinära händelser och svåra påfrestningar. Övning och utbildning av länsstyrelsen, kommunerna och samverkande myndigheter måste fortsätta för att bibehålla och öka förmågan. Skapandet av regionala nätverk har också bidragit till krishanteringsförmågan, ett arbete man kommer att fortsätta med.

Verksamheten och insatserna som genomförts i länet har bidragit till att krishanteringsförmågan har förbättrats såväl inom kommuner, landsting och samverkande myndigheter som inom länsstyrelsens egen krishanteringsorganisation. Länsstyrelsen bedömer att länet har en **godtagbar** krishanteringsförmåga, men att ytterligare insatser krävs för att förbättra densamma.

Jämtland

Insatserna under året bedöms ha skapat en förståelse hos samverkansparterna för behovet av samarbete och att kunna samlas kring en gemensam lägesbild i en krissituation. Det återstår fortfarande mycket arbete innan man kan säga att förmågan är god. Länsstyrelsen räknar med att det arbete som bedrivs successivt kommer att ge förutsättningar att förebygga kriser och förbättra förmågan att hantera de kriser som ändå kan tänkas uppstå. Årets arbete har skapat en god kunskapsgrund för det fortsatta arbetet. När det gäller länsstyrelsens roll som områdesansvarig återstår arbete för att hitta och förankra länsstyrelsens roll hos samverkande. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan är **godtagbar**.

Västerbotten

Länsstyrelsen bedömer att krishanteringsförmågan har förbättrats under året och att den är **godtagbar**.

Norrbotten

De verksamheter och insatser som genomförts under året har bidragit till att krishanteringsförmågan förbättrats i länet. Länsstyrelsen bedömer att både den egna myndighetens förmåga och länets krishanteringsförmåga är **godtagbar**.

5.2.2 Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att länsstyrelserna inom en fem- eller tioårig anpassningsperiod kommer att ha en **godtagbar** förmåga att lösa sina uppgifter utifrån den utökade hotbilden. De åtgärder länsstyrelserna ska genomföra under en anpassningsperiod är främst kompetenshöjande åtgärder, vilket Krisberedskapsmyndigheten bedömer vara genomförbart inom de givna tidsramarna.

5.2.3 Framtida insatser

För att fortsätta höja förmågan till regional krishantering behöver bland annat kontakterna mellan länsstyrelserna och centrala myndigheter fortsätta utvecklas. Detta gäller framför allt kontakterna med de centrala myndigheter som saknar regional representation.

5.3 Sammanfattning av länsstyrelsernas verksamhet

5.3.1 Länsstyrelsernas uppgift

De 21 länsstyrelserna är såväl samverkansansvariga som geografiskt områdesansvariga myndigheter på regional nivå. Samtliga 21 länsstyrelser har samma uppgift. Uppgiften handlar dels om att utveckla länsstyrelsens egen förmåga vid en kris, dels om att utveckla länets krishanteringsförmåga. Den egna förmågan skapas främst genom utbildning och övning av egen personal, anpassning av det tekniska stödet för ledning med mera. Utvecklingen av den regionala krishanteringsförmågan handlar inte minst om att i ett förberedande skede verka för en enhetlig inriktning i den planering som genomförs i länet, att skapa och underhålla nätverk bland länets krishanteringsaktörer samt arbeta med regionala risker och sårbarheter. Vid en inträffad händelse samlar och samordnar länsstyrelsen information om den inträffade händelsen, följer händelseutvecklingen, verkar för att samverkan kommer till stånd mellan inblandade parter samt arbetar stödjande mot olika aktörer.

5.3.2 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Krisberedskapsmyndigheten har i enlighet med uppdrag i regleringsbrev för 2004 betalat ut bidrag till länsstyrelserna för att stärka krishanteringsförmågan på regional nivå. Efter- som länsstyrelsernas uppgifter inom krisberedskapsområdet är likalydande, och den verksamhet som bedrivs är likartad, redovisas den verksamhet länsstyrelserna genomfört samlat.

Länsstyrelserna har tilldelats bidrag fördelat på tre poster: bidrag till verksamhet, bidrag för upprätthållande av en funktion med vakthavande beslutsfattare och bidrag till projektanställningar och konsulter.

5.3.3 Bidrag till verksamhet

Den verksamhet som länsstyrelserna i huvudsak använt tilldelade bidrag till kan delas upp i kategorierna:

- Samverkan och nätverksbyggande
- Risk- och sårbarhetsarbete
- Utbildnings- och övningsverksamhet
- Informationssäkerhet
- Stöd till kommunerna

Under året använde flera länsstyrelser tilldelade bidrag för att utveckla förmågan till samverkan i länet mellan de aktörer som kan komma att bli involverade vid hanteringen av en kris. Flertalet länsstyrelser har under året inrättat krishanteringsråd, eller utvecklat befintliga forum i länet till att även innefatta krisberedskapsfrågor. Detta arbete bidrar i stor utsträckning till att skapa nätverk i länet vilket är av stor betydelse såväl i det förberedande arbetet som vid en inträffad händelse.

Det handlar bland annat om att skapa forum för det regionala risk- och sårbarhetsarbetet, planering av verksamhet och åtgärder i länet, initiering och planering av övningsverksamhet. Utöver detta kan ett krishanteringsråd även fungera som en referensgrupp för utformande av krisberedskapen i länet. Många länsstyrelser har även anordnat särskilda regionala nätverkskonferenser.

Länsstyrelserna har under året bedrivit ett omfattande arbete med utvecklings- och utbildningsinsatser inom risk- och sårbarhetsområdet. Inom detta område lämnar länsstyrelserna även ett stort stöd till länets kommuner för att stödja dem i utvecklandet av risk- och sårbarhetsanalyser.

Vidare har flera länsstyrelser bedrivit utbildnings- och övningsverksamhet inom länet och tillsammans med andra i syfte att utveckla krishanteringsförmågan. Tre län, Västra Götalands, Södermanlands och Örebro län, deltog i den samverkansövning, SAMÖ 04, som Krisberedskapsmyndigheten genomförde under året. Flera länsstyrelser anordnade och

deltog dessutom i andra övningar och utbildningar där länsstyrelser eller andra regionala aktörer samverkade. Vidare övade och utbildade många länsstyrelser sin krishanteringsorganisation. I övrigt har länsstyrelserna anordnat seminarier inom olika områden för aktörer inom länet.

Stöd till kommunerna har under året i huvudsak handlat om kommunens roll i krishanteringssystemet, innebörden i lagen om extraordinära händelser, arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser, övningsverksamhet samt utveckling av samverkansformer. Vad gäller informations- och utbildningsverksamhet har flertalet av länsstyrelserna arbetat med att nå en bred målgrupp inom kommunerna som även innefattar förtroendevalda i kommunerna. Flera länsstyrelser har även ordnat seminarier, konferenser och utbildningar riktade specifikt till beredskaps- och säkerhetssamordnarna.

Ett antal av länsstyrelserna har arbetat med informationssäkerhetsåtgärder under året. Detta arbete innefattar inte minst ett stöd till kommunerna.

När det gäller samverkan över länsgränserna har länsstyrelserna delat in sig i tre samverkansgrupper, samverkansgrupp syd bestående av de sju sydligaste länsstyrelserna, samverkansgrupp mitt bestående av de åtta länsstyrelserna i östra Mellansverige samt samverkansgrupp norr bestående av de sex länsstyrelserna i norra Sverige. Syftet är att utveckla samverkan såväl i vardagen, i anknytning till utvecklings- och planeringsfrågor, som vid en inträffad händelse.

Projektanställningar

Merparten av länsstyrelserna har även nyttjat bidrag under året till projektanställningar och konsultinsatser för att exempelvis att bygga upp och utveckla arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser, arbeta med att stärka den kommunala krishanteringen samt arbeta med regionalt nätverksbyggande. De sju länsstyrelserna i södra Sverige har även gemensamt haft en person projektanställd i syfte att utveckla samverkan över länsgränserna. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att detta förbättrat förmågan.

Vakthavande beslutsfattare

Vakthavande beslutsfattare är en jourfunktion som innebär att någon vid länsstyrelsen är tillgänglig dygnet runt och kan larmas via SOS Alarm AB om en allvarlig händelse inträffar i länet, eller om regeringen eller en myndighet begär att få komma i kontakt med länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska vid en allvarlig händelse i sin roll som geografiskt områdesansvarig kunna följa läget i länet och hålla sig informerad om händelseutvecklingen. En vakthavande beslutsfattare fungerar som en ingång till myndigheten och bidrar till att länsstyrelsen snabbt kan vidta nödvändiga åtgärder i en krissituation. Under år 2004 har länsstyrelserna, med ett undantag, inrättat en funktion med vakthavande beslutsfattare. Personal vid länsstyrelsen som ingår i funktionen har genomgått utbildning för detta. Detta är en åtgärd som tydligt har höjt länsstyrelsernas krishanteringsförmåga.

5.3.4 Ekonomisk uppföljning

Länsstyrelserna har under 2004 förbrukat 26 244 891 kr för verksamhet inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar. Bidrag till GotSam utgjorde under 2004 13 946 500 kr. Dessa belopp redovisas inom samverkansområdet Områdesvis samverkan, samordning och information, kapitel 7.6.

6. Krisberedskapsmyndigheten

6.1 Krisberedskapsmyndighetens övergripande uppgifter

I detta kapitel redovisas den verksamhet som Krisberedskapsmyndigheten genomfört under 2004. En bedömning av Krisberedskapsmyndighetens förmåga finns under *7.6 Samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information*.

Krisberedskapsmyndigheten är nu en etablerad myndighet som under året har fortsatt arbetet med att samordna samhällets krisberedskap. Tillsammans med kommuner, länsting/regioner, myndigheter, näringsliv och organisationer har Krisberedskapsmyndigheten arbetat med att minska samhällets sårbarhet och med att förbättra förmågan att hantera kriser.

Myndigheten har under året prioriterat arbetet med att stärka krishanteringsförmågan hos kommuner och länsstyrelser, att utveckla planeringssystemet, att förbättra näringslivs-samverkan, att fördjupa internationellt samarbete och EU-samarbete samt att arbeta med uppbyggnaden av RAKEL-systemet.

6.2 Effekter av genomförd verksamhet

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det arbete som genomförts under 2004 har ökat samhällets förmåga att hantera kriser och att åtgärder vidtagits som minskat sårbarheten, men att mycket återstår att göra. Det beslut som riksdagen fattade i december 2004 angående bland annat förändrade finansieringsprinciper är ett viktigt steg i arbetet med att utveckla samhällets krisberedskap.

I slutet av 2004 och i början av 2005 prövades samhällets krishanteringsförmåga på allvar för första gången sedan det nya krishanteringssystemet inrättades sommaren 2002. Flodvågskatastrofen i Asien och stormen som drabbade södra Sverige visade på ett tydligt behov att bedriva ett förberedande arbete för såväl de mest osannolika händelser som för mer förutsebara katastrofer.

Krisberedskapsmyndigheten kan konstatera att många av de förberedelser som genomförts det senaste decenniet, både inom ramen för det civila försvaret och inom ramen för det nya krishanteringssystemet, har kommit till användning under katastroferna. Ambulansflyget som transporterade hem skadade från Thailand och de frivilliga försvarsorganisationernas insatser under arbetet med att återställa el- och telesystemen efter stormen utgör två exempel där resurser som byggts upp för det civila försvaret har använts.

Kommunernas, landstingens och länsstyrelsernas krisberedskap och samverkansförmåga har förbättrats väsentligt de senaste åren och har bidragit till att den senaste tidens händelser har kunnat hanteras på ett bättre sätt än tidigare. Samtidigt återstår mycket arbete inom krishanteringsområdet innan man kan konstatera att de förebyggande åtgärderna för att minska sårbarheten i samhället och förmågan att hantera kriser är tillfredsställande.

6.3 Verksamhet inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur

Inom samverkansområdet har Krisberedskapsmyndigheten genomfört beredskapsåtgärder inom informationssäkerhetsområdet och inom kommunalteknisk försörjning.

Det arbete som påbörjades under 2003 i form av samverkan har fördjupats och insatser för att öka kunskapen inom området har utvecklats. Omvärldsanalysarbetet har utvecklats både avseende metoder och etablering av kontaktnät. De internationella kontakterna har utvecklats och rollen som internationell kontaktpunkt har befasts.

Inom åtgärds-kategorin utvecklings- och utredningsarbete har olika åtgärder vidtagits för att vidareutveckla arbetet inom informationssäkerhetsområdet.

En samlad nationell bedömning som identifierar problem inom informationssäkerhetsområdet lämnades den 1 mars 2004 till regeringen. Denna bedömning ledde bland annat till aktiva åtgärder inom Krisberedskapsmyndigheten och inriktning på Krisberedskapsmyndighetens verksamhet i form av studier, BITS-utbildningar, seminarier och workshops.

Informationssäkerhetsrådet, som skapades 2003 för att stödja arbetet inom informationssäkerhetsområdet, har tagit initiativ till och genomfört ett internordiskt seminarium med deltagare från motsvarande myndigheter i Finland, Norge och Danmark. Seminariet resulterade i en överenskommelse om samarbete inom omvärldsbevakning, möjlig gemensam politik för samverkan med den nya europeiska informationssäkerhetsbyrån ENISA samt förslag avseende forskning inom området informationssäkerhet. Ett kontaktnät har skapats för ett internordiskt informationsutbyte inom omvärldsanalysområdet.

Samverkan och samordning har även bedrivits under året inom arbetsgruppen för informationssäkerhet (SAMFI).

Krisberedskapsmyndigheten har under året mottagit två besök av representanter för den tyska federala informationssäkerhetsmyndigheten Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (BSI).

En snabbstudie av internetmasken Sasser och spridningen av skadlig kod har genomförts. För att få en samlad bild av synen på skadlig kod och dess verkan har en fördjupad studie genomförts där 22 tekniska och administrativa chefer på kommuner, landsting, myndigheter och statliga bolag har intervjuats och gett sin syn på skadlig kod och dess verkan på den egna verksamheten. Analysen avspeglar effekter och konsekvenser på samhället samt en bild av den beredskap som idag finns för att hantera skadlig kod.

Krisberedskapsmyndigheten har påbörjat en kartläggning där målet är att undersöka vilka internetrelaterade hot och risker som svenska myndigheter och företag kan utsäts för samt att göra jämförelser nationellt och internationellt.

En länderstudie har genomförts av Krisberedskapsmyndigheten i syfte att identifiera och beskriva initiativ samt pågående arbete inom EU:s första och andra pelare som är av relevans för Sverige.

Inom området utbildning och övning har Krisberedskapsmyndigheten genomfört 15 kurser i Basnivå för IT-säkerhet (BITS). Målgruppen har varit främst IT-säkerhetsansvariga i offentlig sektor och kurserna samlade totalt över 400 deltagare.

För att öka medvetenheten om betydelsen av hög informationssäkerhet inom myndigheter har Krisberedskapsmyndigheten påbörjat en kompetenshöjande aktivitet hos myndigheters verksamheter. Som ett ytterligare verktyg för att öka informationssäkerheten hos företag och myndigheter har en DVD-film, Be-aware, tagits fram på uppdrag av Krisberedskapsmyndigheten.

För att höja säkerheten inom IT-systemen har stöd lämnats till 12 länsstyrelser och till i stort sett alla kommuner i dessa län. För övriga länsstyrelser påbörjades arbetet under senare delen av 2004 för att slutföras under 2005. Resultaten av två penetrationstester mot länsstyrelserna ska utgöra underlag för utbildning av länsstyrelsernas IT-chefer och IT-tekniker under 2005. Under året har även två kurser genomförts för länsstyrelsernas IT-säkerhetssamordnare.

Inom åtgärds-kategorin bidrag och ersättningar är behovet av reservanordningar för kommunal teknisk försörjning betydande. Eftersom efterfrågan på statliga bidrag är större än budgeten har ett förslag till inriktning och avgränsning av bidragsgivningen avseende reservanordningar för kommunal teknisk försörjning arbetats fram. Dokumentet ska skapa en enhetlig bedömning av hur statliga medel ska fördelas.

Under 2004 har bidrag beviljats till 26 kommuner. Ett av bidragen har beviljats för anläggande av reservmatningsstationer/tryckreduceringsstationer för överföring av dricksvatten mellan ledningsnäten i Storstockholm. Stockholm Vatten AB producerar och levererar dricksvatten till drygt 1,3 miljoner människor i Stockholm och Huddinge samt till ytterligare 9 kommuner. Projektet är ett samarbetsprojekt med Norrvatten varvid ytterligare 13 kommuner med cirka 500 000 personer berörs. Projektet startade våren 2004 och beräknas vara färdigställt i november 2005. Det statliga bidraget uppgår till 10 miljoner kronor.

Ekonomisk uppföljning

Den verksamhet som Krisberedskapsmyndigheten bedrivit inom verksamhetsområdet Svåra påfrestningar har genererat följande kostnader.

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004 (kr)
Utveckling och utredning	3 489 366
Utbildning och övning	1 297 650
Samverkan och information	2 058 904
Bidrag och ersättningar	26 256 443
Totalt	33 102 363

6.4 Verksamhet inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information

6.4.1 Verksamhetsområde Det civila försvaret

De åtgärder som redovisas i det följande avser åtgärder som till allra största delen syftar till att förstärka förmågan inom ramen för det civila försvaret. De åtgärder som har en nytta både för det civila försvaret och den fredstida krishanteringen redovisas inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar.

Inom åtgärdsategorin bidrag och ersättningar har Krisberedskapsmyndigheten lämnat utbildningsstöd till de baltiska länderna och till övrig internationell utbildning. Vidare har Krisberedskapsmyndigheten fördelat projektmedel till frivilliga försvarsorganisationer i syfte att skapa möjligheter för organisationerna att stödja utvecklingen av frivillig försvarsverksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland och Ukraina. Myndigheten har, för att kunna bedöma effekterna av organisationernas verksamhet genomfört en studie av deras insatser åren 1999–2003 (KBM dnr 0615/2004). Resultaten av studien visar att genom de olika projekten har svenska frivilliga försvarsorganisationer bidragit med kompetenshöjande insatser samt utveckling av de utländska samarbetsorganisationernas uppbyggnad och organisering. Bidrag har också lämnats till frivilliga försvarsorganisationer för att utveckla den kompetens som efterfrågas av kommuner, landsting och myndigheter. En redovisning av verksamheten vid de frivilliga försvarsorganisationerna finns i kapitel 8.

Statlig ersättning har utbetalats till kommunerna via Krisberedskapsmyndigheten enligt bestämmelser i lagen om civilt försvar och förordning (1995:128) om civilt försvar. Med anledning av kommunernas nya roll och uppgifter i krishanteringssystemet har ett nytt avtal slutits mellan staten och Svenska kommunförbundet om ersättning i framtiden. Beroende på resultatet av en översyn av gällande lagstiftning kommer den nya ersättningen att utbetalas under år 2006. Redovisning av kommunernas förmåga finns i kapitel 4.

Krisberedskapsmyndigheten har under åtgärds-kategorin drift och underhåll svarat för samordningen av civilpliktsfrågor, bl.a. genom kontakt med utbildningsansvariga myndigheter, Pliktverket och Civilpliktsrådet. Krisberedskapsmyndigheten har det administrativa ansvaret för Civilpliktsrådet och under året har bl.a. nya rutiner utvecklats för administration av rådets verksamhetsmedel och förmåner. Delfinansiering av Pliktverkets informationssystem PLIS liksom totalförsvarsinformation som riktat sig till ungdomar ingår i dessa medel.

Inom åtgärds-kategorin samverkan och information stödjer Krisberedskapsmyndigheten de frivilliga försvarsorganisationerna med syftet att organisationernas kompetens uppmärksammas och tas tillvara av myndigheter, kommuner och landsting.

Ekonomisk redovisning

Inom verksamhetsområdet Det civila försvaret har Krisberedskapsmyndighetens verksamhet genererat följande kostnader. Observera att den statliga ersättningen till kommunerna redogörs för i kapitel 4.

Åtgärds-kategori	Förbrukat 2004 (kr)
Drift och underhåll	3 850 631
Samverkan och information	316 634
Bidrag och ersättningar	59 739 792
Totalt	63 907 057

6.4.2 Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Inom åtgärds-kategorin bidrag och ersättningar har Krisberedskapsmyndigheten lämnat bidrag till 20 kommuner för förstärkning av kommunal ledning. Förstärkningsåtgärder i form av reservel, brand- och skalskydd har gett kommunerna en bättre möjlighet att utöva kommunal ledning vid en svår påfrestning. Förstärkningsåtgärder för att minska risken för avbrott i länsstyrelsernas LstNet, till exempel redundanta kommunikationsvägar och viss utrustning har vidtagits. Krisberedskapsmyndigheten har vidare bidragit till ungdomsprojekten "Lumpenprojektet" och "Skolprojektet" för att bidra till att ungdomar får en korrekt bild av totalförsvaret och Krisberedskapsmyndigheten, samt att de får ett bra underlag inför mönstring, inryckning med mera.

Via Krisberedskapsmyndigheten utbetalas medel till länsstyrelserna för att stärka krishantering förmågan på regional nivå. Medel används för att kunna ha en funktion med vakt-havande beslutsfattare, stöd till kommuner, övningsverksamhet med mera. En redovisning av länsstyrelsernas förmåga finns i kapitel 5.

Drift och underhåll har omfattat åtgärder vid ledningsplatser hos länsstyrelserna såsom avtal, abonnemang, förebyggande utbyte av utrustning, viss ombyggnad av lokaler, akuta reparationsarbeten, dokumentationer, förvaltning av signalskyddsmateriel och annan teknisk utrustning samt tilldelning av signalskyddsnycklar.

Beträffande forskning har Krisberedskapsmyndigheten under året beviljat sju forskningsprojekt inom området "Hot och hotutveckling" och sex forskningsprojekt inom området "Krisberedskap som en del av kommunernas och landstingens verksamhet". Totalt inkom 79 ansökningar inom de två utlysningar som gjordes. Därutöver har forskningsprojekt startats inom områdena sjöfart och hamnar, nyhetsförmedling och kriser, ledningssystem, säkring av samhällsviktiga infrastrukturer, krishantering inom EU samt kontraterrorism. Ramforskningsprogrammet CM-Europé vid CRISMART på Försvarshögskolan (FHS) har beviljats fortsättning och Krisberedskapsmyndigheten har även inrättat ett nytt ramforskningsprogram inom området risk- och sårbarhetsanalyser som ska utföras av LUCRAM i Lund. Ett nytt ramforskningsprogram avseende CBRN-området vid Försvarets forskningsinstitut (FOI) har också startats. Forskare som Krisberedskapsmyndigheten finansierat har gjort ett flertal rapporter under 2004, varav en licentiat- och en doktorsavhandling. Under året har en särskild satsning på kunskaps spridning av forskningsresultaten påbörjats och en arbetsplan för systematisk spridningsverksamhet tagits fram. Vidare har en struktur för utvärdering av forskningsprojekt utarbetats och tagits i bruk och en utvärdering av FOI-programmet Säkring av viktig infrastruktur genomförts.

Krisberedskapsmyndigheten har på regeringens uppdrag deltagit i en arbetsgrupp som diskuterat en nationell strategi för säkerhetsforskning som delrapporterats den 30 augusti 2004. Slutlig avrapportering sker den 31 januari 2005.

Krisberedskapsmyndigheten har, inom åtgärds kategori investeringar, driftsatt särskilda datorer, så kallade krypto-PC:ar, som ger möjlighet till en säker IT-miljö för produktion av dokument som innehåller skyddsvärd information. Krypto-PC:ar finns idag vid Regeringskansliet, samverkansansvariga myndigheter, övriga polismyndigheter och vid enheter inom Försvarmakten.

Investeringar i andras anläggningar har utförts genom att fyra centrala och sex regionala myndigheter anslutits till Försvarets telenät.

Planering och uppföljning har omfattat ett fortsatt utvecklingsarbete med planeringsprocessen. Under året har ett planeringsunderlag för samhällets krisberedskap 2005 lämnats till regeringen (KBM dnr 0812/2003). Krisberedskapsmyndigheten har även lämnat en årlig uppföljning till regeringen i enlighet med ett regeringsuppdrag (KBM dnr 091872003) i

syfte att bland annat följa upp genomförd verksamhet i krishanteringssystemet, effekter av vidtagna beredskapsåtgärder, förmåga och kostnader för genomförda åtgärder. Ett webb-baserat planeringsverktyg har utvecklats under året med syfte att underlätta berörda myndigheters arbete i planeringsprocessen.

Krisberedskapsmyndigheten har också i syfte att sprida kunskap om krisberedskapsarbetet tillsammans med länsstyrelserna arbetat med att konkretisera det geografiska områdesansvaret, risk- och sårbarhetsanalysarbetet och kompetensutvecklingsbehovet. En konferens och en riktad utbildning har genomförts med samtliga länsråd och fyra konferenser har också genomförts där samtliga länsstyrelser men även andra aktörer deltagit. Försvarsdirektörerna har deltagit i en krisberedskapsutbildning. På uppdrag av regeringen har Krisberedskapsmyndigheten i samarbete med Socialstyrelsen och dåvarande Landstingsförbundet konkretiserat landstingens uppgifter vid extraordinära händelser i fred. Krisberedskapsmyndigheten och Svenska kommunförbundet har arbetat med ett handlingsprogram för att koordinera och stukturera genomförandet av kommunöverenskommelsen. Ett gemensamt seminarium mellan Krisberedskapsmyndigheten, Svenska kommunförbundet och Statens räddningsverk har genomförts med representanter för kommuner och länsstyrelser. Tre seminarier har genomförts om kommunernas förebyggande arbete med tyngdpunkt på risk- och sårbarhetsanalyser.

Inom forskningsområdet har kunskapsdagar genomförts i samarbete med Göteborgs universitet samt övriga aktiviteter för att förmedla forskningsresultaten.

Krisberedskapsmyndigheten har under året verkat för ökad samverkan mellan offentliga organ, organisationer och näringsliv. Detta har gjorts genom bland annat en kartläggning av berörda myndigheters syn på privat-offentlig samverkan och inom ramen för planeringsprocessen. Krisberedskapsmyndighetens näringslivsråd har haft sex möten och deltagit i arbetet med olika regeringsuppdrag. Ett flertal studier angående privat-offentlig samverkan har genomförts.

En planeringsinriktning har tagits fram som grund för planeringsunderlagsarbetet avseende år 2006. Krisberedskapsmyndigheten har aktivt deltagit i Nato/PFF och EU samarbetet avseende krisberedskapsfrågor och på regeringens uppdrag har ett inriktningsdokument för hur myndighetens internationella verksamhet bör inriktas tagits fram (KBM dnr 0073/2004). Bilateralt samarbete med motsvarande myndigheter i bl.a. Danmark, Norge, Finland, Litauen och Slovenien har genomförts.

Beredskapen mot CBRN (tidigare NBC) har utvecklats och en CBRN-strategi har utarbetats på regeringens uppdrag (KBM dnr 0216/2004). Sex möten med CBRN-rådet har genomförts och tillsammans med FOI och SkyddC ansvarade Krisberedskapsmyndigheten för Sveriges NBC-dagar i Umeå den 9-10 mars 2004. Krisberedskapsmyndigheten har deltagit i Nato/PFF "Minimum standard"-konferensen som arrangerades i samarbete med Statens räddningsverk. En inventering av befintlig skyddsutrustning har utförts liksom studieuppdrag för att förbättra B-beredskapen.

Krisberedskapsmyndigheten har under året utvecklat krisberedskapsarbetet och stärkt krishanteringsförmågan inom krishanteringssystemet på lokal, regional och nationell nivå genom olika kontakter med de berörda aktörerna. På regeringens uppdrag har ett uppdrag om "Behov av ledningsplatser och kostnader för dessa i framtiden" (Krisberedskapsmyndighetens årsredovisning) samt ett uppdrag om "Den tekniska utvecklingens ökade möjligheter till samverkan och samordning mellan myndigheter i krishanteringssystemet, inkl. FM:s NBF" (KBM dnr 0223/2004) genomförts.

Krisberedskapsmyndigheten har vidareutvecklat samverkan med trossamfunden och deras intresse för samhällets krishantering, särskilt på lokal nivå. Trossamfundens beredskapsråd har haft tre möten under året och två regionala samverkansdagar har genomförts i Malmö och Umeå.

Stöd har lämnats till myndigheter beträffande signalskydd och regionala totalförsvarskonferenser har genomförts för att öka kunskapen om krisberedskaps- och totalförvarsfrågor.

Beträffande utbildning och övning har Krisberedskapsmyndigheten initierat en mängd olika aktiviteter. Myndigheten har tillsammans med 12 centrala och 9 regionala myndigheter planerat och genomfört samverkansövningen SAMÖ-04 som berörde Västra Götaland, Örebro och Östergötland. Cirka 600 personer deltog. Krisberedskapsmyndigheten har även under året lämnat stöd till flera övningar på regional nivå, bland annat kärnkraftsövningen Havsörn i samarbete med Länsstyrelsen i Uppsala och Statens räddningsverk. "In the spirit of Pfp-övningen Viking 03" avslutades under 2004 genom att Krisberedskapsmyndigheten genomförde ett återkopplingsseminarium tillsammans med de civila myndigheter och organisationer som medverkade i övningen. Krisberedskapsmyndigheten har dessutom varit sammanhållande för Sveriges deltagande i övningen Barents Rescue 2005. Myndigheten har erbjudit generella utbildningar till samtliga aktörer inom krishanteringssystemet och anpassade utbildningar för särskilda befattningshavare i egen regi eller genom uppdrag till FHS, CRS, GHH, UMU och SkyddC. Kursutvärderingar görs av alla kurser. En webbaserad enkätundersökning har också genomförts hösten 2003 och våren 2004.

På regional och lokal nivå kan nämnas att en övningsmetodikutbildning för kommunföreträdare i fyra län och ledningsmetodikutbildning för ett 30-tal kommuner har genomförts. För att stärka landstingens krishanteringsförmåga har fyra utbildningar i övningsmetodik genomförts. Civila myndigheters signalskyddschefer och systemoperatörer har erbjudits utbildning vid TSS i Enköping. Länsstyrelsernas personal med ansvar för länsledningsplatser har fått vissa kompetensutvecklingsaktiviteter under året.

Inom utveckling och utredning genomförs varje år ett omfattande arbete inom Krisberedskapsmyndigheten. En rapport som syftar till att presentera Krisberedskapsmyndighetens aktuella bedömning av hot, risker och sårbarheter har tagits fram bl.a. som underlag till myndigheter då de genomför sina årliga risk- och sårbarhetsanalyser. En förstudie för att pröva möjligheterna att initiera ett arbete för att skapa ökad kunskap om de beroendeförhållanden som finns mellan olika samhällsviktiga funktioner och tjänster har genomförts, vilken visar att det finns skäl att genomföra ett brett upplagt arbete kring kritiska beroendeförhållanden med start under 2005. Krisberedskapsmyndigheten har tillsammans med

representanter från motsvarande myndigheter i Storbritannien, Kanada, USA, Schweiz och Ungern deltagit i en arbetsgrupp inom NATO som behandlar skydd av samhällsviktig infrastruktur och som ska resultera i en bild- och faktabank i ämnet. Krisberedskapsmyndigheten arrangerade den 22-24 april en internationell workshop om ansvarsfördelning, riskfinansiering och nationell säkerhet. FOI har på uppdrag tagit fram rapporterna *Säkerhet och beredskap i den Europeiska unionen och Ett europeiskt krishanteringssystem och dess nationella implikationer*. En snabbanalys har genomförts av terrorattacken i Madrid den 11 mars som syftar till att inventera vad som skulle bli konsekvenserna av en liknande händelse i Stockholm. Inom kriskommunikationsområdet har genomförts ett tiotal olika studier som spridits till myndigheter, landsting, kommuner, universitet och högskolor. Comprehensive Risk Analysis and Management Network (CRN) är ett schweiziskt/svenskt initiativ med för närvarande Norge och Österrike som partner. Krisberedskapsmyndigheten arrangerade under året en internationell workshop om ansvarsfördelning, riskfinansiering och nationell säkerhet.

Krisberedskapsmyndigheten har redovisat en rapport till regeringen inför 2004 års försvarsbeslut, *Nya villkor för samhällets krisberedskap* (KBM dnr 1753/2003). Som en konsekvens av denna rapport fick myndigheten i uppdrag att fördjupa vissa delar inför 2005 års Krisberedskapsproposition. Dessa kommer att redovisas under mars 2005. Exempel på andra uppdrag som redovisas separat eller i myndighetens årsredovisning är arbetet med att se över förordningen (2002:4729 om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap samt arbetet med framtida inriktning för befolkningsskyddet (KBM dnr 0135/2003). Förslag på områden som kan vara lämpliga för s.k. fördjupad genomgång redovisades till regeringen den 31 januari 2004 (KBM dnr 0088/2004). Fördjupade genomgångar avseende polisens, räddningstjänstens och sjukvårdens förmåga vid en händelse med CBRN har påbörjats och kommer att redovisas 2005.

Under året har Krisberedskapsmyndigheten arbetat med att ta fram ett skyddat webbaserat informationssystem, WIS, och en kravspecifikation är framtagen i samverkan med en kravställargrupp från centrala, regionala och lokala aktörer. En prototyp är framtagen. Detta arbete kommer att ligga till grund för en upphandling av det skyddade informationssystemet under 2005. Arbetet med att "inrätta en nationell portal med krisinformation" har genomförts parallellt med uppdraget att "verka för att kommuner och landsting ska ha krisinformation på sina webbplatser". I arbetet med att hantera konsekvenserna av flodvågskatastrofen i Asien utnyttjade Krisberedskapsmyndigheten vunna erfarenheter från arbetet med den nationella portalen med information om katastrofen som för närvarande används av Rådet för stöd och samordning.

Ett omfattande arbete bedrivs med att utveckla formerna för risk- och sårbarhetsanalyser vid främst kommuner och länsstyrelser men också för de centrala myndigheterna. Arbetet innefattar också att ta fram underlag och föra ut metoder för risk- och sårbarhetsanalyser och för att skapa medvetenhet och enhetlighet i bedömning av risker och sårbarhet i samhället.

Även inom området tekniskt stöd bedrivs ett omfattande utvecklings- och utredningsarbete. Målet är att aktörer på lokal, regional och i vissa delar central nivå ska ha tekniska förutsättningar för att kunna leda sin verksamhet och kunna samverka i kris. Bl.a. kan nämnas stöd till länsstyrelser vid anskaffning av kartdata, informationshantering, uppgradering av televäxlar, ombyggnad av teleinstallationer i ledningsplatser, modifieringar i Västmanlands och Örebros ledningsplatser och ekonomiskt stöd för reservkraft på länsstyrelsen i Västra Götaland. Krisberedskapsmyndigheten lämnar även kompetensstöd vid utredningar med mera. Bevakning och analyser av utvecklingen inom radio-, tele- och datakommunikation, liksom vissa prov och försök inom området görs regelbundet.

Civila myndigheters signalskyddsverksamhet inriktas genom framtagande av olika dokument, informationsmöten med mera.

Ekonomisk uppföljning

Den verksamhet som Krisberedskapsmyndigheten bedrivit inom verksamhetsområde Svåra påfrestningar har genererat följande kostnader. Observera att bidrag lämnade till länsstyrelserna redovisas i kapitel 5. Bidrag för GotSam uppgår till 13 946 500 kr. Varken länsstyrelser eller GotSam ingår i tabellen nedan. Se ekonomisk uppföljning under kapitel 7.6.

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004 (kr)
Investeringar	2 802 729
Investeringar i andras anläggningar	10 815 407
Drift och underhåll	19 004 052
Forskning	50 185 311
Utveckling och utredning	27 491 811
Planering och uppföljning	4 734 391
Samverkan och information	5 938 409
Bidrag och ersättningar	15 850 769
Totalt	157 498 001

6.4.3 GotSam

Krisberedskapsmyndigheten har enligt uppdrag följt och utvärderat den försöksverksamhet som ett antal myndigheter bedriver för samverkan inom Gotlands län. Även försöksverksamheten inom GotSam erhåller medel via Krisberedskapsmyndigheten enligt ett särskilt regeringsbeslut. En särskild utvärdering av försöksverksamheten GotSam i jämförelse med andra liknande samverkansmodeller har genomförts av Krisberedskapsmyndigheten och lämnats till regeringen (KBM dnr 0275/2005).

Bidrag till GotSam utgjorde under 2004 13 946 500 kr. Detta belopp redovisas under samverkansområdet Områdesvis samverkan, samordning och information.

7. Centrala myndigheter

7.1 Samverkansområdesgemensam verksamhet

Systemet med samverkansområden syftar till att stimulera myndighets- och sektorsövergripande samarbete kring olika former av beroenden och gemensamma problem. Under 2004 har denna verksamhet resulterat i ett antal projekt. Flera av de projekt som nämns nedan har tjänat som underlag för Krisberedskapsmyndighetens bedömningar av samverkansområdenas samlade förmåga samt för vilka insatser som behöver genomföras i framtiden. Här presenteras endast de större samverkansområdesgemensamma projekten.

Inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur pågår ett antal myndighetsgemensamma projekt och processer. Ett av dem är att ta tillvara erfarenheterna av HEL-projektet i linjeorganisationen, eftersom nätverket och resultaten kan vara värdefulla för samverkansområdets fortsatta arbete. Andra aktiviteter är bland annat en kartläggning av kabel-TV-företagens ansvar och förmågor, en kartläggning av det ömsesidiga beroendet mellan el och tele, arbetet med att förstärka Sveriges informationssäkerhet samt ett flertal gemensamma övningar.

Samverkansområdet Transporter har genomfört scenariobaserade risk- och sårbarhetsanalyser utifrån ett scenario där Västsverige drabbas av ett svårt oväder. Konsekvenserna för transportsektorn studerades i flera steg följt av hur resten av samhället påverkades av de transportproblem som uppstod. Studien pekar dels på transportsektorns stora betydelse för samhällets förmåga att hantera kriser, dels på ett antal områden som samverkansområdet och transportsektorn bör studera vidare. Under året har samverkansområdet även tagit fram ett underlag till en gemensam CBRN-policy. Samverkansområdet har dessutom i samverkan med FOI genomfört en studie om samhällskritiska transporter.

Samverkansområdet Spridning av farliga ämnen har ställt samman samlade risk- och sårbarhetsanalyser för C-, B-, och R/N-plattformarna. Dessa har sedan i sin tur ställts samman och samverkansområdet har på så vis kunnat lyfta fram ett antal prioriterade områden där insatser bör göras. Att myndigheterna regelbundet möts i samverkansområdet medför även att arbetet med andra projekt och uppdrag, som till exempel regeringsuppdraget "Personsanering vid händelser med farliga ämnen" underlättas och får en mer allsidig belysning.

Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet har inlett ett arbete med att identifiera och kartlägga brister och beroenden i det ekonomiska systemets funktionalitet. Ett resultat av arbetet är att samverkansområdet har kunnat göra en prioritering av de risker myndigheterna och sektorerna står inför. Samverkansområdet har även kunnat identifiera brister som bör åtgärdas.

Samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information bedriver ett projekt med namnet "Information i krishanteringssystemet". Information är ett begrepp med vitt skilda betydelser beroende på vem som använder det. Projektet syftar till att avgränsa och definiera vilken typ av information samverkansområdet ska arbeta med.

Samverkansområdet Skydd, undsättning och vård genomför årligen en fördjupad diskussion med berörda aktörer kring ett visst scenario. År 2004 sammanställdes på så vis en rapport om identifierade brister i det operativa hanterandet av ett scenario med en smutsig bomb. De brister som identifierades utgör sedan ett underlag till myndigheternas arbete inom planeringsprocessen.

7.2 Samverkansområde Teknisk infrastruktur

7.2.1 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Svåra påfrestningar. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, se bilaga 1.

Krisberedskapsmyndighetens verksamhet redogörs för separat i kapitel 6.

Affärsverket svenska kraftnät har genomfört verksamhet som syftar till att öka elsystemets och vitala anläggningars robusthet och uthållighet, säkra kompetensen inom vitala verksamhetsområden och utveckla krisledningsförmågan inom elbranschen samt för att öka förmågan till samverkan. Därutöver har åtgärder vidtagits för att stärka förmågan att hantera elsystemet under störda förhållanden och för att återupprätta och återstarta elsystemet efter svåra störningar.

Under året har Försvarets materielverk fortsatt arbetet med etableringen av certifieringsordningen, vilket omfattar bland annat framtagning av en verksamhetsmanual, roll- och ansvarsbeskrivningar beskrivningar av processer för licensiering av evalueringslaboratorier och regler för genomförande av certifieringar. De anställda certifierarna har genomgått ett utbildningsprogram under handledning av internationella experter. Certifieringsorganet vid FMV övervakar processen och ger ut certifikat för godkända produkter. Detta bidrar till Sveriges krisberedskap genom en ökad tillgång till väl dokumenterade och tillitsfulla IT-produkter.

Försvarets radioanstalt har fortsatt bygga upp policydokument, processer och rutiner för sitt agerande vid en hantering av svåra påfrestningar på IT-arenan. En arbetsmetodik har också tagits fram under året. Kontinuerligt har forskning och utveckling skett i en labbmiljö vars avsikt är att hitta svagheter i IT-systemen samt skapa metoder och rutiner för att säkra IT-systemen. Resultaten av forskningen har under året kommit samverkansområdet till godo genom säkrare IT-system vid svenska myndigheter och statliga företag.

Livsmedelsverket har påbörjat arbetet med att bilda en nationell vattenkatastrofgrupp som stöd för de regioner och kommuner som drabbas av svåra kriser. Ett antal utredningar inom vattenförsörjningsområdet har genomförts, bland annat en om vilka konsekvenser det får för dricksvattenförsörjningen om det råder brist på reservkraft i en kommun vid längre elbortfall.

Post- och telestyrelsen har fortsatt med förstärkningsåtgärder i bredbandsnäten i samband med utbyggnaden av dessa. Man har dessutom investerat i reservelsaggregat med automatstart för ett antal transmissionsnoder och förstärkarstationer. Tillsammans med berörda aktörer har investeringar gjorts för att exempelvis stärka redundansen i kommuners huvudnoder. Ett seminarium med ett brett deltagande från myndigheter, telekom- och eloperatörer, brukare och leverantörer har hållits i syfte att utröna samarbetsformer för att finna gemensamma åtgärder som höjer robustheten. Syftet är att skapa funktions-säkerhet för tid och frekvens även under allvarliga störningar i tidssynkroniseringen med omvärlden. Därutöver utreder Post- och telestyrelsen möjligheterna till prioriteringar av användarna.

Statens energimyndighet har inom ramen för HEL-projektet bland annat tagit fram ett förslag till hur en fördjupad privat-offentlig samverkan avseende elförsörjningens säkerhet och beredskap ska kunna utvecklas. Dessutom har ett pilotprojekt för utveckling av privat-offentlig samverkan påbörjats i tre kommuner.

Statens fastighetsverk har genomfört vissa investeringar i etermedia.

Styrelsen för psykologiskt försvar har genom en enkät kartlagt medieföretagens sårbarhet och förmåga att hantera elavbrott.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Statens fastighetsverk	25 876 638
Totalt	25 876 638
Investeringar i andras anläggningar	Totalt (kr)
Affärsverket svenska kraftnät	9 900
Post- och telestyrelsen	77 430 810
Totalt	77 440 710
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Post- och telestyrelsen	8 272 825
Statens fastighetsverk	294 101
Totalt	8 566 926
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Elsäkerhetsverket	189 171
Försvarets materielverk	9 160 345
Krisberedskapsmyndigheten	3 489 366
Livsmedelsverket	801 043
Post- och telestyrelsen	3 902 348
Styrelsen för psykologiskt försvar	841 803
Totalt	18 384 076
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	1 297 650
Statens fastighetsverk	309 813
Totalt	1 607 463

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Samverkan och information	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	2 058 904
Statens energimyndighet	10 278 250
Totalt	12 337 154
Bidrag och ersättningar	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	26 256 443
Statens energimyndighet	800 750
Totalt	27 057 193
Internationell verksamhet	Totalt (kr)
Försvarets materielverk	257 355
Totalt	257 355
Övrigt	Totalt (kr)
Försvarets radioanstalt	13 645 755
Totalt	13 645 755
Totalt förbrukat 2004	185 273 270
Avgifter	
Post- och telestyrelsen	94 744 000
Affärsverket svenska kraftnät	230 000 000
Totalt	510 017 270

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Det civila försvaret. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, se bilaga 2.

Affärsverket svenska kraftnät har genomfört grundutbildning och repetitionsutbildning för civilpliktiga.

Post- och telestyrelsen har behållit ett antal fullträffskyddade berganläggningar och anpassat dessa så att de möter moderna krav på teknik, arbetsmiljö, miljökrav med mera.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar i andras anläggningar	Totalt (kr)
Post- och telestyrelsen	6 641 241
Totalt	6 641 241
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Affärsverket svenska kraftnät	12 001 379
Totalt	12 001 379
Totalt förbrukat (kr)	18 642 620

7.2.2 Sammanställning av förmågebedömningar

Myndighet	Grundförmåga	Förmåga inom 5 år	Förmåga inom 10 år
Affärsverket svenska kraftnät	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Elsäkerhetsverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Krisberedskapsmyndigheten	Godtagbar	God	God
Post- och telestyrelsen ^a	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens energimyndighet	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens kärnkraftinspektion	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens livsmedelsverk	Icke godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar
Sammantagen bedömning	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar

a. Behandlas i hemlig bilaga

7.2.3 Affärsverket svenska kraftnät

Affärsverket svenska kraftnät ska ha förmåga att tillgodose samhällets behov av el vid kriser och i krig. Detta ska ske genom att resurser som personal och anläggningar säkerställs för produktion och överföring av el till de geografiska områden som ansvariga myndigheter prioriterat.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Affärsverket svenska kraftnät har en **icke godtagbar** grundförmåga. Av de analyser och studier som Svenska kraftnät genomfört framgår att det är både bas- och grundförmågan inom det svenska elsystemet som behöver stärkas ytterligare. Under förutsättning att planerade åtgärder inom elföretagens affärsmässiga verksamheter genomförs, kommer elsystemets basförmåga att höjas avsevärt under de närmaste fem till tio åren. En starkt basförmåga, kombinerad med de beredskapsåtgärder som Svenska kraftnät planerar att genomföra, bedöms innebära att grundförmågan är godtagbar vid utgången av 2009. Detta är en revidering jämfört med de båda föregående åren då grundförmågan bedömdes vara godtagbar vid 2007 respektive 2008 års utgång. Orsaken till att detta årtal skjuts framåt är att åtgärder inte kunnat genomföras i den utsträckning som planerats. Krisberedskapsmyndigheten anser att planerad verksamhet, med undantag av förmånsmedel för civilplikt, ska täckas av elberedskapsavgifter. Svenska kraftnät anser att en större del av verksamheten bör finansieras via anslag 6:5 och har planerat därefter. En annan orsak till förseningarna är att företag skjutit upp om-

och tillbyggnationer i infrastrukturen. Detta gäller framför allt de prioriterade driftcentraler där Svenska kraftnät skjuter till medel för att utrusta dem med skyddade och funktionssäkrade reservstyrningsplatser. Då företag skjutit fram byggandet av sina driftcentraler tvingas även Affärsverket svenska kraftnäts åtgärder flyttas framåt i tiden.

Förmåga till anpassning

Huvuddelen av de beredskapsåtgärder som Svenska kraftnät vidtar stärker förmågan över hela hotskalan – från fred till krig. Det innebär att förmågan till anpassning i huvudsak motsvaras av grundförmågan. Detta innebär i sin tur att även förmågan till anpassning bör vara godtagbar 2009. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att det är genomförbart men svårt att hinna stärka förmågan till **godtagbar** inom fem års anpassning. Det är en mycket omfattande infrastruktur som ska stärkas och förändringar inom näringslivet kan snabbt förändra förutsättningarna. Grundförmågan bedöms vara godtagbar först 2009 men under en anpassningsperiod skulle medel kunna tillföras sektorn vilket skulle accelerera den takt i vilken förmågan förbättras. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att Svenska kraftnät har en godtagbar förmåga till anpassning inom fem år. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Svenska kraftnäts förmåga kommer att vara **godtagbar** inom en tioårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

Ett grundläggande problem är att sektorn har en icke godtagbar förmåga att hantera kriser som är större än vardagshändelser men inte så stora att det är en svår påfrestning på samhället i fred. Den säkerhet som byggs in i systemen utifrån kommersiella grunder är för låg. Utan förmåga att hantera kriser av en lägre dignitet går det inte att skapa en förmåga att hantera de kriser som kan leda till svåra påfrestningar. Samtidigt är detta något som inte ska avhjälpas via anslag 6:5. Det krävs att sektorn ökar robustheten.

7.2.4 Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverket ska ha förmåga att utöva tillsyn av elsäkerheten i anläggningar och vid elarbeten så att tillfredsställande säkerhet kan upprätthållas under en svår påfrestning på samhället i fred och under höjd beredskap. Grundförmågan upprätthålls genom en systematisk periodisk tillsyn hos främst kommuner, landsting och nätägare.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Elsäkerhetsverket har en **godtagbar** grundförmåga. Elsäkerhetsverket bedöms ha en godtagbar förmåga att motstå angrepp mot teknisk infrastruktur, att upprätthålla verksamheten vid informationsoperationer samt att förebygga och stärka samhällets förmåga att hantera större frestida påfrestningar och kriser. Det finns dock brister avseende förmågan att tillhandahålla personal för internationella insatser och internationell civil krishantering om detta skulle efterfrågas.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att eftersom Elsäkerhetsverkets grundförmåga är godtagbar bör en **godtagbar** förmåga även kunna uppnås inom en fem eller tio års anpassningsperiod.

7.2.5 Krisberedskapsmyndigheten

Myndighetens uppgift vid en kris är att kunna lämna stöd till offentliga organ och att kunna bistå regeringskansliet med främst områdesvisa lägesbeskrivningar.

Krisberedskapsmyndigheten är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur samt Områdesvis samordning, samverkan och information. Krisberedskapsmyndigheten verkar inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur för att stödja arbetet med att förbättra samhällets informationssäkerhet, med att ta fram omvärldsanalyser inom informationssäkerhetsområdet samt med att utveckla det sammanhållande myndighetsansvaret för samhällets informationssäkerhet. Krisberedskapsmyndigheten ska även bidra till att den kommunaltekniska försörjningen förbättras. Myndigheten skapar härigenom ytterligare förutsättningar för att höja grundförmågan hos andra aktörer i krishanteringssystemet.

Grundförmåga

Beträffande Krisberedskapsmyndighetens *Grundförmåga, Förmåga till anpassning och Framtida insatser* se avsnitt 7.6.4. Alla insatser som myndigheten genomför för den egna beredskapen vidtas inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information.

7.2.6 Livsmedelsverket

Livsmedelsverket är ansvarig myndighet avseende beredskapsarbete inom livsmedelsområdet (dit dricksvatten hör). Livsmedelsverket är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Spridning av farliga ämnen. De delar av Livsmedelsverkets verksamhet som berör försörjning med dricksvatten behandlas inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. De delar av verksamheten som berör kvaliteten på dricksvatten och övriga livsmedel behandlas under samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Grundförmåga

Livsmedelsverket bedöms ha en **icke godtagbar** grundförmåga. Bedömningen grundas framför allt på sektorns förmåga. Det är främst i storstadsområdena som systemen för dricksvattenförsörjning är sårbara, men över hela landet ligger kunskapen om systemen, och möjligheterna till förbättringsåtgärder inom dem, på för låg nivå både avseende antagonistiska handlingar och oavsiktliga händelser. Denna brist gäller både de fysiska anläggningarna och de styr-, regler- och larmsystem som är beroende av el och fungerande elektroniska kommunikationer.

Förmåga till anpassning

Livsmedelsverket bedömer att det inte är sannolikt att de åtgärder som krävs för att uppnå en godtagbar förmåga hinner genomföras, med avsedd effekt, inom en femårig anpassningsperiod.

Även Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan till dricksvattenförsörjning är **icke godtagbar** inom fem års anpassning. Till de skäl Livsmedelsverket har anfört vill Krisberedskapsmyndigheten lägga att hoten mot dricksvattensystemen bedöms vara större under höjd beredskap än i fredstid. Risken för antagonistiska handlingar i syfte att sätta ned motståndskraften bedöms vara större än motsvarande risk i fredstid. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att riktade insatser inom en fem års anpassningsperiod är tillräckliga för att rent fysiskt åtgärda de brister som finns i dricksvattensystemen. Det som bedöms vara svårare är att under samma tidsperiod i samtliga kommuner öka kunskapen om systemen, arbeta in ett ökat säkerhetstänkande och skapa en politisk vilja att prioritera dricksvattensystemen.

Livsmedelsverket och Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att förmågan inom dricksvattensystemen är godtagbar inom en tio års anpassningsperiod. Riktade åtgärder i form av förbättringar av anläggningar och system samt ett ökat säkerhetstänkande och kompetenshöjande åtgärder bör vara tillräckligt för att nå en **godtagbar** förmåga inom en tioårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

För att grundförmågan avseende dricksvattenförsörjning ska vara godtagbar bedömer Livsmedelsverket att följande delar måste vara uppfyllda⁸:

- Informations- och utbildningsinsatserna för lokal och regional nivå måste öka. Till viss del måste även kunskaperna inom Livsmedelsverket öka.
- Livsmedelsverket behöver föreskriftsrätt om vilka minimikrav (till exempel avseende skalskydd och sekretess) som ska ställas på infrastrukturen för dricksvattenförsörjning samt möjlighet till uppföljning genom tillsyn. Livsmedelsverket gör bedömningen att det i dagsläget saknas en tydlig legal grund för att i verkets tillsynsuppgift lägga in aspekter som rör säkerhetsfrågor.
- En organisation med experter som kan ge stöd till drabbade kommuner måste finnas. (Denna organisation är under uppbyggnad men ännu ej operativ.)
- En ökad samverkan mellan myndigheter på lokal, regional och central nivå.

7.2.7 Post- och telestyrelsen

Post- och telestyrelsen har till uppgift att arbeta för säkrare elektroniska kommunikationer i fred, kris och krig.

Staten äger inte den tekniska infrastrukturen som Post- och telestyrelsen arbetar för att göra mer robust. Det är operatörer och andra företag som äger infrastrukturen, och det är de som, utifrån kommersiella grunder, bygger in robusthet i sina system. I de fall det inte finns några ekonomiska skäl för operatörerna att erbjuda god robusthet kan Post- och telestyrelsen bidra med medel genom anslag 7:5 Krisberedskap.

Post- och telestyrelsen och sektorns grundförmåga samt förmåga efter fem respektive tio års anpassning behandlas i **hemlig bilaga**. Här presenteras i allmänna termer de förutsättningar som präglar robusthetsarbetet inom de elektroniska kommunikationerna och några områden där åtgärder bör vidtas för att förbättra samhällets förmåga att upprätthålla de elektroniska kommunikationerna vid en svår påfrestning på samhället i fred.

Sedan monopolet avskaffades har det etablerats flera hundra operatörer i Sverige. Det är mycket svårt att göra en bedömning av deras samverkansförmåga, deras robusthet eller deras förmåga att samutnyttja resurser vid våra påfrestningar på samhället i fred. Generellt kan dock sägas att krisberedskapsarbetet inom sektorn elektronisk kommunikation kännetecknas av två faktorer: behovet av samverkan med näringslivet och beroendet av el. Det är inom dessa båda områden som Post- och telestyrelsen bedömer att åtgärder främst behöver vidtas.

---

8. Samma åtgärder behövs vidtas för att uppnå en godtagbar förmåga avseende livsmedelskvaliteten. Listan redovisas därför även under samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Post- och telestyrelsens investeringar har tidigare varit fokuserade på att bygga in operatörers centrala driftsledningar och systemens knutpunkter i bergum. Fokus har under senare år flyttats till att få andra delar i befintliga nät robusta. Elberoendet är den främsta sårbarheten inom de elektroniska kommunikationerna och de insatser som det nu fokuseras på är kraftförsörjning, reservel, redundans och kvalitet. Detta gäller både befintliga nät och nät som är under uppbyggnad.

Tidigare har Post- och telestyrelsen inriktat sin verksamhet på att undvika att störningar uppstår. I myndighetens strategi för åren 2003–2005 höjer dock Post- och telestyrelsen ambitionerna och fastslår att myndigheten inte enbart ska förebygga störningar utan även ha en förmåga att minimera konsekvenserna för samhället om en störning inträffar. Post- och telestyrelsens uppgift ska dock inte vara att operativt leda sektorn. Det är operatörerna som driver verksamheten under kris såväl som under vardagliga förhållanden. Post- och telestyrelsens uppgift ska vara att skapa förutsättningar för operatörerna att hantera krisen på bästa sätt.

Som nämndes inledningsvis är det privata aktörer som äger den fysiska infrastrukturen för elektroniska kommunikationer. Detta faktum gör att inget robusthetsarbete kan bedrivas utan samarbete med näringslivet. För att robustheten ska utvecklas i samverkan med näringslivet krävs tydlighet och långsiktighet i statens ambitionsnivå. Arbetet måste även ha stöd från ledningen inom både statliga verksamheter och inom näringslivet.

I takt med att en växande del av samhällets information och kommunikation digitaliseras måste samhällets beredskapsåtgärder anpassas efter denna utveckling.

På den tiden då den fysiska infrastrukturen huvudsakligen hanterades av Televerket hade staten god inblick i dess utformning. Att infrastrukturen idag ägs av privata aktörer, i en bransch som håller hårt på den kommersiella sekretessen, gör att staten förlorar kunskap om hur den fysiska infrastrukturen i landet ser ut allteftersom om- och tillbyggnader sker. Post- och telestyrelsen bedömer att staten inom en relativt kort tid riskerar att förlora kunskapen om hur den fysiska infrastrukturen för elektronisk kommunikation ser ut, vilket kommer att påverka handlingsutrymmet vid en kris. För att en gemensam lägesbild snabbt ska kunna skapas under en kris krävs åtgärder för att säkerställa dokumentation av förändringar i den fysiska infrastrukturen.

Det finns också behov av att i ökad grad få olika operatörer att samverka för att underlätta arbetet vid en kris. Erfarenheter från flera långvariga och omfattande elavbrott pekar på att det vid allvarliga störningar i mobilnäten finns behov av att reparations- och vårdpersonal automatiskt kan utnyttja det mobilnät som fungerar bäst, oavsett operatör (så kallad roaming).

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Post- och telestyrelsen har en **icke godtagbar** grundförmåga. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Post- och telestyrelsen har **godtagbar** förmåga till anpassning inom fem respektive tio år. För ytterligare motiveringar hänvisas till hemlig bilaga.

7.2.8 Statens energimyndighet

Statens energimyndighet har det samordnande ansvaret för energiförsörjningen. Statens energimyndighet är samverkansansvarig myndighet i samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Ekonomisk säkerhet. Till samverkansområdet Teknisk infrastruktur hör de delar av Statens energimyndighets verksamhet som omfattar elförsörjning, gasdistribution samt stöd till den kommunaltekniska försörjningen. Verksamheten syftar till att Sverige ska ha förmåga att vid en kris i energiförsörjningen med olika medel begränsa efterfrågan och se till att fördelningen av energiprodukter sker på ett kontrollerat sätt.

Grundförmåga

Statens energimyndighet ska ha förmåga att inom en vecka efter beslut av regeringen kunna möta en försörjningskris på energiområdet. Detta ska ske genom att förbrukningsdämpande åtgärder vidtas för oljeprodukter och elkraft. Förbrukningsdämpningen sker med hjälp av information samt ekonomiska och administrativa styrmedel. Dessa åtgärder är förberedda och bedöms vara verkningsfulla. Avseende informationsåtgärder bedöms förmågan vara god. Det krävs dock ett beslut av regeringen och att nödvändig finansiering tillförs för att åtgärder ska kunna vidtas. Avseende ekonomiska styrmedel besitter Statens energimyndighet tillräcklig kompetens men det har inte skett någon planering av åtgärder eftersom ekonomisk styrning inte är aktuell förrän efter ett antal månaders marknadsbearbetning med informationsåtgärder. Det pågår en översyn av de legala aspekterna av prisreglering.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens energimyndighet har en **godtagbar** grundförmåga. Myndigheten lyfter fram att de datoriserade styrsystemen inom den tekniska infrastrukturen ständigt utgör en riskfaktor. Krisberedskapsmyndigheten ansluter sig till denna bedömning. Förutom att automatisering kan medföra ökade risker vid elkraftbortfall och informationsoperationer, riskerar automatiseringen av systemen att medföra att kunskapen om hur system styrs manuellt försvinner, vilket påverkar förmågan negativt.

Statens energimyndighet har inte en organisation för att agera internationellt men med den breda kompetens myndigheten besitter avseende energisystemet, energimarknaden och den lagstiftning som styr verksamheterna bedöms myndigheten kunna bidra med expertis, om sådan skulle efterfrågas.

Förmåga till anpassning

Statens energimyndighet bedriver för tillfället inte någon planering för en anpassningsperiod. Anpassningsåtgärder är emellertid sedan tidigare identifierade. De åtgärder som vidtas inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur bedöms öka förmågan att motstå mer omfattande hot som kan föreligga inom en femårig anpassningsperiod. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens energimyndighet har **godtagbar** förmåga inom en femårig anpassningsperiod.

På samma grunder bedömer Krisberedskapsmyndigheten att förmågan inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Framtida insatser

Under senare år har marginalen mellan tillgång och efterfrågan på den nordiska elmarknaden minskat alltmer. Mot denna bakgrund kommer Statens energimyndighet att under 2005 inleda ett arbete för att se över och uppdatera myndighetens möjligheter att genomföra ekonomiska och administrativa åtgärder i syfte att dämpa förbrukningen av el.

7.2.9 Statens kärnkraftinspektion

Statens kärnkraftinspektion kontrollerar att de som bedriver kärnteknisk verksamhet uppfyller de krav som ställs på driftsäkerhet, kontroll av kärnämnen och på hantering och slutförvaring av kärnkraftens avfall. Statens kärnkraftinspektion har även till uppgift att ha ständig beredskap för att kunna ge andra myndigheter tekniska råd vid en kärnteknisk olycka. Statens kärnkraftinspektion är samverkansansvarig myndighet i både samverkansområdet Teknisk infrastruktur och samverkansområdet Spridning av farliga ämnen. Vid större elstörningar ska Svenska kraftnät samråda med statens kärnkraftinspektion i ärenden som rör kärnkraftverken. Det kan gälla frågor om att kärnkraftverkens eltillförsel av säkerhetsskäl ska prioriteras framför andra samhällsbehov. Vissa åtgärder för att förbättra elsäkerheten kan påverka säkerheten på kärnkraftverk i negativ riktning. Av den anledningen ingår Statens kärnkraftinspektion i samverkansområdet Teknisk infrastruktur. Statens kärnkraftinspektion kan besluta att ett kärnkraftverk ska tas ur drift om det inte uppfyller säkerhetskraven men har däremot inget ansvar för tillsyn över elproduktionen.

Grundförmåga

Statens kärnkraftinspektion är mycket beroende av fungerande telekommunikationer för att kunna lämna de expertutlåtanden som utgör myndighetens huvuduppgift vid kärnkraftsrelaterade kriser. Detta teleberoende har Statens kärnkraftinspektion delvis kompenserat genom anslutning till Försvarets telenät. En annan brist i myndighetens beredskap är att det saknas redundans i elförsörjningen till de system Statens kärnkraftinspektion behöver för att upprätthålla sin krishanteringsförmåga. Krisberedskapsmyndigheten anser att det behöver vidtas ytterligare åtgärder i syfte att skapa redundans.

Vid en olycka i en kärnteknisk anläggning är det i första hand möjligheterna att snabbt kommunicera med drabbad anläggning och övriga aktörer som är avgörande. Desinformationsangrepp eller informationsoperationer som syftar till att underminera förtroendet för säkerheten vid kärntekniska anläggningar skulle därför kunna få allvarliga följder. Statens kärnkraftinspektion och de som myndigheten samarbetar med har rutiner för att hantera delar av detta problem. Under perioden 2005–2008 kommer åtgärder att vidtas för att förbereda rutiner och öka skyddet i de interna näten.

Krisberedskapsmyndigheten gjorde i uppföljningen av år 2003 bedömningen att Statens kärnkraftinspektion hade så pass allvarliga brister i elförsörjning och elektroniska kommunikationer att förmågan bedömdes som icke godtagbar. Under 2004 har Statens strålskyddsinstitut färdigställt sin beredscapscentral vari Statens kärnkraftinspektion nu har en reservberedscapsplats. Denna central har gott skydd mot såväl CBRN-påverkan och elkraftbortfall som mot begränsad konventionell sprängverkan. Möjligheten att från denna plats bedriva prioriterad verksamhet gör att Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens kärnkraftinspektion har **godtagbar** förmåga. Statens kärnkraftinspektion kommer även i fortsättningen att i första hand använda sina ordinarie lokaler som ledningsplats. Samlokaliseringen med Statens strålskyddsinstitut är ett reservalternativ.

Statens kärnkraftinspektion har förmåga att i begränsad utsträckning hjälpa till med expertbedömningar av det tekniska läget vid en utländsk kärnteknisk anläggning vid ett utdraget olycksförlopp.

Förmåga till anpassning

Tillgången till den skyddade ledningsplatsen innebär att Statens kärnkraftinspektionens förmåga till ledning och rådgivning, det vill säga myndighetens huvuduppgifter vid kris, kan bedömas vara godtagbar även under en mer omfattande hotbild under en fem- eller tio-årig anpassningsperiod. Krisberedskapsmyndigheten gör därför bedömningen att Statens kärnkraftinspektionens förmåga är **godtagbar** inom en fem eller tio års anpassningsperiod.

Framtida insatser

De områden som främst bedöms påverka förmågan är bortfall av elektroniska kommunikationer och elförsörjning. Även informationsoperationer bedöms kunna få stora följder. Framtida insatser för att höja förmågan bör därför inriktas mot informationssäkerhet samt mot att skapa redundans avseende elförsörjningen och de elektroniska kommunikationerna.

7.2.10 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga

Grundförmåga

Elsystemet bedöms fortfarande inta en särställning på grund av dess betydelse för övriga samhällsfunktioner.

Elektronisk kommunikation är idag en mycket viktig del för i stort sett alla samhällets verksamheter.

I allt högre grad integreras digitaliserade former av ljud, bild och data i samma kanaler. Näringsliv och myndigheter använder fast och mobil telefoni, fax, internet, intranät och e-post för att informera och kommunicera med medarbetare, kunder och medborgare. En stor del av samhällsekonomin är beroende av datoriserade order-, lager- och faktureringsystem. En exakt bild av beroendet finns inte men det kan konstateras att beroendet är stort och att det ökar. De samhällsviktiga verksamheter som bedöms vara extra beroende av fungerande elektronisk kommunikation vid kriser är SOS Alarm AB, polis, räddningstjänst, ledning från central nivå, länsstyrelser, kommuner, landsting (inklusive sjukvården), elförsörjningen och media. Vid höjd beredskap är elektroniska kommunikationer av avgörande betydelse för Försvarmakten.

Att en växande del av samhällets information och kommunikation digitaliseras och kopplas samman innebär ökade sårbarheter i form av att en olycka eller en antagonistisk händelse kan slå ut en punkt i ett system och samtidigt orsaka följdverkningar i andra och vitt skilda delar av samhällets funktioner.

De elektroniska kommunikationerna har ett stort elberoende. Samtidigt är elförsörjningen i ökande grad beroende av fungerande elektronisk kommunikation i bland annat sina driftstyrnings- och övervakningssystem. Ett fördjupat samarbete mellan el- och telesektorerna är avgörande för att minska sårbarheten och höja förmågan. I samband med detta är det regeringsuppdrag som bedrivits av Statens energimyndighet (Helhetssyn i elförsörjningen) särskilt intressant. Det syftar till att utveckla en helhetssyn på beredskapsåtgärder för både den el-operativa sidan och användarna.

Ett område där säkerheten behöver utvecklas under kommande år är internet. Allt fler styr- och reglersystem blir internetbaserade. Vid elkraftbortfall och avbrott i de elektroniska kommunikationerna riskerar därmed väsentliga delar av samhällsviktig infrastruktur, till exempel dricksvattenförsörjningen, att drabbas. Internets allt viktigare roll i samhället innebär att krisberedskapsåtgärder bör sättas in för att höja robustheten i internets infrastruktur. Det bör även föras en mer generell diskussion kring vilka samhällsviktiga funktioner det är lämpligt att styra via internet.

I ett land med stor användning av elektroniska tjänster måste informationssäkerheten vara hög. Ett problem med att göra en generell bedömning av samhällets förmåga avseende informationssäkerheten är att förmågan att hantera IT-incidenter varierar avsevärt från aktör till aktör. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att näringslivet generellt har en bättre säkerhetsnivå än staten. Inom staten är det ett fåtal aktörer med känslig information som har högst säkerhetsnivå, och det är även de som är mest benägna att förbättra sin säkerhet. Majoriteten av de statliga aktörerna har däremot en mycket låg säkerhetsnivå. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det i stora delar av det offentliga Sverige saknas en godtagbar basförmåga att hantera IT-incidenter. Framför allt på regional och lokal nivå är det aktuellt att tala om minimiförmåga snarare än basförmåga. Det stora avståndet mellan majoritetens låga säkerhetsnivå och fåtalets höga säkerhetsnivå gör att det är svårt att skapa en godtagbar förmåga på samhällsnivå. Utan en godtagbar basförmåga går det inte att skapa en godtagbar grundförmåga.

Försörjningen med dricksvatten är känslig för störningar. Förutom olyckor och avsiktliga ingrepp i dricksvatteninfrastrukturen är produktion och distribution av dricksvatten beroende av elförsörjning och i ökande grad elektronisk kommunikation för styrning av systemen. Förmågan att producera och distribuera dricksvatten höjs framför allt genom utbildning och information till kommunerna och genom att med reservkraft möjliggöra dricksvattenproduktion och distribution även under störda förhållanden. Livsmedelsverket uppmärksammar särskilt de IT-relaterade hoten inom sin sektor.

De ömsesidiga beroendeförhållandena mellan olika delar av den tekniska infrastrukturen blir allt mer komplexa. Samhällskritisk infrastruktur förlitar sig på IT-stöd till den grad att systemen växer samman. Detta syns tydligast inom el-, tele- och IT-området. IT-systemen krävs för att styra elsystemen vilka i sin tur är beroende av telesystemen vilka är beroende av elkraft. Faller ett av systemen ifrån påverkas de andra i hög grad. Dessutom kopplas allt fler styr- och reglersystem samman med administrativa system inom annan viktig infrastruktur. Detta innebär att om någon tar sig in i ett system finns det möjligheter att via det även komma åt andra system.

Sammanfattningsvis är det allvarligt att ett antal av de största aktörerna inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur bedöms ha en icke godtagbar grundförmåga. Även om inte alla samverkansansvariga myndigheter i samverkansområdet nödvändigtvis behöver samverka för att hantera en svår påfrestning på samhället i fred så är de var och en av sådan betydelse för samhället att det är av största vikt att de har en godtagbar förmåga. Till detta ska läggas den mer generella bedömningen av samhällets bristande förmåga avseende informationssäkerhet. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att samhäl-

let har en **icke godtagbar** grundförmåga att hantera den typ av kriser som samverkansområdet planerar för. Denna bedömning är väldigt svepande och riskerar framför allt att dölja de delar av myndigheternas ansvarsområden som bedöms ha godtagbar förmåga. På samma sätt riskerar rapporteringen i media efter stormen i januari 2005 att ge en bild av att förmågan inom el- och telesektorerna är icke godtagbar. Ansvariga myndigheter bedömer att effekterna av stormen skulle ha blivit betydligt mer kännbara om inte de beredskapsåtgärder som vidtagits inom ramen för samhällets krisberedskap visat sig vara effektiva.

Förmåga till anpassning

Inom en femårig anpassningsperiod bedöms myndigheterna inom samverkansområdet, med undantag för Livsmedelsverket, ha en godtagbar förmåga. Eftersom många av de brister och hot som Livsmedelsverkets förmågebedömning baseras på, är relaterade till framför allt el och IT bedömer Krisberedskapsmyndigheten att förutsättningarna för en godtagbar förmåga inom dricksvattenförsörjningen har höjts väsentligt inom en femårig anpassningsperiod genom de åtgärder som övriga myndigheter inom samverkansområdet vidtagit. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att förmågan inom en femårig anpassningsperiod är **godtagbar** med vissa allvarliga brister (inom främst dricksvattenförsörjningen). Inom en tioårig anpassningsperiod bedöms samtliga samverkansansvariga myndigheter inom samverkansområdet kunna uppvisa en **godtagbar** förmåga.

Krisberedskapsmyndigheten anser det troligt att de antagonistiska IT-hoten kommer att öka då samhället genomför en anpassning. Förmågan att motstå informationsoperationer måste därför höjas under en anpassningsperiod.

Framtida insatser

Sammantaget bedöms den prioritering av den tekniska infrastrukturen som framhållits i planeringsinriktningar och som påverkat planeringsunderlagen för år 2004, 2005 och 2006 ha varit riktig. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att de behov som kvarstår inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur gör att den tekniska infrastrukturen även fortsatt bör prioriteras.

För samverkansområdet i dess helhet anser Krisberedskapsmyndigheten att de viktigaste insatserna är åtgärder som riktas mot infrastrukturens ägare och operatörer i syfte att höja deras förmåga att motstå de kriser som ligger mellan de vardagliga incidenterna och en svår påfrestning på samhället i fred. Insatserna för att förebygga och hantera en svår påfrestning på samhället i fred bedöms ha åstadkommit en förmåga som närmar sig godtagbar, men så länge vardagsverksamheten, den bas denna förmåga vilar på, inte är godtagbar kommer samhället inte att kunna hantera en svår påfrestning. Insatser bör därför göras i syfte att höja förmågan att hantera större framtida incidenter inom näringsliv och

kommuner. Dessa brister kan åtgärdas på flera sätt. Insatser finansierade via anslag 6:5 i syfte att till exempel höja medvetenheten om problematiken är ett sätt, ett annat är att se över föreskriftsrätt, tillsynsansvar och annan lagstiftning så att samhället garanteras en miniminivå avseende säkerheten i den tekniska infrastrukturen.

7.3 Samverkansområde Transporter

7.3.1 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Svåra påfrestningar. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, se bilaga 1.

Banverket har under 2004 bland annat arbetat med att förbättra förmågan att leda tågtrafik vid avbrott i elförsörjningen. Reservverk har installerats på flera orter och för att sörja för ett gott tekniskt underhåll har ett antal testkörningar genomförts. För att identifiera sårbarheter i järnvägstransportsystemet har en nationell risk- och sårbarhetsanalys påbörjats. Resultatet av denna är att norra banregionen nu har ett gediget underlag så att åtgärder för att minska sårbarheten i järnvägstransportsystemet kan vidtas. För att öka sin förmåga till krisledning har ett övergripande krisledningssystem etablerats genom att exempelvis krisledningsplaner tagits fram och beslutats om. Krisledningsövningar och kommunikationsövningar på central och regional nivå har genomförts med resultatet att krisledningsförmågan har stärkts. På det internationella planet har exempelvis åtgärder vidtagits för att upprätthålla och förbättra förmågan att genomföra gränsöverskridande transporter inom Europa.

Luftfartsverket har under 2004 bland annat genomfört ett antal sårbarhetsanalyser av flygtrafikledningssystemet som visat på brister i bland annat redundansnivån för flygledartorn eftersom möjlighet till utnyttjande av militär utrustning inte längre finns. Mobila flygledartorn har övertagits från Försvarsmakten och ska placeras vid prioriterade flygplatser. Dessutom har reservkraft anskaffats till strategiska radio- och navigationsutrustningar. Dessa åtgärder stärker robustheten i flygtrafikledningssystemen. Arbetet med Svenska nationella ambulansflyget (SNAM) har fortskridit och utrustning som ger möjlighet till att flygtransportera patienter som kräver intensivvård har anskaffats. Luftfartsverket har genomfört ett antal risk- och sårbarhetsanalyser, bland annat för färdplanhantering och flygräddning. För att öka medvetenheten om krishantering ute på flygplatserna har ett antal samverkansmöten med näringslivet genomförts. Krishanteringsförmågan har ökat i och med att ledningsfunktionen på flygplatserna övats. Detta ökar kunskapen om beroenden och funktioner inom flygtransportssystemet, vilken är viktig för att kunna verka vid en krissituation.

Sjöfartsverket har installerat reservkraft i VTS-centralerna och huvudkontoret i Norrköping, för att säkra dessas ledningsfunktioner. Möjligheten till ledning och samordning vid en kris har därigenom stärkts. För att i framtiden kunna göra fördjupade risk- och sårbarhetsanalyser för både Sjöfartsverket och sjöfartssektorn har metodutveckling för analysarbetet tagits fram. Sjöfartsverkets centrala och regionala krisledningsgrupper deltog i SAMÖ-04 vilket ökade verkets krisledningsförmåga.

Vägverket har under 2004 uppdaterat sin reservbrostudie. Därutöver har Vägverket genomfört utbildningar och ledningsövningar tillsammans med regionerna vilket höjt verkets krishanteringsförmåga. För att bevara reservbrobyggarkompetensen har reservbrogruppen utbildats. På det internationella området har Vägverket deltagit i PBIST vilket lett till ökad förståelse för hur andra länder arbetar med dessa frågor.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Banverket	3 794 000
Luftfartsverket	16 245 254
Sjöfartsverket	603 220
Totalt	20 642 474
Investeringar i andras anläggningar	Totalt (kr)
Luftfartsverket	950 000
Totalt	950 000
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Banverket	280 706
Luftfartsverket	2 141 440
Sjöfartsverket	617
Vägverket	3 000 000
Totalt	5 422 763
Forskning	Totalt (kr)
Luftfartsverket	4 287
Totalt	4 287
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Banverket	3 080 339
Luftfartsverket	587 651
Sjöfartsverket	34 056
Vägverket	2 521 000
Totalt	6 223 046

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Planering och uppföljning	Totalt (kr)
Banverket	1 886 473
Luftfartsverket	2 957 852
Sjöfartsverket	28 613
Vägverket	501 000
Totalt	5 373 938
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Banverket	3 506 192
Luftfartsverket	2 447 665
Sjöfartsverket	434 468
Vägverket	2 035 000
Totalt	8 423 325
Samverkan och information	Totalt (kr)
Banverket	3 913 928
Luftfartsverket	1 667 311
Vägverket	2 035 000
Totalt	5 958 239
Internationell verksamhet	Totalt (kr)
Banverket	739 055
Luftfartsverket	418 887
Vägverket	320 000
Totalt	1 477 942
Totalt förbrukat	54 476 014

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som berörda myndigheter i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Det civila försvaret. För en noggrannare genomgång av myndigheternas åtgärder, se bilaga 2.

Banverket har färdigställt en ändlastkaj för Försvarens behov i Eslöv. Denna kan användas för all typ av fordonslastning. En avvecklingsplan har tagits fram för driftvärnsanläggningar som inte längre behövs och befintliga anläggningar har underhållits. För sådana anläggningar och sådant materiel som inte behövs har avveckling påbörjats. Det gäller bland annat övertaligt krisbromateriel, vissa funktioner i berganläggningar och oljelager.

Luftfartsverket har under 2004 utbildat den sista kullen av civilpliktiga flygplatsbrandmän och avvecklat utbildningsorganisationen.

Vägverket har investerat i reservbromateriel och genomfört underhåll på beredskapsmateriel för att förhindra statussänkningar och materieförstöring.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Banverket	2 000 000
Vägverket	12 664 000
Totalt	14 664 000
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Banverket	2 300 000
Luftfartsverket	29 333
Vägverket	466 000
Totalt	2 795 333
Avveckling och utförsäljning	Totalt (kr)
Banverket	2 201 272
Luftfartsverket	7 925 281
Vägverket	306 000
Totalt	10 432 553
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Banverket	1 020 000
Luftfartsverket	31 419 538
Vägverket	10 000
Totalt	32 449 538
Totalt förbrukat 2004	60 34 424

7.3.2 Sammanställning av förmågebedömningar

Myndighet	Grundförmåga	Förmåga inom 5 år	Förmåga inom 10 år
Banverket	Godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar
Luffartsverket	Icke godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar
Sjöfartsverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Vägverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Sammantagen bedömning	Godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar

7.3.3 Banverket

Banverket är central förvaltningsmyndighet med sektorsansvar för järnvägstransport-systemet. Banverket ansvarar för drift och förvaltning av statens spåranslagningar, säkerhetsfrågor för spårtrafik och trafikledning. Inom samverkansområde Transporter verkar Banverket för att i samverkan med andra trafikverk bidra till att transportsyste-met blir utformat så att risken för störningar minimeras. Banverket planerar även för att kunna anpassa verksamheten till en förändrad säkerhetspolitisk situation.

Grundförmåga

Banverket bedöms ha **godtagbar** grundförmåga. Grunden för bedömningen är att basför-mågan inom Banverkets ansvarsområde bedöms vara god och att årets risk- och sårbar-hetsanalys tyder på att järnvägstransportsystemet har tillfredsställande basförmåga. Fungerande elförsörjning och elektroniska kommunikationer är dock förutsättningar för att kunna genomföra samhällskritiska järnvägstransporter.

Banverket bedöms ha godtagbar förmåga att tillhandahålla personella och materiella resurser vid internationella insatser. Banverket har en personalpool för internationella insatser och myndigheten har varit involverad i flera internationella insatser.

Förmåga till anpassning

Banverket bedöms ha en **icke godtagbar** förmåga till anpassning inom fem år. Bakgrun-den till denna bedömning är att det hot som ska mötas efter en anpassningsperiod tro-ligtvis kommer att orsaka stora skador på elförsörjningen och på de elektroniska kommunikationerna. Även om det i en sådan situation finns resurser att bedriva sam-hällsviktiga järnvägstransporter med hjälp av diesellok, går det inte att använda dessa utan trafikledning, och denna funktion är mycket sårbar för elkraftbortfall och brott i de elektroniska kommunikationerna. Banverket bedömer att det inom en femårig anpass-

ningsperiod inte är realistiskt att åter bygga upp tillräcklig kompetens i manuella rutiner för trafikledning. En faktor som försvårar anpassningen är att tillgången på öppna vagnar över tiden minskar till förmån för specialvagnar som är mindre lämpade för de transporter som kan vara aktuella under en anpassningsperiod.

Banverkets förmåga till anpassning inom en tioårig anpassningsperiod bygger på samma resonemang som för anpassning på medellång sikt, med det tillägget att de problematiska tendenserna avseende specialiserade vagnar troligtvis har förvärrats. Krisberedskapsmyndigheten bedömer dock att anpassningsperioden är så lång att både problemen avseende rullande materiel och sårbarheten inom trafikledningsfunktionen bör kunna åtgärdas. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att Banverket har en **godtagbar** förmåga inom en tioårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

Den främsta gränssättande faktorn avseende samhällskritiska järnvägstransporter är tillgången till el. Förbättringsåtgärder avseende elförsörjningen bör därför prioriteras.

7.3.4 Luftfartsverket⁹

Luftfartsverket utövar tillsyn över flygsäkerheten för den civila luftfarten och svarar för flygtrafiktjänst för både civil och militär luftfart i fred. Luftfartsverket ansvarar för flygräddningstjänst för både civil och militär luftfart. Myndigheten ombesörjer dessutom beredskapsplanläggningen för den civila luftfarten vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid ett eventuellt militärt angrepp. Luftfartsverket är samverkansansvarig myndighet inom både samverkansområdet Transporter och samverkansområdet Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård behandlas de delar av Luftfartsverkets verksamhet som berör flygräddningstjänsten medan samverkansområde Transporter behandlar övriga frågor.

Grundförmåga

Luftfartsverkets grundförmåga bedöms vara **icke godtagbar** avseende den del av myndighetens verksamhet som ryms inom samverkansområde Transporter. Bedömningen grundas framför allt på att det råder otillräcklig redundans inom flygtrafikledningssystemet. Luftfartsverket bedömer att flygtrafikledningssystemet bör vara redundant inom fyra till fem år. Efter fem år bedöms de brister som påverkar grundförmågan ha åtgärdats. Därutöver finns brister inom ledningsförmågan samt i förmågan att kunna verka enligt krav från Försvarsmakten.

---

9. Från den 1 januari 2005 har dessa uppgifter tagits över av Luftfartsstyrelsen.

Luftfartsverket har sedan ett antal år bidragit med personal till internationella insatser och bedöms därför ha godtagbar förmåga att kunna bidra med personal och materiel till internationella insatser och internationell krishantering.

Förmåga till anpassning

Luftfartsverkets förmåga efter fem års anpassning bedöms vara **icke godtagbar**. Åtgärder vidtas för att komma tillrätta med dessa brister. Detta bedöms dock inte vara tillräckligt eftersom Luftfartsverket efter en anpassningsperiod ska kunna bidra till totalförsvarets samlade förmåga att motstå ett väpnat angrepp med mer omfattande operationer i luften, till sjöss och på marken. Krisberedskapsmyndigheten instämmer i Luftfartsverkets bedömning att fem år inte är tillräckligt lång tid för att vidta nödvändiga åtgärder inom främst flygtrafikledningssystemet. Viktiga faktorer i bedömningen är även den pågående internationaliseringen och privatiseringen inom vissa områden vilket begränsar Luftfartsverkets möjligheter att påverka utvecklingen.

En stor osäkerhetsfaktor i bedömningen av förmåga till anpassning är vilka krav som kan komma att ställas på flygtransportsystemet av till exempel Försvarmakten.

Luftfartsverket anser att tio år är för långt in i framtiden för att spekulera om förmågan. Det går inte att bedöma vilka krav som ställs på flygtransportsystemet av exempelvis Försvarmakten i det perspektivet. En sådan bedömning påverkas även av internationaliseringen och av vilka allianser flygbolagen bildar. Krisberedskapsmyndigheten gör dock den mer generella bedömningen att tio års anpassningstid är en så lång tidsperiod att nödvändiga åtgärder bör hinna vidtas och en **godtagbar** förmåga uppnås.

Framtida insatser

De brister som främst bedöms påverka förmågan i negativ riktning är bristen på redundans inom flygtrafikledningssystemet. Insatser bör göras för att minska sårbarheten i flygtrafikledningssystemet både inom och mellan anläggningar.

7.3.5 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket är central förvaltningsmyndighet med ansvar för krisberedskapsåtgärder inom sjöfartssektorn inklusive för sjöräddningen. Sjöfartsverket ska utöva tillsyn över sjösäkerheten, svara för farledshållning, sjögeografisk information, redovisa och dokumentera Sveriges gränser till havs samt svara för beredskapsplanläggning i fråga om sjöfartstransporter. Sjöfartsverket är samverkansansvarig myndighet i två samverkansområden. Inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård behandlas frågor knutna till sjöräddningen och inom samverkansområde Transporter behandlas övriga frågor inom Sjöfartsverkets ansvarsområde.

Grundförmåga

Sjöfartsverkets grundförmåga bedöms vara **godtagbar**. Sjöfarten är till sin natur både flexibel och robust. Sjöfartsverket bedömer därför att det främst är naturkatastrofer eller krig i vår omvärld som inom sjöfarten skulle framkalla sådana konsekvenser att samhällets funktionsförmåga skulle påverkas. Den främsta bristen inom sjöfartssektorn bedöms vara begränsningar i tillgången till reservkraft vilket innebär att konsekvenserna för verksamheterna kan bli betydande vid längre elkraftbortfall.

Förmåga till anpassning

Sjöfartsverkets förmåga bedöms vara **godtagbar** efter fem års anpassning, liksom efter tio års anpassning.

Framtida insatser

Den brist som främst bedöms påverka Sjöfartsverkets förmåga negativt är brist på reservkraft. För att förbättra förmågan bör därför investeringar i reservkraft göras.

7.3.6 Vägverket

Vägverket ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av de statliga vägarna. Vägverket har även ett sektorsansvar för hela vägtransportsystemet. Verksamheten ska bedrivas så att riskerna för störningar i viktiga transportsystem minimeras och så att samhällsviktiga transporter, som har betydelse för samhällets grundläggande behov, kan tillgodose vid en svår påfrestning på samhället i fred.

Grundförmåga

Vägverket bedöms ha **godtagbar** grundförmåga. Bedömningen grundar sig på de många aktörerna inom vägtransportsektorn och vägnätets omfattning. Det finns många alternativa transportörer och transportvägar om enstaka broar eller knutpunkter skulle utsättas för angrepp eller fredstida olyckor. I de fall ett större antal broar, eller en särskilt viktig bro, skulle slås ut har Vägverket reservbroar lagrade. Om antalet utslagna broar skulle vara mycket stort finns begränsningar att snabbt kunna bygga reservförbindelser på många platser samtidigt. I Norrland förvärras situationen av att vägnätet är betydligt glesare än det är i sydligare delar av landet vilket gör att det finns färre alternativa transportvägar.

Vägverket bedöms ha godtagbar förmåga att motstå andra typer av angrepp, till exempel informationsoperationer. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Vägverket har en godtagbar förmåga att tillhandahålla personella och materiella resurser för internationella insatser. Materiella resurser finns tillgängliga med kort varsel och Vägverkets personal har deltagit i internationella humanitära insatser vid flera tillfällen de senaste två åren.

Vägverkets förmåga att förebygga och stärka samhällets förmåga att hantera större fredstida påfrestningar bedöms vara godtagbar. Vägverket har ett fungerande system för att få vägtransportssystemet tillgängligt kort tid efter en störning. Erfarenheterna från de senaste årens översvämningar och från stormen Gudrun i januari 2005 bekräftar detta.

Förmåga till anpassning

Vägverkets förmåga till anpassning inom fem år bedöms vara **godtagbar**. Arbetet under en anpassningsperiod handlar främst om ökade investeringar i modern reservbromateriel, kompetensskapande åtgärder samt åtgärder för att säkra eltilfförsel och telekommunikationer. Förmågan grundas även på att Vägverket under en anpassningsperiod avser att vidareutbilda krisledningsorganisationer och omorganisera driftvärnet. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samtliga dessa åtgärder är genomförbara under en femårig anpassningsperiod. Tidigare var brist på vissa fordon och utbildade förare något som bedömdes påverka förmågan under anpassning. I takt med att Försvarsmakten minskar i omfattning och omorganiserar ökar Vägverkets förmåga att svara upp mot kraven på tunga transporter (stridsvagnsekipage).

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Vägverkets förmåga efter tio års anpassning är **godtagbar**. Vägverket saknar i dagsläget planering för anpassning på lång sikt men Vägverket har dock planering för enskilda åtgärder som vidareutvecklar de ambitioner som finns för en femårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

De svårigheter som finns att få fram bland annat reparatörer och vårdpersonal då stormfälld skog och kraftiga snöoväder gör vägarna oframkomliga pekar på ett behov av att vid kriser ha bandvagnar tillgängliga för transporter av vissa personalkategorier. Vägverket beräknar att uthålligheten i dagens snöröjning är cirka 3–5 dygn vid kraftigt snöfall. Därefter kommer behovet av alternativa transporter att öka. I en situation där stormfälld skog omöjliggör snöröjning och röjning av träd som lagt sig över vägarna omöjliggörs av snö uppstår behovet av alternativa transporter mycket fort. I en sådan situation kan Vägverket inte upprätthålla väghållningen. För att samhällskritiska transporter ska kunna genomföras i ett sådant läge bedömer Vägverket att en lösning skulle kunna vara att delar av Försvarsmaktens park av bandvagnar förs över till den kommunala räddningstjänsten istället för att säljas eller skrotas.

7.3.7 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga

Grundförmåga

Dagens transportsystem är specialiserat, högteknologiskt och utan någon överkapacitet. Det är dock mycket flexibelt. I många fall kan ett trafikslag ersätta ett annat. Bortfall av viktiga trafiknoder innebär förseningar och besvär men konsekvenserna blir sällan samhällskritiska eftersom transporterna finner nya vägar och nya medel att nå fram. Flexibiliteten varierar dock mellan trafikslag och mellan olika landsdelar. I stora städer ligger kollektivtrafik, privatbilism och övriga vägtransporter nära sina kapacitetstak. Det finns därför inte kapacitet att ta över gods- och passagerarflöden från andra transportslag.

Vid en omfattande störning i transportsystemet bedöms brister i transporterna av följande produkter och personer kunna leda till att situationen uppfattas som oacceptabel och samhällskritisk: mat och förnödenheter, sjuka och hjälpbehövande, drivmedel och bränsle, reservdelar och reparatörer, kritiska insatsvaror (till exempel utrustning till sjukhus och vissa halvfabrikat), vissa kritiska personalkategorier samt djur och foder.

Samverkansområde Transporter bedömer att det tar cirka en vecka innan konsekvenserna av störningar i transportsystemet blir samhällskritiska. Denna tidsrymd kan förkortas eller förlängas beroende på störningens omfattning. Efter omkring en vecka beräknas sjukvård och matförsörjning drabbas allvarligt. Transportstörningar som drabbar industrin bedöms bli samhällskritiska efter cirka en månad. Bedömningen att det tar cirka en vecka innan konsekvenserna blir samhällskritiska stöds av liknande bedömningar från Norge.

Problemet vid en kris är vanligtvis inte brist på resurser eftersom transportsystemet är mycket flexibelt. Problemet är att överblicka och styra resurserna. Denna typ av samordning innebär att samverkan mellan transportslag kan behövas på lokal, regional och nationell nivå. Varje transportslag har en nationell organisation för krishantering men det finns ingen nationell organisation för krissamverkan mellan transportslagen. Det finns inte heller tillräcklig samverkan mellan transportsektorns kunder.

Det har tidigare funnits oro för att samhällsviktiga transporter skulle riskera att konkurreras ut under en kris och att det skulle vara den som betalar mest som skulle få tillgång till transportmöjligheter. Erfarenheter visar dock att det vid kriser i allmänhet finns en utbredd hjälpsvilja hos både företag och allmänhet. Även om det därmed inte tycks finnas någon generell motsättning mellan marknadskrafter och samhällsintressen så finns det situationer där vissa transporter under en kris kan behöva prioriteras på bekostnad av andra. Det kan exempelvis handla om vilka transporter som bör få förtur att köra i kolonn efter plogbilarna under omfattande och långvariga snöoväder. De möjligheter som idag finns för att i fred prioritera samhällsviktiga transporter är information och att vädja till människors solidaritet. I vissa fall kan avtal skrivas på förhand med de bolag som förfogar över en transportresurs. Idag finns inga lagar i fredstid som ger möjlighet till prioritering av transporter.

Utvecklingen inom transportområdet innebär att just-in-time-leveranser ökar eller åtminstone förblir på dagens nivå. Det tycks inte finnas någon trend mot ökad lagerhållning. El- och IT-beroendet bedöms öka inom alla transportslag.

Det går för tillfället inte entydigt att avgöra om grundförmågan inom transportsystemet förbättras eller försämras av den pågående utvecklingen. Det ökade beroendet av IT innebär till exempel en viss sårbarhet men samtidigt skapas stora möjligheter att snabbt och effektivt styra om trafik så att effekterna av en störning i transportsystemet minskas.

Sammantaget bedömer Krisberedskapsmyndigheten att samhällets förmåga att genomföra samhällsviktiga transporter är **godtagbar**. Denna bedömning grundas på att det endast är Luftfartsverket¹⁰ som bedömdes ha en icke godtagbar förmåga. Den absoluta majoriteten av samhällets gods- och passagerartransporter sker inom transportslag som bedöms ha en godtagbar förmåga. Så länge Luftfartsverket bedöms ha en icke godtagbar förmåga bedöms samhällets transportförmåga balansera mellan godtagbar och icke godtagbar.

---

10. Från den 1 januari 2005 har dessa uppgifter tagits över av Luftfartsstyrelsen.

Förmåga till anpassning

Förmågan till anpassning inom fem år bedöms balansera på gränsen mellan icke godtagbar och godtagbar. Både Banverket och Luftfartsverket bedömer att de har en icke godtagbar förmåga till anpassning. Särskilt Banverkets bristande förmåga är allvarlig eftersom Försvarmaktens ökade övningsbehov under en anpassningsperiod kan bedömas ställa krav på järnvägstransporter av tung materiel samtidigt som industrin kommer att ställa stora krav på transportsystemet. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att förmågan till anpassning inom fem år är **icke godtagbar**.

Förmågan till anpassning inom tio år bedöms vara **godtagbar**. Krisberedskapsmyndigheten baserar bedömningen på att denna längre anpassningsperiod tillåter riktade investeringar inom transportinfrastrukturen av tillräcklig omfattning. Under höjd beredskap har staten tillgång till prioriteringsverktyg vilket stärker förmågan att i det läget genomföra samhällsviktiga transporter.

Framtida insatser

Förändringar i samhället leder till nya behov som kan bli samhällskritiska, till exempel den på senare år utökade hemsjukvården och just-in-time-leveranser som används inom såväl privat som offentlig sektor. Utvecklingen avseende samhällskritiska transporter bör även fortsättningsvis bevakas och analyseras.

Det finns också utrymme att förbättra samhällets krisberedskap genom att dels vidta åtgärder avseende samordningen inom transportsektorn, dels utreda möjligheterna till prioritering.

7.4 Samverkansområde Spridning av farliga ämnen

7.4.1 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Svåra påfrestningar. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, se bilaga 1.

Kustbevakningen har deltagit i internationella övningar i syfte att stärka myndighetens förmåga till internationell samverkan vid stora oljekatastrofer. Utöver detta har en krisledningsövning genomförts vilken lett till att ledningsförmågan vid regionledningarna och centrala ledningen i händelse av en svår påfrestning på samhället i fred har stärkts.

Livsmedelsverket har under 2004 arbetat med att minska sårbarheten inom dricksvattenområdet genom att hålla ett antal utbildningar och temadagar för kommuner och dricksvattenproducenter. Ett utbildningsmateriel har tagits fram. Syftet har varit att öka medvetenheten kring dessa frågor samt öka samsynen och hanteringen av dessa frågor över förvaltningsgränserna.

Rikspolisstyrelsens verksamhet har under året fortgått enligt den långsiktiga planen att höja polisens förmåga i CBRN-miljö. För att höja denna förmåga har ett antal kvalificerade CBRN-instruktörer och, -handledare för first responders utbildats. Fördjupad CBRN-utbildning har även genomförts för nationella insatsstyrkan och piketorganisationerna. Basen för den grundläggande utbildningen har därmed lagts.

Smittskyddsinstitutet har fortsatt arbetet med att utveckla snabb och säker diagnostik för de flesta smittämnen som anses vara bioterrorhot och har även byggt upp vissa system för att hitta hittills okända smittämnen. Därutöver har Smittskyddsinstitutet bedrivit fortsatt forskning och metodutveckling på en hög säkerhetsnivå, vilket kan locka nya doktorander och mikrobiologer vilket breddar kompetens och ökar uthålligheten för laboratoriediagnostik på högsta säkerhetsnivå. Tillsammans med zoonosentrum i Kalmar har en studie av förekomst av smittämnen hos flyttfåglar, i första hand influensa (inklusive "fågelinfluensa") och West Nile virus, påbörjats. Detta ökar möjligheten att tidigt upptäcka vilka nya smittämnen som importeras till Sverige med flyttfåglar, sjukdomar som kan ha både human- och veterinärmedicinsk betydelse.

Socialstyrelsen har genomfört flera utbildningar med N- B- och C-inriktning vilket höjt flera landstings kunskapsnivå på området. Då vissa brister i saneringsmöjligheter föreligger har utredningar genomförts om sanering och personlig skyddsutrustning. Tanken är att skapa bättre förutsättningar för personsanering i skadeområde vid händelser med CBRN-ämnen.

Avsaknad av riktlinjer för pandemiplanering och otillräcklig beredskapslagring ledde till att Socialstyrelsen 2004 påbörjade arbetet med att ta fram en pandemiplan. Därutöver har tillgången på vissa läkemedel inför vissa allvarliga händelser säkerställts. Ersättning har utgått till olika kunskapscentra för att bedriva omvärldsbevakning och forskning.

Statens jordbruksverk har påbörjat ett stort antal åtgärder inom området epizootiska sjukdomar och zoonoser. Det kan nämnas att övningar har genomförts inom epizootiberedskapen där framförallt länsstyrelserna har övat organisationsstrukturen vid större utbrott av epizootier. Flera beredskapsgrupper, nätverk och internationella samarbetsprojekt har startats. Statens jordbruksverk har även deltagit i kärnkraftsövningen Havsörn.

Statens kärnkraftinspektion har utvecklat förmågan att hantera brottsliga angrepp på kärntekniska anläggningar.

Statens räddningsverk har 2004 gjort investeringar i kompletterande utrustning till räddningstjänst så att denna kan verka i CBRN-miljö. En myndighetsgemensam strategi har tagits fram tillsammans med Rikspolisstyrelsen, Statens strålskyddsinstitut och Socialstyrelsen för indikering av farliga ämnen eftersom det finns ett behov av att höja denna kompetens. Kompetensen kan bidra till gemensamma lösningar för inköp av utrustning, utbildning, beslutsstöd och spridningsprogram. Flertalet utredningar med inriktning på hur brister i förmågan att hantera farliga ämnen i samband med avsiktliga händelser och olyckor kan förbättras. Utbildningar riktade till den kommunala räddningstjänsten har lett till att förmågan att hantera kriser har ökat. Utbildningarna säkerställer även att tilldelade resurser används på ett så effektivt sätt som möjligt.

Statens strålskyddsinstitut har under året driftsatt sin nya beredskapscentral och genom exempelvis investeringar i utrustning och utveckling av metodik, satsat på att förstärka indikeringsförmågan i samband med NR-händelser. Därutöver har myndigheten satsat på att öka robustheten i och skyddet av sina interna IT- och telekommunikationer.

Statens veterinärmedicinska anstalt har under 2004 utvecklat en storskalig diagnostik som kan användas vid avsiktlig spridning av mikroorganismer i livsmedel, vatten och via djur genom att analysutrustningen och inventarierna för att bedriva laboratorieverksamhet har köpts in. Statens veterinärmedicinska anstalt har under året även påbörjat arbetet med att förbättra kunskaperna avseende riskvärdering och spridning av smittämnen via foder.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Smittskyddsinstitutet	945 685
Statens jordbruksverk	3 929 143
Statens strålskyddsinstitut	11 345 018
Statens veterinärmedicinska anstalt	299 174
Totalt	16 519 020
Investeringar i andras anläggningar	Totalt (kr)
Statens veterinärmedicinska anstalt	300 826
Totalt	300 826
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Rikspolisstyrelsen	20 000
Socialstyrelsen	919 238
Statens räddningsverk	275 838
Statens strålskyddsinstitut	1 116 002
Totalt	2 331 078
Kapital- och räntekostnader	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	7 845 511
Statens räddningsverk	9 995 448
Totalt	17 840 959
Forskning	Totalt (kr)
Smittskyddsinstitutet	13 828 440
Statens strålskyddsinstitut	1 145 000
Statens veterinärmedicinska anstalt	500 000
Totalt	15 473 440

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Livsmedelsverket	25 988
Socialstyrelsen	2 773 261
Statens jordbruksverk	305 000
Statens räddningsverk	3 969 128
Statens strålskyddsinstitut	2 529 702
Statens veterinärmedicinska anstalt	500 001
Totalt	10 103 080
Planering och uppföljning	Totalt (kr)
Rikspolisstyrelsen	169 000
Socialstyrelsen	771 406
Statens jordbruksverk	1 111
Statens räddningsverk	2 534 377
Statens strålskyddsinstitut	26 965
Totalt	3 502 859
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Kustbevakningen	202 000
Livsmedelsverket	4 977 045
Rikspolisstyrelsen	3 909 006
Socialstyrelsen	3 523 882
Statens kärnkraftinspektion	360 000
Statens jordbruksverk	1 003 287
Statens räddningsverk	1 419 914
Statens strålskyddsinstitut	137 940
Statens veterinärmedicinska anstalt	1 500 000
Tullverket	550 301
Totalt	17 583 375

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Samverkan och information	Totalt (kr)
Kustbevakningen	1 500
Socialstyrelsen	14 424
Statens jordbruksverk	193 310
Statens strålskyddsinstitut	6 479
Statens veterinärmedicinska anstalt	726 591
Totalt	942 304
Bidrag och ersättningar	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	17 482 788
Statens strålskyddsinstitut	202 419
Totalt	17 685 207
Internationell verksamhet	Totalt (kr)
Kustbevakningen	106 000
Socialstyrelsen	277 852
Statens jordbruksverk	158 163
Statens räddningsverk	4 540 874
Statens strålskyddsinstitut	40 866
Totalt	5 123 755
Övrigt	Totalt (kr)
Rikspolisstyrelsen	132 000
Statens veterinärmedicinska anstalt	592 409
Totalt	724 409
Totalt förbrukat 2004	108 130 312

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som berörda myndigheter i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområdet Det civila försvaret. För en noggrannare genomgång av myndigheternas åtgärder, se bilaga 2.

Statens räddningsverk har utbildat 105 civilpliktiga sanerare.

Statens strålskyddsinstitut har skapat en kapacitet att beräkna effekter av kärnvapenedfall i Sverige från kärnvapenexplosioner utomlands genom investeringar i ett mätsystem hos SMHI.¹¹

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Statens räddningsverk	16 447 826
Totalt	16 447 826
Totalt förbrukat 2004	16 447 826

---

11. Kostnaden för detta finns integrerad i totalsumman för SSI:s investeringar under verksamhetsområdet Svåra påfrestningar ovan i samma kapitel.

7.4.2 Sammanställning av förmågebedömningar

Myndighet	Grundförmåga	Förmåga inom 5 år	Förmåga inom 10 år
Kustbevakningen	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens livsmedelsverk	Icke godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar
Rikspolisstyrelsen	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Smittskyddsinstitutet	Godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar
Socialstyrelsen	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens jordbruksverk	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens kärnkraftinspektion	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens räddningsverk	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens strålskyddsinstitut	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens veterinärmedicinska anstalt	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Tullverket	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Sammantagen bedömning	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar

7.4.3 Kustbevakningen

Kustbevakningens uppgifter består bland annat av att i enlighet med särskilda föreskrifter utföra övervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt miljöräddningstjänst till sjöss. Kustbevakningen är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområde Spridning av farliga ämnen samt Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområde Spridning av farliga ämnen ska Kustbevakningen medverka i förberedelser för och genomförande av åtgärder i syfte att begränsa spridning av giftiga kemikalier, och andra farliga ämnen inklusive smittspridning till sjöss.

Grundförmåga

Kustbevakningen bedömer att förmågan att hantera situationer med CBRN-ämnen, inklusive förmågan att operativt bekämpa smuggling av CBRN-ämnen är godtagbar för en begränsad del av organisationen. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Kustbevakningen har förmåga att hantera CBRN-situationer men att förmågan är dimensionerad efter vardagliga kemikalieolyckor. Huruvida förmågan att hantera stora händelser och händelser med övriga ämnen (B-, RN-ämnen) är godtagbar bedöms därför som mer tvek-

samt. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att Kustbevakningens grundförmåga är **icke godtagbar**. Förutom de brister som nämnts ovan återfinns svagheter främst inom förmågan att motstå angrepp i form av informationsoperationer i IT-systemen och förmåga att möta vissa former av antagonistiska hot.

Kustbevakningen bedöms ha godtagbar förmåga att, utifrån ovanstående bedömning, tillhandahålla personal och materiel för internationella insatser och internationell civil krishantering. Myndigheten har stor erfarenhet av internationellt samarbete.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Kustbevakningens förmåga att inom fem års anpassning motstå ett mer omfattande väpnat angrepp är **godtagbar**. Kustbevakningen bedöms i samband med ett väpnat angrepp kunna lösa den tilldelade uppgiften att understödja Försvarmakten och Polisen. Förmågan i det längre perspektivet, inom tio års anpassning, bedöms även den vara **godtagbar**.

Framtida insatser

Kustbevakningens förmåga att agera vid en storskalig CBRN-händelse är inte klarlagd. Framtida insatser bör därför i ett första steg riktas mot att utreda och analysera vilka krav samhället ställer på Kustbevakningen i en sådan situation samt vilken förmåga Kustbevakningen behöver ha för att svara upp mot dessa krav. Då detta är klarlagt kan vid behov förmågan höjas med hjälp av riktade statliga satsningar genom anslag 7:5.

7.4.4 Livsmedelsverket

Livsmedelsverket är ansvarig myndighet avseende beredskapsarbete inom livsmedelsområdet (dit dricksvatten hör). Livsmedelsverket är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Spridning av farliga ämnen. De delar av Livsmedelsverkets verksamhet som berör försörjning med dricksvatten behandlas inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur. De delar av verksamheten som berör kvaliteten på dricksvatten och övriga livsmedel behandlas under samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Livsmedelsverkets grundförmåga är **icke godtagbar** avseende förhållandena inom livsmedels- och dricksvattenområdet. Framförallt beror detta på den höga sårbarheten i de cirka 50 000 anläggningarna inom dricksvattenområdet. Kunskapen om förbättringsåtgärder måste höjas. Det finns även brister avseende förmågan att förebygga och bekämpa omfattande utbrott av epizootisk och zoonotisk sjukdom. Denna förmåga skapas genom att Livsmedelsverket i samverkan med

Statens jordbruksverk och Statens veterinärmedicinska anstalt åstadkommer en stärkt epidemiologisk kompetens, ett robust system för hantering av smittspridning, gemensamma strategier och en övad organisation. Dessutom behövs en struktur för omvärldsbevakning.

Skyddet av övrig livsmedelskvalitet är bristfällig främst beroende på att kunskapsuppbyggnaden just har påbörjats och ännu inte omsatts till information och utbildning för företagen i livsmedelsbranschen. För att ytterligare öka förmågan på detta område krävs en utökad samverkan med näringslivet.

Förmåga till anpassning

Livsmedelsverket gör bedömningen att förmågan inom dricksvattensystemen är icke godtagbar även inom en femårig anpassningsperiod. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att utvecklingsprocessen för att öka skyddet av vatten- och livsmedelskvaliteten är en flerårig process och att förmågan inom en femårig anpassningsperiod är **icke godtagbar**. Krisberedskapsmyndigheten bedömer dock att riktade åtgärder i form av förbättringar av anläggningar och system samt ökat säkerhetstänkande och kompetenshöjande verksamhet bör vara tillräckligt för att nå en **godtagbar** förmåga inom en tioårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

För att grundförmågan avseende livsmedelskvaliteten ska vara godtagbar bedömer Livsmedelsverket att följande delar måste vara uppfyllda:¹²

- Informations- och utbildningsinsatserna till lokal och regional nivå måste öka. Till viss del måste även kunskaperna inom Statens livsmedelsverk öka.
- Livsmedelsverket behöver föreskriftsrätt om vilka försiktighetsmått (till exempel avseende skalskydd och sekretess) som ska vidtas, samt möjlighet till uppföljning genom tillsyn. Livsmedelsverket gör bedömningen att det i dagsläget saknas en tydlig legal grund för att i verkets tillsynsuppgift lägga in aspekter som rör säkerhetsfrågor.
- En organisation med experter som kan ge stöd till drabbade kommuner måste finnas. (Denna organisation är under uppbyggnad men ännu ej operativ.)
- Samverkan mellan myndigheter på lokal, regional och central nivå måste öka.

Här bör även nämnas behovet av fortsatt samverkan med Statens jordbruksverk och Statens veterinärmedicinska anstalt i syfte att vidareutveckla förmågan att förebygga och bekämpa omfattande utbrott av epizootisk och zoonotisk sjukdom.

---

12. Samma åtgärder behöver vidtas för att uppnå en godtagbar förmåga avseende dricksvattenförsörjningen. Listan redovisas därför även under samverkansområdet Teknisk infrastruktur.

7.4.5 Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för Polisen och utövar tillsyn över 21 polismyndigheter och statens kriminaltekniska laboratorium. Polisen ska med kort förberedelse tid kunna hantera svåra påfrestningar på samhället i fred. Rikspolisstyrelsen är samverkansansvarig myndighet i samverkansområde Spridning av farliga ämnen där polisens förmåga att verka i CBRN-miljö behandlas, samt inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård där polisens övriga krisberedskapsåtgärder behandlas.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Rikspolisstyrelsens grundförmåga är **icke godtagbar**. Rikspolisstyrelsen bedömer att Polisen har en icke godtagbar förmåga att verka i CBRN-miljö vid ett väpnat angrepp, vid större fredstida kriser och vid internationella insatser. Målsättningen att ett begränsat användande av massförstörelsevapen inte ska ge en antagonist några avgörande fördelar är därmed inte nådd. Bristerna i förmågan gäller även icke-antagonistiska CBRN-hot. Rikspolisstyrelsen anser att arbetet som utförts under året har höjt förmågan men bedömer att den sammantaget är icke godtagbar.

Utbildningen avseende handledare till utbildningen av "first-responders" och den kvalificerade utbildningen av CBRN-instruktörer är genomförd men utbildningen av specialister är ännu inte slutförd.

Polisens förmåga att verka i CBRN-miljö begränsas även av att det råder oklarhet om möjligheterna till sanering av personal, utrustning och fordon efter kontamination i riskområdet. Pågående samverkansprojekt bedöms bidra till att stärka förmågan avseende bland annat sanering.

Stora brister kvarstår avseende ledningsplatsers CBRN-skydd. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Polisen är ett tänkbart mål för antagonistiska CBRN-handlingar både i fred och vid ett väpnat angrepp. Bristerna avseende CBRN-skyddet vid Polisens ledningsplatser bedöms därför som extra allvarliga.

En del av dessa brister kan få allvarliga följder för polisens förmåga till internationell verksamhet i länder där hotbilden avseende antagonistiskt användande av CBRN-ämnen eller massförstörelsevapen är mer överhängande än i Sverige. Rikspolisstyrelsen bedömer därför sin förmåga till att delta vid internationella insatser i CBRN-miljö som icke godtagbar.

Förmåga till anpassning

Rikspolisstyrelsen bedömer att det är genomförbart att inom en fem- eller tioårig anpassningsperiod hinna försvarsutbilda poliser, anpassa planverk och skaffa nödvändig utrustning för en förändrad hotbild. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att polisens förmåga till anpassning inom fem och tio år är **godtagbar**.

Framtida insatser

För att förbättra polisens förmåga att verka i CBRN-miljö kvarstår att genomföra fördjupade utbildningar av specialist- och ledningsfunktioner på olika nivåer. Det krävs dessutom CBRN-relaterade övningar både inom polisen och tillsammans med andra aktörer i krishanteringssystemet. Framtida investeringar bör göras i syfte att stärka ledningsplatsers skydd mot CBRN-ämnen. En annan mycket viktig fråga att arbeta vidare med är sanering av personal, utrustning och fordon.

7.4.6 Smittskyddsinstitutet

Smittskyddsinstitutet är den statliga expertmyndighet som på regeringens uppdrag bevakar det epidemiologiska läget avseende smittsamma sjukdomar bland människor, och som ska främja skyddet mot sådana sjukdomar. Smittskyddsinstitutet är en rådgivande expertmyndighet som ska bedriva forskning och utbildning inom smittskyddsområdet. Samverkan med smittskyddsläkare, infektionskliniker, mikrobiologiska laboratorier, myndigheter och organisationer är en viktig del i epidemiövervakningen.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Smittskyddsinstitutets grundförmåga är **godtagbar**. Grunden för bedömningen är främst de laboratorieresurser som myndigheten har, jourberedskapen och myndighetens kunskap inom det fältepidemiologiska området.

Senare års händelser som SARS och fågelinfluensa visar att Smittskyddsinstitutet har förmåga att lösa sin uppgift.

På grund av begränsningar i personalstyrkan påverkas uthållighet och förmåga vid omfattande och långvariga kriser. För att hantera detta bedriver Smittskyddsinstitutet ett samordningsarbete med andra myndighetslaboratorier och regionsjukhusens laboratorier.

Det finns brister i förmågan att tidigt upptäcka en ny epidemi. Utvecklingsarbete pågår i syfte att höja förmågan i detta avseende.

Smittskyddsinstitutet har inget operativt ansvar utan är en rådgivande expertmyndighet och har därför begränsad förmåga att delta i internationella insatser. Smittskyddsinstitutet administrerar dock den Centrala fältepidemiologiska gruppen som är en personell resurs för internationella operationer inom främst smittskyddsområdet.

Förmåga till anpassning

Smittskyddsinstitutet anser att förmågan till anpassning på fem och tio års sikt inte kan bedömas eftersom myndigheten i nuläget saknar skydd mot alla former av väpnade angrepp. Krisberedskapsmyndigheten gör dock bedömningen att riktade insatser under en anpassningsperiod på lång sikt skulle kunna åstadkomma det fysiska skydd som krävs. Smittskyddsinstitutets anpassningsförmåga bedöms därför vara **icke godtagbar** inom fem års anpassning, och **godtagbar** inom en anpassningsperiod på tio år.

Framtida insatser

Det finns ett stort antal smittämnen som kan orsaka kriser, och dessutom uppkommer ständigt nya smittämnen.

Dagens kunskap om epidemiska sjukdomars sätt att sprida sig i det moderna samhället är begränsad samtidigt som det behövs underlag för den planering som landsting och andra myndigheter gör. Smittskyddsinstitutet anser att förmågan att upptäcka en ny epidemi är begränsad. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att det krävs ett kontinuerligt forsknings- och utvecklingsarbete inom områdena spridning, upptäckt, diagnostik och kartläggning. Dessutom behöver samarbetet med andra aktörer fortsätta och vidareutvecklas.

7.4.7 Socialstyrelsen

Socialstyrelsen är nationell expert- och tillsynsmyndighet för den verksamhet som rör socialtjänst, hälsoskydd, smittskydd och hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen har ett antal kunskapscentra inom beredskapsområdet: Katastrofmedicin, Katastrofpsykiatri, Strålningsmedicin, Mikrobiologisk beredskap och Katastroftoxikologi. Socialstyrelsen är samverkansansvarig myndighet dels i samverkansområde Spridning av farliga ämnen, där förmågan att hantera CBRN-händelser (bland annat smittskydd) behandlas, dels inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård där sjukvårdens, socialtjänstens och hälsoskyddets övriga krisberedskapsfrågor behandlas.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Socialstyrelsen har en **godtagbar** grundförmåga men att de regionala variationerna avseende hälso- och smittskyddets förmåga gör att grundförmågan ligger nära gränsen för icke godtagbar. Förmågan varierar även beroende på om det är hälsoskydd eller smittskydd som avses.¹³

C-, B-, respektive RN-förmågan varierar och kan till en del bedömas vara icke godtagbar inom delar av hälso- och sjukvårdsorganisationen. Här kan bland annat nämnas brister avseende fasta och mobila saneringsanläggningar. Gränssättande vid ett N-angrepp är tillgången till vårdplatser och akutsjukvårdens handlingsförmåga. Bedömningen är att förmågan är icke godtagbar inom delar av hälso- och sjukvårdsorganisationen. Vid B-angrepp är i första hand tillgången till vårdplatser en gränssättande faktor. Akutsjukvårdens handlingsförmåga avseende B-angrepp bedöms som godtagbar. Förmågan vid C-angrepp bedöms vara godtagbar med brister avseende bland annat tillgången till intensivvårdsplatser.

Socialstyrelsens förmåga att hantera situationer som inbegriper CBRN-ämnen begränsas även av att det råder oklarhet om möjligheterna till sanering av personal, utrustning och fordon efter kontamination i riskområdet. Pågående samverkansprojekt bedöms bidra till att stärka förmågan avseende bland annat sanering.

Socialstyrelsen bedöms ha en godtagbar förmåga att tillhandahålla personal och materiel för internationella insatser och internationell krishantering. Förmågan avseende både Central fältepidemiologisk grupp och Socialstyrelsens egen förmåga avseende kemvapenkonventionen bedöms vara god.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Socialstyrelsen har **godtagbar** förmåga till anpassning inom fem och tio år. Anpassningsplanering är ej genomförd men Socialstyrelsen bedömer att det vid anpassning inom en femårsperiod kommer att framträda brister framför allt avseende lagring av läkemedel, adekvat utrustning, kompetensförsörjning och tillgång till lämpliga vårdplatser. Dessa brister bör kunna avhjälpas dels genom omprioriteringar av befintliga resurser, dels genom tillskott av resurser under anpassningsperioden.

Framtida insatser

En mycket viktig fråga att arbeta vidare med är sanering av personal, utrustning och fordon.

---

13. Den del av Socialstyrelsens verksamhet som behandlas inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård är en förutsättning för verksamheten inom Spridning av farliga ämnen. De båda förmågebedömningarna bör därför läsas tillsammans.

7.4.8 Statens jordbruksverk

Statens jordbruksverk är expertmyndighet på det jordbruks- och livsmedelspolitiska området och har ett samlat sektorsansvar för jordbruk, trädgård och rennärning. Statens jordbruksverk är även chefsmyndighet för landets distriktsveterinärer och ansvarig myndighet för livsmedelsberedskapen inom totalförsvarets civila del. Statens jordbruksverk är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Spridning av farliga ämnen och Ekonomisk säkerhet. Inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen är det svåra påfrestningar på samhället i fred, och då är det framför allt två händelser som ställer krav på Statens jordbruksverks förmåga. Den första är ett utbrott av en smittosam djursjukdom och det andra är ett nedfall av radioaktiva ämnen.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens jordbruksverks grundförmåga är **godtagbar**. Bedömningen grundas på de insatser som gjorts inom STUDS-projektet. Det förändringsarbete som projektet resulterat i kommer att förbättra förmågan inom området smittosamma djursjukdomar avsevärt. Statens jordbruksverk bedömer att det finns brister avseende förmågan och kapaciteten att ta fram beslutsunderlag för betesrestriktioner och motåtgärder vid omfattande radioaktivt nedfall. Då Krisberedskapsmyndigheten väger samman Statens jordbruksverks förmåga att hantera smittosamma djursjukdomar och nedfall av radioaktiva ämnen bedömer Krisberedskapsmyndigheten att Statens jordbruksverks grundförmåga att hantera de frågor som behandlas i samverkansområdet är godtagbar.

Statens jordbruksverk deltar i de nordiska ländernas övningar vilket bland annat ger möjligheter till gemensamt utnyttjande av personella resurser vid ett krisläge. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att Jordbruksverket har godtagbar förmåga att medverka vid internationella insatser.

Förmåga till anpassning

För Statens jordbruksverks del tillkommer inga uppgifter inom samverkansområdet Spridning av farliga ämnen under en anpassningsperiod. Statens jordbruksverk bedömer förmågan under en anpassning inom fem år som godtagbar medan förmågan på tio års sikt inte kan bedömas. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att hotbilden avseende radioaktivt nedfall kan förändras i en mer spänd omvärldssituation. De åtgärder som vidtas för att hantera problemen efter en kärnkraftsolycka förbättrar emellertid även förmågan att hantera nedfall från kärnvapen och vice versa. Under förutsättning att åtgärder fortsätter att vidtas i syfte att stärka förmågan att hantera följderna av ett kärnkraftshaveri bedömer Krisberedskapsmyndigheten att förmågan till anpassning inom både fem och tio års sikt är **godtagbar**.

Framtida insatser

Beredskapen för ett utbrott av smittosamma djursjukdomar bör höjas ytterligare. Framtida insatser bör inriktas mot att höja ledningsförmågan, utveckla dagens rutiner och IT-system, mot en fortsatt övningsverksamhet samt mot nationell och internationell samverkan med näring och ansvariga myndigheter. Särskilt bör betonas en fortsatt samverkan med Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket för att vidareutveckla förmågan att förebygga och bekämpa omfattande utbrott av epizootisk och zoonotisk sjukdom.

7.4.9 Statens kärnkraftinspektion

Statens kärnkraftinspektion är samverkansansvarig myndighet i både samverkansområdet Teknisk infrastruktur och samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Statens kärnkraftinspektion kontrollerar att de som har tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet uppfyller de krav som ställs på säkerheten, på kontrollen av kärnämnen samt på hantering och slutförvaring av kärnkraftens avfall. Statens kärnkraftinspektion har även som uppgift att lämna teknisk rådgivning till de myndigheter som ansvarar för befolkningsskyddet vid en kärnteknisk olycka, ingår därför i samverkansområdet Spridning av farliga ämnen.

Grundförmåga

Statens kärnkraftinspektion är mycket beroende av fungerande telekommunikationer för att kunna lämna de expertutlåtanden som är myndighetens huvuduppgift vid kärnkraftsrelaterade kriser. Detta teleberoende har Statens kärnkraftinspektion delvis kompenserat genom anslutning till Försvarets telenät. En annan allvarlig brist i myndighetens beredskap är att det saknas redundans i elförsörjningen. Krisberedskapsmyndigheten anser att det behöver vidtas ytterligare åtgärder i syfte att skapa redundans.

Vid en olycka i en kärnteknisk anläggning är det i första hand möjligheterna att snabbt kommunicera med en drabbad anläggning och övriga aktörer som är avgörande. Desinformationsangrepp eller informationsoperationer som syftar till att underminera förtroendet för säkerheten vid kärntekniska anläggningar skulle därför kunna få allvarliga följder. Statens kärnkraftinspektion och de som myndigheten samarbetar med har rutiner för att hantera delar av detta problem. Under perioden 2005–2008 kommer åtgärder att vidtas för att förbereda rutiner och öka skyddet i interna nät.

Krisberedskapsmyndigheten gjorde i uppföljningen av år 2003 bedömningen att Statens kärnkraftinspektion hade så pass allvarliga brister avseende elförsörjning och elektroniska kommunikationer att förmågan bedömdes vara icke godtagbar. Under 2004 har Statens strålskyddsinstitut färdigställt sin beredskapscentral där Statens kärnkraftinspektion nu har en reservberedskapsplats. Denna central har gott skydd såväl mot CBRN-påverkan och elkraftbortfall som mot begränsad konventionell sprängverkan. Möjligheten att från

denna plats bedriva prioriterad verksamhet gör att Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens kärnkraftinspektion har **godtagbar** förmåga. Statens kärnkraftinspektion kommer även i fortsättningen att i första hand använda sina ordinarie lokaler som ledningsplats. Samlokaliseringen med Statens strålskyddsinstitut är ett reservalternativ.

Statens kärnkraftinspektion har förmåga att i begränsad utsträckning hjälpa till med expertbedömningar av det tekniska läget vid en utländsk kärnteknisk anläggning vid ett utdraget olycksförlopp.

Förmåga till anpassning

Tillgången till den skyddade ledningsplatsen innebär att Statens kärnkraftinspektionens förmåga till ledning och rådgivning, det vill säga myndighetens huvuduppgifter vid kris, kan bedömas som godtagbar även under en mer omfattande hotbild under en fem- eller tioårig anpassningsperiod. Krisberedskapsmyndigheten gör därför bedömningen att Statens kärnkraftinspektionens förmåga är **godtagbar** inom en fem- eller tioårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

De områden som främst bedöms påverka förmågan är bortfall av elektroniska kommunikationer och elförsörjning. Även informationsoperationer bedöms kunna få stora följder. Framtida insatser för att höja förmågan bör därför inriktas mot informationssäkerhet och mot att skapa redundans avseende elförsörjning och elektroniska kommunikationer.

7.4.10 Statens räddningsverk

Statens räddningsverk är den statliga myndighet som bland annat genom förebyggande åtgärder arbetar för att minska antalet olyckor och skapa ett säkrare samhälle. Statens räddningsverk arbetar också för att förbättra beredskapen vid störningar i viktiga samhällsfunktioner och vid höjd beredskap. Statens räddningsverk är samverkansansvarig myndighet inom både samverkansområde Spridning av farliga ämnen och samverkansområde Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområde Spridning av farliga ämnen arbetar Statens räddningsverk med frågor om kompetenshöjning, identifiering av experter och sakkunniga samt om ökad förmåga att hantera händelser av CBRN-karaktär.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens räddningsverks grundförmåga är **godtagbar** men att stora förbättringsmöjligheter finns avseende organisering av skadeplats samt förmåga att hantera storskaliga CBRN-händelser. Pågående samverkansprojekt bedöms bidra till att stärka förmågan avseende bland annat sanering. Statens räddningsverk gör samma bedömning men betonar att förmågan är icke godtagbar då det gäller kunskap, resurser, teknik och metoder vid en antagonistisk CBRN-händelse.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan inom fem års anpassning är **godtagbar**. Förmågan att efter anpassning hantera en CBRN-händelse kommer dock att variera över landet, vilket beror på att även hotbilden varierar mellan olika delar av landet. Åtgärder planeras för att inom en fem års anpassningsperiod höja förmågan avseende metodik, identifiering, indikering, sanering och internationell samverkan. Statens räddningsverk betonar att denna förmåga grundas på den verksamhet som vidtas inom grundförmågan. De neddragningar som drabbar verksamhet som syftar till en godtagbar grundförmåga minskar även möjligheterna att uppnå en godtagbar förmåga till anpassning.

I ett långt perspektiv, inom tio års anpassning, bedömer Krisberedskapsmyndigheten att Statens räddningsverks förmåga är **godtagbar** och att den kan komma att förbättras ytterligare om den långsiktiga fredstida planeringen för bland annat utbildning av fast anställd personal i saneringsfrågor genomförs. Statens räddningsverk bedömer att förmågan till anpassning inom tio år är god under förutsättning att åtgärder vidtas inom de områden som redovisats ovan. Utöver dessa områden bör åtgärder vidtas inom områdena förvarningssystem och internationell samordning. Förmågan bedöms ha stärkts ytterligare genom en förfinad erfarenhetsåterföring från tidigare inträffade olyckor.

Framtida insatser

Statens räddningsverk avser att höja förmågan till insatser vid både antagonistiska och icke-antagonistiska CBRN-händelser. Förmågan behöver förbättras avseende metodik, identifiering, indikering, sanering och internationell samverkan.

7.4.11 Statens strålskyddsinstitut

Statens strålskyddsinstitut är central förvaltningsmyndighet för frågor om skydd av människor, djur och miljö mot skadlig verkan av joniserande och icke-joniserande strålning. Statens strålskyddsinstitut ska ha beredskap för rådgivning till de myndigheter som ansvarar för befolkningskydd och räddningstjänst. Verksamheten omfattar åtgärder vid olyckor såväl i våra svenska kärnkraftverk som i utländska i vår närhet. Statens strålskyddsinstitut är samverkansansvarig myndighet i samverkansområdena Spridning av farliga ämnen och Skydd, undsättning och vård.

Grundförmåga

Förmågebedömningen utgår ifrån målsättningen att Sverige ska ha en nationellt och internationellt väl samordnad beredskap med förmåga att förebygga, identifiera och möta nukleära och radiologiska hot. Skulle en nukleär eller radiologisk nödsituation inträffa ska det finnas förmåga att upptäcka, varna, bedöma, samordnat leda insatser och effektivt vidta åtgärder för att, så långt som möjligt, skydda människor, samhälle och miljö.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens strålskyddsinstitut har en **godtagbar** grundförmåga. Under året har Statens strålskyddsinstitut driftsatt sin nya beredskapscentral som har ett gott fortifikatoriskt och elektromagnetiskt skydd. Anläggningen är även skyddad mot CBRN-ämnen. Dessutom har Statens strålskyddsinstitut möjlighet att omgruppera till annan plats i landet. Förmågan till ledning bedöms därför vara god.

Förmågan till indikering och analys bedöms vara godtagbar men den uppvisar stort beroende av el och elektroniska kommunikationer. Den fasta indikeringsutrustning som finns utplacerad på strategiska ställen i Sverige har brister i reservkraft och reservkommunikation. Detta innebär att en händelse som slår ut elförsörjningen eller kommunikationsvägarna till mätstationerna riskerar att omöjliggöra analyser från ett visst område. Satsningar på indikeringsförmågan bedöms ge resultat de närmaste åren vilket kommer att påverka förmågan i positiv riktning.

Statens strålskyddsinstitut är beroende av ett antal aktörer inom den nationella strålskyddsberedskapen (SMHI, FOI, SGU, universitetens radiofysikinstitutioner och Studsvik) för att lösa uppgifter inom mätning, provtagning och analys. Den nationella strålskyddsberedskapen har traditionellt varit dimensionerad för en kärnteknisk olycka men arbetar nu med en vidgad hotbild. Aktörerna är inte dimensionerade för verksamhet i en angreppssituation och deras förmåga att hantera antagonistiska händelser är därför icke godtagbar. Vissa insatser har gjorts för att åtgärda detta men huvuddelen av de nödvändiga åtgärderna har skjutits på framtiden i väntan på nya planeringsdirektiv.

Statens strålskyddsinstitut har för närvarande inga förberedda rutiner eller protokoll för att delta i internationella insatser. Dock har vissa övningar genomförts med detta scenario. Det som övats är förmågan att bidra med mätteknisk hjälp. Resultaten av övningarna har varit goda.

Förmåga till anpassning

Statens strålskyddsinstitut har identifierat vissa åtgärder avseende central ledning som behöver vidtas för att behålla en god ledningsförmåga även i den vidgade hotbild som ska mötas inom fem års anpassning. Dessa åtgärder bedöms kunna genomföras under förutsättning att de medel som behövs tillskjuts. Statens strålskyddsinstitut bedömer att målbilden för den nationella strålskyddsberedskapen i ett skärpt omvärldsläge behöver klargöras innan en detaljerad anpassningsplanering blir meningsfull. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan till anpassning inom fem år är **godtagbar**.

Statens strålskyddsinstitut bedriver ingen planering för anpassning på lång sikt. Under förutsättning att den pågående förstärkningen av strålskyddsberedskapen fortlöper som planerat och att tillräckliga medel tillförs, bedömer Statens strålskyddsinstitut att förmågan till anpassning på lång sikt är god. Krisberedskapsmyndigheten instämmer i bedömningen att förmågan till anpassning inom tio år är **godtagbar** förutsatt att pågående och planerade förstärkningar i strålskyddsberedskapen genomförs.

Framtida insatser

Insatser bör göras för att säkra reservanordningar avseende elförsörjning och elektroniska kommunikationer för den fasta indikeringsutrustningen.

7.4.12 Statens veterinärmedicinska anstalt

Statens veterinärmedicinska anstalt har till uppgift att vara ett expert och serviceorgan åt myndigheter och enskilda personer. Myndighetens verksamhet är främst inriktad mot epizootiska sjukdomar och andra infektioner som kan innebära hot mot försörjningen av animaliska livsmedel i Sverige, och som kan innebära förluster för livsmedelsproduktionen. En av de viktigare uppgifterna är att hålla en hög beredskap mot dessa sjukdomar för att genom en snabb och säker diagnostik kunna påvisa och begränsa eventuella utbrott, hindra smittspridning samt begränsa ekonomiska förluster såväl vid svåra påfrestningar som under höjd beredskap. Statens veterinärmedicinska anstalt ska också tillhandahålla ett nationellt referenslaboratorium för zoonoser.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens veterinärmedicinska anstalts grundförmåga är **godtagbar**. Statens veterinärmedicinska anstalt bedömer sig ha godtagbar förmåga avseende elförsörjning och elektroniska kommunikationer. Myndighetens organisation hanterar flera gånger per år situationer där osäkerhet råder om vilken smitta det är som drabbat en djurbesättning. I dessa situationer ställs myndighetens personal inför samma frågeställningar som skulle vara aktuella vid en svår påfrestning på samhället i fred.

Statens veterinärmedicinska anstalt bedömer sig ha godtagbar förmåga att tillhandahålla personal och materiel för internationella insatser. Personalens antal är en begränsande faktor.

Förmåga till anpassning

Statens veterinärmedicinska anstalt bedömer att det inte tillkommer ytterligare uppgifter under en anpassningsperiod. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att förmågan till anpassning i det medellånga och långa perspektivet är **godtagbar**.

Framtida insatser

Fortsatt samverkan med Statens jordbruksverk och Livsmedelsverket för att vidareutveckla förmågan att förebygga och bekämpa omfattande utbrott av epizootisk och zoonotisk sjukdom.

7.4.13 Tullverket

Tullverkets brottsbekämpningsverksamhet har till uppgift att förhindra införsel av varor och att spåra upp redan införda varor som kan användas i samband med sabotage, terrorism och krigshandlingar riktade mot Sverige. I händelse av höjd beredskap ska Tullverket genomföra gränsövervakning av införsel av varor vars spridning kan medföra fara för landets försvar eller säkerhet. Tullverket är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Spridning av farliga ämnen, Ekonomisk säkerhet samt Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområde Spridning av farliga ämnen behandlas införsel och uppspårning av NBC-stridsmedel eller varor med liknande egenskaper.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Tullverkets grundförmåga är **icke godtagbar**. Bedömningen grundas främst på brister i förmågan att motstå verkan av CBRN-ämnen och förmågan att verka i CBRN-miljö. CBRN-utbildning av personal inleddes 2003 och beräknas vara slutförd vid utgången av 2006. Efter att utbildningen kompletterats med vissa övningar bedöms den operativa personalen ha godtagbar förmåga att verka i CBRN-miljö. Personlig skyddsutrustning har från Försvarsmakten tillförts den operativa personalen. Ytterligare skyddsutrustning lagerhålls för övrig personals räkning.

Möjligheten att bekämpa smuglingsförsök av främst radioaktivt material och kärnämnen bedöms vara starkt begränsad. Tullverket kommer att anskaffa mobila detektorer under 2005. Förmågan ökar ytterligare genom att fasta portalmonitorer skulle kunna utplaceras vid strategiska gränspassager för kontinuerlig mätning. Förmågan att genomföra liknande mätningar för att förhindra smuggling av kemiska stridsmedel behöver förstärkas ytterligare. Tullverket har dock börjat utveckla sin förmåga inom detta område.

Förmågan att verka vid större fredstida påfrestningar och att medverka vid internationella insatser påverkas främst av begränsningar i personalresurser. Erfarenheter från Tullverkets arbete under utbrottet av mul- och klövsjuka i Storbritannien 2001 tyder på att Tullverket vid omfattande kontrollinsatser har en uthållighet på cirka två veckor.

Kontrollverksamheten påverkas negativt av allvarliga störningar inom elförsörjningen och inom de elektroniska kommunikationerna. Det är främst ledningen och informationen som drabbas. För att öka robustheten i systemen för ledning och information pågår en anslutning till Försvarets telenät. Anslutningen planeras vara slutförd 2008.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Tullverkets förmåga inom fem eller tio års anpassning är **godtagbar** då de åtgärder som Tullverket behöver vidta är anskaffning av materiel samt rekrytering och utbildning av personal. Dessa åtgärder bedöms vara genomförbara inom en anpassningsperiod. Tullverket bedömer dock att myndighetens beroende av el, tele och IT kommer att vara gränssättande för förmågan även då robusthet har byggts in i Tullverkets interna system.

Framtida insatser

Tullverket bedömer att förmågan att bekämpa smugglingsförsök av främst radioaktiva material och förmågan att verka i CBRN-miljö ska vara godtagbar senast vid utgången av 2008. För att uppnå detta bör investeringar göras i bland annat stationära detektorer vid gränspassagerna. Förmågan ska omfatta både strålning och kemikalier.

7.4.14 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga

Grundförmåga

Myndigheterna som ingår i samverkansområdet Spridning av farliga ämnen uppvisar en samlad grundförmåga som Krisberedskapsmyndigheten bedömer vara **icke godtagbar**. Den samlade bedömningen utgår ifrån brister i förmågan inom främst tre områden: livsmedel, indikering och sanering. Spridning av farliga ämnen via dricksvatten och andra livsmedel har uppmärksammats under senare år och resultaten från Livsmedelsverkets studier av säkerheten inom produktionsanläggningarna har visat att säkerhetsnivån är alltför låg. Polisens, tullens och räddningstjänstens förmåga till indikering och sanering bedöms vara icke godtagbar vilket innebär att samhället har en icke godtagbar förmåga att upptäcka och avhjälpa i princip alla former av CBRN-relaterade kriser. Krisberedskapsmyndigheten konstaterar att målsättningen i Planeringsinriktning för det civila försvaret 2004, att "ett begränsat användande av massförstörelsevapen inte ska ge en antagonist några avgörande fördelar" inte är uppnådd.

Inom områdena CBRN omfattar kraven på operativ förmåga att aktörer bland annat kan indikera, identifiera agens, sanera, ta hand om drabbade med mera. Inom livsmedels- och dricksvattenområdet finns främst på kommunal nivå stora brister när det gäller förmågan att förhindra spridning av farliga ämnen via dricksvattenförsörjningen. För att förhindra spridning av farliga ämnen via livsmedelförsörjningen saknas kunskaper och även underlag för information och utbildning av privata aktörer. Sammantaget och var för sig kan detta ge allvarliga konsekvenser för samhället vid svåra påfrestningar oavsett om hotet kommer från en antagonist eller inte.

Polisens, tullens och räddningstjänstens möjligheter att upptäcka ämnen eller agens inom CBRN-området är starkt begränsade. Förmågan att verka inom ett kontaminerat område för att till exempel få ut skadade eller skapa avspärningar är bristfällig. Möjligheterna till sanering av den personal som ingår i en sådan insats bedöms vara otillräcklig och bör i framtiden förbättras. Inom samverkansområdet pågår utbildning av så kallade "first-responders", det vill säga operativ personal från Polisen, Tullverket, räddningstjänst samt hälso- och sjukvården. Detta bedöms ha höjt kompetensen inom området. Samverkan och samövning skulle ytterligare stärka denna förmåga.

Det finns behov av lagring av utrustning och förbrukningsvaror för CBRN-händelser med kraftigt ökade behov. Utrustning och förbrukningsvaror måste ha hög tillgänglighet och tillförlitlighet. Investeringar i utrustning på lokal nivå ökar samhällets förmåga avsevärt genom att de skapar möjlighet att tidigt sätta in relevanta resurser. För att utrustning som införskaffas för svåra påfrestningar verkligen ska vara användbar bör den användas såväl i vardagsarbetet som vid en svår påfrestning. Eftersom CBRN-händelser kräver insatser de första timmarna bör utrustningen finnas på ordinarie arbetsplatser och personalen bör vara van att hantera den.

Det finns ett generellt behov av att säkerställa en godtagbar analysförmåga som stöd för den operativa förmågan, men även för planering och för att på ett mer systematiskt sätt än idag utvärdera inträffade händelser och återföra erfarenheter till aktörerna. Detta medför att det behövs experter som kan stå för denna analysförmåga. Tillgången på experter är idag en gränssättande faktor för förmågan att möta omfattande och komplicerade CBRN-händelser. Förmågan att upptäcka, analysera och vidta rätt åtgärder vid CBRN-händelser bedöms vara icke godtagbar. Kompetensen behöver spridas till de yrkesgrupper som kommer att ha viktiga roller vid CBRN-händelser.

Förmågan till samordning av information till allmänheten och mellan myndigheter är avgörande för att en CBRN-kris ska kunna lösas. Denna förmåga bedöms vara otillfredsställande. Det saknas för närvarande samordnade larmvägar både nationellt och internationellt. Larm- och informationsvägar, roller och ansvarsfördelning behöver klargöras ytterligare.

Möjligheten till tillsyn bedöms ha stor betydelse för beredskapen. Ansvar för tillsynen är dock inte tillräckligt klarlagt beroende på varierande tolkningar av befintlig lagstiftning.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samverkansområdets samlade förmåga inom en anpassningsperiod på fem eller tio års sikt är **godtagbar**.

Framtida insatser

För att höja den operativa CBRN-förmågan behöver samhället säkerställa kompetensen och samordningsförmågan. Detta görs främst genom utbildning och övning. Den operativa förmågan bör även stärkas genom ökad samverkan med Försvarsmakten och genom samverkan med andra länder. Denna samverkan bör inriktas på att samordna olika system för tidig varning samt på att utveckla förmågan att bidra till och ta emot hjälp av internationella hjälpinsatser. Åtgärder behöver också vidtas för att förbättra informationen till allmänheten och samordna larmvägarna.

För att säkerställa en godtagbar analysförmåga som stöd för den operativa förmågan behövs experter. Ett sätt att säkra tillgången på experter är genom samverkan med aktörer utanför krisberedskapssystemet. Ett annat sätt är att finansiera forskning och utveckling. Eftersom forskning och utveckling även bidrar med kunskap till beredskapsplaneringen bör detta område prioriteras. En forskningsagenda bör därför utarbetas i samverkan mellan samverkansområdet Spridning av farliga ämnen, Krisberedskapsmyndigheten, Krisberedskapsmyndighetens CBRN-råd och andra berörda aktörer.

Utbildning och övning av berörda aktörer behöver fortgå dels i form av utbildningar som syftar till att höja kompetensen hos stora antal av de yrkeskategorier som bedöms spela en viktig roll vid CBRN-händelser, dels i form av vidareutbildningar av expertresurser och av personal i lednings- och stabsfunktioner.

Det finns även ett behov av att samordna befintlig lagstiftning och att utveckla tillsynsfunktionen som ett instrument för beredskapen.

7.5 Samverkansområde Ekonomisk säkerhet

7.5.1 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Svåra påfrestningar. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, se bilaga 1.

Finansinspektionen har genomfört ett antal övningar tillsammans med näringslivet i syfte att stärka finanssektorns krisberedskap. Som ett resultat av genomförd verksamhet har förmågan att motstå påfrestningar inom den finansiella sektorn höjts.

Verket för näringslivsutveckling har bedrivit informationsinhämtning, gjort analyser och utarbetat förslag till åtgärder som kan behöva vidtas inom olika områden/branscher vid en kris. Förmågan inom myndigheten vad gäller att bedöma situationen på marknaden och konsekvenserna ur beredskapssynpunkt har stärkts. Sverige har genom myndighetens arbete inom IPC fått värdefull information om hur andra länder ser på marknaden och utvecklingen inom industrin. Vidare har Sverige haft möjlighet att lämna sin syn på utvecklingen och vilka konsekvenser detta kan få i olika kriser.

Riksgäldskontoret har investerat i säker miljö för sin signalskyddsutrustning och köpt en destruktör för kryptonycklar. Resultatet är att de krav som ställs i handboken för Signalskydd har uppnåtts.

Riksförsäkringsverket har som mål att utrusta så kallade beredskapskontor med mobil reservkraft. Under året har insatser gjorts i form av utredningar och man är nu redo att börja investera i reservkraft. Riksförsäkringsverket (från 1 januari, 2005 Försäkringskassan) ska ha en omedelbar krisledningsförmåga. För att uppnå detta har ett antal övningar av både huvudkontorets centrala krisledningsgrupp och länsorganisationernas krisledningsgrupper genomförts.

Skatteverket har fortsatt att förstärka reservkraften och paralleldriften. En utredning har genomförts för att ta fram underlag och analysera vilka orter som är verksamhetskritiska, samhällsviktiga, och med anledning av detta är i behov av reservkraft. Dessa orter kommer att förses med reservkraft.

Statens energimyndighet har bland annat, för att behålla kompetensen inom poolorganisationen genomfört utbildningar och övningar med samordningspoolcheferna. Resultatet är att poolorganisationen behåller sin kapacitet att förflytta tillräckliga mängder drivmedel till prioriterade användare. Statens energimyndighet har även genomfört omvärldsbevakning med avseende på energisituationen i världen och förstärkt nätverket för olja och gas. Förståelsen för Sveriges beroende av olja och gas har ökat. Statens energimyndighet har även sett till att Sveriges åtaganden i IEA och EU har uppfyllts.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Finansinspektionen	1 960 346
Riksförsäkringsverket	13 000
Riksgäldskontoret	144 725
Skatteverket	84 490
Totalt	2 202 561
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Ekonomistyrningsverket	956 300
NUTEK	535 136
Riksförsäkringsverket	235 358
Skatteverket	189 180
Totalt	1 915 974
Planering och uppföljning	Totalt (kr)
NUTEK	129 792
Totalt	129 792
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Finansinspektionen	3 788 546
NUTEK	74 880
Riksförsäkringsverket	355 504
Statens energimyndighet	970 000
Totalt	5 188 930

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Samverkan och information	Totalt (kr)
NUTEK	109 824
Riksförsäkringsverket	82 698
Skatteverket	50 000
Statens energimyndighet	4 061 300
Totalt	4 303 822
Internationell verksamhet	Totalt (kr)
NUTEK	115 668
Statens energimyndighet	1 000 700
Totalt	1 116 368
Totalt förbrukat 2004	14 857 447

7.5.2 Sammanställning av förmågebedömningar

Myndighet	Grundförmåga	Förmåga inom 5 år	Förmåga inom 10 år
Arbetsmarknadsstyrelsen	God	God	God
Ekonomistyrningsverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Finansinspektionen	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Riksförsäkringsverket	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Riksgäldskontoret	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Skatteverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens energimyndighet	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens jordbruksverk	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Tullverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Verket för näringslivsutveckling	Godtagbar	Icke godtagbar	Godtagbar
Sammantagen bedömning	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar

7.5.3 Arbetsmarknadsstyrelsen

Arbetsmarknadsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för arbetsmarknadsfrågor. Arbetsmarknadsstyrelsen ska bland annat leda, samordna och utveckla den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Arbetsmarknadsstyrelsen svarar också för utbetalning av statsbidrag till arbetslöshetskassorna. Arbetsmarknadsstyrelsens ansvar avseende samhällets krisberedskap är enligt Krisberedskapsförordningen begränsat till förberedelser inför höjd beredskap.

Grundförmåga

Arbetsmarknadsstyrelsen bedömer att de störningar som kan uppstå inom den tekniska infrastrukturen har stort inflytande på Arbetsmarknadsstyrelsens förmåga men att den kompetens som finns hos de bemanningsansvariga inom myndigheterna och näringslivet bidrar till att lindra effekten av eventuella störningar inom personalförsörjningens tekniska system. Arbetsmarknadsstyrelsen bedömer dock att sektorns förmåga att verka vid CBRN-händelser är icke godtagbar. Eftersom ingen specifik CBRN-hotbild är riktad mot Arbetsmarknadsstyrelsen gör Krisberedskapsmyndigheten bedömningen att Arbetsmarknadsstyrelsens grundförmåga är **god**.

Förmåga till anpassning

Arbetsmarknadsstyrelsens förmåga inom en femårig anpassningsperiod bedöms vara **god**. Vid höjd beredskap kan sektorn utnyttja författningar rörande arbetskraften och totalförsvarsplikten för att lösa sina uppgifter. En anpassningsperiod innebär att sektorn dels har god tid på sig att utbilda medarbetarna i regelverk, dels att Arbetsmarknadsstyrelsen kan informera allmänhet, myndigheter och näringsliv om de lagar och andra författningar som kan komma att användas.

Förmågan inom en tioårig anpassningsperiod bedöms vara **god**.

Framtida insatser

Arbetsmarknadsstyrelsen bör fokusera på den nya roll myndigheten föreslås få inom kris- hanteringssystemet. Detta innebär bland annat att klargöra för övriga aktörer hur regel- verket rörande personalförsörjningsfrågorna ska utnyttjas.

7.5.4 Ekonomistyrningsverket

Ekonomistyrningsverket är samverkansansvarig myndighet inom de båda samverkans- områdena Ekonomisk säkerhet samt Områdesvis samordning, samverkan och informa- tion. Inom Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet ska Ekonomistyrningsverket arbeta med krisberedskapsaspekter på de ekonomi- och personaladministrativa system som Ekonomistyrningsverket tillhandahåller andra myndigheter.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Ekonomistyrningsverket har en **godtagbar** grundförmåga. Förmågan är beroende av att den tekniska infrastrukturen för betalnings- väsendet fungerar.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Ekonomistyrningsverket inom fem års anpass- ning kommer att ha en **godtagbar** förmåga. Driften av ekonomi- och personaladministra- tiva system är decentraliserad vilket gör att systemen inte kan slås ut av en händelse på en enda plats. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det är genomförbart att inom en femårsperiod anskaffa den reservkraft och de reservsystem som behövs för att möta ett mer omfattande hot.

Ekonomistyrningsverket bedömer att den mer omfattande hotbild som ska kunna mötas inom en tio års anpassningsperiod innebär att Ekonomistyrningsverkets lokaler i Stock- holm skulle drabbas av fysiska skador. Ekonomistyrningsverket bedömer att dess förmåga i en sådan situation skulle vara icke godtagbar. Krisberedskapsmyndigheten bedömer

dock att en anpassningsperiod på upp till tio år utgör tillräckligt lång tid för att skapa alternativa driftställen och andra former av redundans. Krisberedskapsmyndigheten gör därför bedömningen att Ekonomistyrningsverkets förmåga inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Framtida insatser

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Ekonomistyrningsverkets framtida åtgärder bör fokuseras på de delar av myndighetens verksamhet som behandlas inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information.

7.5.5 Finansinspektionen

Finansinspektionen ansvarar för tillsynen över finansiella marknader, marknadsplatser och finansföretag samt försäkringsväsendet. De övergripande målen för verksamheten är att bidra till det finanssektorns stabilitet och effektivitet samt att verka för ett gott konsumentskydd. Finansinspektionens verksamhet ska upprätthålla förtroendet för den finansiella sektorn.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Finansinspektionens grundförmåga är **godtagbar**. Finansinspektionen har under 2004 implementerat en ny krishanteringsorganisation och krishanteringsplan. Investeringar har gjorts i ett alternativt driftställe för IT-drift samt i reservarbetsplatser för personalen. Finansinspektionen bedömer utifrån detta och utifrån resultaten från ett antal scenario- och krisövningar avseende svåra påfrestningar på samhället i fred att både myndighetens och sektorns grundförmåga är godtagbar.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att förmågan inom fem års anpassning är **godtagbar**. Finansinspektionen bedömer att förmågan inom fem års anpassning är god. Finansinspektionens bedömning baserar sig på att utbildning, automatiserade rutiner, reservsystem och alternativa lokaler kommer att byggas upp och förbättras under anpassningsperioden. Finansinspektionen bedömer att åtgärder vidtagna inom en anpassningsperiod kommer att resultera i att samhällsviktiga funktioner inom sektorn kommer att kunna upprätthållas. Finansinspektionen bedömer därför att sektorns förmåga kommer att vara god inom en femårig anpassningsperiod. Detta under förutsättning att planerade förstärknings-, utbildnings- och övningsinsatser genomförs. Krisberedskapsmyndighetens bedömning grundar sig dels på den positiva bild Finansinspektionen presenterar, dels på att hotbilden efter en anpassningsperiod är mer omfattande vilket kräver mer av både Finansinspektionen och sektorn.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Både Krisberedskapsmyndigheten och Finansinspektionen gör här samma bedömningar som de gjorde för förmågan efter en femårig anpassningsperiod.

Framtida insatser

För att ytterligare höja Finansinspektionens förmåga bör tester och kompletteringar av det alternativa driftstället göras. För att höja sektorns förmåga bör riktade förstärkningsåtgärder göras inom vissa funktioner. Både myndigheten och sektorns förmåga kan också höjas ytterligare genom en fortsatt övningsverksamhet.

7.5.6 Riksförsäkringsverket¹⁴

Riksförsäkringsverket administrerar tillsammans med de länsvisa försäkringskassorna landets socialförsäkringar. Detta innebär att Riksförsäkringsverket är central myndighet för huvuddelen av samhällets ekonomiska skyddsnät. Riksförsäkringsverket svarar bland annat för socialförsäkringens omfattande datasystem.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Riksförsäkringsverkets grundförmåga är **icke godtagbar**. Riksförsäkringsverket har ett mycket stort beroende av fungerande elförsörjning, elektroniska kommunikationer och av att betalningsväsendet fungerar. Bedömningen grundas dock främst på att verksamheten är helt beroende av Riksförsäkringsverkets och socialförsäkringens egna IT-system. Dessa drivs centralt från en plats i landet vilket bedöms ge en mycket hög sårbarhet vid vissa typer av händelser och förhållanden. Under 2005 kommer ytterligare ett driftställe att tas i drift vilket bedöms innebära att förmågan kommer att vara godtagbar.

Förmåga till anpassning

De brister och motåtgärder som redovisats ovan gäller även för bedömningen av förmågan till anpassning. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att förmågan inom en femårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

På samma grunder bedöms förmågan inom en tioårig anpassningsperiod vara **godtagbar**.

---

14. Riksförsäkringsverket ingår från och med den 1 januari 2005 i den nya myndigheten Försäkringskassan

Framtida insatser

Framtida insatser, bortom driftsättandet av det alternativa driftstället, bör främst inriktas på investeringar i reservkraft samt anpassning av fastigheter så att reservkraften kan utnyttjas.

7.5.7 Riksgäldskontoret

Riksgäldskontoret är statens finansförvaltning. Riksgäldskontoret förvaltar statsskulden, sköter statens upplåning och är affärsverkens och de statliga myndigheternas internbank. Myndigheternas kassor är placerade hos Riksgäldskontoret.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Riksgäldskontorets grundförmåga är **icke godtagbar**. Beroendet av fungerande elförsörjning, telekommunikationer och informationsförsörjning är stort men Riksgäldskontoret har ett alternativt driftställe och både ordinarie och alternativt driftställe är försedda med reservkraft. Det finns även viss redundans avseende verksamhetskritiska arbetsstationer och telekommunikationer. Beroendet är även stort av ett antal nyckelpersoner. Det bedrivs arbete för att säkra de tekniska systemen och kontinuitetsplanering görs, men en plan saknas för att säkra den information som nyckelpersonerna står för.

Det finns brister avseende CBRN-förmågan men eftersom Riksgäldskontoret ej har någon specifik CBRN-hotbild riktad mot sig bedömer Krisberedskapsmyndigheten att detta inte föranleder någon omprioritering av planeringen för de närmaste åren.

Riksgäldskontoret gör bedömningen att förmågan att under en kris driva den egna verksamheten vidare är godtagbar men att det saknas testade reservsystem för samarbetet med andra viktiga aktörer och parter som Riksgäldskontoret har skyldigheter mot (exempelvis Riksbanken, myndigheter och privatpersoner med värdepappersinnehav). Avseende denna externa verksamhet saknar Riksgäldskontoret fortfarande en del kunskaper och gör därför bedömningen att förmågan är icke godtagbar. Då Krisberedskapsmyndigheten väger samman dessa uppgifter görs bedömningen att Riksgäldskontorets roll och uppgift medför att både Riksgäldskontorets interna och externa verksamhet måste vara godtagbar för att grundförmågan ska bedömas vara godtagbar. Även Riksgäldskontoret gör bedömningen att förmågan är icke godtagbar men att de åtgärder som vidtas under året gör att förmågan kommer att vara godtagbar 2005.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att nödvändiga åtgärder är genomförbara inom en femårig anpassningsperiod. Förmågan inom en femårig anpassningsperiod bedöms därför vara **godtagbar**.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Riksgäldskontoret inom en tioårig anpassningsperiod bör kunna uppnå **godtagbar** förmåga att hantera de mer omfattande hot som förväntas i en sådan situation.

Framtida insatser

Kunskapen kring vilka beroenden andra aktörer och externa system har av Riksgäldskontoret, och vice versa, behöver fördjupas. Reservrutiner behöver samordnas med externa parter.

7.5.8 Skatteverket

Skatteverket är samverkansansvarig myndighet inom både samverkansområde Ekonomisk säkerhet och Områdesvis samordning, samverkan och information. Skatteverket har inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet till uppgift att vidta åtgärder så att betalning av skatter och avgifter säkerställs vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid höjd beredskap.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Skatteverkets grundförmåga är **godtagbar**. Det finns brister främst avseende elförsörjning och elektronisk kommunikation. Skatteverket har identifierat verksamhetskritiska områden och tagit fram en uppsättning förslag på åtgärder för att förbättra förmågan.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att Skatteverkets förmåga inom en femårig anpassningsperiod kommer att vara minst **godtagbar**. Skatteverket gör bedömningen att grundförmågan kommer att vara minst godtagbar med hänsyn till den förmåga som redan finns och den som kommer att byggas upp.

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att Skatteverkets förmåga inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Framtida verksamhet

Det finns brister främst avseende elförsörjning och elektronisk kommunikation och Skatteverket har identifierat verksamhetskritiska områden och tagit fram ett förslag på beredskapsåtgärder. Investeringar bör bland annat göras i reservkraft.

7.5.9 Statens energimyndighet

Statens energimyndighet har det samordnande ansvaret för energiförsörjningen liksom det centrala ansvaret för genomförandet av en eventuell drivmedels- och bränsleransonering. Statens energimyndighet är samverkansansvarig myndighet i samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Ekonomisk säkerhet. Inom Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet behandlas de delar av Statens energimyndighets verksamhet som syftar till att Sverige ska ha drivmedel och bränslen lagrade så att samhället har bättre förutsättningar att hantera en kris i energiförsörjningen. Till denna verksamhet hör även det arbete Statens energimyndighet driver med att organisera distributionen av drivmedel och bränsle.

Grundförmåga

Efter beslut av regeringen ska Statens energimyndighet kunna möta en försörjningskris på oljeområdet inom en vecka.

Förbrukningsdämpning sker med hjälp av tre styrmedel: informativa, ekonomiska och administrativa. Som ett sista steg finns möjligheten att införa ransonering av oljeprodukter. Idag finns inget fungerande ransoneringssystem och medlemskapet i EU innebär andra förutsättningar för ett ransoneringssystem än de som gällde tidigare. En ransonering blir troligtvis aktuell först vid mycket allvarliga kriser. Som medlem i EU har Sverige troligtvis inte längre möjlighet att agera enskilt i en situation som kräver ransonering. Det finns dock situationer där de andra styrmedlen inte räcker till. Statens energimyndighet utvecklar därför ett nytt system för ransonering av drivmedel och bränsle. En förstudie har genomförts under 2004 och utvecklingsarbete kommer att fortsätta under 2005.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens energimyndighets grundförmåga avseende denna verksamhet är **godtagbar**.

Förmåga till anpassning

Statens energimyndighet bedriver för tillfället inte någon planering för en anpassningsperiod. Anpassningsåtgärder är emellertid sedan tidigare identifierade. De åtgärder som vidtas inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet bedöms öka förmågan att motstå de mer omfattande hot som kan föreligga inom en femårig anpassningsperiod. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens energimyndighet har en **godtagbar** förmåga inom en femårig anpassningsperiod.

På samma grunder bedömer Krisberedskapsmyndigheten att Statens energimyndighets förmåga inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Framtida insatser

För att förbättra förmågan att trygga Sveriges försörjning av oljeprodukter under kriser bör framtida insatser inriktas mot att upprätthålla kontinuerlig omvärldsanalys, samverka med berörda parter och byggande av nätverk. Förutom denna löpande verksamhet bör ett nytt system för ransonering av drivmedel och bränsle utvecklas.

7.5.10 Statens jordbruksverk

Statens jordbruksverk är regeringens expertmyndighet på det jordbruks- och livsmedelspolitiska området. Statens jordbruksverk är även ansvarig myndighet för livsmedelsberedskapen inom totalförsvarets civila del. Statens jordbruksverk deltar i två samverkansområden, samverkansområdet Spridning av farliga ämnen och samverkansområdet Ekonomisk säkerhet. I samverkansområdet Ekonomisk säkerhet behandlas försörjningsfrågor vid höjd beredskap.

Grundförmåga

Eftersom den förmåga Statens jordbruksverk ska upprätthålla avseende försörjningsfrågor är inriktad på höjd beredskap omfattar grundförmågan i praktiken förmåga att behålla handlingsfriheten. Gällande lagstiftning för försörjningsfrågor gäller endast i krig eller krigsfara, varför det inte är möjligt att i fredstida kriser vidta några åtgärder för livsmedelsförsörjningen. Efter inträdet i EU för Sverige heller ingen egen handels- eller jordbrukspolitik vilket ytterligare begränsar handlingsutrymmet. Statens jordbruksverk upprätthåller sin förmåga genom att bevaka utveckling och konsekvenser inom jordbruks- och livsmedelsområdet i Sverige, EU och resten av världen. Mindre störningar i försörjningen bedöms kunna lösas av marknadens aktörer. Eventuella försörjningsproblem på längre sikt bedöms kunna lösas inom EU-samarbetet med dess gemensamma jordbrukspolitik och handelspolitik. En allvarlig och långvarig försörjningsbrist bedöms inte uppstå plötsligt utan det bör finnas tid att gemensamt inom EU hantera eventuella problem.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens jordbruksverk som expertmyndighet har godtagbar förmåga att bevaka och bedöma konsekvenser av utvecklingen, och att myndigheten därigenom har en **godtagbar** grundförmåga.

Förmåga till anpassning

Statens jordbruksverk bedriver ingen anpassningsplanering. Säkerhetspolitiska förutsättningar med långa anpassningstider, samt EU-medlemskapet, innebär att den viktigaste åtgärden är att följa utvecklingen på jordbruks- och livsmedelsområdet i Sverige, EU och resten av världen samt att försöka bedöma följderna av förändringar i EU:s jordbrukspolitik, WTO-förhandlingar och utvecklingen på varuområden där EU och Sverige är nettoimportörer. Statens jordbruksverk bedömer att de som expertmyndighet har goda möjligheter till detta utan att vidta några speciella åtgärder.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens jordbruksverk inom en femårig anpassningsperiod har **godtagbar** förmåga att vidta traditionella beredskapsåtgärder som förtagsplanläggning, förberedelser för ransonering och andra regleringar, övningar för höjd beredskap och administrativa förberedelser. Beredskapslagringen, som avvecklades 2001, och anskaffande av eventuella andra resurser, bedöms kunna återupptas under en anpassningsperiod.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens jordbruksverk har **godtagbar** förmåga inom en tioårig anpassningsperiod

Framtida insatser

Statens jordbruksverk ska fortsätta att bevaka utveckling och konsekvenser inom jordbruks- och livsmedelsområdet i Sverige, EU och resten av världen.

7.5.11 Tullverket

Tullverkets brottsbekämpningsverksamhet har till uppgift att förhindra införsel av varor samt att spåra upp redan införda varor som kan användas i samband med sabotage, terrorism och krigshandlingar riktade mot Sverige. I händelse av höjd beredskap ska Tullverket genomföra gränsövervakning mot införsel av varor vars befordran kan medföra fara för landets försvar eller säkerhet. Tullverket är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Spridning av farliga ämnen, Ekonomisk säkerhet samt Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet behandlas de av Tullverkets uppgifter som berör förmågan att uppbära tullar, skatter och andra avgifter under störda förhållanden, kris eller krig.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Tullverkets grundförmåga är **godtagbar**. Förmågan att uppbära tullar, skatter och andra avgifter riskerar att drabbas framför allt genom störningar inom områdena el, tele och IT. För att stärka Tullverkets ledningsförmåga påbörjade Tullverket 2003 en stegvis anslutning till Försvarets telenät. Anslutningen planeras vara slutförd vid 2008 års utgång. Oavsett säkerhetshöjande åtgärder bedöms emellertid områdena el, tele och IT vara gränssättande för verksamheten. Bortfall av el och systemstöd under en längre period än ett par veckor kommer att få mycket allvarliga konsekvenser för verksamheten. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att en förmåga att fortsätta verka, om än i mindre omfattning, under ett par veckors tid under bortfall av el och systemstöd är att betrakta som godtagbar förmåga.

Förmågan att verka vid större fredstida påfrestningar och förmågan att medverka i internationella insatser påverkas främst av begränsningar i personalresurser. Erfarenheter från Tullverkets arbete under utbrottet av mul- och klövsjukan i Storbritannien tyder på att Tullverket vid omfattande kontrollinsatser har en uthållighet på cirka två veckor.

Förmåga till anpassning

Tullverket bedöms ha en **godtagbar** förmåga inom fem och tio års anpassning.

7.5.12 Verket för näringslivsutveckling

Verket för näringslivsutvecklings beredskapsverksamhet syftar till att samhällets grundläggande försörjningsbehov av industrivaror ska kunna upprätthållas även vid svåra påfrestningar på samhället i fred eller vid höjd beredskap. Verket för näringslivsutveckling anser att de problem som kan uppkomma i samband med en svår påfrestning på samhället i fred ska lösas av marknaden. Verket för näringslivsutvecklings uppgift är att följa utvecklingen i syfte att kunna informera regeringen om aktuellt läge, göra prognoser och konsekvensbedömningar. Under en anpassningsperiod ska Verket för näringslivsutveckling tillsammans med näringslivet vidta åtgärder för att säkerställa produktionen av strategiska varor och tjänster.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Verket för näringslivsutveckling har **godtagbar** grundförmåga avseende bevakningsansvaret. Sektorns grundförmåga bedöms vara låg, men detta påverkar inte bedömningen av Verket för näringslivsutvecklings grundförmåga eftersom den enbart omfattar förmågan att följa utvecklingen i syfte att kunna informera regeringen om aktuellt läge, göra prognoser och konsekvensbedömningar.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan inom en anpassningsperiod på fem år är **icke godtagbar**. Verket för näringslivsutveckling bedömer att förmågan är godtagbar förutsatt att anpassningsperioden uppgår till fem år. Den industriella beredskapen bedöms i dagsläget vara mycket låg. Fler länder än Sverige kommer troligtvis att rusta under samma tidsperiod. Med största sannolikhet kommer det under en anpassningsperiod att uppstå hård konkurrens kring de resurser som finns att tillgå på de nationella och internationella marknaderna. Eftersom det inte finns några garantier för att en anpassningsperiod skulle sträcka sig över fem år bedömer Krisberedskapsmyndigheten att förmågan är icke godtagbar inom fem års anpassning.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan kommer att vara **godtagbar** inom en tioårig anpassningsperiod. Även om hotbilden är större i detta längre anpassningsperspektiv bedömer Krisberedskapsmyndigheten att förmågan till försörjning med industrivaror är mer avhängig anskaffande av strategiska produkter än de utökade hot mot fysiska anläggningar som följer med den mer omfattande hotbilden. Den längre anpassningsperioden bedöms innebära minskad konkurrens om de strategiska produkter som behöver anskaffas. En längre anpassningsperiod bedöms även tillåta skapande av alternativa produktionsplatser med mera.

Framtida insatser

Sektorns förmåga till anpassning inom fem år bedöms vara icke godtagbar. Försvarsberedningen (Ds 2003:34) bedömer dock att ett militärt väpnat angrepp mot Sverige är osannolikt under minst en tioårsperiod. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att den icke godtagbara förmågan inom en femårig anpassningsperiod inte bör orsaka några omprioriteringar angående fördelningen av anslag 7:5.

Verket för näringslivsutveckling bör fokusera på sin nya roll som stödmyndighet i krishanteringsystemet, främst genom att fortsätta följa utvecklingen inom sektorn.

7.5.13 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga

Arbetet inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet syftar till att samhället ska ha förmåga att motverka sådana ekonomiska kriser som kan få långtgående konsekvenser för samhället och som inte kan mötas med ordinarie politisk-ekonomiska åtgärder.

Inom samverkansområdet bedöms två myndigheter ha icke godtagbar grundförmåga: Riksförsäkringsverket och Riksgäldskontoret. Båda två bedöms ha stor betydelse för samhällets förmåga att hantera ekonomiska kriser och minimera konsekvenserna av inträffade kriser.

Riksförsäkringsverket ansvarar för huvuddelen av samhällets ekonomiska skyddsnät. Skulle denna verksamhet haverera skulle det snart uppstå behov av utdelning av mat och andra förnödenheter till de som är mest beroende av socialförsäkringssystemet.

Riksgäldskontoret är affärsverkens och de statliga myndigheternas internbank samtidigt som myndigheternas kassor är placerade där. Om Riksgäldskontorets verksamhet drabbas av långvariga störningar skulle statliga myndigheter snabbt få problem med sin betalningsförmåga. Bidrag, sjukpenning, pensioner samt statliga och kommunala löner med mera skulle påverkas. Det i sin tur ger upphov till bristande betalningsförmåga hos enskilda personer, vilket kan få stora återverkningar på marknaden. Riksgäldskontoret är vidare förvaltare av den svenska statsskulden och sköter statens upplåning. Vid omfattande systemstörningar eller andra störningar i den verksamheten påverkas också det ekonomiska underlag utifrån vilket både svenska och utländska betalningar genomförs.

Finansinspektionen ska som tillsynsmyndighet verka för ett väl fungerande finansiellt system som uppfyller samhällets krav på stabilitet och konsumentskydd. Tillsynen av såväl den finansiella som den operativa kapaciteten i större banker, börser och clearingorganisationer är grundläggande för bland annat betalningsväsendets funktion och för handeln med värdepapper. I det fall att Finansinspektionen inte kan fullgöra sin uppgift finns risker för att allvarliga brister inom enskilda finansiella företag kan ge spridningseffekter. Allmänhetens tilltro till det finansiella systemet och de finansiella företagen kan rubbas. Vid mer omfattande störningar kan centrala finansiella funktioner slås ut, som till exempel kontantförsörjning, betalningsförmedling eller transaktionssystem kopplade till värdepappershandeln.

Erfarenheterna visar att såväl de ekonomiska konsekvenserna som förtroendeförlusterna kan bli betydande vid allvarliga finansiella kriser

Inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet har Arbetsmarknadsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk och Verket för näringslivsutveckling ett särskilt tydligt bevakningsansvar. Dessa myndigheter ska bevaka och analysera utvecklingen inom personalförsörjning, bränsleförsörjning, livsmedelsförsörjning och strategiska produkter så att handlingsfriheten att kunna hantera förändrade försvars- och säkerhetspolitiska förutsättningar upprätthålls. Under 2003 prövades detta främst genom kriget i Irak och befanns fungera tillfredsställande.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att de berörda myndigheterna har en godtagbar förmåga att följa och analysera kritiska förlopp i omvärlden och att samverkansområdet Ekonomisk säkerhet har fungerat som ett forum för att sprida och diskutera omvärldsanalyser.

För samverkansområdet i sin helhet bedömer Krisberedskapsmyndigheten att de brister i grundförmågan som finns hos ett antal av de samverkansansvariga myndigheterna kan innebära mycket allvarliga konsekvenser för samhället. När förmågebedömningarna vägs samman gör Krisberedskapsmyndigheten bedömningen att bristerna avseende grundför-

måga är så allvarliga att samhällets ekonomiska säkerhet bedöms vara **icke godtagbar**. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att arbetet med att öka robustheten inom betalningsväsendet och inom värdepappershandeln samt arbetet med att skapa redundans i socialförsäkringssystemet och de samhällsviktiga transfereringssystemen måste fortsätta.

Förmågan efter anpassning bedöms vara **godtagbar**. Inom en femårig anpassningsperiod bedöms förmågan inom Verket för näringslivsutvecklings sektor vara icke godtagbar, övriga bedöms ha en godtagbar eller god förmåga. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att detta inte bör leda till några omprioriteringar av medel ur anslag 7:5 eftersom inget militärt hot bedöms föreligga inom en tioårig anpassningsperiod. I detta längre anpassningsperspektiv bedöms samtliga myndigheter inom samverkansområdet ha en god eller godtagbar förmåga.

Framtida insatser

Det gemensamma arbetet med att utreda det finansiella systemets sårbarhet, och beroendeförhållanden mellan centrala aktörer, bör fortsätta.

7.6 Samverkansområde Områdesvis, samordning, samverkan och information

7.6.1 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Svåra påfrestningar. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, inklusive dess effekter, se bilaga 1. Observera att Krisberedskapsmyndigheten hanteras separat i kapitel 6. Detsamma gäller kommunernas och länsstyrelsernas verksamhet som redovisas i kapitel 4 respektive 5.

Ekonomistyrningsverket har under 2004, för att förbättra säkerheten i Hermes, gått igenom systemets brister i drift och förvaltning. Brister har identifierats vilka kommer att åtgärdas. Ekonomistyrningsverket har även genomfört en undersökning med syfte att identifiera statusen på elförsörjningen i Ekonomistyrningsverkets lokaler.

Lantmäteriverket har under året fortsatt att utveckla sin förmåga så att samhällets grundläggande behov av geografisk information och fastighetsinformation ska kunna upprätthållas även vid allvarliga kriser i fred eller vid väpnat angrepp. Myndigheten har även utrett vilken information som behöver finnas tillgänglig i en reservrutin och vilka möjligheter som finns att flytta information till en annan plats samt att fjärrstyra interna system från en alternativ plats. Lantmäteriverket har, som delprojekt i interregprojektet "Säkerhet och trygghet i Öresundsregionen", genomfört en större övning, scenario fågelinfluensa, med deltagare från bägge sidor av sundet. Därutöver har Lantmäteriverket studerat ett översvämningsscenario genom projektet KRIS-GIS® i Eskilstuna.

Statistiska centralbyrån har efter en tidigare risk- och sårbarhetsanalys upptäckt att verket har brister i reservkraftförsörjningen och därför har under 2004 investeringar gjorts för att stärka myndighetens reservkraftförsörjning. Utöver detta har ett penetrationstest av Statistiska centralbyråns internetanläggning genomförts med effekten att identifierade sårbarheter har åtgärdats.

Styrelsen för psykologiskt förvar har genomfört två utredningar under 2004 vilka syftat till att öka kunskapsnivån om minoritetsmedier¹⁵ samt till att öka kunskapsnivån om informationsoperationer och mediers sårbarhet. Ökad kunskap om Sveriges minoritetsmedier kan leda till att dessa medier i framtiden ses som viktiga, kompletterande informationskanaler under olika typer av kriser i samhället.

Länsstyrelserna har 2004 använt tilldelade bidrag till samverkan och nätverksbyggande, risk- och sårbarhetsanalysarbete, utbildnings- och övningsverksamhet, arbete med informationssäkerhet samt till stöd och bidrag till kommunerna.¹⁶

---

15. Med minoritetsmedier avses medier som riktas till, eller är av speciellt intresse för etniska minoriteter i egenskap av just minoriteter.

16. För utförligare beskrivning av länsstyrelsernas verksamhet och förmåga se kapitel 5.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten ^a	2 802 729
Statistiska centralbyrån	334 000
Totalt	3 136 729
Investeringar i andras anläggningar	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	10 815 407
Totalt	10 815 407
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	19 004 052
Totalt	19 004 052
Forskning	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	50 185 311
Lantmäteriverket	673 111
Totalt	50 858 422
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	27 491 811
Lantmäteriverket	668 777
Statistiska centralbyrån	249 735
Styrelsen för psykologiskt försvar	1 760 434
Totalt	30 170 757
Planering och uppföljning	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	4 734 391
Statistiska centralbyrån	85 373
Totalt	4 819 764

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	20 675 122
Lantmäteriverket	321 459
Statistiska centralbyrån	58 400
Totalt	21 054 981
Samverkan och information	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	5 938 409
Lantmäteriverket	667 134
Totalt	6 605 543
Bidrag och ersättningar	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	15 850 769
Totalt	15 850 769
Internationell verksamhet	Totalt (kr)
Lantmäteriverket	2 395
Totalt	2 395
GOTSAM ^b	13 946 500
Länsstyrelserna ^c	26 244 891
Totalt förbrukat	202 510 210

- a. Förbrukade medel för Krisberedskapsmyndigheten redovisas även under kapitel 6.
- b. För djupare genomgång av GOTSAM se avsnitt 6.4.3
- c. Detta belopp finns även angivet i kapitel 5 som redogör för länsstyrelsernas verksamhet.

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Då den verksamhet som Krisberedskapsmyndigheten bedrivit inom verksamhetsområdet Det civila försvaret redovisas separat i kapitel 6 redogörs här endast för de kostnader som verksamheten har genererat. Kommunernas verksamhet inom verksamhetsområdet Det civila försvaret redovisas separat i kapitel 4.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	3 850 631
Totalt	3 850 631
Samverkan och information	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	316 634
Totalt	316 634
Bidrag och ersättningar	Totalt (kr)
Krisberedskapsmyndigheten	59 739 792
Totalt	59 739 792
Kommunbidrag^a	181 828 532
Totalt förbrukat Det civila försvaret 2004	245 735 589

a. Detta belopp finns även angivet i kapitel 4 som redogör för kommunernas verksamhet.

7.6.2 Sammanställning av förmågebedömningar

Myndighet	Grundförmåga	Förmåga inom 5 år	Förmåga inom 10 år
Ekonomistyrningsverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Krisberedskapsmyndigheten	Godtagbar	Godtagbar	God
Lantmäteriverket	Godtagbar	God	God
Länsstyrelserna ^a	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Skatteverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statistiska centralbyrån	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Styrelsen för psykologiskt försvar	Godtagbar	God	God
Sammantagen bedömning	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar

a. Det är länsstyrelsernas regionala krisanterningsförmåga som avses. Förmågan redovisas uppdelad per länsstyrelse i kapitel 5.

7.6.3 Ekonomistyrningsverket

Ekonomistyrningsverket är samverkansansvarig myndighet inom de båda samverkansområdena Ekonomisk säkerhet samt Områdesvis samordning, samverkan och information. Under samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information faller beredskapsfrågorna kring de av Ekonomistyrningsverkets uppgifter som handlar om att utveckla och förvalta koncerninformationssystemet Hermes, insamla, bearbeta och vidareföra redovisningsdata från myndigheter, utarbeta prognoser för statsbudgeten samt planera för redovisning under kris och krigsförhållanden.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Ekonomistyrningsverket har en **godtagbar** grundförmåga. Brister finns främst avseende elförsörjning och telekommunikationer samt lokalskydd. Under vissa perioder av året får Hermes inte vara ur drift mer än ett fåtal timmar. Åtgärder avseende reservanordningar och redundans vidtas.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Ekonomistyrningsverket inom fem års anpassning kommer att ha en **godtagbar** förmåga. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det är genomförbart att inom en femårsperiod vidta de kompletteringsåtgärder som behövs för att möta ett mer omfattande hot.

Ekonomistyrningsverket bedömer att den mer omfattande hotbild som ska mötas inom en tio års anpassningsperiod skulle innebära att bland annat Ekonomistyrningsverkets lokaler i Stockholm skulle drabbas av fysiska skador. Ekonomistyrningsverket bedömer att deras förmåga i ett sådant scenario skulle vara icke godtagbar. Krisberedskapsmyndigheten bedömer dock att en anpassningsperiod på upp till tio år är tillräckligt lång tid för att skapa alternativa driftställen och andra former av redundans. Krisberedskapsmyndigheten gör därför bedömningen att Ekonomistyrningsverkets förmåga inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Framtida insatser

Planerade förstärknings- och redundansåtgärder avseende Hermes bör slutföras.

7.6.4 Krisberedskapsmyndigheten

Krisberedskapsmyndigheten är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Teknisk infrastruktur och Områdesvis samordning, samverkan och information. Myndighetens uppgift vid en kris är att kunna lämna stöd till offentliga organ samt att kunna bistå regeringskansliet med främst områdesvisa lägesbeskrivningar. Krisberedskapsmyndigheten ska, inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information, genom kunskapsutveckling, inriktning, samordning, stöd och uppföljning mm. bidra till att minska sårbarheten och förbättra förmågan att hantera kriser i samhället. Myndigheten skapar härigenom ytterligare förutsättningar för att höja grundförmågan hos andra aktörer i krishanteringssystemet.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndighetens egen förmåga att enligt sin instruktion kunna lämna stöd till offentliga organ i krissituationer bedöms kompetensmässigt som godtagbar, men har inte testats i någon större omfattning. Förmågan att kunna bistå Regeringskansliet med främst områdesvisa lägesbeskrivningar är godtagbar. Sammantaget bedöms Krisberedskapsmyndigheten ha en **godtagbar** grundförmåga.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att en **god** förmåga kan uppnås inom fem eller tio års anpassning.

Framtida insatser

Arbetet med att sammanställa lägesbedömningar behöver utvecklas ytterligare beträffande organisation, beredskap, rutiner med mera.

7.6.5 Lantmäteriverket

Lantmäteriverket har till uppgift att verka för en ändamålsenlig fastighetsindelning och ansvara för en effektiv försörjning med grundläggande landskaps- och fastighetsinformation. Lantmäteriverket ansvarar också för de geodetiska rikssystemen och stöd för mätning som innefattar satellitbaserad lägesbestämning och navigering. Lantmäteriverket samordnar landskaps- och fastighetsinformation, där de viktigaste parterna är Sjöfartsverkets sjökarteavdelning, Sveriges geologiska undersökning och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Grundförmåga

Denna förmågebedömning avser endast myndigheten Lantmäteriverkets förmåga. Det saknas kunskap om vilket behov samhället har av geografisk information och innan detta behov är klarlagt går det inte att avgöra vilka krav som ställs på sektorn geografisk information.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Lantmäteriverket har **godtagbar** grundförmåga. Lantmäteriverkets förmåga att stödja och bidra till åtgärder som stärker samhällets möjligheter att hantera större fredstida påfrestningar och kriser bedöms som godtagbar. Avseende reservsystem, reservrutiner och alternativ driftsmiljö återstår emellertid vissa brister som Lantmäteriverket arbetar med att åtgärda.

Lantmäteriverket uppvisar brister i förmågan att hantera följderna av en antagonistisk handling riktad direkt mot Lantmäteriverkets lokaler. Brister finns även avseende förmågan att kunna hantera en CBRN-händelse.

Lantmäteriverket bedömer sig ha god förmåga att tillhandahålla personal och materiel för internationella insatser och internationell civil krishantering. Lantmäteriverket deltar aktivt i samarbetsprojekt inom både EU och FN.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Lantmäteriverket har **god** förmåga till anpassning inom ett fem- och tioårigt perspektiv. För att en god förmåga ska kunna uppnås krävs handlingsfrihet inom anpassningsperioden för större investeringar. Beroendet av fungerande elförsörjning och elektroniska kommunikationer är avgörande.

Framtida insatser

Lantmäteriverket uppvisar brister i förmågan att hantera följderna av en antagonistisk handling riktad direkt mot Lantmäteriverkets lokaler. Brister finns även avseende förmågan att kunna hantera en CBRN-händelse. Då Krisberedskapsmyndigheten väger dessa brister mot hotbilden bedömer myndigheten inte att de föranleder omprioriteringar i den planering som är gjord för de närmaste åren.

Då en klarare bild skapats av samhällets beroende av geografisk information bör en fördjupad analys göras avseende Lantmäteriverkets behov av alternativt driftställe, fysiskt skydd med mera. Då bilden av samhällets behov klarnat ska även en bedömning av sektorns förmåga göras.

7.6.6 Skatteverket

Skatteverket är samverkansansvarig myndighet inom både samverkansområde Ekonomisk säkerhet och Områdesvis samordning, samverkan och information. Skatteverket har inom Samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information till uppgift att verka för att Skatteverket ska kunna tillhandahålla data från folkbokföringsregistret även vid svåra påfrestningar och under höjd beredskap.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Skatteverkets grundförmåga är **godtagbar**. Det finns brister främst avseende elförsörjning och elektronisk kommunikation. Skatteverket har identifierat verksamhetskritiska områden och tagit fram en uppsättning förbättringsförslag.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att Skatteverkets förmåga inom en femårig anpassningsperiod kommer att vara minst **godtagbar**. Skatteverket gör bedömningen att grundförmågan kommer att vara minst godtagbar med hänsyn till den förmåga som redan finns och den som kommer att byggas upp.

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att Skatteverkets förmåga inom en tioårig anpassningsperiod är **godtagbar**.

Framtida verksamhet

Det finns brister främst avseende elförsörjning och elektronisk kommunikation och Skatteverket har identifierat verksamhetskritiska områden och tagit fram en uppsättning förslag till förbättringsåtgärder. Investeringar bör bland annat göras i reservkraft. Detta hanteras inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet.

7.6.7 Statistiska centralbyrån

Statistiska centralbyrån ansvarar för att ta fram och samordna den officiella statistiken och för annan statlig statistik. Statistiska centralbyrån samlar in data för vissa samhällsviktiga register, bland annat registret över totalbefolkningen. För att säkerställa driften av dessa register krävs en säker IT-infrastruktur och tillgång till el och telekommunikationer.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statistiska centralbyråns grundförmåga är **godtagbar**. Bedömningen grundar sig främst på att Statistiska centralbyrån bedriver verksamhet på två orter. Om verksamhet inte kan bedrivas på den ena orten kan den andra ta över. Vissa brister finns inom IT-infrastrukturen, förmågan att möta CBRN-hot samt avseende reservkraft och redundans för verksamhetskritiska datasystem. Statistiska centralbyrån arbetar med att åtgärda bristerna. Under 2004 åtgärdades brister avseende reservkraft på ett av Statistiska centralbyråns två driftställen. Under 2005 kommer brister avseende reservkraft att åtgärdas på det andra driftstället. Åtgärder kommer även att vidtas för att öka redundansen.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statistiska centralbyråns förmåga till anpassning på fem och tio års sikt är **godtagbar**.

Framtida insatser

För att förbättra förmågan bör fortsatta åtgärder vidtas för att säkra elförsörjning och redundansen i de elektroniska kommunikationerna.

7.6.8 Styrelsen för psykologiskt försvar

Styrelsen för psykologiskt försvars arbete inom området medieberedskap syftar till att förebygga och minska sårbarheten i viktiga mediers produktion och distribution. Styrelsen för psykologiskt försvar ska även bidra till att det hos medieföretagen skapas en sådan säkerhet och krishanteringsförmåga att samhällets behov av information och fri opinionsbildning kan tillgodoses i alla situationer.

Grundförmåga

Denna verksamhet har mycket stora beröringspunkter med de frågor som behandlas inom samverkansområdet Teknisk infrastruktur, och Styrelsen för psykologiskt försvar deltar därför som adjungerad myndighet i det samverkansområdets arbete. Eftersom Styrelsen för psykologiskt försvar är samverkansansvarig myndighet enbart inom samverkansområdet Områdesvis samordning, samverkan och information så behandlas förmågan enbart här.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samhället har en **godtagbar** förmåga att förse medborgarna med nyheter i alla situationer. Det är medieföretagen, både public service-företag och kommersiella medieföretag, som skapar och innehar samhällets krishanteringsförmåga inom mediesektorn. Bedömningen grundas främst på att SVT, SR, UR och Teracom bedöms ha en god förmåga. TV4, TT och landets mediesektor i övrigt (dagstidningar, tidskrifter, radio- och TV-stationer, nyheter via webbtjänster) bedöms ha godtagbar förmåga.

Distributionssystemen för radio, TV, internetnyheter och press är av central betydelse. Idag är kunskapen om kabelföretagens beredskap otillfredsställande. Det saknas även kunskap om de cirka 370 minoritetsmedierna (medier som riktas till, eller som är av speciellt intresse för etniska minoriteter). Styrelsen för psykologiskt försvar arbetar för att öka kunskapen om minoritetsmedierna i syfte att lyfta fram dessa som viktiga informationskanaler för grupper som annars är svåra att nå under en kris.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan till anpassning inom fem och tio år är **god**.

Framtida insatser

Insatser bör framför allt göras för att identifiera specifika brister och sårbarheter inom sektorn. Först därefter kan sektorns förmåga göras mer robust med hjälp av riktade statliga satsningar genom anslag 7:5. Här avses särskilt distributionssystemen för radio, TV, internetnyheter och press.

7.6.9 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten gör bedömningen att samverkansområdets samlade grundförmåga är **godtagbar**.

Samtliga samverkansansvariga myndigheter i samverkansområdet har en godtagbar grundförmåga. Den enskilt viktigaste faktorn i bedömningen är att Länsstyrelsernas regionala krishanteringsförmåga bedöms vara godtagbar. Införandet av vakthavande beslutsfattare under året har inneburit en betydelsefull förstärkning av Länsstyrelsernas krishanteringsförmåga. Bedömningen "godtagbar förmåga" rymmer emellertid stora variationer, från att gränsa till icke godtagbar förmåga, till att gränsa till god förmåga – det vill säga att resurser och kapacitet motsvarar eller överstiger behoven. Krisberedskapsmyndigheten anser inte att bedömningen föranleder några förändringar i de prioriteringar Krisberedskapsmyndigheten gjort för planerad verksamhet 2005 eller 2006.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att samverkansområdets samlade förmåga till anpassning inom fem till tio års sikt är **godtagbar**.

Framtida insatser

Den vitt skilda karaktären hos de verksamheter som ryms inom samverkansområdet gör det svårt att här identifiera framtida insatser i myndighetsövergripande projekt.

7.7 Samverkansområde Skydd, undsättning och vård

7.7.1 Sammanfattning av genomförd verksamhet

Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som respektive myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområde Svåra påfrestningar. För en noggrannare genomgång av varje myndighets åtgärder, se bilaga 1.

Kustbevakningens förmåga att hantera situationer med farliga ämnen – CBRN-skydd – och operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN-området bedöms som godtagbar för en begränsad del av organisationen och därför har personal på Kustbevakningen genomgått utbildning inom detta ämnesområdet för att höja den generella kunskapsnivån inom verket.

Luftfartsverket har påbörjat en utredning om samordnad helikopterberedskap och genomfört övningsplanering tillsammans med de baltiska länderna för de flygande räddningsenheterna. Övningen ska genomföras 2006.

Rikspolisstyrelsen har genomfört stabs- och ledningsutbildning samt övningar för alla polismyndigheter och den nationella operativa ledningen i samverkan med övriga berörda krishanteringsaktörer. Detta har lett till ökad förmåga att leda polisverksamheten vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Socialstyrelsen har lämnat bidrag till sex sjukhus för förbättrad reservkraftsförsörjning med resultatet att den tekniska funktionssäkerheten vid akutsjukhusen har förbättrats. Eftersom det kontinuerligt finns behov av såväl ny som bibehållen kunskap inom det katastrofmedicinska området har Socialstyrelsen bistått landstingen med utbildningsstöd så att denna förmåga behålls och förbättras. Socialstyrelsen har även genomfört ett antal utredningar, bland annat en som avser att ta fram en nulägesbeskrivning av luft- och vattenburna ambulanstransporter. Utifrån resultatet av denna kan åtgärder genomföras som säkerställer en god förmåga på området. En metod har tagits fram för förmågeanalys, som en del av risk- och sårbarhetsanalyserna för sjukvårdshuvudmännen, i syfte att få jämförbara resultat. Därutöver har lärdom hämtas från inträffade katastrofer utomlands genom att observatörer funnits på plats. Som ett resultat av detta har sex KAMEDO-rapporter publicerats. Socialstyrelsen har även utvecklat ett övningssystem för gemensam ledningsmodell för hälso- och sjukvården.

Statens räddningsverk har installerat ett nytt manöversystem för utomhusvarning som är anpassat för fredstida olyckor. Därutöver har flertalet utrednings- och utvecklingsprojekt genomförts, bland annat med avseende på det tekniska ledningsstödet och RAKEL. Därutöver har bidrag lämnats till kommunerna för stöd vid produktion av räddningscentraler och sambandssystem.

Statens strålskyddsinstitut har investerat i två terränggående fältlaboratorium och i mätutrustning för analyser vid NR-händelser. Därutöver har Statens strålskyddsinstitut genomfört återkommande kvalificerade mätövningar i syfte att upprätthålla kompetens och få en väl fungerande organisation kring detta.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Statens strålskyddsinstitut	5 831 006
Tullverket	917 000
Totalt	6 748 006
Investeringar i andras anläggningar	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	15 366 853
Totalt	15 366 853
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	23 235 257
Statens räddningsverk	28 849 823
Statens strålskyddsinstitut	396 507
Totalt	52 481 587
Kapital- och räntekostnader	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	6 835 516
Statens räddningsverk	61 418 671
Totalt	68 254 187
Avveckling och utförsäljning	Totalt (kr)
Statens räddningsverk	801 362
Totalt	801 362
Forskning	Totalt (kr)
Statens räddningsverk	1 026 818
Statens strålskyddsinstitut	1 725 000
Totalt	2 751 818

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Luftfartsverket	32 868
Socialstyrelsen	11 141 177
Statens räddningsverk	16 853 060
Statens strålskyddsinstitut	485 538
Tullverket	215 000
Totalt	28 727 643
Planering och uppföljning	Totalt (kr)
Luftfartsverket	57 716
Socialstyrelsen	3 297 900
Statens räddningsverk	21 123 603
Totalt	24 479 219
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Kustbevakningen	202 000
Luftfartsverket	536 493
Rikspolisstyrelsen	3 090 000
Socialstyrelsen	5 316 566
Statens räddningsverk	1 017 283
Statens strålskyddsinstitut	799 341
Tullverket	293 246
Totalt	11 254 929

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Samverkan och information	Totalt (kr)
Kustbevakningen	1 500
Socialstyrelsen	1 419 000
Statens räddningsverk	2 879 709
Statens strålskyddsinstitut	45 519
Tullverket	12 640
Totalt	4 358 368
Bidrag och ersättningar	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	27 489 593
Statens räddningsverk	75 849 525
Totalt	103 339 118
Internationell verksamhet	Totalt (kr)
Kustbevakningen	106 000
Socialstyrelsen	1 011 857
Statens räddningsverk	9 984 930
Totalt	11 102 787
Totalt förbrukat 2004 Svåra påfrestningar	329 665 877

Verksamhetsområdet Det civila försvaret

Detta avsnitt sammanfattar den verksamhet som berörd myndighet i samverkansområdet har genomfört inom ramen för verksamhetsområdet Det civila försvaret. För en noggrannare genomgång av myndigheternas åtgärder, se bilaga 2.

Rikspolisstyrelsen har för att behålla den särskilda beredskapspolisens förmåga genomfört grundutbildning och ledarskapsutbildning och gjort vissa investeringar så att den utrustning som ska användas är funktionsduglig.

Socialstyrelsen har genomfört reducering av sådana beredskapslager som inte längre behövs utifrån rådande hotbild och påbörjat en utredning om ytterligare reduceringar.

Statens räddningsverk har behållit det skyddsrumbestånd som finns enligt gällande regler och utbildat civilpliktiga att hantera situationer med kemiska stridsmedel och oexploderad ammunition.

Förbrukade medel för genomförd verksamhet 2004

Åtgärdskategori	Förbrukat 2004
Investeringar	Totalt (kr)
Rikspolisstyrelsen	6 709 524
Totalt	6 709 524
Drift och underhåll	Totalt (kr)
Rikspolisstyrelsen	2 393 431
Totalt	2 393 431
Utveckling och utredning	Totalt (kr)
Statens räddningsverk	6 436 162
Totalt	6 436 162
Planering och uppföljning	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	3 304 100
Statens räddningsverk	1 290 710
Rikspolisstyrelsen	668 000
Totalt	5 262 810
Utbildning och övning	Totalt (kr)
Socialstyrelsen	10 600
Statens räddningsverk	34 038 526
Rikspolisstyrelsen	8 326 185
Totalt	42 375 311
Bidrag och ersättningar	
Statens räddningsverk	31 255 025
Totalt	31 255 025
Totalt förbrukat 2004	94 432 263

7.7.2 Sammanställning av förmågebedömningar

Myndighet	Grundförmåga	Förmåga inom 5 år	Förmåga inom 10 år
Kustbevakningen	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Luftfartsverket	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Migrationsverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Rikspolisstyrelsen	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Sjöfartsverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Socialstyrelsen	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Statens räddningsverk	Godtagbar	Godtagbar	God
Statens Strålskyddsinstitut	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Tullverket	Godtagbar	Godtagbar	Godtagbar
Sammantagen bedömning	Icke godtagbar	Godtagbar	Godtagbar

7.7.3 Kustbevakningen

Kustbevakningens uppgifter består bland annat av att i enlighet med särskilda föreskrifter utföra övervakning och annan kontroll- samt tillsynsverksamhet och miljö-räddningstjänst till sjöss. Kustbevakningen är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Spridning av farliga ämnen och Skydd, undsättning och vård. Kustbevakningens uppgifter inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård är att medverka i förberedelser för och genomförande av åtgärder i syfte att bidra till räddning av människor och miljö vid sådana händelser som faller utanför myndighetens normala räddningstjänstansvar. Kustbevakningens uppgift vid ett väpnat angrepp är av mer logistisk natur och avser stöd och biträde till polis och försvarsmakt.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Kustbevakningens grundförmåga totalt sett är **godtagbar**. Brister finns inom förmågan att hantera långvariga störningar av Kustbevakningens ledningssystem och förmågan att motstå angrepp i form av informationsoperationer. Kunskapen om hur ett angrepp mot Kustbevakningens IT-system kan utföras är otillräcklig. Det finns även brister inom förmågan att hantera omfattande antagonistiska handlingar i fredstid.

Kustbevakningen bedöms ha godtagbar förmåga att tillhandahålla personal och materiel för internationella insatser och internationell civil krishantering. Myndigheten har stor erfarenhet av internationellt samarbete.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Kustbevakningens förmåga till anpassning inom fem år är **godtagbar**. Förmågan i det längre perspektivet, anpassning inom tio år bedöms av Krisberedskapsmyndigheten vara **godtagbar**.

Kustbevakningen bedöms att i samband med ett väpnat angrepp kunna lösa den tilldelade uppgiften att understödja Försvarsmakten och polisen. Om Kustbevakningens enheter eller anläggningar drabbas direkt av ett väpnat angrepp så skulle detta nedsätta förmågan till en nivå där den bedöms vara icke godtagbar.

Framtida insatser

Framtida insatser bör i ett första steg riktas mot att utreda behovet av redundans, säkerhet och fysiskt skydd vid ledningscentraler samt mot att stärka informationssäkerheten.

7.7.4 Luftfartsverket

Luftfartsverket utövar tillsyn över flygsäkerheten för den civila luftfarten samt svarar för flygtrafiktjänst för både civil och militär luftfart i fred. Luftfartsverket ansvarar för flygräddningstjänst för både civil och militär luftfart. Myndigheten ombesörjer dessutom beredskapsplanläggningen för den civila luftfarten vid svåra påfrestningar på samhället i fred och vid ett eventuellt militärt angrepp. Luftfartsverket är samverkansansvarig myndighet inom både samverkansområdet Transporter och samverkansområdet Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård behandlas de delar av Luftfartsverkets verksamhet som berör flygräddningstjänsten.

Grundförmåga

Luftfartsverket bedömer att grundförmågan avseende flygräddningstjänst är icke godtagbar. Bedömningen grundar sig på brister i redundans i ledningsfunktionen och dess stödsystem. Krisberedskapsmyndigheten instämmer i bedömningen att Luftfartsverkets grundförmåga avseende flygräddningstjänst är **icke godtagbar**, och att myndigheten behöver förbättra redundansen i ledningssystemen.

Luftfartsverket bedöms dock inom flygräddningstjänsten ha godtagbar förmåga att delta vid internationella insatser.

Förmåga till anpassning

Luftfartsverket bedömer att förmågan till anpassning på fem års sikt är **godtagbar**. De åtgärder som vidtas för grundförmågan de närmaste åren bedöms även höja förmågan till anpassning. Myndigheten menar att förmågan till anpassning inom tio år inte kan bedömas eftersom kraven från bland annat Försvarmakten är vaga. Krisberedskapsmyndigheten gör dock bedömningen att anpassningsförmågan är **godtagbar** både på fem och tio års sikt.

Framtida insatser

Under de närmaste åren kommer åtgärder vidtas för att skapa redundans avseende flygräddningstjänstens ledningsfunktion.

7.7.5 Migrationsverket

Migrationsverket är Sveriges centrala förvaltningsmyndighet för verksamhet inom migrationsområdet. Migrationsverket ansvarar för asyl-, besöks-, bosättnings- samt medborgarskapsfrågor. Migrationsverket ska också bistå säkerhetspolisen i dess verksamhet att förebygga och avslöja brott mot rikets säkerhet och i frågor som rör terrorism. Myndigheten ska även medverka till att andra berörda myndigheter såsom Polis och Tull med flera samverkar på bästa sätt.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Migrationsverkets grundförmåga är **godtagbar** trots att det finns stora brister i reservkapacitet vad gäller elförsörjning samt elektroniska kommunikationer.

Krisberedskapsmyndighetens bedömning grundas främst på att Migrationsverket bedömer att störningar i de elektroniska kommunikationerna inverkar på handläggningen av ärenden och kontakten med kommuner, men att det sannolikt inte innebär att någon människa kommer till skada.

Förmåga till anpassning

Migrationsverket menar att förmågan till anpassning på fem och tio års sikt inte kan bedömas. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Migrationsverkets grundförmåga är tillräcklig för att myndigheten vid behov ska kunna anpassa sin verksamhet inom en fem- eller tioårig period. Förmågan bedöms därför vara **godtagbar**.

7.7.6 Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för Polisen och utövar tillsyn över 21 polismyndigheter och Statens kriminaltekniska laboratorium. Polisen ska med kort förberedelsestid kunna hantera svåra påfrestningar på samhället i fred. Rikspolisstyrelsen är samverkansansvarig myndighet i samverkansområde Spridning av farliga ämnen där polisens förmåga att verka i CBRN-miljö behandlas, samt inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård där polisens övriga krisberedskapsfrågor behandlas.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Rikspolisstyrelsens grundförmåga är **icke godtagbar**. Bedömningen grundar sig på att Rikspolisstyrelsen bedömer att Polisen har en icke godtagbar förmåga avseende att motstå ett begränsat väpnat angrepp, att bistå övriga samhället vid informationsoperationer samt avseende Polisens förmåga att förebygga och stärka samhällets förmåga att hantera större fredstida påfrestningar och kriser. Rikspolisstyrelsen bedömer dock att Polisen har godtagbar förmåga att tillhandahålla personal och materiel för internationella insatser.

Med anledning av den förändrade hotbilden har Polisen inte försvarsutbildat sin personal sedan 1990. Detta medför att Polisens omedelbara förmåga och förmåga på kort sikt att motstå ett begränsat väpnat angrepp inte är godtagbar. Polisen har i dagsläget kombattantstatus, men om det ska gälla även i framtiden råder oenighet mellan Polisen och Försvarsmakten.

En viktig komponent i samhällets förmåga att motstå informationsoperationer är Polisens förmåga att kunna använda tvångsåtgärder mot enskilda vid IT-angrepp mot det svenska samhället. Polisen bedöms ha en icke godtagbar förmåga att bistå med denna kompetens. Rikspolisstyrelsen arbetar med att förbättra Polisens IT-incidentberedskap men det saknas planer, utbildning och en övad organisation.

Polisens förmåga avseende taktik och uthållighet i nationell polisledning bedöms vara icke godtagbar på grund av bland annat ett otillfredsställande antal operativa chefer som kan leda polisens arbete på nationell nivå. Ett arbete pågår inom båda områdena men det har ännu inte fått tillräckligt genomslag i organisationen för att förmågan ska kunna sägas vara godtagbar.

Den planerade verksamheten för den särskilda beredskapspolisen drabbades under året av kraftiga nedskärningar då medel fördes över från dess verksamhet till arbetet med utveckling av RAKEL. En stor del av nyutbildningen samt anskaffandet av materiel sköts på framtiden, vilket har påverkat organisationens förmåga negativt. Krisberedskapsmyndighetens arbete med omvärldsexempel har tidigare pekat på att Polisen saknar tillräckliga personalresurser för att under en längre insats upprätthålla en omfattande avspärning, till exempel i samband med en epizooti. Uthålligheten inom Polisen bedöms öka väsentligt om den särskilda beredskapspolisens personal tas i anspråk vid svåra påfrestningar på

samhället i fred. I arbetet efter den kraftiga stormen som drabbade södra Sverige i januari 2005 sattes den särskilda beredskapspolisen in för att öka Polisens uthållighet. Erfarenheterna från det arbetet visar att den särskilda beredskapspolisen utgör en värdefull resurs vid kris.

Förmåga till anpassning

Rikspolisstyrelsen bedömer att det är genomförbart att inom en fem- eller tioårig anpassningsperiod hinna försvarsutbilda poliser, anpassa planer och nödvändig utrustning för en förändrad hotbild. Krisberedskapsmyndigheten bedömer därför att Polisens förmåga till anpassning på fem och tio års sikt är **godtagbar**.

Framtida insatser

När det gäller uthållighetsfrågorna som rör polisledningen på nationell nivå och den särskilda beredskapspolisen anser Krisberedskapsmyndigheten att dessa områden bör prioriteras i den framtida planeringen för att höja grundförmågan. Avseende den särskilda beredskapspolisen anser Krisberedskapsmyndigheten att organisationen i framtiden bör bygga på avtal istället för plikt.

7.7.7 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket är ansvarig myndighet för krisberedskapsåtgärder inom sjöfartssektorn samt för sjöräddningen. Sjöfartsverket är samverkansansvarig myndighet i två samverkansområden. Inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård behandlas frågor knutna till sjöräddningen. Målsättningen för sjöräddningen är att efterforskning och räddning av människor i sjönöd samt sjuktransporter från fartyg ska kunna utföras. Inom samverkansområde Transporter behandlas övriga frågor inom Sjöfartsverkets ansvarsområde.

Grundförmåga

Sjöfartsverkets grundförmåga bedöms vara **godtagbar**. Den främsta bristen anses vara begränsningar i tillgången till reservkraft vilket innebär att konsekvenserna kan bli betydande vid längre elkraftbortfall. Sjøräddningen bedöms dock genom reservanordningar och redundans kunna upprätthålla verksamheten även om det i extrema situationer skulle kunna medföra begränsningar i kapaciteten.

Borttagandet av Försvarsmaktens helikoptrar från Berga och Säve medför att den rådande helikopterkapaciteten och yttäckningen inom sjöräddningen inte kan upprätthållas om de inte ersätts. Att nedläggningarna av dessa båda orter drabbar de två största regionerna i Sverige, Stockholm och Göteborg, förvärrar ytterligare situationen. För att i dessa båda storstadsområden bevara förmågan till sjöräddning med helikopter kommer Sjöfartsverket att under 2005 upphandla ett civilt alternativ för att säkerställa den framtida tillgången på helikopterkapacitet för sjöräddningen.¹⁷

Förmåga till anpassning

Sjöfartsverkets förmåga bedöms vara **godtagbar** efter fem års anpassning, liksom efter tio års anpassning.

Framtida insatser

Sjöfartsverket avser att tillsammans med andra intressenter verka för att en bättre samordning av samhällets helikopterresurser ska komma till stånd. (Detta behandlas utförligare under bedömningen av samverkansområdets samlade förmåga, kapitel 7.7.12)

7.7.8 Socialstyrelsen

Socialstyrelsen är nationell expert- och tillsynsmyndighet för den verksamhet som rör socialtjänst, hälsoskydd, smittskydd och hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen har ett antal kunskapscentra inom beredskapsområdet: Katastrofmedicin, Katastrofpsykiatri, Strålningsmedicin, Mikrobiologisk beredskap och Katastroftoxikologi. Socialstyrelsen är samverkansansvarig myndighet dels i samverkansområde Spridning av farliga ämnen, där förmågan avseende CBRN-händelser (bland annat smittskydd) behandlas, dels inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård, där sjukvårdens, socialtjänstens och hälsoskyddets övriga krisberedskapsfrågor behandlas.

Grundförmåga

Socialstyrelsen bedömer att myndighetens grundförmåga varierar mellan icke godtagbar och godtagbar beroende på de stora geografiska skillnaderna i grundförmåga inom hälso- och sjukvården.

---

17. Inga medel från anslag 7:5 kommer att användas vid denna upphandling, men upphandlingen nämns här eftersom helikopterkapaciteten är avgörande för förmågan inom sjöräddningen.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Socialstyrelsen generellt sett har en **godtagbar** grundförmåga men att de regionala variationerna gör att grundförmågan ligger nära gränsen för icke godtagbar. Förmågan varierar även beroende på om det är sjukvård eller socialtjänst som avses. Sjukhusen har i regel små marginaler för akuta behov. Detta innebär att stora skadeutfall eller sjukvårdsbehov, oavsett vad som orsakat dem, kan bli svåra att hantera.

Socialstyrelsen har identifierat ett antal brister som påverkar förmågan. En av de viktigaste är tillgången på olika former av vårdplatser (bland annat intensivvårds- och bränn-skadeplatser samt vårdplatser med isoleringsmöjlighet). Andra brister som begränsar hälso- och sjukvårdens förmåga är tillgången till personal och till sjuktransportresurser. Brister föreligger även avseende reservanordningar för el-, vatten och värmeförsörjningen, vilka är gränssättande för verksamheten. Tillgången varierar geografiskt. Detta är framför allt brister i basförmågan men bristerna påverkar även förmågan att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Hälso- och sjukvårdens ledningsförmåga och den tekniska ledningssäkerheten har brister som innebär att förmågan att leda och samordna de samlade sjukvårdsresurserna går ned vid en svår påfrestning på samhället. Detta bedöms vara extra allvarligt då de begränsade resurserna vid en kris måste utnyttjas så effektivt som möjligt.

Förmågan avseende reservanordningar bedöms generellt vara sämre inom den kommunala hälso- och sjukvården samt socialtjänsten än inom akutsjukvården.

Socialstyrelsen bedöms ha en godtagbar förmåga att ställa upp med personal och material vid internationella insatser. Bedömningen bygger på det Nordiska hälsoberedskapsavtalet och den verksamhet som bedrivs vid Socialstyrelsens kunskapscenter vid Karolinska institutet (Institutionen för internationell hälsa).

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Socialstyrelsen har **godtagbar** förmåga till anpassning inom både fem och tio år. Socialstyrelsen betonar att detta gäller under förutsättning att det fortlöpande arbetet för att stärka grundförmågan kan fortsätta i oförminskad takt och extra resurser kan tillföras under en anpassningsperiod. En anpassningsplanering är ej genomförd men Socialstyrelsen bedömer att det under en anpassningsperiod kommer att behövas betydande satsningar avseende sjukvårdens försörjningsförmåga, utbildning och övning, samverkan med Försvarsmakten samt avseende åtgärder för personal och vårdplatsförstärkningar.

Försvarsmakten är för närvarande beroende av att dess personal kan omhändertaras och vårdas av civila sjukvårdsresurser. Om ett väpnat angrepp, även ett begränsat sådant, sker utan föregående anpassningsperiod bedöms sjukvården ha problem att hantera det stora skadeutfall som skulle uppstå. Förutsatt att anpassningsåtgärder genomförs kan resursbehovet tillgodoses på ett bättre sätt.

Framtida insatser

Insatser bör göras i reservanordningar för el-, vatten- och värmeförsörjning inom den kommunala hälso- och sjukvården samt inom socialtjänsten. Dessa insatser bör enligt Socialstyrelsen samordnas med övrigt stöd till kommunerna.

Förmågan att leda och samordna de samlade sjukvårdsresurserna vid kriser bör stärkas.

7.7.9 Statens räddningsverk

Statens räddningsverk är den statliga myndighet som bland annat genom förebyggande åtgärder arbetar för att minska antalet olyckor och skapa ett säkrare samhälle. Statens räddningsverk arbetar också för att förbättra beredskapen vid störningar i viktiga samhällsfunktioner och vid höjd beredskap. Statens räddningsverk är samverkansansvarig myndighet inom både samverkansområde Spridning av farliga ämnen och samverkansområde Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård behandlas de krisberedskapsfrågor som ej rör CBRN-ämnena.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens räddningsverks grundförmåga är **godtagbar**. För att förmågan ska kunna bedömas som god bör den kommunala räddningstjänstens lednings- och samordningsförmåga stärkas ytterligare.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten och Statens räddningsverk bedömer att sektorns förmåga till anpassning inom fem år är **godtagbar**. Utveckling och ambitionshöjning måste ske på ett antal områden. Den lokala och regionala förmågan samt förmågan till samordning är här centrala element. Dessutom bedöms den internationella samordningen utvecklas under en anpassningsperiod. Arbetet bör under en anpassning inriktas mot områdena larm och kommunikation, ledning och samordning, materiel och personal (inklusive expertis), förfinad erfarenhetsåterföring samt information.

Förmågan till anpassning inom tio år bedöms vara **god** under förutsättning att det arbete och de åtgärder som redovisats ovan har genomförts. I detta längre anpassningsperspektiv bör förmågan höjas ytterligare inom områdena internationell utveckling och samordning samt avseende förvarningssystem.

Framtida insatser

För att förmågan ska kunna höjas från godtagbar till god bör insatser göras för att ytterligare stärka den kommunala räddningstjänstens lednings- och samordningsförmåga. Detta kräver stöd i form av utbildning samt prövning och utveckling av personal och materiel.

7.7.10 Statens strålskyddsinstitut

Statens strålskyddsinstitut är central förvaltningsmyndighet för frågor om skydd av människor, djur och miljö mot skadlig verkan av joniserande och icke joniserande strålning. Statens strålskyddsinstitut ska ha beredskap för rådgivning till de myndigheter som ansvarar för befolkningsskydd och räddningstjänst. Verksamheten omfattar åtgärder vid olyckor i såväl våra svenska kärnkraftverk som utländska i vår närhet. Statens strålskyddsinstitut är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Spridning av farliga ämnen och Skydd, undsättning och vård. Inom Skydd, undsättning och vård behandlas de delar av verksamheten som rör operativa fältinsatser samt skydd mot kärnvapen och primitiva kärnladdningar.

Grundförmåga

Förmågebedömningen utgår ifrån målsättningen att Sverige ska ha en nationellt och internationellt väl samordnad beredskap med förmåga att förebygga, identifiera och möta nukleära och radiologiska hot. Skulle en nukleär eller radiologisk nödsituation inträffa ska det finnas förmåga att upptäcka, varna, bedöma samt samordnat leda insatser och effektivt vidta åtgärder för att, så långt som möjligt, skydda människor, samhälle och miljö.

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Statens strålskyddsinstituts grundförmåga är **icke godtagbar**. De bedömningar och resonemang kring lednings- och indikeringsförmågan som tas upp under samverkansområde Spridning av farliga ämnen gäller även för Skydd, undsättning och vård. De skillnader som gör att förmågan inom Skydd, undsättning och vård bedöms som icke godtagbar är att förmågan till fältinsatser vid nukleära och radiologiska händelser är begränsad. Det pågår en utbildning av first responders, och i ett sent stadium av en omfattande CBRN-händelse kan eventuellt Försvarmaktens NBC-insatsstyrka och NBC-kompani bidra, men det saknas kvalificerad förmåga som kan biträda räddningstjänsten i tidsintervallet 2–48 timmar. För närvarande analyserar Statens strålskyddsinstitut förutsättningarna för att bidra med en sådan fältstyrka av experter.

Förmågan bedöms även vara icke godtagbar att hantera situationer med användning av primitiva kärnladdningar, kärnvapeninsats i Sverige, i närområdet eller i ett område där Svenska medborgare, personal eller trupp finns närvarande.

Statens strålskyddsinstitut har för närvarande inga förberedda rutiner eller protokoll för att delta i internationella insatser. Dock har vissa övningar genomförts med detta scenario. Det som övats är förmågan att bidra med mätteknisk assistans. Resultatet av övningarna har varit gott.

Förmåga till anpassning

Statens strålskyddsinstitut har identifierat vissa åtgärder avseende central ledning som behöver vidtas för att behålla en god ledningsförmåga även i den vidgade hotbild som ska mötas inom fem års anpassning. Dessa åtgärder bedöms kunna genomföras under förutsättning att de medel som behövs tillskjuts. Statens strålskyddsinstitut bedömer att målet för den nationella strålskyddsberedskapen i ett skärpt omvärldsläge behöver klargöras innan en detaljerad anpassningsplanering är meningsfull. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan till anpassning inom fem år är **godtagbar**.

Statens strålskyddsinstitut bedriver ingen planering för anpassning på lång sikt. Under förutsättning att den pågående förstärkningen av strålskyddsberedskapen fortlöper som planerat samt att tillräckliga medel tillförs bedömer Statens strålskyddsinstitut att förmågan till anpassning på lång sikt är god. Krisberedskapsmyndigheten instämmer i bedömningen att förmågan till anpassning inom tio år är **godtagbar** förutsatt att pågående och planerade förstärkningar i strålskyddsberedskapen genomförs.

Framtida insatser

En expertresurs för att stödja insatser på fältet bedöms vara en viktig komponent i samhällets förmåga att hantera en NR-händelse.

Ett annat område där förmågan behöver höjas är avseende situationer med användning av till exempel primitiva kärnladdningar, i närområdet eller i ett område där Svenska medborgare, personal eller trupp finns närvarande. Här bör särskilt uppmärksammas de verkansformer som ej omfattas av samlingsbegreppet farliga ämnen (initialstrålning, värmestrålning, stötvåg och elektromagnetisk puls).

7.7.11 Tullverket

Tullverkets brottsbekämpningsverksamhet ska förhindra införsel av varor samt spåra upp redan införda varor som kan användas i samband med sabotage, terrorism och krigshandlingar riktade mot Sverige. I händelse av höjd beredskap ska Tullverket genomföra gränsövervakning av införsel av varor vars spridning kan medföra fara för landets försvar eller säkerhet. Tullverket är samverkansansvarig myndighet inom samverkansområdena Spridning av farliga ämnen, Ekonomisk säkerhet samt Skydd, undsättning och vård. Inom samverkansområdet Skydd, undsättning och vård behandlas, förutom ovan nämnda uppgifter, även Tullverkets uppgifter vid flyktigmottagning samt de frågor som relaterar till Tullverkets förmåga att medverka i samordnad gränsövervakning i krig.

Grundförmåga

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Tullverkets grundförmåga är **godtagbar**. Förmågan att verka vid större fredstida påfrestningar påverkas främst av begränsningar i personalresurser. Erfarenheter från Tullverkets arbete under utbrottet av mul- och klövsjuka i Storbritannien tyder på att Tullverket vid omfattande insatser har en uthållighet på cirka två veckor. Tullverket bedöms med viss svårighet kunna upprätthålla brottsbekämpningsverksamheten, medverkan vid flyktigmottagning samt gränsövervakning vid en svår påfrestning på samhället.

Effekten i gränskontrollverksamheten nedgår främst i händelse av allvarliga störningar inom elförsörjningen och de elektroniska kommunikationerna. Det är systemen för ledning och information som drabbas. För att stärka Tullverkets ledningsförmåga påbörjade Tullverket 2003 en stegvis anslutning till Försvarets telenät. Anslutningen planeras vara slutförd vid 2008 års utgång. Oavsett säkerhetshöjande åtgärder bedöms emellertid områdena el och elektroniska kommunikationer vara gränssättande för verksamheten.

Förmågan att medverka i internationella insatser begränsas främst av personella resurser.

Tullverkets personal är att anse som kombattanter när de tjänstgör som gränsövervakningspersonal. Tullverket saknar dock i allt väsentligt förmåga att medverka som kombattanter i väpnad strid. Bristerna avser såväl utbildning som ändamålsenlig beväpning.

Förmåga till anpassning

Krisberedskapsmyndigheten bedömer att förmågan inom fem och tio års anpassning är **godtagbar** då de åtgärder som Tullverket behöver vidta hänför sig till anskaffning av materiel samt rekrytering och utbildning av personal. Därmed bedöms bristerna avseende kombattantrollen kunna åtgärdas.

Om ett väpnat angrepp medför stridshandlingar vid Tullverkets anläggningar upphör tullverksamheten på platsen. Detta bör dock inte påverka förmågan i andra delar av landet.

Framtida insatser

För att stärka Tullverkets ledningsförmåga bör anslutningen till Försvarets telenät fortsätta. Ett annat viktigt område är att utveckla övningsverksamheten.

7.7.12 Krisberedskapsmyndighetens bedömning av samverkansområdets samlade förmåga

Grundförmåga

Även om Rikspolisstyrelsen bedömer att åtgärder måste vidtas för att utöka antalet personer som kan leda polisens insatser på nationell nivå, så bedömer Krisberedskapsmyndigheten att de operativa myndigheter som ingår i samverkansområdet generellt sett har stor vana att leda och hantera en rad väntade och oväntade kriser. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att det därför främst är insatsens omfattning som påverkar förmågan.

De flesta situationer som uppstår inom de berörda myndigheternas ansvarsområden kräver någon form av insats från Polisens, räddningstjänstens och hälso- och sjukvårdens sida. Statens räddningsverks förmåga, liksom den kommunala krisberedskapens förmåga, varierar beroende på vad det är för typ av insats som krävs och var i landet insatsen ska göras. Generellt bedömer emellertid Krisberedskapsmyndigheten att förmågan att genomföra räddningstjänstuppträddrag är godtagbar. Bristerna i redundans avseende flygräddningstjänstens ledningsfunktion gör att förmågan att under en kris genomföra flygräddning bedöms vara icke godtagbar. Vid de tillfällen då situationen kräver en större insats av hälso- och sjukvården är det främst tillgången på vårdplatser inom akutsjukvården som är begränsande. Även förmågan att hantera stora skadeutfall varierar geografiskt. Krisberedskapsmyndigheten bedömer att Socialstyrelsens grundförmåga generellt sett är godtagbar trots vissa brister. Övningar och arbetet med omvärldsexempel tyder emellertid på att Polisen har svårigheter att ställa upp den numerär som behövs vid många typer av omfattande fredstida kriser oavsett var i landet de inträffar. Det är framför allt i samband med stora geografiska avspärningar som personalen inte bedöms räcka till, om polisverksamhet samtidigt ska kunna upprätthållas på andra platser i landet. Erfarenheter från arbetet med stormen Gudrun i januari 2005 förstärker denna bedömning av förmågan. Utifrån dessa erfarenheter, övningar och arbetet med omvärldsexempel bedömer Krisberedskapsmyndigheten att det i många situationer är bristen på poliser som först kommer att påverka möjligheterna att gemensamt lösa en omfattande fredstida uppgift bland de i samverkansområdet ingående myndigheterna.

Allvarliga brister finns även i de flesta samverkansansvariga myndigheternas förmåga att genomföra insatser i CBRN-miljö. Kustbevakningens, Rikspolisstyrelsens, Socialstyrelsens, Statens räddningsverks, Statens strålskyddsinstitutets och Tullverkets förmåga avseende CBRN-händelser behandlas mer detaljerat under samverkansområde Spridning av farliga ämnen.¹⁸

För samverkansområdet i sin helhet bedömer Krisberedskapsmyndigheten att bristerna avseende Polisens resurser samt bristerna avseende CBRN-förmåga gör att samverkansområdets grundförmåga inte är tillfredsställande. Att Socialstyrelsens förmåga bedöms befinna sig i gränslandet mellan godtagbar och icke godtagbar, samt att Luftfartsverket bedöms ha icke godtagbar förmåga avseende flygräddningstjänsten stärker bedömningen att samverkansområdet i sin helhet har en **icke godtagbar** grundförmåga.

Förmåga till anpassning

Förmågan till anpassning på fem och tio års sikt bedöms vara **godtagbar**. Detta trots att varken Kustbevakning, Polis eller Tullverket har övat sin kombattantroll på flera år.

Framtida insatser

Samhällets behov av helikopterresurser har dimensionerats utifrån de resurser som Försvarsmakten kunnat bidra med. Då Försvarsmaktens omorganisering leder till ett minskat antal baseringar behöver kompletterande helikopterresurser tillföras för att upprätthålla förmågan att genomföra ordinarie flyg- och sjöräddning. Utan dessa resurser finns det heller ingen förmåga till flyg- och sjöräddning vid större kriser. Både Luftfartsverket och Sjöfartsverket arbetar för att ett nytt system ska skapas för att tillgodose samhällets behov av helikoptertjänster. Grundtanken i detta arbete är att samarbetet mellan de aktörer som har behov av helikopterresurser i sin verksamhet ska förbättras. Om de helikoptrar samhället betalar för kan bli mer enhetliga kan de användas mer. Detta tillgodoser flyg- och sjöräddningens behov, likväl som sjukvårdshuvudmännens, Polisens, Kustbevakningens och Försvarsmaktens behov.

---

18. Krisberedskapsmyndigheten har i *Krisberedskapsmyndighetens översyn av förordning (2002:472) om åtgärder för framtida krishantering och höjd beredskap* (Dnr 0409/2004) föreslagit att de operativa delarna av CBRN-beredskapen som behandlas inom samverkansområde Skydd, undsättning och vård ska föras över till samverkansområde Spridning av farliga ämnen.

8. Frivilliga försvarsorganisationer

8.1 Verksamhet

Nedan redovisas de frivilliga försvarsorganisationernas genomförda verksamhet indelad i uppdrag, organisationsstöd och internationell verksamhet. De organisationer som berörs redovisas i nedanstående tabell.

Berörda frivilliga försvarsorganisationer 2004

Organisation	Uppdrag	Organisationsstöd	Internationell verksamhet
Centralförbundet för befälsutbildning (CFB)	X		
Frivilliga automobilkårens riksförbund (FAK)	X	X	X
Frivilliga flygkåren (FFK)	X	X	X
Frivilliga motorcykelkårens riksförbund (FMCK)	X		X
Frivilliga radioorganisationen (FRO)	X		X
Svenska brukshundsklubben (SBK)	X		X
Svenska blå stjärnan (SBS)	X	X	X
Sveriges civilförsvarsförbund (SCF)	X	X	X
Sveriges Kvinnliga bilkårens riksförbund (SKBR)	X		X
Riksförbundet Sveriges lottakårer (SLK)	X		X
Svenska röda korset (SRK)	X	X	

Uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna

De frivilliga försvarsorganisationerna har på uppdrag av Krisberedskapsmyndigheten genomfört utbildningar inom respektive specialområde. Grundutbildning, inklusive befattningsutbildning, syftar till att ge kunskap om samhällets krishanteringssystem och förmåga till självskydd samt en grundläggande kompetens inom organisationens sakområde. Kompetensen upprätthålls över tiden genom repetitionsutbildningar och övningar och fördjupas genom kompletteringsutbildningar. Flertalet organisationer genomför även instruktörsutbildningar.

Organisation	Uppdrag	Effekt
CFB	Kurser i kriskommunikation.	Tillför kompetenser till andra organisationer inom området kriskommunikation.
FAK	Introduktions-, repetitions- och kompletteringsutbildningar för förare av tunga fordon under svåra förhållanden. Utbildning av bandvagnsförare för Affärsverket Svenska Kraftnät (SvK) och tankbilsförare för Statens Energimyndighet (STEM). Instruktörsutbildningar för ovanstående kurser.	Tillför förarkompetenser för krislägen till vidstående myndigheter. Bidrar till uthållighet för specifika transportbehov vid krissituationer.
FFK	Grund-, repetitions- och kompletteringsutbildningar lågflygning. Instruktörsutbildningar för ovanstående kurser. Regionala samövningar.	Tillför lågflygkompetens för spaning, kontroll, övervakning m.m. för SvK och länsstyrelser m.fl.
FMCK	Utbildning för uppdrag åt kommuner och länsstyrelser. Utveckling av kompetens för internationella uppdrag i samverkan med Räddningsverket.	Tillför mc-förare till kommuners och länsstyrelsernas krisorganisation. Tillför spanings- och rekognoseringspersonal vid internationella insatser.
FRO	Grund-, repetitions- och kompletteringsutbildningar för signalister. Stabsbandvagnsbesättningar för SvK samt signalister för MAKUT (Mobila Akutvårdsresurser). Instruktörsutbildningar för ovanstående kurser.	Tillför kompetens för sambands-tjänst för kommuner, länsstyrelser, landsting, MAKUT samt för upp-rättande av nät för reservsamband vid kriser.
SBK	Utbildning och certifiering av räddningshundsekipage. Instruktörsutbildningar för ovanstående kurser.	Tillför räddningshundekipage för internationella insatser via SRV samt till insatser nationellt.
SBS	Grund-, repetitions- och kompletteringsutbildningar i djurvård och lantbruksteknik samt djursjukdomar.	Ger frivilliga kompetenser inom djurskötsel och lantbruk, inklusive provtagning m.m. vid epizootier och zoonoser.
SCF	Utbildning av medlemmar i resursgrupper. Utbildning av FRG-ansvariga samt i kriskommunikation. Utbildning i säkerhet och överlevnad (självskydd).	Utvecklar konceptet Frivilliga Resursgrupper för att underlätta för kommunerna att ta tillvara frivilligresurser. Ger självskyddsutbildning till allmänheten som ej får det via sin arbetsgivare.

Organisation	Uppdrag	Effekt
SKBR	Grund-, repetitions- och kompletteringsutbildningar för förare av tunga fordon under svåra förhållanden. Utbildning av bandvagnsförare för SvK och tankbilsförare för STEM. Instruktörsutbildningar för ovanstående kurser.	Tillför förarkompetenser för krislägen till vidstående myndigheter. Bidrar till uthållighet för specifika transportbehov vid krissituationer.
SLK	Utbildningar i kommunkunskap, krishantering, kriskommunikation och stabstjänst.	Tillför kompletterande kompetenser för stabstjänst m.m. till kommunerna. Medverkar tillsammans med SBS och SKBR i SSI:s provtagningsstyrka.
SRK	Grund- och repetitionsutbildning för MAKUT (Mobila Akutvårdsresurser). Första hjälpen, hjärt- och lungräddning och barnolycksfallsutbildningar.	Tillför förmåga att utföra personsanering av C-kontaminerade vid skadeplats. Ökad kunskap/förmåga om första hjälpen hos allmänhet som ej får det via sin arbetsgivare.

Krisberedskapsmyndigheten har under året genomfört dialoger med berörda organisationer i syfte att följa upp årets utbildningsuppdrag och för att ge utbildningsuppdrag för år 2005. Den analys av behoven av personella förstärkningsresurser hos kommuner, länsstyrelser, landsting och statliga myndigheter som Krisberedskapsmyndigheten genomfört under året (som ett led i arbetet med att besvara regeringsuppdrag (Fö2004/1795/CIV) som redovisas i rapporten *En utvecklad krisberedskap* (KBM dnr 0772/2004)) har gett underlag för inriktningen av uppdragen för 2005. De utbildningsuppdrag Krisberedskapsmyndigheten ger organisationerna riktas numera helt mot behoven vid svåra påfrestningar på samhället i fred. Därigenom, och genom olika former av information, får organisationernas medlemmar insikter och kunskap om behovet av frivilliginsatser i samhällets krishantering.

Krisberedskapsmyndigheten har vid dialoger med sektorsansvariga myndigheter identifierat områden där de frivilliga försvarsorganisationerna kan bidra med sina förmågor. Detta medför att uppdragen behovsanpassats till de krav myndigheterna ställer vilket i sin tur har lett till att beredskapen för svåra påfrestningar blivit högre hos dessa myndigheter jämfört med föregående år. De statliga myndigheterna tecknar nu avtal med frivilliga om tjänstgöring vid svåra påfrestningar.

Under 2004 har Frivilliga resursgrupper (FRG) blivit allt vanligare och återfinns numera i 76 kommuner och kommer inom kort att finnas i ett hundratal kommuner. Detta tillsammans med utbildningar av frivilliga riktade mot kommuners behov innebär att kommunernas förmåga att hantera allvarliga kriser har stärkts jämfört med föregående år. Många kommuner har inte analyserat sina behov av personella förstärkningsresurser ännu vilket kan innebära att behoven av att knyta frivilliga till sin organisation kan komma att öka.

Krisberedskapsmyndigheten har aktivt verkat för en ökad samordning av utbildningar mellan organisationerna, dels för att göra utbildningarna mer kostnadseffektiva, dels för att stimulera en närmare samverkan mellan de frivilliga försvarsorganisationerna.

Insatser med frivilliga med anledning av flodvågskatastrofen i Sydostasien i december 2004 och stormen i södra Sverige i januari 2005 visar på att den resurs som frivilliga utgör är uppskattad och bidrar till samhällets krishanteringsförmåga.

Internationell verksamhet

Krisberedskapsmyndigheten har genom särskilda projektmedel till frivilliga försvarsorganisationer skapat möjligheter för organisationerna så att varje organisation inom sitt specialområde kan stödja utvecklingen av frivillig försvarsverksamhet i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland och Ukraina. Ett aktivt stöd till utvecklandet av ett demokratiskt föreningsliv är också en viktig del i arbetet. Krisberedskapsmyndighetens bedömning är att gjorda satsningar generellt sett är positiva och framgångsrika samt har genomförts med god kvalitet.

Internationella uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna 2004

Organisation	Uppdrag	Effekt
FAK	Fordonsinstruktörsutbildningar i Estland och Lettland. Bistånd vid upprättande av frivilligkår i Estland. Instruktörsutbildning i Ryssland.	Kår bildad i Viljandi län, Estland. Fordonsinstruktörer utbildade i Lettland. Frivilligkår bildad i Murmansk, Ryssland.
FFK	Utbildning av flyginstruktörer i Estland.	Tre flyginstruktörer utbildade. Avslutat projekt med avsett resultat.
FMCK	Utbildning av mc-ordonnanser i Polen.	Avslutat projekt med avsett resultat.
FRO	Utbildning av ungdomar i signalering i Lettland och Litauen.	Ett antal utbildade lettiska ungdomar.
SBK	Instruktörsutbildning för räddningshund i Estland, Lettland, Polen, Ryssland. Kontakter med Ukraina för kommande ungdomsutbyte.	Upparbetade kontakter med myndigheter och hundorganisationer i dessa länder. Instruktörer finns för räddningshundsutbildning.
SBS	Utbildning av ryska ungdomar i svensk djurhållning genom utbyten och studiebesök.	Kunskapen om modern djurhållning samt demokratiskt föreningsliv ökat hos de utbildade ungdomarna.
SCF	Instruktörsutbildningar inom självskydd i Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland.	Utveckling av nya och befintliga frivilligorganisationer inom självskydd.
SKBR	Instruktörsutbildning och trafiksäkerhetsutbildning i Polen. Demokratiskt nätverk för kvinnoorganisationer i Ryssland.	Ökad kunskap om föreningsliv samt demokratiska arbetsformer hos organisationen Soldatmödrar i dess egenskap av kvinnlig frivilligorganisation.
SLK	Deltog i Baltic Sea Conference i Tallin. Inbjöd representanter från de baltiska länderna att delta i SLK:s riksstämma.	Stött kvinnors medverkan i civilt försvar i Baltikum.

8.2 Kostnader

Uppdrag

Organisation	Uppdrag	Förbrukat ^a	Överskott ^b
Centralförbundet för befälsutbildning (CFB)	4 87 000	4 26 011	50 989
Frivilliga automobilkårens riksförbund (FAK)	5 345 000	5 346 523	0
Frivilliga flygkåren (FFK)	5 814 300	6 095 400	0
Frivilliga motorcykelkårens riksförbund (FMCK)	186 400	186 400	0
Frivilliga radioorganisationen (FRO)	2 649 800	2 647 038	2 762
Svenska brukshundsklubben (SBK)	2 552 964	2 909 860	0
Svenska blå stjärnan (SBS)	4 256 550	4 256 551	0
Sveriges civilförsvärsförbund (SCF)	16 498 258	16 192 711	305 547
Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund (SKBR)	3 804 116	3 092 221	711 895
Riksförbundet Sveriges lottakårer (SLK)	1 150 000	1 159 353	0
Svenska röda korset (SRK)	13 937 000	13 383 526	553 474
SUMMA	56 681 388	55 695 584	1 624 667

a. Organisationernas totala kostnad för uppdragen.

b. Balanseras eller återbetalas under andra kvartalet 2005.

Internationell verksamhet

Organisation	Utbetalade medel	Förbrukat	Överskott ^a
Frivilliga automobilkårernas riksförbund (FAK)	660 000	593 422	66 578
Frivilliga flygkåren (FFK)	0	0	0
Frivilliga motorcykelkårernas riksförbund (FMCK)	110 000	110 000	0
Frivilliga radioorganisationen (FRO)	120 000	54 164	65 836
Svenska brukshundklubben (SBK)	135 350	164 027	0
Svenska blå stjärnan (SBS)	340 000	340 000	0
Sveriges civilförsvarsförbund (SCF)	1 180 000	1 205 611	0
Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund (SKBR)	156 414	149 250	7 164
Riksförbundet Sveriges lottakårer (SLK) ^b	-80 000	87 000	73 000
SUMMA	2 621 764	2 703 474	212 578

a. Balanseras eller återbetalas under andra kvartalet 2005

b. SLK hade för 2004 balanserade medel om 240 000 kr av vilka 80 000 kr återbetalades under året.

Organisationsstöd

Organisationsstödet ska användas för ledning och administration, försvarsupplysning, rekrytering, ungdomsverksamhet samt funktionärsutbildning. Organisationsstödet tas ur anslag 6:10.2 Frivilliga försvarsorganisationer och belastar därmed ej anslag 6:5 Civilt försvar. Den del av kostnaderna som gäller ledning och administration har ökat något jämfört med 2003, vilket troligtvis beror på ökade personal- och lokalkostnader. Medlemsantalet minskar även år 2004.

Utbetalat organisationsstöd och medlemsutveckling (finansierat med anslag 6:10 ap2)

Organisation	Mottaget organisationsstöd (tkr)		Antal medlemmar 2004-12-31	Förändring av medlemsantal sedan 2003
	Totalt 2004	Totalt 2003 ^a		
Frivilliga automobilkårens riksförbund (FAK) ^b	4 456	3 120	9 542	-14,8 %
Frivilliga flygkåren (FFK) ^b	2 106	2 122	2 420	-1,1 %
Frivilliga motorcykelkårens riksförbund (FMCK) ^a	-	189		
Frivilliga radioorganisationen (FRO) ^a	-	905		
Svenska brukshundsklubben (SBK) ^a	-	715		
Svenska blå stjärnan (SBS) ^b	2 185	2 102	5 340	-24,2 %
Sveriges civilförsvarsförbund (SCF) ^b	11 841	12 169	22 016	-3,8 %
Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund (SKBR) ^a	-	6 390		
Riksförbundet Sveriges lottakårer (SLK) ^a	-	35		
Svenska röda korset (SRK) ^b	4 721	1 183	280 835	-4,1 %
Summa	25 309	28 930	320 063	-4,8 %

a. Dessa organisationer fick under 2004 sitt organisationsstöd utbetalat i sin helhet av Försvarsmakten.

b. Dessa organisationer fick under 2003 organisationsstöd utbetalat även via Försvarsmakten.

9. Särskild uppföljning: Översikt av hur svenska myndigheters engagemang i internationella organisationer påverkar krisberedskapen

Denna översikt behandlar endast det arbete som utförs inom internationella organisationer. Det bilaterala samarbetet behandlas ej. Syftet är dels att ge en förenklad men mer översiktlig bild av det internationella samarbete som myndigheterna är involverade i, dels att kortfattat redogöra för om, och i så fall på vilket sätt, svensk krisberedskap har förbättrats av det relativt omfattande deltagandet i internationella organisationer.

Generellt kan noteras att samtliga internationella organ som varit föremål för översynen (NATO, FN-relaterade organisationer, EU och OECD) genomför till mer eller mindre del lagstiftnings- och rekommendationsarbete, sätter upp olika typer av varningssystem, genomför utbildningar och övningar samt har ett rikt informations- och erfarenhetsutbyte. Det går därför inte att utifrån denna översikt värdera vilken eller vilka organisationer som är mest relevanta för svensk krisberedskap. Dessutom är det svårt att värdera de olika organisationernas processer och resultat mot varandra. Vissa processer kan upplevas som mer långsamma än andra men arbetet kan få större vikt då det slutligen ger resultat.

Vid en övergripande bedömning kan myndigheterna delas in i de som är mer involverade i internationella organisationer (Statens räddningsverk, Socialstyrelsen, Statens jordbruksverk, Smittskyddsinstitutet med flera) och de som är mindre involverade. De som är mer involverade har ofta kopplingar till flera internationella organisationer parallellt, medan de mindre involverade myndigheterna ofta deltar i endast en internationell organisation eller representeras av andra myndigheter eller departement i det internationella samarbetet.

Resultaten av det internationella engagemanget

Samtliga myndigheter bedömde att deras deltagande i de internationella organisationerna bidrog positivt till den svenska krisberedskapen. De minst påtagliga effekterna av samarbetet är den information som deltagandet genererar. Deltagandet kan i detta avseende beskrivas som en form av omvärldsanalys. En något mer påtaglig effekt av arbetet är de kontakter och de nätverk som skapas. Detta kan innebära att en svensk myndighet vet vilken utländsk myndighet eller person som ska kontaktas i ett läge där Sverige behöver begära assistans. En mer konkret och formaliserad variant av detta informationsutbyte är upprättandet av system för varning och informationsspridning inom områden som kemikaliehändelser, virusutbrott med mera, oavsett om det rör sig om olyckor eller antagoniska handlingar.

En viktig del i de internationella organisationernas verksamhet är utformandet av standarder, rekommendationer och riktlinjer. Syftet med detta arbete kan vara att genom regler generellt höja och standardisera till exempel EU-ländernas krisberedskap och möjligheterna för olika medlemsstater att dra nytta av varandra vid olika kriser. Här finns även ett svenskt intresse av att bevaka arbetet så att resultatet så långt som möjligt passar svenska förhållanden.

Ett konkret resultat av arbetet inom vissa av organisationerna är att svenska myndigheter har erbjudits möjlighet att delta i internationella övningar. Vid övningarna får de delta i möjlighet att på praktisk och operativ nivå utveckla samarbetsprinciper vilket ökar förmågan att dels bidra vid internationella insatser, dels höja förmågan att ta emot internationell assistans vid en kris i Sverige. En näraliggande verksamhet är de utbildningstillfällena som blir tillgängliga genom det internationella arbetet och som bidrar till att framförallt skapa en gemensam teoretisk grund och förståelse för olika sätt att samordna krisberedskapsarbetet på olika områden.

De effekter av det internationella samarbetet som tydligast går att mäta mot kostnaden för det arbete som är nedlagt är möjligheterna att begära assistans samt finansiering av forskning. Möjligheter att begära assistans från EU/NATO vid kriser har diskuterats med avseende på bland annat experter, laboratorium för tester, möjlighet att få stöd med blodpåsar vid stora skadeutfall med mera.

Avseende finansiering av forskning erbjuder den internationella dimensionen möjligheter till forskning som annars inte, eller i mycket mer begränsad skala, skulle kunna ha ägt rum på nationell nivå.

Generella slutsatser

Som nämnts ovan så indikerar de samverkansansvariga myndigheterna, även de som kan beskrivas som mindre involverade, att det EU-relaterade arbetet ökar samt att det med stor sannolikhet kommer att öka ytterligare inom en snar framtid. Emellertid påverkar även FN, Nato och OECD internationella arenan mycket genom exempelvis riktlinjer och lagstiftningsarbete. Vilken organisation som är viktigast att delta i beror på vilken sektor en myndighet företräder. För Statens strålskyddsinstitut och Statens Kärnkraftinspektion är till exempel FN-relaterade IAEA av avgörande betydelse. För Statens energimyndighet är OECD ett mycket viktigt forum medan Nato/PFF är det forum där Banverket och Vägverket framför allt diskuterar internationella krisberedskapsfrågor. I den mån EU skapar organ för att diskutera krisberedskapsfrågor som idag behandlas i andra organisationer finner Krisberedskapsmyndigheten det troligt att det växande EU-engagemanget på kort och medellång sikt medför ökade krav på internationellt deltagandet.

Bilaga 1: Genomförd verksamhet 2004 – Verksamhetsområde Svåra påfrestningar

I denna bilaga redovisas vilka beredskapsåtgärder som vidtagits under 2004 och vilken effekt de har haft. Verksamheten redovisas per åtgärdskategori. Observera att endast större åtgärder redovisas i textform varför det kan hända att smärre kostnader kan ha uppkommit för verksamhet som inte redovisas i effektkedjan men som däremot finns uppräknad i den ekonomiska uppföljningen. Inom verksamhetsområdet Svåra påfrestningar redogörs för verksamhet vilken förbättrar samhällets förmåga att hantera en svår påfrestning eller åtgärder som har en nytta inom båda verksamhetsområdena.

I sammanställningen av genomförd verksamhet görs ingen åtskillnad på verksamhet som är anslagsfinansierad och verksamhet som är avgiftsfinansierad. De myndigheter som finansierar en del av sin verksamhet genom avgifter är Affärsverket svenska kraftnät och Post- och telestyrelsen.

Samverkansområde Teknisk infrastruktur

Investeringar i andras anläggningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	<p>Transmissionsnoder i flera operatörs nät saknar reservkraftförsörjning i stor utsträckning. Dessutom saknar många förstärkningar stationer reservkraftförsörjning. Dessa finns mellan större noder i de nationella näten och utgör en viktig länk i nätstrukturen. De är också en förutsättning för att de elektroniska kommunikationerna kan verka på långa avstånd såväl i fred som under kris och beredskap.</p>	<p>Att i samarbete med ett antal operatörer investera i reservsaggregat med automatstart för ett antal transmissionsnoder och förstärkningarstationer.</p>	<p>Har i samarbete med ett antal operatörer investerat i reservsaggregat med automatstart för ett antal transmissionsnoder och förstärkningarstationer.</p>	<p>Arbetet är inte genomfört fullt ut hos flera operatörer utan kommer att pågå under 2005 – 2007.</p>	<p>Efter hand som reservsaggregat utplaceras förstärks förbindelserna vid långa avstånd i det nationella nätet. Därmed minskar riskerna för telekommunikationsavbrott vid längre elavbrott såväl för de aktuella operatörerna som andra operatörer som nyttjar de aktuella operatörernas nät.</p>

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	Ett stort antal kommuner, vilka nyttjar TeliaSonerans nät, saknar diversitet/redundans i sina kommunhuvudnoder. Då kommunerna utgör en viktig del i ledningskedjan vid extraordinära händelser – höjd beredskap – är det av stor vikt att säkerställa att kommunerna inte riskerar att drabbas av omfattande teleavbrott i händelse av enstaka kabelavbrott.	Att i samarbete med TeliaSonerans investera i redundanta förbindelser för ett antal kommuner.	Har i samarbete med TeliaSonerans investerat i redundanta förbindelser för ett antal kommuner.	Arbetet är inte genomfört fullt ut utan kommer även att pågå under 2005. Liknade satsningar genomförs i den s.k. bredbandsutbyggnaden. Se nedan.	Efter genomfört arbete stärks förbindelserna till nämnda kommuner såväl för TeliaSonerans som andra operatörer som nyttjar TeliaSonerans nät. Enkla kabelbrott bör därmed inte sätta begränsningar i kommunernas ledningssystem som nyttjar ovan nämnda operatörer.
PTS	Bredbandsutbyggnaden pågår i Västerbotten, Norrbotten, Skåne, Gästrikland, Östergötland, Jönköpings län, Dalarna och Värmland. När upphandlingar är genomförda saknar vissa kommuner redundanta förbindelser.	Att i samarbetet med Länsstyrelser, Region Skåne och RegNet ta fram ett underlag för investeringar i syfte att skapa redundanta förbindelser till kommunhuvudorter i nät med hög överföringskapacitet.	Har i samarbete med Länsstyrelsen tagit fram ett underlag och investerat i vissa sträckor i syfte att skapa redundanta förbindelser i nät med hög överföringskapacitet.	Arbetet är slutfört 2004.	Kvalitén i de nya näten med hög överföringskapacitet tar ett steg mot möjligheterna att kunna tillgodose totalförsvarets krav på säkra och tillförlitliga förbindelser, efterhand som de byggs ut.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	I förbindelserna mellan Gotland och fastlandet saknas till delar redundant infrastruktur som kan gå i verkställighet omedelbart i händelse av kabelbrott i någon eller några sjökablar. Kabelbrott i sjökabel kan leda till extraordinära påfrestningar på Gotlands kommun	Att i samarbete med två operatörer etablera förbindelser och hopkopplingspunkter som innebär förutsättningar för snabb omkoppling mellan olika sjökablar.	Har i samarbete med två operatörer etablerat förbindelser och hopkopplingspunkter som innebär att förutsättningar för snabb omkoppling mellan olika sjökablar skapats.	Arbetet är slutfört 2004	Ett kabelbrott i någon sjökabel kan ta veckor att reparera. Satsningarna innebär att trafik med relativt kort tidsrymd kan kopplas över från en kabel till en annan. Sannolikheten för att Gotland ska förlora förbindelser till fastlandet har minskats.
PTS	Dagens fiberteknik erbjuder nya möjligheter att göra intrång och bl.a. avlyssna eller påverka de elektroniska kommunikationernas innehåll.	Att i samarbete med inledningsvis en operatör ta fram underlag och mätinstrument för ny avancerad mätteknik samt utplacera dessa i nätet för test och verifiering.	Har i samarbete med en operatör tagit fram underlag och mätinstrument med ny avancerad mätteknik samt utplacerat dessa i nätet för test och verifiering.	Arbetet kommer löpande att fortgå med fler involverade operatörer.	Erfarenheter av hur attacker med mycket sofistikerad avlyssningsapparat upptäcks kommer att dokumenteras och vidarebefordras till andra operatörer samt vissa myndigheter. På sikt skapas förutsättningar för att effektivare än i dag upptäcka försök till avlyssning och manipulering av data som transporteras i näten för elektronisk kommunikation. De svenska näten blir robustare.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	De skyddade knutpunkterna i Stockholmsområdet har begränsad tillgång till redundanta fiberanslutningar.	Att i samarbete med en operatör genomföra förläggning av redundanta förbindelser i Stockholmsområdet.	Har i samarbete med en operatör genomfört förläggning av redundanta förbindelser i Stockholmsområdet.	Arbetet är slutfört 2004.	Ytterligare redundanta fiberförbindelser stärker såväl den nationella, internationella som globala trafiken i näten för elektronisk kommunikation.
PTS	Samtliga operatörens nät, liksom andra samhällsviktiga funktioner, är beroende av hantering av tid och synkronisering i elektroniska kommunikationsnät och elektroniska IT-system. Hanteringen innebär att funktionaliteten i dessa system inte kan upprätthållas om funktionen hos utomlands placerade delar inte är tillgängliga eller om radiomottagning störs. Exempelvis har system som är helt eller delvis beroende av GPS denna sårbarhet.	Att tillse att åtgärder vidtas så att en robust och distribuerad tidsskala i Sverige kan etableras. Dels genom att utveckla en virtuell grupplocka uppbyggd av flera frekvensnormaler som är geografiskt spridda och dels att utveckla metoder för tid- och frekvensjämförelser över optiska fibernät.	PTS har beslutat att finansiera forskning som utförs av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP)	Den sammanlagda tiden för hela projektets genomförande är fyra år och SP ska slutrapportera till PTS år 2008.	En grund för att skapa förutsättningar för att Sverige såväl i fred som i en kris-situation ska kunna fortsätta att verka under längre tid oavsett störningar av radiomottagning eller internationella förbindelser för tidssynkronisering.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVK	Resursförmedling/-samordning inom och mellan elsamverkansorganisationen/-områdena behöver stödjas.	Att utveckla och införa rapporteringsverktyg SUSIE som nationellt verktyg.	SUSIE är utvecklat och infört som rapporteringsverktyg.		Gemensam lägesuppfattning vid inträffad händelse. Resursöversikt samt förbättrad samordningsmöjlighet.
SVK	Skaffa underlag för bedömning av möjligheten hos olika kraftverk att delta i ö-drift tillsammans med andra produktionsanläggningar eller driva egna nät där de ingår som enda produktionskälla.	Att genomföra mätningar hos enstaka kraftverk. Analysera mätresultaten och vidta åtgärder om så erfordras.	Mätningar och åtgärder har skett i ett antal kraftvärmeverk, vattenkraftverk och gasturbinanläggningar.	Prov har genomförts som planerats. En del åtgärder och omprov kvarstår.	Ö-driftsförmågan hos ett antal produktionsanläggningar har verifierats. Åtgärder har vidtagits och hos andra har framgått att åtgärder måste vidtas i frekvensregulatorn. Åtgärder och omprov planeras vara utförda år 2005.
SVK	Förbättra elförsörjningen inom ett visst område med en extra 130 kV matningsväg.	Åtgärden består i upprättande av en ny 130 kV kabelförbindelse.	Den planerade åtgärden har genomförts.		Elförsörjningssituationen i området har förbättrats.
SVK	Friställa en ledning för att möjliggöra dödnetstart av KW.	Att installera en fjärrmanövrerad fränskljare.		Den planerade åtgärden genomfördes ej.	Åtgärden kommer att genomföras om vattenkraftverk visar sig vara lämpliga för dödnetstart av KW.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Ur beredskapssynpunkt är det av värde att KW ska kunna ingå som produktionsanläggningar i framtida ö-driftnät.	Att installera ett reservkraftaggregat för dödstart av anläggningen.	Reservkraftaggregat är installerat.		Åtgärden medför att dödstart av KW är möjlig.
SvK	De viktiga driftcentralerna, DC, inom elförsörjningen ska vara utrustade med en skyddad och funktions-säkrad reservstyrningsplats, RS.	Ett visst antal RS skall aktiveras.	Upprätta och säkra RS i enlighet med förordning om elberedskap.	Pga. av tidsbrist och kostnadsökning har inte samtliga beslutade RS kunnat färdigställas under året.	Har fått säkra DC-funktioner.
SvK	Det ska finnas skyddade ledningsplatser med goda kommunikationsmöjligheter för elförsörjningens krishanteringsorganisation.	Att ta fram teknisk utrustning och installera den på plats. Att kontrollera anläggningens funktioner.	Har reparerat och åtgärdat fel i anläggningen. Har kompletterat med utrustning för att kunna leda verksamheten på ett betryggande sätt.	Anläggning har inte kunnat testats i sin helhet.	Elförsörjningens samlade resurser har vid kris och krig ledningsplatser att tillgå.
SvK	Att med teknisk bevakningsutrustning förstärka säkerhetsskyddet vid prioriterad anläggning.	Två prioriterade anläggningar förses med utökad säkerhetsskydd.	En av de planerade anläggningarna förses med förstärkt säkerhetsskydd.	Endast en av anläggningarna har försetts med förstärkt säkerhetsskydd.	Säkerhetsskyddet höjt vid prioriterade anläggningar.
SvK	Beredningsåtgärder i prioriterad dammanläggning.	Förstärkning av dammkrön.	Åtgärder har påbörjats och beräknas vara klara år 2005.		Åtgärder ger ökat skydd för flera tänkbara angreppssätt vid krig och terrorattacker.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVK	För att snabbt kunna reparera skadade höga stolpar behövs speciella stolplösningar.	Att anskaffa beredskapsstolpar så att de kan ersätta skadade höga stolpar.	Stolpar är anskaffade.		Reparationsberedskapen att ersätta skadade höga stolpar har höjts.
SVK	Vid ö-drift i Västsverige behövs delar av stamnätet för att överföra kraft inom ön.	Nytt driftövervakningssystem för regionnät anpassas så att delar av stamnätet kan styras och övervakas från region-DC.	Inga åtgärder har vidtagits.	Åtgärden har uppskjutits till 2005 p.g.a. försenad idrifttagning av nytt datorsystem.	
SVK	Ett behov finns av att ha tillgång till ett reservställverk på regionnätnivå med transformering till distributionsnivå.	Att utveckla ett koncept på en modulbyggd mobil regionstation för 170-130/52/24-12 KV.	Ett koncept till en modulbyggd mobil regionstation för 170-130/52/24-12 KV har tagits fram för beställning.		En modulbyggd mobil regionstation för 170-130/52/24-12k V kommer att byggas efter beslut.
SVK	För att säkra möjligheten att starta och driva vattenkraftverk i ö-drift måste kommunikation säkras.	En server installeras i DC i Västsverige för styrning av vattenkraftstationer.	En server har installerats i en DC i Västsverige för styrning och övervakning av vattenkraftstationer.		Uppstart av vattenkraftstationer vid ö-drift har säkrats.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	<p>Programmet för Strategisk materiel omarbetas till en ny webbaserad lösning för användning på internet. Strategisk Materielwebben skulle nyttja samma driftlösning/-platser som SUSIE stödsystem.</p>	<p>Systemutveckling och en utredning av driftmiljön för programmet Strategisk Materiel genomfördes.</p>	<p>Programmet omarbetades till en ny webbaserad lösning för användning på internet. Konfigurering av servrar, nätverksbrandväggar, tester och driftetablering genomfördes, liksom driftsättning samt revidering av produktblad.</p>	<p>Den gamla servern klarade inte av den nya kapaciteten och för att säkerställa säkerheten för Strategisk Materiel inköptes två Webb-servrar och två databas-servrar för installation.</p>	<p>Strategisk Materiel är i drift och har gemensam infrastruktur för inter-netuppkoppling och rack med SUSIE nationella stödsystem. Strategisk Materiel har egen databas, webbserver, servercertifikat och antivrusskydd för att stärka säkerheten.</p>

Drift och underhåll

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVK	Vidmakthålla säker drift genom erforderligt underhåll och tillsyn av teledata- och radioutrustning.	Drift och underhåll av sambandsutrustning.	Teknisk kontroll av all utrustning 2 ggr/år. Roterig av radioutrustning varje månad.		Hög tillgänglighet till utrustningen.
SVK	Tillgänglighet och funktionalitet beträffande beredskapsmateriel.	Drift och underhåll av beredskapsförråd.	Satslagd linjemateriel, personlig utrustning. Anskaffat ersättningsmateriel för den som kasserats. Besiktigat skydds- och säkerhetsutrustning.		Säkrat tillgång och kvalitet på beredskapsmaterielen.

Forskning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVK	Modell för att uppskatta hur nyttan av olika beredskapsåtgärder kan optimeras medelsutnyttjandet.	Ta fram metodik för hur kostnader för elförsörjningsproblem vid svåra påfrestningar på samhället i fred kan uppskattas.	Forskningsprojekt på KTH har startats. Modell framtagen. Kan ligga som underlag för fortsatt forskning.		Ännu inga effekter av vidtagna åtgärder. Projektet pågår t.o.m. 2006.

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
FMV	FMV ska bygga upp ett system för certifiering av IT-säkerhetsprodukter inom ramen för Common Criteria Recognition Arrangement i enlighet med vad regeringen uttalat i prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap.	Certifieringsverksamheten planeras kunna ackrediteras av SWEDAC under 2005, samt påbörja processen för internationellt erkännande i CCRA. Det senare förväntas vara genomfört under 2006.	Verksamheten har expanderat och antalet personer som arbetar inom området på hel- eller deltid är 12 personer. Under året fortsatte arbetet med etableringen av certifieringsordningen, vilket omfattar bland annat framtagning av en verksamhetsmanual, roll- och ansvarsbeskrivningar, beskrivningar av procedurer för licensiering av evalueringslaboratorier och regler för genomförande av certifieringar. De anställda certifierarna har genomgått ett utbildningsprogram under handledning av internationella experter.	FMV och SWEDAC har olika syn på respektive myndighets roll vad avser representation, förvaltning av certifieringsordningen ("scheme") samt den svenska hållningen internationellt. Detta har skapat osäkerhet hos nationella och internationella intressenter vad avser driften av den svenska certifieringsordningen samt har till viss del försenat uppdraget.	Verksamheten har lagt grunden för att certifieringsverksamheten kan driftsättas 2005. Granskningslaboratorier kan då efter prövning ges licens att verka inom certifieringsordningen. Andra aktörer kan beställa granskningar av IT-produkter hos licensierade laboratorier. Certifieringsorganet vid FMV övervakar processen och ger ut certifikat för godkända produkter. Detta bidrar till Sveriges beredskap genom ökad tillgång till väl dokumenterade och pålitliga IT-produkter.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	Samarbetsformerna mellan el- och telekomoperatörerna präglas av få samarbetskanaler. Detta leder till onödigt långa el- och teleavbrott. Behov av samarbete är dock stort då de bägge infrastrukturen är beroende av varandra för att fungera normalt.	Att i samarbete med ett antal myndigheter, el- och teleoperatörer planera och genomföra ett samarbetsseminarium koncentrerat kring driftledningsfunktioner. Till seminarierna sika vissa centrala och regionala myndigheter, kommuner och SOS alarm också bjudas in. Eftersträvad effekt på kort och lång sikt är kortare el- och teleavbrott samt i vissa fall att teleavbrott helt undviks.	Har genomfört två samarbets el- och telekomseminarier koncentrerat till driftledningsfunktionerna. Ett i februari i Upplands Väsbys och ett i september i Sundsvall. Ca 80 deltagare vid respektive seminarium. Deltagare: Samtliga nationella och i aktuell region verkande el- och telekomoperatörer, vissa länsstyrelser och kommuner i aktuell region, PTS, SvK FM, KBM, LMV, FMV, SFV, RPS, SR, Svensk Energi, SSNF och SOS-alarm.	Arbetet kommer att pågå i flera år och har som målsättning att efterhand permanenta olika typer av samarbetsformer. Ett antal undergrupper arbetar med konkreta åtgärder mellan de årliga seminarier. Ett exempel är den grupp som arbetar med det regionala projektet i Västernorrland. Syftet med projektet är att finna de platser där det ömsesidiga beroendet är som mest påtagligt och efter hand i projektet vidta åtgärder för att öka robustheten i dessa punkter. Arbetet leds av PTS och SvK. El- och telekomoperatörer, länsstyrelser, kommuner och SOS-alarm deltar.	Samarbetet har redan skördat framgångar i samband med stormen 8-9 januari 2005. Upparbetade kontaktytor nyttjades och gemensamma insatser kunde genomföras. Effekt såsom kortare el- och teleavbrott har redan levererats i samband med stormen. Motsvarande effekter torde visa sig på andra håll i riket allteftersom arbetet fortskrider.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	<p>Samtliga operatörers näst likt andra samhällsviktiga funktioner är beroende av exakt synkroniserad frekvens och spårbar tid. Utan synkroniserad frekvens och spårbar tid riskerar ett stort antal elektroniska funktioner i svenska samhället att upphöra att fungera eller utsättas för allvarliga störningar.</p>	<p>Att inledningsvis genomföra ett seminarium med ett brett deltagande från myndigheter, telekom- och el operatörer, brukare och leverantörer i syfte att utvärdera framtida samarbetsformer för att finna gemensamma robusthetshöjande åtgärder. Syftet är att skapa möjligheter för Sverige att fortsätta fungera, vad avser tid och frekvens, även under allvarliga störningar i tids- och frekvenssynkroniseringen med omvärlden.</p>	<p>Har genomfört ett seminarium enligt plan. Deltagare var PTS, SP, SPF, KBM, SVK, F01, FM, FMV, BV, Luleå kommun, telekomoperatörer, brukare. Post och teletillsynet från Norge deltog också vid mötet.</p>	<p>Nästa steg är att gå vidare med en central tidsarbetsgrupp. Gruppen kommer att förmas utifrån deltagarlistan med betoning på operatörer och brukare. Gruppen kommer att arbeta vidare med utvecklings- och samarbetsfrågor i syfte att skapa robustare tids- och frekvensstyrning.</p>	<p>En arbetsgrupp för att skapa förutsättningar för att Sverige såväl i fred som i en krisituation ska kunna fortsätta att verka under längre tid oavsett störningar i internationella förbindelser för tids- och frekvenssynkronisering. Beroende på hur gruppen lyckas i sitt arbete kommer robustare system för tids- och frekvensstyrning att arbetas fram.</p>

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	Sverige saknar i dag möjligheter att prioritera samhällsviktig trafik i de elektroniska kommunikationssystemen.	Att i samarbete med flera operatörer och samhällsviktiga användare ta fram såväl tekniskt som behovsprövat underlag för ett prioriteringssystem.	Har i samarbete med flera operatörer och samhällsviktiga användare pågått ett arbete med att ta fram såväl tekniskt som behovsprövat underlag för ett prioriteringssystem. Visst samarbete sker med Norge. Ett behovsprövat underlag har tagits fram under 2004.	Investeringar och tester beräknas kunna genomföras i det fasta nätet under 2005 – 2006. Vad avser de mobila näten pågår internationella försök och ev. åtgärder i de mobila näten kommer kunna genomföras tidigast 2008	Behovsprövade och tekniskt prövade underlag skapar goda förutsättningar för att gå vidare med mer exakta kostnadsberäkningar och juridiska frågor. Ett infört prioriteringssystem medger att samhällsviktiga användare når fram med prioriterad information/ledning i svåra situationer och kriser.
PTS	De flesta stora operatörerna terminerar med sina förbindelser i Stockholmsområdet. Idag är kunskapen begränsad huruvida redundans tillgodoses i Stockholmsområdet.	Att i samarbete med flera operatörer och samhällsviktiga användare ta fram underlag för att kunna vidta åtgärder för att säkerställa redundans, främst i Stockholmsområdet.	Har i samarbete med flera operatörer och samhällsviktiga användare påbörjat ett arbete för att ta fram underlag för att kunna vidta åtgärder för att säkerställa redundans, främst i Stockholmsområdet.	Arbetet kommer att pågå några år framåt. Juridiska och affärsmässiga komplikationer försvårar arbetet. Arbetet är mycket komplicerat och det är flera svårigheter som måste undanröjas innan en verklig praktisk effekt kan komma i fråga.	Operatörer har börjat komma till insikt om att de måste se över de egna systemen i samarbete med andra operatörer i syfte att reducera svagheter. Samhällsviktiga användare har börjat se behoven av att se över de egna anslutningarna kopplat till bl. a. säkerhet och redundans.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	Inom sektorn finns ett stort antal skyddsobjekt koncentrerade till en operatör utifrån en föräldrad hotbild.	Att i samarbete med ett antal operatörer, KBM, SvK, Polisen, FM, FMV, BV och respektive länsstyrelse se över skyddsobjektsförteckningen för elektronisk kommunikation.	Har i samarbete med ett antal operatörer, KBM, SvK, Polisen, FM, FMV, BV och respektive länsstyrelse påbörjat översynen av antalet skyddsobjekt för elektronisk kommunikation.	Arbetet kommer att slutföras under 2005. Investeringar kan komma att behövas med anledning av resultatet. Dessa investeringar kan påbörjas tidigast 2006.	En uppdaterad förteckning förenklar många myndigheters och operatörers arbete. Kraftsamling från såväl PTS som polisen kan ske på de mest prioriterade objekten. De mest prioriterade objekten kan erhålla ett bättre skydd.
PTS	Ett stort beroende råder vad gäller Internets logiska funktioner såsom domännamnssystemet (DNS) för att praktiskt kunna använda Internet för banker, industri, myndigheter och enskilda medborgare. Viktiga delar av DNS såsom toppdomäner som används i Sverige måste därför göras robust och driftsäkert.	Att utreda vilka funktioner som måste säkerställas för robusthet och kontinuitet när det gäller driften av viktiga toppdomäner för Sverige.	En utredning har gjorts av vilka funktioner som måste säkerställas för robusthet och kontinuitet när det gäller driften av viktiga toppdomäner för Sverige.	Arbetet utfört enligt plan.	Användare som är beroende av DNS har genom den dokumenterade utredningen fått insikt i hur beroende de är av DNS och hur de skall hantera sin egen tillämpning av DNS samtidigt som toppdomänsadministratörer har reviderat säkerheten i driften av sina system. Slutanvändare har fått ett ökat förtroende för användning av DNS.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	En svår påfrestning som också drabbar dricksvattenförsörjningen ställer stora krav på en fungerande krishantering i kommunerna. Erfarenheter från mindre kriser som drabbar enskilda kommuner är att det ibland blir en svår uppgift för kommunen att hantera, särskilt vid utdragna förlopp. Därför finns ett behov av att bilda en katastrofgrupp som stöd för de regioner och kommuner som drabbas av svåra kriser i samhället.	Att under 2004 bilda en nationell vattenkatastrofgrupp – erfarna deltagare från dricksvattenproducenterna m.fl. – med ett första möte för gruppen.	Gruppen är bildad, består av 14 personer från dricksvattenproducenter spridda över Sverige och från räddningstjänst, miljö- och hälsoskydds nämnder och analysexpertis. Gruppen har sammanträtt 2 gånger och påbörjat sin utbildning.	Med extra medel har gruppen kunnat påbörja utbildningsfasen redan under hösten 2004.	Gruppen har redan under sommarens översvämningar 2004 kunnat observera krishantering men även bistått kommuner med expertkunskaper. Planen var att gruppen skulle börja sin operativa verksamhet under 2005 men engagemanget är mycket stort i gruppen varför detta blev resultatet.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	<p>Det finns inget samlat grepp om kommuners och dricksvattenproducenters beredskap att hantera stora störningar i elförsörjningen och huruvida större kommuner klarar av att försörja invånarna vid stora elavbrott.</p>	<p>Att undersöka tillgång till och nyttjande av reservkraft. Visa på konsekvenser för dricksvattenförsörjning och dricksvattenkvalitet vid stora elavbrott. Undersöka vilken planering som finns för att säkerställa invånarnas minimibehov av dricksvatten t.ex. under en större störning i den ordinarie elförsörjningen.</p>	<p>Uppdraget är genomfört och slutredovisat.</p>		<p>Rapporten har tillställts samverkansrådet teknisk infrastruktur, kommunal teknisk referensgrupp vid KBM, samtliga försvarsdirektörer vid länsstyrelserna och samtliga dricksvattenproducenter. Rapporten kan ligga till grund för kommunernas planering för området stora elavbrott, som kunskapsunderlag för länsstyrelsens beredskapsarbete regionalt och för kommunal teknisk referensgrupp vid KBM, samt fungera som information för samverkansrådet teknisk infrastrukturens arbete.</p>

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	<p>Det finns idag ingen tillsynsmyndighet för säkerhets- och beredskapsåtgärder på dricksvattenområdet. Det finns behov av att skapa en mer genomarbetad lägesbeskrivning för beredskapen på området, en bättre grund för inriktning av möjliga och önskvärda beredskapsåtgärder och möjlighet att följa upp allvarliga händelser.</p>	<p>Att påbörja arbetet för en uppföljning av beredskapsläget i svenska kommuner.</p>	<p>Arbetet påbörjades under 2004 och fortsätter under följande år.</p>		<p>Resultatet av det påbörjade arbetet kommer på sikt att innebära en bättre inriktning av stödet till lokal och regional nivå i beredskapsarbetet. Resultatet kan också komma att i delar delges andra myndigheter för deras stödjande verksamhet inom detta område och på så sätt ytterligare stärka lokal och regional nivå. En första lägesbedömning utifrån ett preliminärt material kan under 2005 komma att bli en bra bas för risk- och sårbarhetsanalyser på central och regional nivå för 2005.</p>

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	Enligt den nya beredningsförfordningen och planeringssystemet äläggs aktörerna att sträva efter samverkan mellan lokal, regional och central nivå. Samverkan mellan företrädare för dessa nivåer kan optimera säkerhets- och beredskapsarbetet inom dricksvattenområdet.	Att i SAMVA (samverkansgruppen för dricksvattenkvalitet och försörjning) välja in representanter från lokal nivå samt ytterligare representant från regional nivå. Att genomföra sammanträden och arbetsmöten under året anpassade till planeringscykeln.	SAMVA har haft 2 stora sammanträden och ett arbetsmöte inför PU06.		Möjlighet till samverkan mellan lokal, regional och central nivå och tillvaratagande av dessa representanters syn på behov av ytterligare insatser på säkerhets- och beredskapsområdet. Förankring av åtgärder planerade för 2006-2008. Initierat samverkan om gemensamma åtgärder under 2005. Informationsutbyte och kunskapsutbyggnad till gagn för samtliga nivåer.
SLV	Är det rimligt att skapa nationella lager som stöd för regioner där flera kommuner drabbas samtidigt? En liten pilotundersökning som stöd för fortsatt utredning.	Förstudie och utredning angående möjlighet till regionala lager av mobila vattenverk och nödvattentankar.	Förstudien genomförd 2004.		Underlag till en utökad studie som genomförs under 2005.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SPF	Regeringsuppdrag.	Att genomföra en enkätundersökning, ett seminarium och att sammanställa arbetet i en studie.	Har genomfört undersökning samt seminarium. Studien är författad och rapporterad till försvarsdepartementet.	Tryck av studie samt distribution beräknas vara slutförd senast den 10 april 2005.	Det finns nu en första sammanställning av hur medieföretag ser på hot, risker och sårbarheter. SPF planerar att upprepa undersökningen vart tredje år i syfte att kunna se och följa förändringar över tid. SPF genomför ett seminarium den 12/4 2005, i syfte att sprida kunskap om studiens innehåll till berörda aktörer inom mediesektorn samt skapa möjlighet till diskussion om frågorna och framtida arbete.
SPF	Brist på kunskap om medieföretagens förmåga att hantera ett elavbrott.	Att genomföra en enkätundersökning och sammanställa materialet i en studie.	Studien har författats, tryckts och distribuerats till berörda målgrupper.		Ökad kunskap som kan generera en bättre beredskap för liknande problematik i framtiden.
SVK	Avsaknad av gemensamt system för radiokommunikation inom elförsörjningen.	Att genom test och försök utvärdera möjligheten till talkommunikation med Mobitexnätet som bärare.	Framtagning av samsbandsplattform för signalbehandling av olika signaleringsgränssnitt		Kan bedömas först efter genomförda tester och försök, vilka avslutas under 1:a kvartalet 2005.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Svk	Att ta fram rutiner och metoder för att kunna genomföra omvärldsbevakning samt risk- och sårbarhetsanalyser.	Att ta fram metod och skapa en modell för att omsätta analysernas värden till konkreta åtgärder i den årliga planeringsprocessen.	Projektet har tagit fram analysområden utifrån Svks ansvarsområden, som också beskrivits i processman. Analyserna tar hänsyn till både nornmalläge och till beredskapsläge. Dokument som visar arbetsgången vid analysarbetet har påbörjats. Sökande av analyspersonal från SvK och utomstående har inletts.	Projektarbetet beräknas vara implementerat i planeringsprocessen under 2006.	Att kunna upptäcka och bedöma situationer och tendenser som kan påverka system-, säkerhetskydds- och beredskapsansvaret. Analysen utgör ingångsvärden i planeringsprocessen, för att vidta lämpliga åtgärder.
Svk	Framtida elförsörjning kommer i högre grad att baseras på "lokal produktion". Intresset inom EU för distribuerade lösningar är stort	Förstudie för ett utvecklingsprojekt inom EU:s sjätte ramprogram. Start 2004 inom EU. Projektet beräknas vara klart år 2008/2009.	Projektet stöds ekonomiskt.		EU-DEEP har startat enligt plan. Inga effekter har uppnåtts ännu.
Svk	Säkra resurser för att kunna starta upp eisystemet vid totalblackout.	Att säkerställa att uppstart av elförsörjningssystemet är säkrat på en avreglerad marknad.	Resurser upphandlade.		Att funktionen har säkerställts under 15 år.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Krisberedskapshöjande att kunna simulera, utbilda och öva personal i simuleringsverktyget Aristo för ö-drift.	Arbetet syftar till datainsamlingar, modellframtagningar och implementering i Aristo.	Datainsamling har pågått under hela året, modellframtagning har startat och diskussion om databasens struktur har påbörjats.	Viss senareläggning p.g.a. att datainsamlingen är tidsmässigt större än vad som var känt vid start.	Att branschen i framtiden har möjlighet att möjliggöra studier för ö-drift generellt, utbilda och öva på svaga nät s.k. öar.
SvK	Tillgodose behov av datoriserat förordssystem för beredskapsmateriel.	Att påbörja behovsanalys.	Har upphandlat konsult för att ta fram behovsanalys och sedermera kravspecifikation etc.		Påbörjat processen att digitalisera och skapa lättöverskådligt beträffande förrådsställd beredskapsmateriel.
SvK	Att stärka lednings- och sambandsförmågan inom elförsörjningen.	Att bygga 3 mobila lednings- och sambandssystem-plattformar (MOLOS) och rekrytera 18 system-sambandsledare ur FRO.	Har upphandlat byggnation av 3 MOLOS. Har förvarnat FRO om rekrytering och utbildning 2005.		Efter leverans, rekrytering och utbildning har elsamverkansområdena Syd, Väst och Öst en mycket stark kommunikations-teknisk ledningsförmåga.
SvK	Generellt behov av att förstärka säkerhetsskyddet hos elföretagen med teknisk bevakningsutrustning.	Utvärdera befintlig teknisk bevakningsutrustning vid två anläggningar samt utveckla ny bevakningsutrustning.	Har genomfört utvärdering och utveckling vid två anläggningar.		Utvärderingen för året genomförd. Säkerhetsskyddet höjs på sikt vid anläggningarna.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Att inom området älv- och dammsäkerhet långsiktigt vidmakthålla och utveckla teknik och kompetens för älv- och dammsäkerhet. Genom stöd till utvalda projekt tillgodoses till viss del behovet av statligt engagemang i dammsäkerhetsforskningen.	Att stödja forsknings- och utvecklingsprojekt inom områdena dammsäkerhet och höga flöden och stömulera kraftindustrin, gruvindustrin och berörda myndigheter till ökat FoU-engagemang.	Stöd har lämnats till ett tjugotal projekt varav fyra doktorander inom området. Bland annat har en känslighetsanalys av Flödkommitténs riktlinjer för bestämning av dimensionerande flöden för dammanläggningar i ett framtida förändrat klimat påbörjats. I ett annat projekt arbetar dammägare, kommuner och länsstyrelser gemensamt fram en förebild för den samlade beredskapen för dammbrott och höga flöden.		Teknik och kompetens inom älv- och dammsäkerhetsområdet har utvecklats.
SvK	Att ta fram upphandlingsunderlag och specifikationer för att förstärka det fysiska säkerhetsskyddet (transformatorskydd) vid prioriterade anläggningar.	Framtagning av specifikationer och ritningar för sabotageskydd.	Enligt planerade åtgärder.		Beslutsunderlag finns för att starta byggnation av sabotageskydd.
SvK	För att kunna genomföra utbildning av driftoperatörer i ö-drift måste Aristo-simulatorn kompletteras.	Aristo kompletteras med nya datormodeller för distributionsnät.	Aristo har kompletterats med nya datormodeller för distributionsnät.	Inga avvikelser.	Realistisk utbildning/övning avseende ö-drift kan genomföras.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	För att kunna utnyttja gasturbiner effektivt vid ö-drift bör en uppdelning ske på 130kV samlings-skena.	En förstudie om ombyggnad av samlingskena planeras.	En förstudie om ombyggnad av samlingskena har genomförts.	En djupare studie av möjlighet till fjärrstart bör vidareutredas.	Möjligheten till ombyggnad av samlingskena har klarlagts.
SvK	En omarbeting av kravspecifikation var nödvändig. Underlaget låg till grund för upphandling.	Projektet hade till syfte att bygga ett geografiskt informationsystem som kan användas för att dokumentera transformatorstationer och omlastningsplatser.	GIS för dokumentation av stationer och omlastningsplatser har utvecklats. Verksamhetsdata och kartdata har lagrats.		Datasytemet möjliggör att på ett enklare och snabbara sätt planera för tunga transporter på landsväg/järnväg

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Att på ett effektivt och rationellt sätt administrera de uppdrag som är ålagda myndigheten.	Den administrativa verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Samordning av resurserna inom myndigheten ska optimeras.	De uppdrag som har tilldelats myndigheten har genomförts rationellt och effektivt samtidigt som resurserna har utnyttjats optimalt.		Administrationen av beredskapsåtgärder har bidragit till att höja elförsörjningens förstärkta fredstida förmåga.
SvK	Att möjliggöra ö-drift av prioriterat område.	Att upprätta nya planer som innehåller målet.	Start och revidering av befintliga ö-driftplaner har startat under året samt att planer för att fastställa kommunikationsbehovet för att möjliggöra ö-drift tas fram.		Att finna avvikelser som omöjliggör ö-drift och rätta till avvikelserna.
SvK	Att skapa en för elförsörjningen gemensam krisledningsorganisation.	Att fasa ihop SvK:s krisledningsorganisation med Svensk Energis organisation för elnätsföretagens elsamverksamsledning. Att riskanalysera den senare.	Har genomfört en SWOT-analys.	SvK:s krisledningsorganisation är under uppbyggnad.	Identifierat styrka och svagheter i elsamverkansledningarna. Krisledningsförmågan vid mycket stora störningar i elförsörjningen har begränsningar.
SvK	Framtagning av upphandlingsunderlag och teknisk kravspecifikation för säkerhetsskyddande åtgärder vid anläggning.	Underlag för två prioriterade anläggningar tas fram.	Underlag har tagits fram för en anläggning.	Underlag för den andra anläggningen påbörjad men ej avslutad.	Säkerhetsskyddet kan höjas vid en prioriterad anläggning.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Svk	Alla register och program för beredkapsverksamheten överförs till SvK.	Personregister för den mobila reparationsstyrkan och bildregister överlämnas.	Personregistret mobila reparationsstyrkor är överlämnat. Bildregistret Cumulus är uppdaterat till ny version och överlämnat.	Beredskapsstaben har tagit över arbetet med personregistret för den mobila reparationsstyrkan.	Register och bildmaterialet kan vara tillgängligt för elförsörjningen.
Svk	Att förbättra möjligheterna till reparationer av produktionsanläggningar.	Att upprätta underlag som ska kunna användas som ett hjälpmedel vid reparation av produktionsanläggningar. Anläggningsägarna ska förmås att själva göra genomgångar av sina anläggningar och upprätta ett motsvarande underlag.	Har upprättat underlag (ritningar, beskrivningar etc.) som ska kunna användas som ett hjälpmedel vid reparation av produktionsanläggningar. Anläggningsägarna har gjort genomgångar av sina anläggningar och upprättat ett motsvarande underlag.		Om anläggningsägarna tillämpar metoden så kommer reparationer att underlättas.
Svk	Efter förändringar i organisation och nätstruktur finns ett behov av uppdatering av ö-driftplaner.	Revidering av ö-driftplan för Västsverige.	Uppdatering/revidering av ö-driftplanen har genomförts.	Viss justering återstår till 2005 p.g.a. nytt kraftvärmeverk som byggs.	Möjligheten till ö-drift i Västsverige har avsevärt förbättrats.
Svk	Underlag för prioritering av samhällsviktig verksamhet vid ö-drift inom vissa viktiga områden.	Komplettera/uppdatera underlag för prioritering av samhällsviktig verksamhet vid ö-drift.	Ö-driftområden har kompletterats med uppgifter inom kommunalteknisk verksamhet och vårdsektorn.	Uppgifter saknas fortfarande inom framförallt äldrevården p.g.a. bristfälligt inskickat underlag från kommunerna.	Möjligheten att genomföra prioriteringar i samband med ö-drift har förbättrats.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Planer för ö-driftområde bör upprättas för prioriterat område.	Att utreda/analysera möjlighet till ö-drift i prioriterat område.	En rapport med tillhörande analys har tagits fram samt förslag till ö-driftplan.	Kompletterande uppgifter med hänsyn till kravet på säker felbortkoppling ska tillföras.	Möjligheten att starta och driva ett ö-nät i prioriterat område har på väsentliga punkter klarlagts.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	Operatörerna verkar i dag i en utpräglat kommersiell tillvaro. Samhällets behov vid påfrestningar på samhället är inte en daglig fråga för dessa operatörer. Myndigheternas förståelse för hur de kommersiella operatörerna verkar är också begränsad. De bägge systemen behöver mötas och öva för att kunna förstå varandras roller i händelse av kris.	Delta i övningar i samarbetet med Länsstyrelsen i Uppsala, övningar i samarbete med SR, Svensk Energi och Svk samt delta i FM övning "LINUS"	PTS har deltagit i övning "Havsöm" med Länsstyrelsen i Uppsala. PTS och TeliaSonera har deltagit i en civil/militär fältövning på Gotland.	PTS har i samarbete med SR, Svensk Energi, Svk, m.fl. genomfört planering av en övning "Samverkan media el telekom, SAMVETE" som ska genomföras våren 2005. Den planerade övningen "LINUS" med FM har ställts in. Detta avbräck i stora övningar har för sektorn elektronisk kommunikation inneburit att övningsverksamhet minskat. PTS försöker kompensera bortfallet av detta övningstillfälle genom att kraftsamla till övning SAMVETE.	Förståelsen för den egna rollen i samband med svåra påfrestningar på landet stärkts i samband med genomförande av övningar. Förståelse för vikten av samarbete ökar också efterhand som övningar genomförs. Operatörerna finner dessa övningar värdefulla och önskar delta i flera övningar framöver.
Svk	Att höja kompetensen hos fast anställda montörer för arbete på stam- och re-gjonnät.	Att årligen genomföra fyra veckors grundutbildning av ca 12 montörer.	Grundutbildningen genomfördes ej.		Fram till 2004 har 65 montörer utbildats. Reparationsberedskapen har höjts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Att förstärka bevakningen och skyddet vid elförsörjningens viktiga anläggningar genom planering, utbildning och övning.	Att utbilda och öva driftvärnet vid elförsörjningens skyddsobjekt.	Utbildning och övning har bedrivits vid alla driftvärn. Driftvärnen inom elförsörjningen avvecklas och läggs ned från och med 2005.	Några driftvärnsföretag har visat lågt intresse för verksamheten.	Bevakningen vid driftvärnsföretagens skyddsobjekt kan genomföras. Fr.o.m. 2005 kommer endast bevakning att ske om respektive företag själva vill satsa på verksamheten.
SvK	Behov av bandvagnsförare till elförsörjningens bandvagnar.	Förutbildning för frivilligpersonal.	Utbildat 66 förare ur Frivilliga Automobilkåren och Kvinnliga Bilkåren.		Stärkt uthålligheten och ökat tillgängligheten av bandvagnsförare.
SvK	Att kompetensutveckla personer ingående i Elsamarverkansledningarna i krisledning.	Utbildning.	Vid ett tillfälle från lunch till lunch, förmedlades teorier om krisledning varvat med redovisning av erfarenheter från stora händelser.		Ökat självinsikten hos personerna i elsamarverkansledningarna om vikten av organisation, arbetsätt, utbildning och övning, för att få en framgångsrik krisledning.
SvK	Att förstärka elförsörjningens förmåga att genomföra reparationer i NBC-miljö.	Att utbilda och utrusta 16 personer.	16 personer utbildade och utrustade.		75 % av planerad NBC-styrka har utbildats och utrustats. Reparationsförmågan i kontaminerad miljö har förstärkts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVK	Att stimulera till utveckling av länsstyrelsens tillsynsverksamhet över dammsäkerheten.	<p>Att i samverkan med andra berörda myndigheter arrangera seminarium för personal vid länsstyrelserna som arbetar med dammsäkerhetstillsyn och beredskap.</p> <p>Att slutföra utvecklingen av standardiserade bedömningsklasser för dammsäkerhetsanmärkingar.</p> <p>Vidareutveckling av rutiner för uppföljning av dammsäkerhet.</p>	Planerade åtgärder har genomförts.		Möjligheterna att samordna och effektivisera tillsynsmyndigheternas arbete har ökat. Möjligheterna att bedöma dammsäkerhetsituationen i landet har ökat.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Utveckling av kompetens hos berörda aktörer för att om möjligt förhindra att dammbrott uppkommer och säkerställa att extrema flödessituationer kan hanteras säkert.	Att verka för att en god utbildnings- och forskningsmiljö utvecklas och bibehålls i landet inom älv- och dammsäkerhetsområdet. Utveckling av utbildning, bl.a. om tekniska och juridiska effekter av ingripanden i vattenreglering.	Svenska Kraftnät har tillsammans med Energimyndigheten, kraftindustrin och högskolor medverkat till att bilda Svenskt vattenkraftcentrum, SVC, ett centrum för kunskap och kompetens inom vattenkraftområdet. Analys av ingripanden i vattenregleringar har påbörjats.		SVC kan bidra till att risken för dammolyckor hålls på låg nivå genom att uthålligt säkerställa landets behov av kunskap och kompetens inom vattenbyggnadsområdet. Förbättrad förmåga att hantera extrema flödessituationer säkert.
SvK	Identifierat behov av stöd för elsamverksområdenas ledningsgrupper.	Försöksverksamhet med behovsanpassad stabbs- och ledningsutbildning för elsamverksområde Syd och Väst.	Utbildning genomförd i samverkan med Svensk Energi.		12 personer ur elsamverkansledning Syd och Väst utbildade. Erfarenheterna visar på fortsatt behov av utbildning och övning.
SvK	Höja krisledningsförmågan inom elförsörjningen.	Att i samverkan med Svensk Energi arrangera krisledningsutbildningar i tre steg samt företagsanpassade kurser och chefsseminarier.	Har genomfört utbildningar i stort sett enligt plan. Totalt har under året 427 personer utbildats.	Två chefsseminarier inställda p.g.a. för få deltagare. Totala deltagarantalet har understigit prognosen under året.	Sedan 2001 har 1960 personer utbildats. Krishanteringsförmågan har höjts hos individer och företag inom elbranschen.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVK	Behov av att utbilda entreprenörföretagens personal i säkert nyttjande av beredskapsstolpar.	Försöksutbildning för entreprenörer i att hantera beredskapsstolpar.	Utbildningen genomförd under hösten 2004.		10 personer utbildade i att resa nya typer av beredskapsstolpar. Deltagare från Norge och Finland deltog också. Erfarenheterna visar på fortsatt behov av utbildning och övning.
SVK	Behov av att illustrativt visa hur man monterar och reser beredskapsstolpar.	Produktion av informations- och instruktionsvideo i samverkan med Luftfartsverket och ett helikopterföretag.	Producerat 3 kortfilmer om beredskapsstolpar.		Tillgång till informations- och instruktionsfilmer för beredskapsstolpar finns. Filmerna har nyttjats under utbildning av entreprenörpersonal, civilplikliga och helikopterbesättningar.
SVK	Driftoperatörer i driftcenter har behov av utbildning/övning avseende ö-drift.	Utbildning/övning i ö-drift för driftoperatörer inom prioriterat område.	Utbildning av driftoperatörer har genomförts i tre utbildningsomgångar.		Goda förutsättningar att starta och driva ett ö-nät i prioriterat område.

Samverkan och information

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
STEM	Regeringsuppdrag att skapa en helhetssyn för elförsörjningens säkerhet och beredskap, utveckla former för informationsutbyte mellan elföretag, användare, myndigheter, m.fl. och ta fram förslag till avvägda åtgärder.	Hel-projekt	Ett för elbranschen, elanvändare och offentliga organ gemensamt i inriktningsdokument för förstärkt fredstida förmåga inom elförsörjningen har tagits fram samt ett förslag till hur en fördjupad privat-offentlig samverkan för den tekniska infrastrukturens säkerhet och beredskap ska kunna utvecklas. FOI:s delprojektet om behov av åtgärder och kostnader har avrapporterats med rapporten "Acceptabla elavbrott? Fyra strategier för elförsörjningens säkerhet och beredskap". Rapporten har remissbehandlats. Uppföljning och analys av de stora elavbrotten i USA, Sverige/Danmark och Italien har genomförts. En informationsbroschyr och en bok om HEL-projektet har framställts och distribuerats till ca 1000 aktörer inom privat och offentlig sektor.		HEL-projektets viktigaste resultat är: En bred samverkan har etablerats mellan myndigheter, elföretag och elanvändare (inkluderande kommuner och landsting). Ett förslag till utveckling av en ny form av privat-offentlig samverkan för den tekniska infrastrukturens säkerhet och beredskap har tagits fram.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
STEM	Regeringsuppdrag att skapa en helhetssyn för elförsörjningens säkerhet och beredskap, utveckla former för informationsutbyte mellan elföretag, användare, myndigheter, m.fl. och att ta fram förslag till avvägda åtgärder.	Hel-projekt	Pilotprojekt för utveckling av privat-offentlig samverkan har påbörjats i tre kommuner. Nya pilotprojekt har förberetts och kommer att genomföras under åren 2005-2007.		Lokal och regional utveckling av nya privat-offentliga samverkansformer har påbörjats i syfte att snabbt ta fram förslag till och genomföra åtgärder för förstärkt fredstida för-måga.
STEM	Regeringsuppdrag att skapa en helhetssyn för elförsörjningens säkerhet och beredskap, utveckla former för informationsutbyte mellan elföretag, användare, myndigheter, m.fl. och att ta fram förslag till avvägda åtgärder.	Hel-projekt	En samverkansgrupp av samhällsviktiga elanvändare har organiserats av Svenskt Näringsliv, en motsvarande grupp för elföretagen har organiserats av Svensk Energi, en grupp för telekomsektorn har organiserats av IT-Företagen, och Svenska Kommunförbundet har organiserat en kommunal referensgrupp. En lägesrapport har lämnats till regeringen den 1 november 2004.		Nätverk för kunskapsuppbyggnad och kunskaps-spridning samt förankring har etablerats. En helhetssyn har utvecklats för elförsörjningens säkerhet och beredskap både ur ett producent/distributörsperspektiv och ur ett användarperspektiv.
SvK	Länsstyrelsernas engagemang i rollen, som områdesansvarig myndighet, vid långvariga elavbrott.	Beredd att delta i länsstyrelsernas spellövningar.	Har deltagit i 3 länsstyrelsernas spellövningar.		Har ökat deltagarnas insikt om elsystemets struktur och aktörer. Belyst roll och ansvarsfördelningen vid elavbrott.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Lättläst informationsbroschyr som riktar sig till företag och allmänheten, om beredskap, verksamhet, uppgift och roll.	Att ta fram en lättläst informationsbroschyr.	Det finns en råkopia framtagen.	Broschyren har inte tryckts upp.	Ännu ingen.
SvK	Att upprätthålla och höja intresset för säkerhetsfrågor och presentera nyheter och erfarenheter inom säkerhetsområdet.	Har planerat ett säkerhetsmöte med elbranschens säkerhetsansvariga.		Konferensen inställdes.	
SvK	Att under året bedriva allmänna aktiviteter inom dammsäkerhetsområdet.	Dammsäkerhetsrådet. Informationsverksamhet, stöd till SwedCOLD och övrig uppföljningsverksamhet	Planerade åtgärder har genomförts.		Dammsäkerhetsmedvetandet har höjts, kontaktnät utvecklat.

Bidrag och ersättningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
STEM	Behov av att förbättra enskilda individers kunskap och möjligheter att hantera en krisituation på energiområdet föreligger.	Att öka medvetenheten avseende hushållens ansvar och möjligheter att hantera en krisituation.	Informationsmateriel har reviderats och 702 utbildningar har genomförts. Dessutom har skolprojekt och en fortsatt utveckling av samarbetet med kommunala energirådgivare genomförts. Projektet är utvärderat med gott resultat.		Förbättrad kunskap avseende hushållens energiberedskap
SvK	Att bibehålla drifttelefonnätet (DTFN) tills annat system kan ersätta.	Ersättning till företag för anslutning till DTFN.	Utbetalning av ersättning enligt avtal.		Reservalternativ bibehålls tills nytt system kan införas.
SvK	Gasturbinalläggningar som ägarna betraktar som olönsamma riskerar att läggas ner eller försäljas utomlands.	Beredskapsmedel avsätts som ersättning till ägarna för att anläggningarna ska bibehållas i drift.	Ersättningar har utbetalats.		För företagen olönsamma anläggningar finns tillgängliga i störningsreserven.

Internationell verksamhet

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
FMV	Enligt vad regeringen uttalat i prop. 2001/02:158 Samhällets säkerhet och beredskap ska FMV medverka i internationell säkerställa och vidmakthålla erkännande av svenska certifikat och att effektivisera metodiken för evaluering. SWEDAC är medlem.	FMV deltar kontinuerligt i det internationella arbetet inom CCRA-gruppen.	Under året deltog FMV i den internationella samarbetsorganisationen CCRA, vilken utvecklar standarden för granskning av IT-säkerhet i produkter och system. FMV deltog har bland annat medverkat i en arbetsgruppen som utvecklar standarden inom området terminologi och funktionella säkerhetskrav på IT-produkter.		FMV:s arbete bidrar till att effektivisera metodiken för granskning av IT-säkerhet, vilket kommer att resultera i utgåva 3.0 av standarden Common Criteria. Fördelarna med den nya versionen är bl.a. en mer flexibel modell, samt effektivare granskning av produkter.
PTS	PFF deltagande	Delta i reguljära "Civil Communication Planning Committee, CCPC"-möten och eventuella "Nato team visit" och "ad hoc"-grupper.	Har deltagit i reguljära möten och "Nato team visit" till Azerbajjan och Slovakien. PTS deltar också i en NBC "ad hoc"-grupp.	Har på grund av personella resursbrister inte kunnat delta fullt ut i reguljära CCPC möten.	Har utvecklat samarbete inom ramen för PFF. Vissa dokument tas fram som efter hand kan vara till stöd för svensk krishantering inom ramen för elektronisk kommunikation.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
PTS	Sitics deltagande i internationella organisationer.	Medlemskap i EGC (European Government CERT group), FIRST (Forum of Incident Response and Security Teams) och TF-CSIRT (Task Force Computer Security Incident Response Team).	Aktivt deltagande.	Ingen.	Sitics, och därmed Sitics intressenter, har tillgång till internationellt informationsflöde om aktuella hot och sårbarheter. Härigenom har Sitic kunnat tillhandahålla tidigast möjliga varningsinformation till målgruppen.
SvK	Deltagande i samarbetet inom ramen för Partnerskap för fred (Pff).	Uppföljning av Pff-övningen VIKING-03.	SvK har analyserat övningen, vårt deltagande samt till övningsledningen avlämnat en sammanfattande rapport med rekommendationer.		En noggrann analys och uppföljning av vårt engagemang i aktuell övning samt slutsatser för kommande övning (VIKING-05).
SvK	Deltagande inom ramen för Sveriges engagemang i civil krishantering inom Europeiska Unionen (EU).	Deltagande i EU:s kurs <i>Operational Management Course</i> inom ramen för EU:s civila krishanteringsmekanism.	Har genomfört utbildningen, analyserat den samma samt till övningsledningen avlämnat en sammanfattande rapport med rekommendationer.		En person från Svenska Kraftnät har blivit utbildad inom EU:s civila krishanteringsmekanism. Noggrann analys och uppföljning av den aktuella utbildningen genomförd och slutsatser framförda till arrangören. SvK kan nu formellt ingå i EU:s civila krishanteringsmekanism.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Rekrytering av el-expert för stöd till svenska kontingenten av EUFOR i Bosnien-Hercegovina.	Bistånd till svenska Försvarsmakten med två el-expert för analys av elförsörjningen i en militär camp i Bosnien under januari månad år 2005.	Rekrytering, samverkan med Försvarsmakten, förberedelser och utrustning m.m. genomförd. Förberedelser för utsändandet av el-expert genomfördes enligt plan.	Detta var första gången SvK:s beredskap för internationella insatser prövades skarpt.	SvK:s beredskap för internationella insatser prövats och befunnits i stort sett fungera mycket väl, erfarenheter dragna och justeringar genomförs år 2005.
SvK	Deltagande i Försvardepartementets Internationella referensgrupp	Att delta enligt inbjudan	Har deltagit i två möten.		Kontaktnät bibehålls. Ömsesidig information erhålls.
SvK	Att delta i möten inom ramen för Sveriges engagemang i civil krisshantering inom Europeiska Unionen (EU).	Att delta i möten med samverkande myndigheter och Sveriges point of contact.	Har deltagit i två möten.		SvK deltar i uppbyggnadsarbetet. Beredskap att lämna eller ta emot bistånd har höjts.

Övrigt

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
FRA	Samhällets förmåga att möta IT-relaterade hot behöver förbättras.	Funktionen för krisberedskap ska bygga upp en fungerande organisation för agerande vid och hantering av svåra påfrestningar på IT-arenan.	Policy, processer och rutiner för FRA:s agerande vid hantering av svåra påfrestningar på IT-arenan har byggts upp. En arbetsmetodik har också tagits fram under året. FRA har också i enlighet med myndighetens instruktion stöttat polisen. Funktionen har under året markant ökat sina kon-taktytor med relevanta myndigheter.	Ingen större avvikelse utöver det att utvecklingen möjligen gått smidigare än väntat.	FRA är förberedd att agera och hantera svåra påfrestningar på IT-arenan. FRA har även stöttat polisen i det faktiska arbetet.
FRA	Inköp av datorutrustningar för forskning och utveckling.	Genomföra inköp motsvarande planerade inköp.	Genomförda inköp motsvarar planerade inköp.		Utrustning för att genomföra forskning och utveckling är införskaffad.

Samverkansområde Transporter

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Banverkets centrala system och applikationer saknade reservkraft.	Att installera ett reservverk som kan försörja centrala system och applikationer med elkraft vid avbrott i den ordinarie kraftförsörjningen.	Installation av reservverk vid Banverkets huvudkontor.		Elkraftförsörjningen till Banverkets centrala system och applikationer säkerställd. Tillgängligheten har ökat.
BV	Reservkraften vid driftledningscentralen i Malmö saknade tillräcklig effekt för att verksamheten skulle kunna fungera vid störningar eller avbrott i kraftförsörjningen.	Utbyte av befintligt reservverk mot nytt med tillräcklig effekt	Installation av nytt reservverk vid Driftledningscentralen i Malmö. (Utbyte mot större effekt).	Arbetet påbörjades 2003.	Elförsörjningen är säkerställd för Driftledningscentralen i Malmö.
BV	I samband med ombyggnad av omformarstationen i Emmaboda gjordes bedömningen att skyddet mot sabotage och skadegörelse inte var tillräckligt utifrån en riskbedömning.	Att i samband med övriga ombyggnadsarbeten utföra förstärkning av skalskyddet.	Har förstärkt skyddet kring vitala delar av omformarstationen i Emmaboda. (Kraftmatar järnvägen i östra Småland och Blekinge).	Arbetet påbörjades 2002 och slutfördes 2004.	Elkraftförsörjningen till de järnvägslinjer som omformarstationen i Emmaboda kraftmatar väl skyddad mot sabotage och skadegörelse.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Sårbarhetsanalyser av flygtrafikledningssystemet, har visat att den redundansnivån för landets kontrollcentraler som tidigare fanns genom utnyttjandet av militära anläggningar inte längre finns.	Att utreda hur redundansen för Stockholms och Malmös kontrollcentraler ska kunna lösas. Utredningen förväntas vara klar hösten 2005.	Utredning påbörjad. Ännu inga konkreta åtgärder vidtagna.	Orsaken till att arbetet fördröjts är att de resurser som skulle arbeta med utredningen är engagerade i andra högprioriterade projekt.	Ännu ingen effekt uppmädd. Förväntad effekt efter slutrapport är att finna bästa lösningen på redundansproblematiken.
LFV	Sårbarhetsanalyser av flygtrafikledningssystemet har visat brister som består i att Försvarets och Telias linjenät använder gemensamma telestationer vilket innebär att linjenätet kan slå ut av single point of failure.	Att utreda hur alternativa förbindelsevägar ska kunna etableras. Beräkningar nu vara klar hösten 2005.	Utredning påbörjad. Vissa erfarenheter har tagits om hand.	Arbetet har fördröjts eftersom de resurser som skulle arbeta med utredningen är engagerade i andra högprioriterade projekt.	Från den påbörjade utredningen har vissa erfarenheter dragits och åtgärder vidtagits för att förbättra läget.
LFV	Sårbarhetsanalyser av flygtrafikledningssystemet har visat brister i alternativ anslutning av färdplanedata till/från Sverige.	Att utreda hur alternativa förbindelsevägar ska kunna etableras. Utredningen förväntas vara klar hösten 2005.	Utredning påbörjad. En slutrapport skulle vara klar första halvåret 2004. Beräkningar nu vara klar hösten 2005.	Orsaken till att arbetet fördröjts är att de resurser som skulle arbeta med utredningen är engagerade i andra högprioriterade projekt.	Från den påbörjade utredningen har vissa erfarenheter dragits och åtgärder vidtagits för att förbättra läget.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Sårbarhetsanalyser av flygtrafikledningssystemet har visat brister i reservkrafttillgången för vitala delar av radio- och navigationssystemen.	Anskaffning av reservkraft till strategiska radio- och navigationstrustningar.	Över de 17 reservkraftsanläggningar som upphandlades under 2003 har under 2004 ytterligare 13 anläggningar upphandlats. I stort sett är alla nu i drift. Helt klart våren 2005.		Åtgärderna har bidragit till att flygtrafikledningssystemets robusthet har ökat markant. Detta visade sig bland annat i samband med det snöoväder som drabbade södra Sverige i januari 2005.
LFV	Sårbarhetsanalyser av flygplatssystemet har visat att den redundansnivå för flygledartorn som tidigare fanns genom utnyttjande av militär utrustning inte längre finns.	Anskaffning av alternativa flygledartorn som redundans på prioriterade flygplatser. Fyra torn planeras klara under 2005.	Övertagande av fem mobila flygledartorn från Försvarsmakten. Ett projekt pågår för att sätta dessa i operativt skick med civil standard.	Vissa fördröjningar har uppstått i projektet som gör att projektiden måste utsträckas. Eventuellt kommer inte ekonomin att räcka till för att utrusta tornen fullt ut på en gång.	När tornen är på plats och utrustade kommer Sturup, Landvetter, Arlanda och Visby att ha en god redundans då tjänsten inte kan skötas från ordinarie flygledartorn. Ett torn kommer att vara mobilt och kan efter kompletteringar placeras på valfri flygplats.
LFV	Den utrustning som finns för sjuktransporter har en låg vårdnivå som inte kan anses leva upp till det moderna samhällets behov i alla situationer.	Anskaffning av utrustning som ger möjlighet till att flygtransportera patienter som kräver intensivvård.	Projektet Svenska Nationella Ambulansflyget (SNAM) pågår.	Projektet har inte kunnat hålla tidsplanen på grund av att utvecklingen av den Mobila intensivvårdsbåren visat sig vara mer komplicerad än vad som först bedömts. Beräknad i driftsättning 1/9 2005.	Ännu ingen materiell effekt. Dock kunde stora delar av projektets arbete (medicinsk personal, ledning m m) användas tillsammans med äldre utrustning i samband med insatser vid flodvågskatastrofen.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Ledningscentraler (LC) för luftfartens kris- och krigsledningsfunktion är ej fullt uppbyggda.	Slutförande av LC på Arlanda, Sturup och Visby sker under 2004. LC på Landvetter påbörjas under 2004 och slutförs under 2005. Mobil LC, samt anpassning för denna på flygplatser sker på de mest prioriterade flygplatserna under 2005-2007. Uppgradering av befintliga LC sker kontinuerligt.	Ledningscentralen (LC) på Arlanda är färdigställd. LC på Landvetter och Sturup är påbörjade under 2004. Avseende mobil LC (numera benämnd mobil ledningslösning) har studie påbörjats under 2004. Uppgradering och underhåll av LC på Jönköpings flygplats (utbildningsanläggning) genomförs fortlöpande.	Färdigställande av LC på Sturup har inte blivit genomförd p.g.a. resursbrist på flygplatsen. Anläggningen beräknas färdig under våren/sommaren 2005. P.g.a. reviderad flygplatsprioritering kommer behov av studier och i ordningsställande av LC att påbörjas under 2005.	Bra effekt av LC på Arlanda som en integrerad del i flygplatsens totala kris- hanteringssystem. Anläggningen användes med gott resultat vid sjuktransportflygningarna i samband med flodvägskatastrofen. Sturup och Landvetter har fått ett ökat behov av LC på sina flygplatser då de sett behovet vid fredstida krishantering.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFF	<p>Flygtransportledningssystemet Avisource-Hydra har utvecklats i samarbete med det militära transportflyget. Systemet är operativt, men förändringar av huvudkomponenten Avisource gör att de egenutvecklade Hydra-modulerna successivt måste anpassas. Dessutom förändras uppgifter och krav på verksamheten vilket också driver på en kontinuerlig utveckling av systemet. Ett av dessa krav är att systemet bättre bör kunna fungera i en större uppgriftsskala, och i högre grad kunna användas som ett generellt krislednings-system.</p>	<p>I det korta perspektivet består arbetet i att löpande vidareutveckla de egna Hydra-modulerna så att de är väl integrerade med Avisource.</p> <p>För att säkerställa att systemet långsiktigt utvecklas i rätt riktning genomförs analyser av kravbilderna från krisledningsfunktionerna inklusive SNAM och internationella uppgifter vilka ligger till grund för framtida inriktning. Detta arbete sker i samråd med det militära transportflyget då systemet utvecklats gemensamt.</p>	<p>Uppdateringar har skett. Systemet användes med framgång skarpt vid ledning av sjuktransportflygningarna efter flodvågskatastrofen. Erfarenheter från denna insats ligger till grund för vidare utveckling.</p>		Systemet är operativt.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Sjöv	Reservkraft saknas till vissa trafikinformations/ledningscentraler.	Genom att installera reservkraft till VTS-centralerna säkras deras ledningsfunktioner. Enligt planeringen förses en VTS-central per år med reservkraft.	Under året installerades reservkraft till VTS-centralen i Göteborg.		Genom installation av reservel har förmåga och möjlighet till ledning och samordning under svåra påfrestningar stärkts.
W	Brist avseende NBC-material.	Anskaffning av nya autoinjektorer och atropin.	Ingen anskaffning genomförd.	Anskaffning genomfördes inte eftersom detta f.n. utreds inom SO Transporter.	Osäkerhet om huruvida de gamla autoinjektorerna ger effekt vid injicering

Investeringar i andras anläggningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Risk och sårbarhetsanalys har visat att flygtransport-systemet är beroende av anslutningar till flera transmissionsnät på fasta anläggningar.	Investering i befintlig länk på Växjö flygplats för att uppgradera anläggningen m.h.t. nya tekniska krav.	Uppgradering genomförd under 2004.		Åtgärden har medverkat till att bibehålla en god förmåga att vidmakthålla kommunikationer vid störningar.

Drift och underhåll

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Banverket har behov av att öka tillgängligheten av reservbromateriel för att ha möjlighet till snabba insatser vid svåra påfrestningar eller vid höjd beredskap.	Att skapa ett förråd med reservbromateriel som är tillgängligt inom 4 timmar.	Ett nytt bromaterieförråd har skapats i Nässjö.		Reservbromateriel för ca 160 meter bro är tillgängligt inom 4 timmar.
BV	Den materiel och de förråd som även fortsättningsvis ska finnas för krishantering och höjd beredskap ska kontinuerligt underhållas för att vara i användbart skick.	Att vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga för att hålla materielen i användbart skick.	Underhåll av förråd och materiel.		Den materiel som Banverket förfogar över är tillgänglig och användbar.
LFV	Behov av drift, underhåll och modifiering av tidigare beredskapsinvesteringar.	Årligt underhåll enligt plan.	Åtgärder för drift, underhåll och modifiering har genomförts enligt plan.		Vidmakthållande av gjorda investeringar på en nivå så att de tillgodoser det aktuella behovet.
Sjöv	Normalläget för reservkraftaggregatet till HK (krisledningsgrupp) är vilande och ej i dagligt bruk.	Testkörning av reservkraften till HK sker enligt plan flera gånger årligen (målsättningen är en gång/månad).	Underhåll genom kontroll och testkörning avseende kraftförsörjning till platsen samt till ställverksrum förbereda för reservkraft.		Genom att sörja för ett bra tekniskt underhåll och för en regelbunden funktionstest, har möjligheten och förmågan till ledning från HK under svåra påfrestningar stärkts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
W	Att förhindra materieförstoring genom förvaring av beredskapsmateriel inomhus.	Att bibehålla nuvarande status.	Enligt plan		Bibehållen status.
W	Att förhindra statussänkning av tillgänglig beredskapsmateriel.	Underhåll av beredskapsmateriel enligt särskild plan.	Underhåll genomfört vid fyra av fem s.k. A-förråd.	Underhåll genomfördes inte vid det femte A-förrådet eftersom den mesta materielen var i drift.	Bibehållen status.
W	Svårigheter genom stor utspridning av beredskapsmateriel.	Flytt av materiel från ett B-förråd och ett C-förråd till ett A-förråd i Norrland.	Enligt plan.		Förbättrar förutsättningarna för underhåll av materielen.

Forskning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LPV	Risker och sårbarheter inom luftfarten kommer i framtiden få en allt mer internationell karaktär.	Forskningsprogram under 3 år för att öka kunskapen på området.	Endast några förberedande möten.	Projektstart försenad till 2004 p.g.a. resursskäl,	
W	Behov av metod för avbrottsimulering.	Metod framtagen.	Metod för avbrottsimulering utvecklad.		Metod utvecklad för att simulera avbrott i Vägtransportssystemet.

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Järnvägstransportsystemets sårbarhet är inte helt känd. Förordning 2002:472 föreskriver RSA.	En nationell RSA ha planerats och påbörjats under 2004. Huvuddelen av analyserna genomförs under 2005. Under 2006 ska en nationell sammanvägd rapport finnas över sårbarheten i järnvägssystemet. Därefter planeras att genomföra en studie av samhällseffekterna av utblivna järnvägstransporter.	Projektplanering, upphandling av konsultstöd, genomförande av en regional analys (5 regioner), uppföljning av pilotanalyser.	Detta var inget som planerades i underlaget för PU 2004. Banverket begärde extra anslag för detta analysarbete. Kostnaderna för RSA under 2004 uppgick till ca 1 200 tkr.	Norra banregionen har nu ett gediget underlag för arbetet med att minska sårbarheten i järnvägstransportsystemet. En förteckning av ca 30 angelägna åtgärder finns uppriktad. Metoden för RSA är utvärderad och har fått bra gensvar av medverkande. Analysarbetet har ett bra utgångsläge inför det fortsatta arbetet 2005.
BV	En järnvägsanläggning beräknas vara till nytta för samhället under många decennier. Det är då viktigt att bevaka att risker och sårbarhetsaspekter bevakas så att järnvägsanläggningen redan från början har så hög robusthet som möjligt. Vidare görs fördjupade sårbarhetsanalyser och analyser av delsystem och deras känslighet m. m.	Regioner medverkar i planeringen av järnvägen och bevakar säkerhets- och robusthetsaspekter i syfte att minska sårbarheten. Efter genomförd övergripande RSA ska fördjupningar genomföras på identifierade kritiska objekt.	Medverkan i regionernas planeringsprocess för uppgradering och nyanläggning av järnväg, studie, järnvägsutredning och järnvägsplan. Fördjupade analyser angående omformastationer, skydd av bangårdar m. m.		Rutiner för behandling av risk- och sårbarhetsfrågor ur ett krisberedskapsperspektiv är etablerade. Handbok som beskriver hur dessa frågor ska beslutas är framtagen och beslutad.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	NBC-skyddet är otidsenligt och utgår i sin omfattning från en gammal hotbild.	Banverket tillsammans med övriga trafikverk inom So Tp ska ta fram en gemensam policy för hur NBC-skyddet ska arrangeras.	Utredning om tillgång på NBC-materiel och framtida behov samt politiska dokument är genomförd och framtagen. Kompetenshöjande åtgärder – utbildning, medverkan vid NBC-dagar m.m. är genomförd.		Banverkets NBC-skydd blir mer tidsenligt och en resurs för den förstärkta fredstida förmågan.
BV	Banverkets driftledningscentraler är en kritisk funktion för genomförande av transporter. Planer för hur centralerna kan sättas i skyddsdrift finns ej.	Utredning samt prov och försök angående skyddsdrift vid driftledningscentralerna ska genomföras och utmynna i planer för respektive central.	Utredningen är påbörjad. Prov och försök är planerat till våren 2005.	Prov och försök angående skyddsdrift var planerat 2004 men blev något försenat.	Högre driftsäkerhet och redundans vid Banverkets driftledningscentraler.
LFV	Behov av att fortlopande skapa en bättre kunskap om flygsektorns förmåga att hantera olika typer av kriser.	Att genomföra en studie av underhållskapabiliteten i Sverige avseende flygplan, helikoptrar, motorer och komponenter.	Studiegenomförd enligt plan.		Har identifierat de företag som finns inom intresseområdet samt dess kapacitet.
LFV	Behov att skapa en sammanvägd inriktning av CBRN-arbetet inom Samverkansområdet transporter.	Att ta fram en gemensam CBRN-policy för myndigheterna inom Samverkansområdet Transporter.	Arbete i huvudsak genomfört, slutlig plan fastställs under våren 2005.	Arbetet något försenat.	Kommer ge ett väl avvägt underlag för framtida inriktning av CBRN-arbetet inom transportsektorn.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Sjöv	Fördjupade risk- och sårbarhetsanalyser för hela sjöfartssektorn saknas.	Metodutveckling för analysarbetet ska tas fram och fördjupade analyser för Sjöv:s egen verksamhet och för sjöfartssektorn ska genomföras. Målet är att en analys ska vara framtagen till hösten 2005.	Arbetet med att ta fram en heltäckande sårbarhetsanalys påbörjades under hösten 2004. Ett RSA-seminarium har hållits och en workshop tillsammans med arbetsgruppen för RSA har genomförts.		Förutsättningarna för det fortsatta och fördjupade analysarbetet har förbättrats då kunskapsnivån till stor del höjts genom bl.a. seminarier och utbildning.
W	Bristande underlag för beslut rörande robusthetshöjande åtgärder inom landsvägssektorn.	Genomförande av fem risk- och sårbarhetsanalyser inom landsvägssektorn.	Fem risk- och sårbarhetsanalyser inom landsvägssektorn genomförda.	Ingen analys genomförd med anledning av att myndigheten avvaktar resultat från RSA i Stockholms- och Göteborgsombudet.	Ingen effekt under 2004.
W	Brist avseende reservbrokapacitet för avbrott längre än 100 m.	Att utveckla reservbro Compact 200 på flytande mellanstöd.	Testad och demonterad reservbro på flytande mellanstöd i Dala Husby, södra Dalarna. Broilängd 135 m.		Reservbrossystem för långa avbrott utvecklat och testat. Rapport under utarbetande. Klar under våren 2005.
W	Bristande underlag för beslut rörande Vägverkets reservbromateriel.	Uppdaterad reservbrostudie.	Uppdateringen påbörjad. Slutrapport under våren 2005.	Reservbrostudien slutrapporterades inte eftersom vissa grundvärden kom in sent.	Studien ger en viss insikt i vilken reservbrokapacitet Vägverket bör ha och ger ett bra underlag inför det nya Totalförsvarsbeslutet.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
W	Behov av genomlysning av VV:s CBRN-förmåga.	Att uppdatera plan för CBRN-skydd.	Arbetet påbörjat.	Planen är inte slutrapporterad eftersom samordning av NBC-förmåga sker inom SO Tp.	Ingen avgörande effekt under året.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	En bra krislednings- och operativ förmåga kräver planläggning av organisation, personal, lokaler, kommunikation m.m. Detta har saknats eller varit bristfälligt och utan samordning inom BV och vid regioner och hos tågdriftsledningen.	Ett Banverksövergripande krisledningssystem ska etableras.	Krisledningsplaner och planer för den operativa ledningen är framtagna och i många fall även beslutade. Prioritet har givits åt regionerna och den operativa ledningens, Den centrala nivån kommer att hanteras på sikt.		Banverkets krishanteringsförmåga och ledningsstruktur har avsevärt förbättrats.
LFV	Behov av att genomföra fort-löpande risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera behov av åtgärder inom flygsektorn. Även ett krav enligt lagstiftningen.	Att genomföra analys avseende flygräddningen, kommunikationscentralen och färdplanhanteringen.	Analys genomförd enligt plan.		Har identifierat brister, styrkor och behov av förändringar inom analyserade områden.
LFV	Luffartsverket har ett väl utvecklat partnerskap med näringslivet och myndigheter på lokal och regional nivå.	Årliga möten genomförs.	Samverkansmöten på två dagar per landsända (syd, mitt och norr) har genomförts. Representanter från flygplatser, myndigheter, branschorganisationer och företag inom flygtransportssystemen har deltagit. Totalt har 90 personer deltagit.		Dialogen och medvetandet om krishantering har vidmakthållits för de deltagande representanterna/företagen.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Luftfartsverket har ett väl utvecklat partnerskap med näringslivet och myndigheter på central nivå.	Årliga möten genomförs.	Samverkansmöten på två dagar har genomförts med representanter från helikopterbranschen, myndigheter och branschorganisationer. Totalt har 30 personer deltagit. Ett "framtidseminarium" har också genomförts för att vidareutveckla partnerskapen. Vid seminariet deltog 35 personer.		Dialogen och medvetandet om krishantering har vidmakthållits för de deltagande representanterna/företagen. En förankring av krisberedskapsarbetet inom flygsektorn har skett med de viktigaste aktörerna.
Sjöv	Krisledningsplaneringen behöver utvecklas.	Utarbetande av handlingsplaner för framtida verksamhet.	Deltagande i samverkansområde TP ordinarie möten och seminarier, även möten och seminarier med andra samverkande myndigheter och organisationer på nationell nivå.		Nätverk har både skapats och utvecklats. Kompetensen inom myndigheten har bibehållits och i vissa avseenden förstärkts.
W	Bristande förmåga till samordning mellan olika transportsätt.	Deltagande i arbetsgrupper inom ramen för SO Transporter.	Deltagande i två arbetsgrupper.		Medverkan till samordnad CBRN-förmåga inom SO TP och studie rörande STORA Enzo:s behov av transporter.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
W	Samverkan med Försvarsmakten för att klargöra gemensamma behov.	Deltagande i fältarbets- och kommunikationsmöten.	Enligt plan.		Ökad förståelse för VV – FM: behov av stöd vid störningar i vägtransport-systemet.
W	Behov av plan för fördelning av CBRN-materiel.	Att uppdatera plan för fördelning av CBRN-materiel.	Arbetet påbörjat.	Planen ej färdigställd eftersom samordning inom SO Transporter är nödvändig. Arbetsgrupp tillsatt.	Begränsad effekt av genomfört arbete.
W	KBM:s årliga uppföljning.	Att lämna underlag till årlig uppföljning.	Enligt plan.		Rapporten har gett underlag för planering av kommande verksamhet.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Besluts- och kommunikationsövning inom Banverket Trafik.	Banverket arbetar kontinuerligt med fortbildning, träning och övning.	Över 60 övningar har genomförts och nästan 600 medarbetare har deltagit i höstens besluts- och kommunikationsövning för Banverket Trafiks operativa personal.		Förankra trafikinformationsprocessen samt träna den operativa krisledningsförmågan vid Banverkets totalt åtta driftledningscentraler.
BV	Krisledningsövning vid Banverkets regioner.	Banverket arbetar kontinuerligt med fortbildning, träning och övning.	Banverket har genomfört två regionala krisledningsövningar inom region öst och nord.		Förankra och utveckla befintliga planer och dokument.
BV	Central krisledningsförmåga.	Banverket arbetar kontinuerligt med fortbildning, träning och övning.	Som ett led i att identifiera Banverkets krisledningsförmåga genomfördes under 2003 en central krisledningsövning. Vid och efter övningen drog ledningsgruppen ett flertal slutsatser vilka under 2004 har utvecklats och sammanställts till en av GD fastställd handlingsplan.		Att åtgärder enligt plan ska vara integrerade under 2005.
BV	Mediaträning.	Banverket arbetar kontinuerligt med fortbildning, träning och övning.	Grundläggande mediautbildning för personal inom Banverkets krishanteringsorganisation.		Förbättrad informationshantering.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Nyckelpersonal med uppgifter inom krishanteringsystemet för flygsektorn har inte genomgått den utbildning och genomfört den övning som erfordras för att inneha en god förmåga i respektive befattning.	Att genomföra utbildning/övning av ledningsfunktionen på flygplats.	Har genomfört två utbildningar i Jönköpings ledningscentral (utbildningsanläggning) med personal ur LFV, kommunala flygplatser, FM, Polisen och SAS.		Genomförda utbildningar har gett en ökad förmåga i respektive befattning. Kunskaper om beroenden och funktioner inom flygtransportssystemet har erhållits för att kunna verka vid en krissituation. Det har bidragit till sökande av kontaktnät till gagn för flygtransportssystemet.
LFV	Handlingsfrihet behövs för gränssättande förmågor inom flyg- och helikopterunderhåll.	Planerade åtgärder slutförs under 2004. Inga nya åtgärder fr.o.m. 2005.	Utbildning av flygtekniker och ingenjörer har genomförts avseende reparationer och underhåll som ligger utanför företagens normala kompetensområden.		Handlingsfriheten bibehålls för gränssättande förmågor inom flyg- och helikopterunderhåll.
LFV	Kompetens behövs inom helikopterföretagen för att bli behöriga att medverka vid linjereparationer av högspänningsledning.	Att genomföra behörighetsutbildning vid ett tillfälle per år.	Utbildning av två piloter i samband med Svenska Kraftnåts civilpilotsutbildning i Åsbro under maj månad.		Bidrar till förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället avseende elförsörjning.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Deltagande i övning Barents Rescue 2005.	Medverkan i övningsplanläggningen av Barents Rescue. Övningen genomförs september 2005.	Har genomfört de aktiviteter som genomförts under 2004 i planeringen av övningen.		Genom deltagande i planeringen påverkat uppbyggnaden av övningen så att Sverige får ett bra övningsutbyte.
LFV	Kontinuerlig kompetensutveckling inom flygtransportssystemets säkerhets- och beredskapsarbete.	Kontinuerligt.	Bland annat har en elev deltagit vid FHS:s kurs om 5+3 veckor.		Kompetensen inom flygtransportssystemets säkerhets- och beredskapsarbete har ökat.
LFV	Driftvärmets förmåga är differentierad, från icke godkänd till godkänd och har i stort varit inriktad mot invasionsförsvarets behov.	Under 2004 genomförs en utredning avseende framtida former för driftvärmets inom Luftfarten. Beslutet blev att utveckla verksamheten under 2004.	Utbildningen för driftvärmets skedde första halvåret med inriktning på skyddsavdelning, ledarskap och utbildning, ledarskapsutbildning med inriktning på krishantering. LFV Driftvärmets har totalt 96 personer varav 13 kvinnor. Utvecklingen har skett under andra halvåret.		Avvecklat.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Sjöv	Krisledningsorganisationen är sällan övad.	Kompetensutveckling genom utbildning och övning inom kriskommunikationsområdet för verkets krisledningsorganisation.	Den centrala och de regionala krisledningsgrupperna inom Sjöv deltog dels i SAMÖ-04, dels i tillhörande utbildningsövning och seminarier. Verket ingick även i projektgruppen för SAMÖ-04.		Krisledningsförmågan hos berörd personal inom den centrala och regionala krisledningsorganisationen har höjts.
W	Att förbättra ledningsförmågan vid svåra påfrestningar.	Genomförd utbildning och ledningsövning med VV Regioner, Produktion och Trafikregister.	Fem krisledningsutbildningar och fyra regionala krisledningsövningar genomfördes, 250 personer har fått utbildning och övning.	Krisledningsövning med VV Produktion flyttad till 2005.	Ökad krishanteringsförmåga.
W	Brist i förmågan att demontera reservbro på flytande mellanstöd.	Genomför utbildning med reservbrogruppen.	Enligt plan.		Ny förmåga erhållen.
W	Brister i CBRN-kompetens.	Att ge en person spetskompetens rörande CBRN.	Personen har deltagit i seminarier och möten rörande CBRN.	Kompletterande utbildning är nödvändig.	Grundläggande förmåga bibehållen.
W	Bibehållen kryptoförmåga.	Utbilda kryptopersonal.	Deltagande i kryptoövning tillsammans med andra myndigheter.		Bibehållen förmåga att sända och ta emot krypterade meddelanden.

Samverkan och information

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
WV	Samverkan är en av de viktigaste förutsättningarna för en effektiv krishantering. SO Tp har ett gemensamt mål att verka för att samhällets grundläggande behov av samhällsviktiga transporter kan genomföras. Detta kräver en omfattande samverkan inom SO. KBM har uppgiften av utveckla det nationella krishanteringsystemet. Banverket vill aktivt medverka i denna utveckling. Samverkan måste även ske på den regionala nivån och i samverkan med länsstyrelserna. Detta samarbete omfattar både planeringen av krishantering och riskhanteringen i regionen.	Banverket arbetar löpande inom SO Tp. Banverket ska vara en aktiv resurs för utvecklingen av det nationella krishanteringsystemet. Regionerna ska ha väl utarbetade samverkansnätverk och ta aktiv del i det regionala kris- och riskhanteringsarbetet.	Medverkan i SO tp:s styrgrupp och aktiviteter. Medverkan i ett flertal nationella (KBM) utvecklingsprojekt. Medverkan i länsstyrelsernas krishanterings- och riskanalyserbete.		Ett väl utarbetat kon-taktnät finns nationellt och regionalt vilket ger bra förutsättningar för ett väl fungerande krishanteringsarbete.
WV	Att utveckla samverkan mellan trafikverken.	Att delta i trafikverkskonferens.	Enligt plan.		Ökad förståelse för samverkansbehov.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
VV	Att upprätthålla kryptoberedskap.	Drift och underhåll av krypteringsutrustning samt anskaffning av krypto-PC.	Enligt plan.		Ökad förmåga att sända och ta emot krypterade meddelanden.
VV	Att utveckla samarbetet inom SO Tp.	VV svarar för ordförande och sekreterare i SO Tp.	Enligt plan.	Ordförande- och sekretärskapet övertogs från Banverket 1/7 2004.	Ökad kunskap om ömsesidiga beroenden W - Näringslivet.

Internationell verksamhet

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Krishanteringsförmågan för gränsöverskridande landtransporter inom Europa med utnyttjande av olika transportslag behöver vidmakthållas och förbättras.	Att delta i internationella organ vilka arbetar med krishanteringsfrågor avseende landtransporter. Att delta i EAPC-samarbetet och fastställt IPP och PWP.	Har deltagit i fyra ordinarie möten med PBIST (Planning Board for Inland Surface Transport), har deltagit i PBIST training team inför ett transportseminarium.		Förmågan till att genomföra gränsöverskridande transporter inom Europa vid störda förhållanden har upprätthållits och förbättrats.
BV	Sverige behöver ansluta sig till dokumentet "Allied Movement P4" som är ett planeringsinstrument för militären vid gränsöverskridande transporter på järnväg.	Att delta i arbetet inom PBIST:s ad-hoc-grupp för att modernisera dokumentet samt att ansluta fler stater till det, däribland Sverige.	Har deltagit i ad-hoc-gruppen. Banverket har varit värld för ett av dessa möten.		Några kapitel i dokumentet har reviderats.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Medel att motverka organiserad brottslighet och andra illvilliga handlingar mot spårbundna transporter behöver utvecklas.	Att delta i ett internationellt järnvägssamarbete inom detta område som bedrivs inom den internationella järnvägsunionen (UIC).	Har deltagit i möten med COLPOFER inom UIC.		Kunskaperna har utökats över hur motmedel kan sättas in och vilka metoder som prövats på olika håll i Europa.
LFV	Luffartsverket ska representera Sverige i Nato:s Civil Aviation Planning Committee (CAPC) och dess arbetsgrupp (CAWG).	Deltagandet avses fortsätta med ungefär samma inriktning.	Deltagande har skett vid Nato:s CAPC och CAWG ordinarie möten (2 + 1 personer) samt vid CAPC Training Seminar (4 personer). Sverige svarar för särskild bevakning av området Aeromedical Evacuation.		De internationella kontakterna och arbetsformerna har utvecklats. Förmågan att delta i internationell krishantering inom luffartsområdet har förbättrats.
Sjövä	Uppdrag enligt riktlinjebeslut att delta i Euro Atlantiska Partnerskapsrådet, EAPC.	Att delta i internationella möten och konferenser inom ramen för EAPC.	Internationell samverkan inom EAPC genom deltagande i Planning Board for Ocean Shipping (PBOS) årsmöte under hösten.		Det internationella kon-taktnätet har vidmakthållits. Uppgifter enligt riktlinjebeslut har fullgjorts.
WV	Samarbete med andra länder,	Att delta i PBIST:s seminarier och arbetsgrupps- och Planery-möten	Enligt plan.		Ökad förståelse för hur andra länder arbetar med frågor motsvarande våra. Två arbetsgruppsmöten, två Planerymöten och ett seminarium.

Samverkansområde Spridning av farliga ämnen

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SMI	Uppdatering och utveckling av metoder för diagnostik av ovanliga smittämnen som kan utgöra hot vid naturlig eller avsiktlig spridning.	Inköp av relevant utrustning för modern mikrobiologisk diagnostik.	Utöver tidigare kompletteringar är nu elektronmikroskop fast knutet till KCB/ säkerhetslabb.	Inom detta område sker en snabb kontinuerlig utveckling varför det fortsatt kan förutses att ytterligare metoder behövs utvecklas och utvärderas, bl.a. avseende snabb samtidig diagnostik av multipla mikrober.	SMI har utvecklat snabb och säker diagnostik för de flesta smittämnen som anses vara bioterrorhot och har även byggt upp vissa system för att hitta hittills okända smittämnen.
SoS	Behov finns att säkerställa tillgång till läkemedel inför vissa allvarliga händelser.	Att tillse att viss tillgång till särskilda läkemedel finns.	Inköp av vissa läkemedel har genomförts och avtal har skrivits/omförhandlats med leverantör.		Tillgång finns till vissa viktiga läkemedel inför allvarliga händelser.
SIV	Att ta fram ett beslutsstödsystem med GIS-funktion som stödjer informationshanteringen vid ett större utbrott av epizooti.	Att till den 31 december 2005 utveckla ett stödsystem för epizootier.	Definition av systemets funktioner är fastställda. Gränssnitts- och databasdesign pågår. Prototyp för test av integration mot Multikuben avslutas under januari 2005. Konstruktion påbörjas därefter.	Uppdelningen mellan STUDS-DBS och Multikuben har förändrats något gentemot ursprunglig plan p.g.a. förseningar i projektet Multikuben.	Ett förbättrat stödsystem som gör smittbekämpningsarbetet effektivare och håller nere kostnaderna vid ett utbrott kommer att erhållas.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Kompletterande utrustning krävs för räddningstjänst i NBC-miljö och höjd beredskap.	Anskaffning av materiel för insatser i NBC-miljö.	Kompletteringar av materiel till stödresurs kem i 33 prioriterade kommuner.		Insatser i NBC-miljö kan genomföras effektivare.
SSI	Vid vissa typer av NR-händelser har strålskyddsberedskapen behov av att etablera lednings- och analysresurser på annan plats än vid SSI.	Ett koncept för framskjutna analyscentraler tas fram med målet att beredskapen ska kunna ledas och verka från annan plats.	REAC-konceptet (Radiological Emergency Assessment Centre) har driftsatts och använts operativt.	Planeringsförsättningsåtgärder rörande det rörliga ledningsstödet som tidigare nyttjats i samband med etablering av REAC i fält har ändrats i och med att den särskilda utredaren avlämnat sitt betänkande (SOU 2005:8). SSI förbereder för närvarande en omfallsplanering.	SSI har förmåga att med kort varsel etablera 1-2 framskjutna analyscentraler, antingen på skyddad plats eller i anslutning till ett drabbat område, i syfte att underlätta ledning och samverkan, samt möjliggöra alternativ grupplingsplats för beredskapsfunktioner.
SSI	Den beredskapscentral för NR-händelser som inrymts i SSI:s tidigare lokaler var inte dimensionerad för de krav som ställs på myndigheten avseende verksamhet under svåra påfrestningar och höjd beredskap.	I samband med omlokaliseringen av myndigheten byggs en nationell beredskapscentral, gemensam för SSI och SKI, med den funktionalitet, uthållighet och skyddsnivå som krävs för att lösa respektive myndighets beredskapsuppgifter såväl vid svår påfrestning som under höjd beredskap.	Beredskapscentralen, vilken dimensionerats i samråd med SKI och KBM, har driftsatts och nyttjats under flera större övningar.		Förmågan till uthållig ledning och samordning av verksamheten i samband med en större NR-händelse har väsentligt förbättrats. Åtgärderna kompenseras även för upphörandet av den särskilda planläggningen.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SSI	Den nationella strålskyddsberedskapen beroende av central datahantering för lägesuppföljning, analys och rådgivning. Driftsäkerhet, tillgänglighet och geografisk redundans i de centrala datasystemen måste garanteras.	En nationell datacentral för radiologisk mätdatahantering etableras på skyddad plats, geografiskt skild från myndigheten i Stockholm, med tillgång till redundanta datakommunikationsvägar.	Konceptet har driftsatts och vidareutvecklats i samarbete med KBM/Sol-lefteå. Redundansen i datakommunikationsvägar är under förstärkning.	Betydande arbete kvarstår avseende utveckling av databasstruktur och analysstödsystem.	Strålskyddsberedskapen har förmåga till fortsatt verksamhet även om myndigheten i Stockholm försätts ur operativt skick. Tillsammans med konceptet med mobila analyscentraler beskrivet ovan medger lösningen en omgruppering av beredskapsverksamheten till skyddad plats under utnyttjande av de centrala resurserna i den nationella datacentralen.
SVA	Att utveckla storskalig diagnostik vid avsiktlig spridning av mikroorganismer i livsmedel, vatten och djur.	Upphandling och inköp av analysutrustning och inventarier för laboratorieverksamhet.	Utrustningen har köpts in och installerats.		Bidrar till förstärkt beredskap inom SVA.

Investeringar i andras anläggningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Otillräckliga saneringsresurser föreligger inom akutsjukvården.	Att tillse att tillräckliga saneringsresurser tillskapas.		Inga investeringar har genomförts.	Fortsatt otillräcklig för många föreligger.

Drift och underhåll

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Det behövs fortsatt beredskapslagring.	Att säkerställa tillgången till viss sjukvårdsutrustning, materiel samt läkemedel för allvariga händelser.	Sjukvårdsutrustning, materiel samt läkemedel beredskapslagras.		Tillgång till viss sjukvårdsutrustning, materiel samt läkemedel inför allvarlig händelse finns.
SRV	Statlig materiel anskaffad för höjd beredskap ska skötas och förrådshållas.		Enligt plan.		Materielen kan användas som avsett.

Kapital och räntekostnader

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Behov av vissa beredningslagar föreligger.	Att lagra enligt plan samt komplettera.	Räntor och amorteringar för lån upptagna i Riksgälden.		Tillgång till nödvändiga utrustningar, materiel och läkemedel.
SRV	Anskaffad materiel lånefinansieras.	Kapital- och räntekostnader är en effekt av de investeringar som gjorts sedan tidigare och under året.	Kapitalkostnader enligt plan.		

Forskning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SMI	Moderna metoder för diagnostik av de virus som hot från terroristerna skulle innebära en snabbare och säkrare diagnostik vilket skulle göra att motåtgärder blir mer effektiva.	Utvecklingsprogram enligt prioriteringslista fortgår.	Säker och snabb diagnostik för hot av typen bioterror har utvecklats.	Delar av arbetet, främst avseende bakterier, återstår. En komplett arsenal av diagnostiska metoder kräver kontinuerligt utvecklingsarbete.	Vid SMI finns idag relevant, snabb och säker diagnostik av de viktigaste allvarliga B-relaterade mikroorganismerna.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SMI	Att upprätthålla kompetens och uthållighet för laboratoriediagnostik på högsta säkerhetsnivå.	Fortsatt forskning och metodutveckling på en hög säkerhetsnivå kan locka nya doktorander och mikrobiologer vilket ytterligare kan bredda kompetens och öka uthållighet.	Fortsatta/ nya projektarbeten stödda av KBM och andra finansierare utanför SMI.	Vid personalomsättning tar det tid att utbildade ersättare.	Vid SMI finns idag ett tiotal personer som är tränade i arbete på nivå P4 (den högsta nivån).
SMI	Samhället saknar idag viktig kunskap om hur vissa ovanliga virus orsakar sjukdom. Denna kunskap behövs för att utveckla en effektiv beredskap för vissa sjukdomar som blödarfebrar.	Tack vare tillgång till SMI:s säkerhetslaboratorium finns det en möjlighet att i Sverige driva projekt som kan svara på vissa av dessa frågor.	Med utgångspunkt i viktiga frågor och tillgänglig kunskap har några viktiga forskningsområden identifierats och arbetet börjat.	Detta är med nödvändighet långsiktiga satsningar.	Resultat har kunnat redovisas vid viktiga kongresser och i form av högproduktion av vetenskapliga artiklar från forskningsgruppen.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SMI	<p>Det finns luckor i övervakningen av vilka sjukdomar som kan importeras till Sverige, samt i föredringen av smittpanorama till följd av klimatförändringar.</p>	<p>En nationell studie av orsak till feber hos hemvändande tropikresenärer har planerats. Tillsammans med zoonosentrum i Kalmar har en studie av förekomst av smittämnen hos flyttfråglar, i första hand influensa (inklusive "fägelinfluensa") och West Nile Virus, påbörjats. Tillsammans med Fol studerar bl.a. förekomst av virus hos vildfångade gnagare.</p>	<p>Studien av "tropikfeber" startar våren 2005. De första analyserna av förekomst av olika influensavirus i fågelträck pågår. En forskningsplan är skriven och fångst av gnagare har påbörjats.</p>	<p>Tropikfeberstudien är underfinansierad för bästa möjliga utfall.</p>	<p>Tropikfeberstudien kommer att kunna ge bättre svar på vilka infektionsrisiker svenskar utsätts för under olika internationella resor och uppdrag. Kunskapen kan komma att innebära bättre omhändertagande vid sjukdom samt bättre förebyggande rådgivning. Fågelstudien ökar chansen att tidigt upptäcka vilka nya smittämnen som importeras till Sverige med flyttfråglar, sjukdomar som kan ha både human- och veterinärmedicinsk betydelse. Gnagarstudien ökar chansen att upptäcka för Sverige nya smittämnen tidigt och man kan därmed tidigt upptäcka eventuella humanfall.</p>

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Grundförmågan i de tekniska hjälpmedlen för kommunikation, samband och annan informationsoverföring behöver säkerställas.	Analys av robustheten i myndighetens el-, tele- och IT-nät/verksamhet. Inventeringen ska avse de nät och verksamheter som myndigheten förfogar över samt en beskrivning av säkerheten i de nät och verksamheter som myndigheten i övrigt är beroende av.	Ingen, avvaktar utredningar.	KBM genomför tillsammans med Länsstyrelsen i Blekinge län en tele- och nattsäkerhetsanalys. En myndighetsspecifik rapport kommer att lämnas i början av 2005. Kustbevakningen avvaktar denna rapport samt resultat av en pågående intern analys.	
SLV	Innebär stora regionala störningar av olika typer, och som drabbar transportsektorn, en risk för att viktiga kemikalier inte kommer fram i tid till stora dricksvattenproducenter?	En utredning angående lager av nödvändiga kemikalier vid de stora dricksvattenproducenterna. Vilka är leverantörerna i Sverige och vilka är transportvägarna och transportsätten för dessa?	Utredning har genomförts av FOI.		Rapporten blir ett bidrag till planeringsunderlag i samverkansområdet transporter. En lägesbild angående sårbarheten rörande tillgång till kemikalier för dricksvattenområdet. Resultatet kan också användas i andra projekt som drivs av Livsmedelsverket för att minska sårbarheten inom området dricksvatten.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Brister i B-beredskapen.	Plan för laboratoriesamordning, transportfunktion och vård av högsmittsam patient, tillgång till Central Fältepidemiologisk Grupp samt databas för ovanliga infektionssjukdomar (Epiexpert).	Aktiviteter inom Kunskapscentrum för mikrobiologisk beredskap.		Förbättrad beredskap.
SoS	Bristande funktion avseende personsanering tillsammans med räddningstjänst.	Att skapa bättre förutsättningar för personsanering i skadeområde vid händelser med CBRN-ämnen.	Utredning av ansvarsförhållanden, organisation, samverkanslösningar samt tekniska och kompetensmässiga förutsättningar.	Tidsfördröjt p.g.a. omfattande utredningsarbete.	Rapporteras första kvartalet 2005.
SoS	Förnyelse av motmedel mot nervgasförgiftning p.g.a. nuvarande lagers ålder	Förnyad beredskapslagring.	Upphandlingsomgång genomförd.	Upphandling ej genomförd p.g.a. avsaknad av anbud.	Oförändrad förmåga avseende motmedel mot nervgasförgiftning.
SoS	Behov föreligger att utveckla kunskapen för hälso- och sjukvården avseende ledning vid stor olycka och katastrofer (CBRN).	Att utveckla SoS:s riktlinjer avseende ledning vid stor olycka och katastrofer (CBRN).	Har genomfört modellering av riktlinjerna inom CBRN-områdena.		Effekt ej påvisbar än.
SoS	Vissa brister avseende saneringsmöjligheter föreligger.	Validering av saneringsresurser.	Studier genomförda avseende saneringsresurser och personlig skyddsutrustning.	Resultat ej klara.	Oförändrad förmåga.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SIV	Det behöver klargöras vilka påfrestningar andra samhällssektorer utsätts för på grund av ett utbrott av smittsam djursjukdom, vidtagna bekämpningsåtgärder och ianspråktagna resurser.	Att låta analysera vilka ekonomiska effekter som kan förväntas följa av en omfattande epizooti.	Studien har genomförts och en rapport har upprättats.		Ett bättre beslutsunderlag samt ett bättre underlag för att bedöma vilka ekonomiska konsekvenser ett utbrott av smittsam djursjukdom får för samhället.
SIV	Behov av bättre beslutsunderlag för livsmedelsproduktion vid radioaktivt nedfall.	Att låta Sveriges lantbruksuniversitet utveckla och systematisera tidigare arbeten och vid behov utveckla nytt underlag.	Arbetet har påbörjats under senare delen av 2004 och beräknas slutföras under 2005.	Studien skulle påbörjats först 2005 men har tidigare relagts.	Ett bättre beslutsunderlag, med olika handlingsstrategier samt ett bättre underlag för ekonomiska bedömningar av skador vid radioaktivt nedfall.
SRV	Behov av att experter har kunskap i hur arbetet i en insatsstab fungerar vid en NBC-händelse.	Att utbilda experter i hur en insatsstab fungerar och vilka behov av information ansvarig insatsledare behöver.	En utbildning har genomförts på Rosersberg inom NBC-området.		Bättre och effektivare expertstöd vid en NBC-händelse.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Behov finns att höja kompetensen avseende indikering av farliga ämnen vid avsiktliga händelser med farliga ämnen.	Att tillsammans med Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen och Strålskyddsinstitutet utarbeta en myndighetsgemensam strategi för indikering av farliga ämnen.	En gemensam indikeringsstrategi har fastslagits mellan de ingående myndigheterna. En gemensam handlingsplan och investeringsplan har utarbetats och vissa tester av utrustningen har påbörjats.		Att bidra till gemensamma lösningar för inköp av utrustning, utbildning, beslutstöd och spridningsprogram.
SRV	Behov finns att höja kompetensen avseende hur farliga ämnen sprids vid en olycka/händelse.	Tillsammans med Krisberedskapsmyndigheten, Socialstyrelsen, Strålskyddsinstitutet Rikspolisstyrelsen, Sveriges meteorologiska institut och Försvarets forskningsinstitut utveckla tredimensionella spridningsmodeller för farliga ämnen.	Utveckling av tredimensionella spridningsprogram har påbörjats.		Att bidra till gemensamma lösningar för spridningsprogram.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Oklar ansvarsfördelning mellan operativt ansvariga avseende personsanering.	Gemensamt med Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Strålskyddsinstitutet, Kommunförbundet och Landstingsförbundet utreda och beskriva åtgärder som främjar tillkomsten av samverkanslösningar mellan operativt ansvariga vid personsanering efter inträffade NBC-händelser inkl. beskrivning av organisationen på skadeplatsen.	Uppdraget har innefattat bland annat att genomföra en nulägesanalys och påvisa de brister som finns samt ge förslag på vidareutveckling och förbättringar av personsanering vid händelser med farliga ämnen. Uppdraget ska redovisas 1 mars 2005.		Att lösa de problem som redovisas i uppdraget och komma fram till lösningar som förbättrar personsanering vid händelser med farliga ämnen.
SRV	Brister i förmågan att hantera farliga ämnen i samband med avsiktliga händelser och olyckor.	Att utveckla metoder och verktyg, såsom beräkningsprogram för kemikalier, inom området farliga ämnen med utgångspunkt från avsiktliga händelser och olyckor.	Genomlysning av tidigare framtagna verktyg.		Ett förbättrat stöd för ledning och insats vid händelser med farliga ämnen.
SRV	Garantitiden för andningsskyddet har löpt ut.	Att utföra kvalitetstest för att säkra andningsskyddens funktionalitet samt påbörja utredning om andningsskyddens framtida användning.	Har påbörjat beräkningar kring eventuell avveckling av andningsskydd samt möjliga alternativa användningsområden.	Det behövs ett beslut om skydd ska finnas till alla.	Påvisat behov av ett övergripande beslut om andningsskyddens framtida funktion.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	De autoinjektorer som finns i befintliga lager måste ersättas.	I samverkan med Försvarets materieförvaltning och Försvarets forskningsinstitut ska en ny typ av autoinjektor utredas.		Hotbilden måste utredas innan nyanskaffning görs.	
SSI	Otillräcklig kontroll av eventuell smuggling av radioaktiva ämnen och klyvbart material.	Att inhämta erfarenheter från andra länder och förbereda för anskaffning av gränskontrollutrustning för Sverige. Kravspecifikationerna upprättas för kommande investeringar i mätutrustningar.	Kravspecifikationer har tagits fram. Upphandling av mobil mätutrustning för svenskt gränskontroll har inletts.		Kommande investeringar är kravspecificerade och det nationella behovet av gränskontrollmätning är klarlagt i högre grad än tidigare.
SSI	Effekter av utspridning av radioaktivt material i samband med smutsig bomb behöver analyseras.	En teoretisk förstudie rörande utspridning av radioaktivitet i samband med smutsig bomb genomförs.	FOI har genomfört förstudie rörande smutsig bomb.		Företsättningar har skapats att fortsätta arbetet med att ta fram operativa verktyg för nyttjande i samband med utspridning av smutsig bomb.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SSI	Den nationella övervakningen av luftburen radioaktivitet behöver kompletteras och kvalitetssäkras.	Luftfilterverksamheten, vilken bedrivs av FOI på uppdrag av SSI, genomgår kvalitetssäkring enligt FOI standard. Luftfilterstationerna kompletteras med realtidssystem för övervakning av aktivitet i monterat filter.	Verksamheten har genomförts enligt plan. Realtidssystemet för övervakning/tidig varning beräknas slutgiltigt drifattas i början av 2006.		Förmågan till tidig varning i samband med att luftburen radioaktivitet förs in över svenskt territorium har förbättrats.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Avsaknad av riktlinjer för pandemiplanering och otillräcklig beredskapslagring.	Att utarbeta riktlinjer och anpassa lagringen av bl.a. läkemedel.	Uppdatering av lagren har genomförts och arbete med riktlinjer för pandemiplanering pågår.	Planeringen har fördröjts till följd av tidsbrist.	Avsedd effekt är att riktlinjer anpassade för pandemi liksom läkemedel anpassade för behovet vid en pandemi ska finnas.
SoS	Oklarhet föreligger ang. planeringsläget hos landstingen avs. beredskap för C- och R/N-händelser.	Att klarlägga läget.	Enkät har sänts ut och bearbetats		Effekt kan inte påvisas innan åtgärder som följd av analys av enkäten vidtagits.
SoS	Oklarhet föreligger om kommunernas behov av stöd för planering av hälso- och sjukvård.	Att klarlägga läget	Kommunernas behov har kartlagts.		Effekt kan ej påvisas innan åtgärder som följd av kartläggningen vidtagits.
SoS	Inaktuella riktlinjer för RN-området	Uppdatering av riktlinjer.	Pågår.	Försenats.	Öförändrad förmåga.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SSI	Den nationella strålskyddsberedskapen bygger på ett antal institutioner och laboratorier vars roller och ansvar under svåra förhållanden behöver samordnas och organiseras.	En organisationsplan för mätprogrammet inom den nationella strålskyddsberedskapen ska tas fram och avtal med beredskapslaboratorier inrättas.	Underlag och förslag till organisationsplan för mätberedskapen i Sverige har tagits fram baserad på en inventering av ett antal institutioner och laboratorier med avseende på utrustning, kompetens och personal. Arbetet som påbörjades under 2003 med scenariobaserade behovsanalyser för att utreda det framtida mätbehovet har fortsatt under 2004.		Roller och ansvar bland beredskapslaboratorier är definierade.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Krisledningsförmågan vid regionledningarna och centrala ledningen bedöms vara god. För att upprätthålla förmågan krävs återkommande utbildning och övning. De olika organisatoriska enheter som berörs vid krisledning behöver även samtränas.	Utbildning och övning för befattningshavare vid regionledningarna samt centrala ledningens stöd till regionledningarna bör också ingå i övningarna för att samträna.	En krisledningsövning har genomförts.		Ledningsförmågan vid regionledningarna och centrala ledningen i händelse av en svår påfrestring på samhället i fred har stärkts.
KBV	Kustbevakningens förmåga att hantera situationer med farliga ämnen – CBRN-skydd – och operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN-området bedöms som godtagbar för en begränsad del av organisationen.	Inledningsvis bör förmågan höjas över hela linjen. Genom deltagande i first responders-utbildningen.	Runt 500 personer i stabsfunktion och i linjen har genomgått NBCE-utbildningen.		Den grundläggande kunskapen om CBRN bedöms ha stärkts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SKI	Vid ett eventuellt terroristangrepp på kärntekniska anläggningar krävs att dessa och samhällets resurser i övrigt kan samverka. Hur detta ska ske behöver utredas närmare.	SKI tar initiativ till utvecklingsprojekt. "Work-shop" för berörda samt skriftlig rapport med aktuella frågeställningar och förslag till åtgärder och åtaganden.	Möten på GD-nivå SKI-RPS. Sextidarskurs i ledning och samverkan för poliser med olika ledningsfunktioner från ett antal kärnkraftlän och personer med anknytning till beredskapsorganisationerna på sex av Sveriges största kärntekniska anläggningar. Simulerade övningar i att hantera brottsligt angrepp och behov av utveckling ingick i kursen.	Direktkontakt mellan myndigheternas ledning kombinerat med kurs för dem som praktiskt har att hantera/leda arbetet vid ett eventuellt angrepp bedömdes mer adekvat.	En sammanfattning av problem som framkommit inom respektive region har tagits fram under kursen. Detta ligger till grund för fortsatt utveckling av förmågan att hantera brottsliga angrepp på kärntekniska anläggningar.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	Det saknas ofta helhetssyn och samarbete inom och mellan kommuner. Kunskaper och kompetenser är mycket ojämnt fördelade avseende hotbilder, sårbarheter, säkerhetsbrister, förebyggande åtgärder, beredskap och krishanteringsförmåga under svåra påfrestningar och höjd beredskap. Kommunerna (dricksvattenproducenterna) saknar i stor utsträckning stöd från regional nivå.	Samtliga kommuner och fristående dricksvattenproducenter ska ha åtnjutit "starthjälpen" – en dags konsultstöd för genomgång av hotbilder och beredskap inom hela vattenkedjan. Enligt reviderad plan ska detta vara genomfört senast 2008.	41 kommuner har fått en dags genomgång av egen beredskap och sårbarhet i hela kedjan från vattentäkt till ledningsnät samt information om nya hotbilder och sätt att skydda vattenförsörjningen. Starthjälpen har genomförts genom förberedda konsultbesök under 2004.	Deltagandet från kommunerna är frivilligt vilket har försenat projektet av olika anledningar. Ursprungligen var avsikten att ett 60-tal kommuner skulle få denna starthjälp under 2004 men p.g.a. olika omständigheter i kommunerna har besöken flyttats fram i tiden.	Starthjälp har bidragit till att skapa en gemensam plattform för det kommunala säkerhets- och beredskapsarbetet avseende dricksvattenförsörjning. Hotbilden har uppdaterats avseende IT- och terroristhot. Säkerheten vid vattenanläggningarna bedöms ha möjlighet att öka i de besökta kommunerna.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	Det saknas ofta helhetssyn och samarbete inom och mellan kommuner. Kunskaper och kompetenser är mycket ojämnt fördelade avseende hotbilder, sårbarheter, säkerhetsbrister, förebyggande åtgärder, beredskap och krishanteringsförmåga under svåra påfrestningar och höjd beredskap. Regional nivå har behov av ökad kunskaper inom området för att lättare kunna stödja lokal nivå.	Temadagar "säkrare dricksvattenförsörjning" riktas mot flera aktörer i kommunerna för att skapa helhetssyn och underlätta samarbete, informera om hotbilder, sårbarheter, ge underlag och hjälp för kommunernas beredskapsarbete och för förebyggande åtgärder. Temadagarna ges återkommande på 5 platser årligen med 300-500 deltagare från kommuner och länsstyrelser. Temadagarna avses också vara kompetensuppbyggnad till länsstyrelser för deras roll som stöd för lokal nivå.	Temadagar "säkrare dricksvattenförsörjning" genomförda på 4 platser med 2-dagars program, (totalt 8 dagar). Totalt 563 deltagare. 9 % av deltagarna representerade regional nivå, 14 % var politiker i ledande befattningar och 25 % chefer för olika kommunala förvaltningar. Bredden bland deltagarna var stor.		Uppdaterade hotbilder. Har underlättat kommunernas fortsatta arbete för bättre krishantering och för arbetet med förebyggande åtgärder och beredskap när det gäller bl.a. svåra påfrestningar. Har bidragit till ökad samsyn över förvaltningsgränserna när det gäller kommunernas fortsatta interna arbete gällande säkerhet och beredskap. Kunskapsuppbyggnad för regional nivå och för politiker i beslutsfattande ställning.
SLV	Behov av uppdaterade handböcker avseende stöd vid akuta kriser och för förebyggande beredskap och planering.	Påbörja arbetet med handbok (2 delar).	Plan för innehåll framtiden – innehållsförteckning. Kapitel till delar av handböckerna levererade från underkonsulter under året.		Handböckerna kommer bidra till bättre krishantering och effektivare förebyggande åtgärder inom beredskaps- och säkerhetsområdet.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SLV	Behov av övning och uppföljning av beredskapsåtgärder hos kommunernas dricksvattenansvariga.	10 kommuner får en uppföljning av tidigare genomförd "starttjänst".	5 kommuner åtnjöt uppföljningen.	Orsak till avvikelse är beroende av omständigheterna i de kommuner som tackat ja och som sedan tvingats skjuta upp denna uppföljning till 2005.	Övad organisation för effektivare krishantering och översyn av beredskapsplaneringen (handlingsplaner).
RPS	Polisen har en otillräcklig förmåga på CBRN-området. Behov av kvalificerad personal som resurspersoner för utbildningar och inträffade händelser m.m.	Utbildning för instruktörer på "specialistnivå".	Genomförd utbildning för 15 kvalificerade CBRN-instruktörer för att upprätthålla antalet instruktörer.	Ingen avvikelse.	Kvalificerad personal finns tillgänglig för utbildningar och inträffade händelser m.m. i alla polismyndigheter.
RPS	Polisen har en otillräcklig förmåga på CBRN-området. Utbildningsbehov för kvalificerad insatspersonal och lokal operativ polisledning.	Utbildning för insatspersonal på "specialistnivå", inklusive bombtekniker, vissa kriminaltekniker samt polis och civil personal vid Polisens läns- och kommunikationscentraler.	Fördjupad CBRN-utbildning för piketorganisationerna och grundutbildning i CBRN har genomförts för en nationella insatsstyrkan.	Ingen avvikelse vad gäller den nationella insatsstyrkan och piketorganisationerna. Till följd av långdraget utredningsarbete kring antalet KC och bombteknikernas organisation har KC-operatörer, kriminaltekniker och bombtekniker ej kunnat utbildas under 2004.	Polisens nationella insatsstyrka har upprätthållit sin CBRN-kompetens och har därmed bibehållit sin förmåga inom området. Piketorganisationerna har fördjupat sina kunskaper på området och har därmed ökat sin CBRN-kompetens. CBRN-förmågan brister fortfarande hos KC-operatörer, kriminaltekniker och bombtekniker.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RPS	Polisen har en otillräcklig förmåga på CBRN-området. Behov av personal som kan hålla i utbildningen av personal som är först på plats vid en CBRN-händelse.	Utbildning för handledare på "grundnivå".	Genomförd utbildning för 3 handledare till "first responder"-utbildningar.	Ingen avvikelse.	Personal finns tillgänglig i samtliga polismyndigheter för genomförande av "first responder"-utbildning.
RPS	Polisen har en otillräcklig förmåga på CBRN-området. Behov av CBRN-utbildning för personal som är först på plats vid en CBRN-händelse.	Utbildning för personal på "grundnivå".	Pågående utbildning av personal som kan komma att vara först på plats vid en CBRN-händelse, s.k. "first responders".	Ingen avvikelse.	Ca hälften av Polisens personal som riskerar att komma i kontakt med farliga ämnen har än så länge utbildats och har därmed fått en ökad förmåga vid CBRN-händelser.
SoS	Inom hälso- och sjukvården föreligger ständigt kompetensutveckling och kunskapsutveckling och krav och för att säkerställa detta krävs också utbildning på handledarnivå.	Hälso- och sjukvårdens personal ska i tillämplig omfattning utbildas inom området katastrofmedicin.	Under året har sex utbildningar med olika N-, B- och C-perspektiv genomförts.	Två utbildningar har ställts in p.g.a. bristande deltagarantal.	Inom respektive landsting har kompetensen avseende utbildning inom CBRN-perspektiv utvecklats.
SoS	Träning i samverkan.	Deltagande i SAM0-04 och kärnkraftsövning Havsörn.	Deltagit.	Mer omfattande personalinsats än planerat.	Förbättrad samverkansförmåga.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SJV	Stort utbrott av epizootisk sjukdom kräver stora personella resurser som har kompetens rörande bekämpningsarbetet varför ett Epiteam ska bildas.	Utbildning av personer som ska ingå i nationell beredskapsgrupp.		Utbildningen genomförd i januari 2005 (enligt överenskommelse med KBM)	Bättre beredskap för bekämpning av epizootiska sjukdomar
SJV	Öva och tydliggöra roller och ansvarsfördelning vid bekämpning av epizootiskt utbrott. Särskild inriktning på skapandet av operativ ledningscentral.	Utbilda och öva alla inblandade myndigheter och andra aktörer vid ett större utbrott.	Utbildning genomförd vid 7 tillfällen av ca 150 personer.		En grundutbildning organisation för bekämpning av epizootiska sjukdomar. Ökad medvetenhet hos de inblandade aktörerna.
SJV	Ge olika aktörer en gemensam kunskapsgrund om livsmedelsproduktion vid radioaktivt nedfall.	Informera och utbilda ca 100 personer från lsty, näring och centrala myndigheter.	Utbildningen genomfördes tillsammans med SSI vid två tillfällen. Totalt 75 deltagare.		Bättre samsyn och kunskaper hos berörda parter om livsmedelsproduktion vid radioaktivt nedfall.
SRV	Händelserna efter den 11 september visade på behov av utbildning av "First responders" vid dessa typer av avsiktliga händelser.	Utbilda handledare i utbildningen för personal först på plats. Ett samarbete mellan Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen och Räddningsverket.	Ca 450 handledare har utbildats vid 13 utbildnings tillfällen under 2003 och 2004.		Kompetenshöjning som leder till effektiv och säker räddningsinsats vid NBC-händelse för personal inom räddningstjänst, akutsjukvård och polis.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Behov finns att höja kompetensen hos kommunalt anställd räddningstjänstpersonal i hantering av de resurser som tilldelats kommunen för höjd beredskap inom NBC-området.	Att utbilda kommunalt anställd räddningstjänstpersonal i hantering av resurser som tilldelats kommunen för höjd beredskap inom NBC-området.	Utbildningar har genomförts lokalt under året hos 10 kommuner.		Säkerställer att tilldelade resurser används på rätt sätt med ett effektivare utnyttjande
SRV	Behov finns att höja kompetensen för händelser med kemikalier.	Utveckling av ett interaktivt utbildningsmaterial för händelser med kemikalier, "Hazmat training".	Att i samarbete med övriga nordiska länder samt ett flertal andra europeiska länder utveckla utbildningsmaterial.		Förmågan att hantera händelser med kemikalier förbättras.
SRV	Ytterligare behov finns i kommunerna att hantera indikationsinstrumentet Intensimeter SRV 2000.	Att stödja Strålskyddsinstytutet vid utbildning av kommuner på Intensimeter SRV 2000 samt utdelning av densamma.	Handledare är utbildade. 3 kurser har genomförts lokalt. Utbildningsmaterial är framtaget.		Förmåga hos kommuner att mäta bakgrundsstrålning av radioaktivt nedfall samt indikera strålning vid transportolycka.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SSI	Personal i kommunernas och lärens räddnings- tjänst och miljö- och häl- soskyddsförvaltningar som har ansvar för planering, ledning och genomför- ande av beredskapen mot radiologiska och nukleära (RN) nödsituationer behö- ver utbildning på strål- ningsmätning.	Utbilda lärare och inrätta kurser på regional nivå.	En grupp instruktörer från Räddningsverket och SSI har genomgått lärarut- bildning och genomfört två inledande provkurser i Skåne och Jämtlands län.		RN-förmågan i "först på plats" personal förstärks.
Tull- verket	Tullverkets CBRN-förmåga är inte godtagbar. Behov finns att stärka Tullverkets förmåga vad avser såväl CBRN-skydd som operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN- området.	Utbilda 40 st CBRN-resurs- personer årligen under perioden 2003-2006, totalt 160 st	40 st CBRN-resursperso- ner utbildade under 2004.		80 st CBRN-resursperso- ner återstår att utbilda, förmågan ännu inte god- tagbar.

Samverkan och information

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Kustbevakningen är en ny aktör inom ramen för kris- hanteringssystemet. Sam- verkan behöver utvecklas.	Deltagande i av KBM arrangerad aktivitet och sammanträden i samver- kansområdena samt att sprida information om myndighetens roll och verksamhet.	Deltagande i av KBM arrangerad aktivitet och sammanträden i samver- kansområdena.		Samverkan bedöms ha stärkts. Myndighetens egen roll bedöms även ha tydliggjorts.
SIV	Behov av att följa upp åtgärder från STUDES-pro- jektet. (Post-STUDES styr- grupp).	Att bilda en styrgrupp som består av representanter för myndigheter och näring.	En styrgrupp har bildats och haft möten under året.		Bättre koordinatoin mel- lan myndigheter rörande epizootier. Råd till Jord- bruksverket gällande fort- satt arbete.
SIV	Behov av informationsut- byte mellan jordbruksnä- ringen och myndigheter.	Att genomföra en konfe- rens tillsammans med Lantbrukarnas riksför- bund om lantbrukets sär- barhet, hot och risker.	Konferensen genomfördes under en dag med 65 del- tagare från bl. a. LRF, KBM, SIV, SVA, Folk o Försvar samt representanter för frivilligorganisationer, livsmedelsindustrier och försäkringsbolag.		Uppdaterad information, bättre samsyn och större medvetenhet om hot, konsekvenser och motåt- gärder.
SIV	Eventuellt skapa ett nät- verk mellan forskare/ experter och myndigheter.	Att genomföra ett första möte mellan ett antal forskare, experter och Jordbruksverket för att eventuellt bilda ett nät- verk.	Ett orienteringsmöte har hållits med forskare från CRISMART, SLU, FOI.		Information från olika forskare lämnades om vad de kan bidra med för kun- skaper för att förbättra verkets beredskap. Fort- satt samarbete ej beslutat.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Ett uppdaterat expertregister inom NBC-området.	Att förvalta, underhålla, utveckla och uppdatera ett system via RIB (Räddningsverkets integrerade beslutstöd för skydd mot olyckor) innehållande NBC-expertter.	Sammanställt identifierade experter hos myndigheter och andra organisationer i ett expertregister. Räddningsverket är även focal point för motsvarande resurser inom EU. Utformad rutiner för uppdatering av experter.		Tillgång till experter på ett snabbare och enklare sätt vid händelser med NBC-ämnen för operativt ansvariga.
SRV	Ett uppdaterat register inom NBC-området att hantera nationella och internationella NBC-resurser.	Utveckling och uppdatering av RIB-resurs att hantera det nationella resurssystemet.	Registret har gjorts tillgängligt via RIB-resurs.		Tillgång till resurser på ett snabbare och enklare sätt vid händelser med NBC-ämnen för operativt ansvariga.
SRV	Uppdateringar av RIB.	Definiering av tryckkostnader av CD-paket.	Under 2004 har RIB haft ca 1100 abonnemang.		Tillgång till relevanta fakta för operativa insatser och förebyggande verksamhet. CD-paketet ökar förmågan vid bortfall av el, tele eller internet samt vid mobil användning av beslutsstödet.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SVA	Att förbättra kunskaper avseende riskvärdering och spridning av smittämnen via foder.	Att bygga upp kunskap, samla information bygga modell för spridning, sammanställa resultat.	Informationsinsamling, kunskapsuppbyggnad, utvecklande av modell.	På grund av frågans komplexitet tog arbetet längre tid och beräknas klart under första halvåret 2005.	

Bidrag och ersättningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Behov av omvärldsbevakning, forskning och kompetensutveckling inom SoS verksamhetsområde.	Bygga upp och behålla en kompetens för omvärldsbevakning och forskning inom adekvat kunskapsområde.	Medel har satsats på ett antal kunskapscentra, KCN, KCC, KCB.		Nya insikter och ny kunskap kan förmedlas till verksamheten, expertkunskap säkerställs.
SoS	Behov av särskilda expertgrupper inom CBRN-områdena.	Att bygga upp och vidmakthålla kompetensen	Tillgång till med.expertgrupp har säkerställts genom avtal.		Förmågan har behållits.
SoS	Ett kontinuerligt behov av ny kunskap inom det katastrofmedicinska, här CBRN, området föreligger.	Bistå landstingen i deras utbildningsaktiviteter.	Medel har fördelats till samtliga landsting och motsvarande för utbildningsinsatser.		Ytterligare ett antal landstingsanställda har höjt sin kompetens inom CBRN-områdena.

Internationell verksamhet

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Myndighetens förmåga till internationell samverkan vid stora oljekatastrofer bedöms vara god. För att upprätthålla förmågan krävs återkommande övning.	Deltagande i internationella övningar i syfte att stärka myndighetens förmåga till internationell samverkan vid stora oljekatastrofer.	Myndigheten har deltagit med operativa enheter i internationella övningar.		Förmågan till internationell samverkan bedöms ha förbättrats.
SoS	Internationellt engagemang ingår i SoS ansvar.	Att delta i relevant internationell verksamhet såsom EU, PFP, NATO, WHO och det nordiska samarbetet.	Deltagit, medverkat i aktuella sammanhang.	Ej deltagit i olika aktiviteter i önskad omfattning p.g.a. personalbrist.	Bidragit med och inhämtat kunskap inom relevanta delar av CBRN-områdena.
SIV	Att stimulera utbyte av kunskap, underlätta samordning i Norden samt skapa möjligheter till gemensamt utnyttjande av personal.	Att delta i dansk beredskapsövning och delta i regelbundna möten om beredskap.	Övningen och kurser genomfördes under våren 2004 i Danmark.		Ökade kunskaper och lärodom om andra länders beredskap för epizootier.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SIV	Fördjupat samarbete med NATO och partnerländerna, ytterligare utveckla samsamverkan samt att identifiera områden för framtida samarbete och utveckla ett nytt frågeförhållande för rapportering av sårbarheter.	Enligt planeringen skulle verket delta i tre möten inom ramen för NATO/FAPC-samarbetet. Dessa möten hålls i NATO:s högkvarter i Bryssel. Utöver dessa möten inom det nordiska samarbetet med Norge och Finland.	Jordbruksverket deltog i tre möten i Bryssel. Sverige antog en aktiv roll i ett antal olika frågor, där olika synpunkter framfördes om hur krishanteringsarbetet bedrivs i Sverige. Sverige är också ordförande i NATO/FAPC:s arbetsgrupp som driver frågan om en FAPC-unionnaire. Vidare träffades de nordiska länderna vid tre tillfällen för att diskutera ett närmare samarbete mellan länderna.		Arbete med i första hand FAPC arbetsgrupp om ett förändrat questionnaire avses leda till ett bättre informations- och erfarenhetsutbyte mellan länderna. Detta bidrar också till ett effektivare arbete inom FAPC och de enskilda länderna. Att aktivt leda en arbetsgrupp bidrar även med att föra fram Sverige till en aktivare roll inom PFF-samarbetet.
SRV	Behov finns att öka den internationella samsynen inom området farliga ämnen.	Deltagande i nationell och internationell verksamhet inom EU, NATO, CTIF, konferenser och övningar m.m.	Bland annat CBW-symposium i Göteborg med 1000 deltagare från ett 40-tal länder. Medverkat vid planering och genomförande av NATO-aktiviteter i Norge respektive Finland om "Minimum guidelines för skydd av befolkning mot CBRN-terrorisism".		Ökad förståelse för vikten av att "First responders" har rätt utbildning, materiel och resurser i övrigt. Ökat internationellt utbyte.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	På regeringens uppdrag ska Räddningsverket ha beredskap för att på begäran kunna stödja OPCW (organisation for prohibition of chemical weapons) med materiel och personal vid användning av kemiska vapen.	Verket har planerat rekrytering av personal, utbildningar, konferenser, övningar och anskaffning av materiel.	Verket har rekryterat 20 nya specialister som gått grundutbildning. Genomfört utbildning för stabspersonal, logistikutbildning och sjukvårdsutbildning. Genomfört utbildningar i Albanien och i Grekland. Genomfört en övning i Estland. Viss komplettering av materiel.		Verkets beredskap för att på begäran kunna stödja OPCW med materiel och keminsatsstyrka förstärks.

Samverkansområde Ekonomisk säkerhet

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RGK	Implementering av signalskydd.	Att investera i säker miljö för signalskyddsutrustning	Utökatskalskydd, Inköp av destruktör för kryptonycklar		Utrustningen är placerad enligt kraven i handboken för Signalskydd.
Skatteverket	Reservekraftsinstallation för att klara av svåra störningar på elförsörjningen.	Enligt tidigare plan anskaffa ett reservkraftsaggregat. Planering för 2005 och framåt är att bygga ut reservekraften på verksamhetskritiska orter.	Installerat ett reservkraftsaggregat under tidigare år som till största delen finansierats med egna medel.		Att beräkna och förstärka den fredstida förmågan till att klara elförsörjningen vid svåra påfrestringar.

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
ESV	Statusen för elförsörjningen i befintliga lokaler är oklar.	Undersökning av status i elförsörjningen i ESV:s lokaler.	Undersökning genomförd samt åtgärdsplan framtagen för befintliga lokaler.		Insikt uppnådd om att ESV:s lokalbehov vid allvarigare kriser måste täckas på annan plats än i befintliga lokaler. Åtgärdsplanen avseende befintliga lokaler kommer att få en helt annan utformning än tidigare planerat.
ESV	Säkerheten i Hermes måste förbättras.	Heltäckande genomgång av bristerna i drift och förvaltning.	Genomgång av system och förvaltning.		Åtgärder har påbörjats och kommer att fortsätta under 2005 och 2006.
NUTEK	Att följa och beskriva utvecklingen inom olika områden/branscher samt ange vilka konsekvenser denna får för samhället vid olika krisituationer.	Att införskaffa erforderlig information, göra analyser och utarbeta förslag till åtgärder som kan behöva vidtas vid en kris.	Diskussioner med ett 20-tal olika företag från olika branscher samt ett antal branschorganisationer.		Myndighetens nätverk med representanter från olika branscher har förstärkts vilket är viktigt för förmågan att tillgodose behov som kan uppstå under olika kriser. Förmågan inom myndigheten vad gäller att bedöma situationen på marknaden och konsekvenserna ur beredskapssynpunkt har stärkts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RFV	Försäkringskassan har som mål att utrusta så kallade beredskapskontor med mobil reservkraft. Under året har insatser gjorts i form av utredningar.	Enligt planering har grundläggande utredning gjorts. Arbetet kommer nu gå vidare med investeringar i faktisk reservkraft på planerade ställen.	Utredningar.		Effekt uppkommer inte av utredning.
Skatteverket	För att klara samhällsviktiga processer under minst en vecka och få en klar bild över vilka orter som är verksamhetskritiska.	Att ta fram och analysera vilka orter som är verksamhetskritiska, samhällsviktiga och med anledning av detta är i behov av reservkraft.	Har genom en konsult tagit fram underlag på vilka orter som är verksamhetskritiska och i behov av reservkraft. Vidare har en grupp på Skatteverket arbetat med att planera för reservkraft.		Ett antal verksamhetskritiska orter kommer att investera i reservkraft och med den förstärka förmågan klara svåra påfrestningar.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
NUTEK	Med anledning av vad som står i krisberedskapsförordningen ska en detaljerad uppgiftsbeskrivning anpassad till de olika scenarierna enligt krisberedskapsförordningen utarbetas.	Upprättade handlingar ska överarbetas och uppgifter utarbetas. Arbetet med anpassningsplanering ska ske enbart på en mycket övergripande nivå.	Uppgiftsbeskrivning för NUTEK för olika kriser har kompletterats och diskuteras med ledningen.		Diskussioner har förts med myndighetens nya ledning angående bl.a. innehålllet i krisberedskapsförordningen och de krav som under olika kriser kan ställas på myndigheten. Diskussioner har även förts rörande vilka uppgifter detta genererar för myndigheten. Detta har förbättrat krishanteringsförmågan.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
NUTEK	Med anledning av vad som anges i krisberedskapsförordningen och i TSA:s bestämmelser ska en särskild signalskyddsorganisation finnas vid myndigheten.	Signalskyddsplanen ska revideras och organisationen övas.	Signalskyddsplanen har reviderats och organisationen övats vid 8 tillfällen.		Kraven på signalskyddsorganisationen är uppfyllda.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RFV	Försäkringsskassan ska ha en omedelbar krisledningsförmåga. För att uppnå detta krävs återkommande övningar av både huvudkontorets centrala krisledningsgrupp och länsorganisationernas krisledningsgrupper.	Enligt plan skulle under 2004 tre övningar genomföras.	Tre övningar har genomförts.		Krisledningsförmågan har förstärkts.
STEM	Behålla kompetensen inom "Poolorganisationen".	Genomföra utbildning och övning av Poolorganisationen vid två tillfällen.	Genomfört två möten med samordningspoolchefer.		Poolorganisationen har kapacitet att förflytta erforderliga mängder drivmedel till prioriterade användare.
STEM	Förstärka drivmedelsförsörjningen enligt brist i risk- och sårbarhetsanalysen.	Förstärkning av den befintliga tankbilsförarorg. med frivilliga tankbilsförare.	Genomförd utbildning vid två tillfällen med frivilliga från FAK och SKBR (30 st).		Vid svår påfrestning och stort behov av prioriterade bränsleleveranser kunna köra dygnet runt.

Samverkan och information

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
NUTEK	Att utveckla samverkan med bl.a. myndigheterna inom samverkansområdet Ekonomisk säkerhet.	Genomföra de uppgifter som förtecknats i verk-samhetsplanen för sam-verkansområdet.	Uppgifterna har i huvud-sak lösts enligt plan.		Genom de diskussioner som förts har en ökad samsyn uppnåtts på hur de av KBM utgivna planeringsdirektiven ska tolkas. Diskussioner bl.a. med anledning av arbetet med olika modeller rörande risk- och sårbarhetsanalyser har medfört att vikten av samverkan mellan olika myndigheter inom och mellan samverkansområdena har tydliggjorts.
Skatteverket	Att öva och utbilda personer i att klara av krishantering vid svåra påfrestningar.	Att kompetensutveckla personer inom krishantering och krisberedskap.		På grund av en omorganisering inom säkerhets- och krisberedskapsorganisation på regionerna har den tänkta utbildningen ej genomförts under året.	
STEM	Att öka förståelsen för oljeberoendet i Sverige.	Att bibehålla och stärka nätverket "NOG" nätverk olja och gas.	Genomfört sex aktuella seminarier om olja och gas.		Ökad förståelsen för Sveriges och omvärldens beroende av olja och gas.
STEM	Energibehoven ökar i världen.	Omvärldsbekvakning av energisituationen i världen.	Genomfört omvärldsanalyser och utgivet ett flertal rapporter om olja.		Ökad förståelsen för Sveriges och omvärldens beroende av olja och gas.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
STEM	Brist på cisterner för bensinlagring vid höjd beredskap.	Att skaffa kapacitet för bensinlagring.	Att behålla en oljelagringsanläggning i berg som malpåseanläggning.		Ökad handlingsfrihet vid höjd beredskap för det civila försvaret.
STEM	Oljedepåerna i Sverige kan ej drivas vid elavbrott.	Att bibehålla funktionen och driften vid depåerna vid elavbrott.	Drift och underhåll av reservkraftverker vid 8 oljedepåer.		Oljedepåerna kan fortsätta sin verksamhet vid elavbrott.

Internationell verksamhet

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
NUTEK	Samarbetet inom ramen för partnerskap för fred har hög prioritet enligt regeringen. Samverkan med de nordiska grannländerna ska dessutom utvecklas.	NUTEK ska vara representant för Sverige i de sammanträden som genomförs inom ramen för NATO:s industriella kommitté (IPC). Förhandlingar angående bilateralt avtal med Finland ska inledas.	NUTEK har representerat Sverige vid möte med NATO:s industriella kommitté. Diskussion har även förts med Finland om revidering av det befintliga avtalet och utkast till ett nytt avtal.		Sverige har genom arbetet i IPC erhållit värdefull information om hur andra länder ser på marknaden och utvecklingen inom industrin. Vidare har Sverige haft möjlighet att lämna sin syn på utvecklingen och vilka konsekvenser detta kan få i olika kriser.
STEM	Sveriges åtaganden gentemot IEA och EU.	Att bibehålla Sveriges krav enligt avtal med IEA och EU.	Beredskapssamarbetet inom IEA och EU har genomförts planenligt.		Sveriges åtaganden enligt avtal med IEA och EU bibehålls.

Samverkansområde Områdesvis samordning, samverkan och information

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SCB	Uppföljning av genomförd risk- och sårbarhetsanalys. Bristar i reservkraften.	Förstärkning av reservkraften vid Stockholmskontoret.	Utbyggnad av reservkraft.		Förbättrad tillgång till reservkraftförmågan bedöms fortsatt vara god.

Forskning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LMV	Myndigheten fortsätter att utveckla sin förmåga så att samhällets grundläggande behov av geografisk information och fastighetsinformation ska kunna upprätthållas även vid allvariga kriser i fred eller vid väpnat angrepp.	FoU projekt, fallstudie om Geografisk information (GI) och Geografiska informationssystem (GIS) betydelse för krishantering.	KRIS-GIS®-projektet förlagt till Eskilstuna där scenario översämning studerats. Kompletterande studier har upphandlats av FoU-institutioner och konsulter.		Kunskapen har förbättrats om vilka krav på GI-kvalitet och -struktur som behövs när GI används som beslutsunderlag i GIS. Kunskap har förbättrats om varför metod/metodik för urval av information är viktig när GIS-underlag ska stödja krishantering.

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LMV	Myndigheten fortsätter att utveckla sin förmåga så att samhällets grundläggande behov av geografisk information och fastighetsinformation ska kunna upprätthållas även vid allvarliga kriser i fred eller vid väpnat angrepp.	Att utreda det civila försvarets krav och behov inom området geografisk information samt fastighetsinformation kopplat till krishanteringsförmåga.	Myndigheten har genomfört intervjuverksamhet och litteraturstudier samt utnyttjat externa konsulter för kompletterande utredningar.	Budget har följts i alla delar förutom att färre resor gjorts än beräknat samt att myndigheten finansierat mer än planerat.	Ett antal problemområden har identifierats. Myndighetens kunskap om samhällets behov har förbättrats.
LMV	Se ovan	Civila sidans informationsansvariga utreder konsekvenser av Försvarets nätverksbaserade försvar tillsammans med Försvarsmakten och försvar åtgärder.	Myndigheten har genomfört intervjuverksamhet och litteraturstudier samt deltagit i möten med Försvarsmakten.		Grundläggande kunskap om nätverksfrågor ger ett framtida större fokus mot nätverk och tjänster.
LMV	Se ovan	Att utreda konsekvenserna ur sekretessynpunkt när geografisk information används tillsammans med annan samhällsinformation i ett geografiskt informationssystem (GIS).	Myndigheten har via en konsult påbörjat en inventering och studie av användning av öppen information vid utsedda studieobjekt (2 stycken).	Inventeringen och studien av användningen av öppen information vid ett studieobjekt är ej genomförd.	En grund för arbetet med förstärkt förmåga har lagts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LMV	Se ovan	Att utreda hur viss samhälls viktig verksamhet ska kunna fortgå och hur vissa samhällsviktiga datasystem med landskaps- och fastighetsinformation ska kunna göras fortsatt tillgängliga.	Uppdraget har analyserats. Inga övriga åtgärder har vidtagits.	Utredningsstart flyttad till 2005. Genomförandet av utredningen är beroende av resultaten från utredningarna samhällets behov av information och reservrutiner.	En grund för arbetet med förstärkt förmåga har lagts.
LMV	Se ovan	Att utreda och klargöra vilken information som behöver finnas i en reservrutin.	Myndigheten har genomfört studier i möjligheter att flytta information till annan plats och att fjärrstyra våra system från annan plats.	Ajourförings- och distributionsfrågor har ej påbörjats. Myndighetsfinansiering har bidragit till lägre förbrukning än plan.	En grund för arbetet med förstärkt förmåga har lagts.
LMV	Se ovan	Att installera reservkraft för att förstärka LMV:s förmåga att tillhandahålla samhällsviktig geografisk information och fastighetsinformation i kris och under höjd beredskap.	Projektet har under 2004 inventerat förhållandet mellan verksamheter och tillgången till reservkraft inom LM-koncernen samt kartlagt närbelägna myndigheter/företag med reservkraft för eventuellt framtida samutnyttjande.	Utredningen har genomförts av myndighetens personal, planerade konsultinsatser har ej tagits i anspråk.	Genom nyttjandet av egen personal stärks myndighetens medvetande om krishantering. Erfarenheter från inventeringen utgör plattform för kommande behovsanalys och kan delvis användas i utredningar om utslaget kontor och reservrutiner.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SCB	Uppföljning av genomförd risk- och sårbarhetsanalys. Bristande skyddsnivåer.	Penetrationstest av internetanläggning.	Genomfört penetrations-test av internetanläggning		Förbättrad förmåga genom kunskap om sårbarheter i systemet, som senare åtgärdsats – förmågan bedöms fortsatt vara god.
SCB	Uppföljning av genomförd risk- och sårbarhetsanalys.	Kartläggning av administratörskonton.	Genomfört kartläggning av administratörskonton		Förbättrad säkerhet, vilket förbättrat förmågan – förmågan bedöms fortsatt vara god.
SCB	Uppföljning av genomförd risk- och sårbarhetsanalys.	Utredning reservkraft.	Genomfört utredning		Förbättrad förmåga – förmågan bedöms fortsatt vara god (investering i reservkraft, se ovan).
SPF	Brist på kunskap om informationsoperationer och mediers sårbarhet.	Att producera en första studie inom området, ur ett medieberedskapsperspektiv.	Studien är författad.	Tryck av studie samt distribution beräknas vara slutförd under april, 2005.	Ökad kunskap som kan generera en bättre beredskap mot informationsoperationer.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SPF	Brist på kunskaper om minoritetsmedier. En sammanställning i form av en katalog saknades.	Kartlägg och beskriv Sveriges minoritetsmedier samt deras produktions- och institutionella villkor.	Studie samt katalog är författad.	Tryck av studie och katalog samt distribution beräknas vara slutförd senast den 10 april, 2005.	Ökad kunskap om Sveriges minoritetsmedier kan leda till att dessa medier i framtiden ses som viktiga, kompletterande informationskanaler under olika typer av kriser i samhället. SPF planerar att uppdatera katalogdelen vart annat år.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SCB	Uppföljning av genomförd risk- och sårbarhetsanalys.	Effektivare säkerhetsuppdatering.	Planering och uppföljning av åtgärder för effektivare säkerhetsuppdatering har genomförts.		Effektivare säkerhetsuppdateringörmågan bedöms fortsatt vara god.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LMV	Myndigheten fortsätter att utveckla sin förmåga så att samhällets grundläggande behov av geografisk information och fastighetsinformation ska kunna upprätthållas även vid allvarliga kriser i fred eller vid väpnat angrepp.	Att genomföra utbildnings- och informationsinsatser avseende geografisk information och geografiska informationssystem (GIS) som stöd vid krishantering.	Myndigheten har tillsammans med KBM genomfört utbildningen "GIS för krishantering". Information om hur geografisk information kan utgöra stöd vid krishantering har givits vid mässor och seminarier.	Arbetet med att bygga upp ett informationspaket avseende geografisk information och geografiska informationssystem som stöd vid krishantering har inte genomförts i planerad omfattning.	Utbildningen visade sig efterfrågad och fortsatt verksamhet planeras. Viss informationseffekt har uppnåtts.
LMV	Se ovan	Att genomföra övningsverksamhet enligt Kolinda konceptet. Att verka för att intressera krishanteringsaktörer att utnyttja konceptet Kolinda i sin övningsverksamhet under kommande år.	Myndigheten har som delprojekt i interregprojektet "Säkerhet och trygghet i Öresundsregionen" genomfört en större övning med deltagare från bägge sidor av sundet. Broschyr med tids-, ekonomisk- och genomförandemall för Kolinda-övningar har tagits fram och distribuerats.		Intresse för övningar har ökat och ett antal koncepter för eventuella framtida övningar har tagits.
SCB	Uppföljning av genomförd risk- och sårbarhetsanalys.	Att genomföra säkerhetsutbildning av anställda.	381 personer utbildade.		Förbättrad förmåga hos personalen att hantera IT-relaterade säkerhetsshot.

Samverkan och information

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	
LMV	Myndigheten fortsätter att utveckla sin förmåga så att samhällets grundläggande behov av geografisk information och fastighetsinformation ska kunna upprätthållas även vid allvariga kriser i fred eller vid väpnat angrepp.	Att förstärka samhällets förmåga genom att utveckla samverkan inom och stöd från sektorn geografisk information.	Myndigheten har genomfört planerade åtgärder som framtagning av samverkanspolicy, projekt och verksamhetsstyrning, samverkansmöten, studiebesök, informationsmateriel, föredrag, deltagande i mässor och konferenser.		En grund för arbetet med förstärkt förmåga har lagts.
LMV	Se ovan	Att förstärka samhällets förmåga genom att utveckla användandet av grundläggande geografiska data. Utveckling inom området informationsinsatser i samverkan med aktörer ansvariga för lägesbunden information tillsammans med KBM och SPF.	Myndigheten har studerat olika sätt att visa geografisk information som 2D- och 3D-visualisering. Prototyp för översvämningsbilder har tagits fram.	Samverkan med SPF och KBM har inte skett. Orsak: roller har förändrats sedan syfte skrevs. Samverkan har istället skett med olika GIS-aktörer.	Kunskap om möjligheter till utvecklad krisinformation förmåga har erhållits.

Internationell verksamhet

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LMV	Myndigheten fortsätter att utveckla sin förmåga så att samhällets grundläggande behov av geografisk information och fastighetsinformation ska kunna upprätthållas även vid allvarliga kriser i fred eller vid väpnat angrepp.	Att bedriva omvärldsbevakning inom området "disaster mapping" samt att samverka med andra myndigheter rörande EU-projekt.	Myndigheten har under året samverkat med myndigheterna inom sektorn geografisk information med koppling mot respektive myndighets internationella verksamhet.	Övriga åtgärds kategorier prioriterades när resursbrist på personal uppstod.	Förmågan har upprätthållits men knappast förbättrats.

Samverkansområde Skydd, undsättning och vård

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Gamla manöversystemet för utomhusvarning dyrt i drift och inte anpassat för fredstida olyckor.	Nytt manöversystem, M 95, ska vara infört i hela landet 2004.	Installation av M 95 har pågått enligt plan och 2004-12-31 var systemet infört till fullo i 19 län.	Kvarstående installationer i Stockholm och Göteborgsområdena färdigställs under 2005.	M 95 medger full flexibilitet i geografisk avgränsning av utomhusvarning vid inträffad olycka. Drift och underhåll har effektiviserats och kostnaderna har avsevärt minskat.
SSI	Förmågan till insats i närområdet vid NR-händelser är otillräcklig.	Investering sker i två terrängående fältlaboratoriefordon.	TVå terrängående fältlaboratoriefordon med tillhörande mätutrustning har upphandlats, inköpts och arbetet med att sätta dem i drift har börjat under 2004.		Förbättrad kapacitet för expertinsats i närområdet vid NR-händelser.
SSI	Kapaciteten för mätningar och analyser vid NR-händelser är otillräcklig.	Investering sker i ny mätutrustning samt ersättning och komplettering av befintlig mätutrustning.	Ett antal olika typer av handinstrument har upphandlats för utplacering hos aktörer i den nationella strålskyddsberedskapen.		Förbättrad kapacitet för mätningar vid en NR-händelse.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Tullverket	Behov av att säkerställa ledningsförmågan inom Tullverket, samt att stärka förmågan till samband med andra aktörer inom krishanteringssystemet.	Att ansluta ytterligare 2 st. verksamhetsställen till FTN under 2004, i syfte att Tullverket ska vara helt anslutet under 2007.	2 st. FTN-anslutningar beställida.	Inga anslutningar genomförda under 2004 då dessa inte kunnat levereras före årets utgång.	Anslutningen av Tullverket till FTN försenas med minst 1 år och förväntas därför kunna avslutas tidigast 2008, vilket medför fortsatt sårbarhet i telekommunikationerna under denna tid.
Tullverket	Tullverkets CBRN-förmåga är icke godtagbar. Behov finns att stärka Tullverkets förmåga vad avser såväl CBRN-skydd som operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN-området.	Tidigare lagd anskaffning av kringutrustning till mobil N-detektor. Anskaffningen var ursprungligen planerad att ske under perioden 2005-2007 inom ramen för SSI:s anspråk.	Kringutrustning (skydds- och fordonsutrustning m.m.) för mobil N-detektor anskaffad enligt reviderad plan.		Åtgärden medverkar till att Tullverkets samtliga 3 st brottsbekämpningsgrupper med särskild CBRN-förmåga får tillgång till planerad utrustning redan från 2005, i stället för som ursprungligen planerats under perioden 2005-2007.

Investeringar i andras anläggningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Många sjukhus har ej tillräckligt god teknisk funktionssäkerhet.	Att bistå med förbättring av den tekniska funktionssäkerheten.	Bidrag har lämnats till sex sjukhus för förbättrad reservkraftförsörjning, av vilka ett sjukhus färdigstälts.		Den tekniska funktionssäkerheten vid akutsjukhusen har förbättrats. Detta leder till bättre förutsättningar för vård vid störningar i den tekniska infrastrukturen.
SoS	Brister avseende reservanordningar i särskilda boendenformer för äldre	Att uppmärksamma bris-tema för att visa på behovet av insatser.	Kartläggning genomförd i samverkan med KBM.		Ingen effekt än.
SoS	Brister i det tekniska ledningsstödet på landsningsnivå.	Att analysera behov av åtgärder och stödja landstingen vid genomförande.	Fyra landsting analyserade.		Ledningssäkerheten förbättrad vid pilotlandsting.

Drift och underhåll

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Kvarvarande beredskapslagring.	Att säkerställa tillgången till viss sjukvårdsutrustningsmateriel samt läkemedel för allvarliga händelser.	Viss sjukvårdsmateriel och utrustning samt vissa läkemedel beredskapslagras och omstrukturering har gjorts.		Tillgång till viss sjukvårdsutrustning samt läkemedel inför allvarlig händelse finns.
SoS	Stöd till tre av fem lands- ting som tecknat avtal avseende IS SWEDE.	Fortsatt drift och förvaltning av IS SWEDE för de landsting som tecknat avtal.	Avtal är tecknat om drift och förvaltning av IS SWEDE t.o.m. 2005-12-31.	SoS engagemang i IS SWEDE – Ledning avslutades per den 31/12 2004. SoS ansvar för drift och förvaltning av IS SWEDE avvecklas fr.o.m. 31/12 2005.	Fortsatt drift och förvaltning av IS SWEDE åvilar sjukvårdshuvudmännen efter 2005-12-31.
SRV	Utomhusvarningssystemet ska ständigt vara i drift och fullt funktionsdugligt.	Kontinuerligt underhåll, både från kommunernas och statens sida. Utbildning av kommunala varningstekniker.			Systemet i drift för att kunna användas som avsett.
SRV	Statlig sambandsmateriel, anskaffad för höjd beredskap ska kunna användas i den dagliga räddningstjänstverksamheten. Kontroll av radiomaster är en säkerhetsåtgärd.	Kontroll och underhåll enligt rullande plan.			Materielen kan användas som avsett.

Kapital- och räntekostnader

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Behov av vissa beredningslager föreligger.	Lagra enligt plan.	Ränta och amorteringar för lån upptagna i Riksgälden.		
SRV	Kostnader p.g.a. investering i nytt manöversystem för utomhusvarning, M 95, samt övrig varningsmateriel som inte är avskriven.	Kapitalkostnader enligt plan.		Kvarstående installationer i Stockholm och Göteborgsområdena färdigställs 2005. Påverkar det ekonomiska utfallet.	

Avveckling och utförsäljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Behov av att omstrukturerade beredningslagen till gällande hotbilder.	Ytterligare reducering utreds/planeras.	Tidigare beslutad reducering slutförd och utredning av ytterligare reducering påbörjad.		Minskad omfattning av lagring (färre lagerutrymmen) och därmed reducerade kostnader.
SRV	Installation av nytt manöversystem för utomhusvarning, M 95.	Avveckling av det gamla manöversystemet i takt med att M 95 installeras.	Enligt plan.		Effektivare manöversystem till lägre driftskostnad.
SRV	Omställningskostnader med anledning av neddragningen av pliktpersonai.	Tillskott av medel för att kompensera den minskade volymen civiltjänstutbildning.	Enligt plan.		

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Grundförmågan i de tekniska hjälpmedlen för kommunikation, samband och annan informationsöverföring behöver säkerställas.	Analys av robustheten i myndighetens el-, tele- och IT-nät/verksamhet. Inventeringen ska avse de nät och verksamheter som myndigheten förfogar över eller äger en beskrivning av säkerhet i de nät och verksamheter som myndigheten i övrigt är beroende av.	Ingen, avvaktar utredningar.	KBM genomför tillsammans med Länsstyrelsen i Blekinge län en tele- och nattsäkerhetsanalys. En myndighetsspecifik rapport kommer att lämnas i början av 2005. Kustbevakningen avvaktar denna rapport samt resultat av en pågående intern analys.	
LFV	Behov av samordnad helikopterberedskap för samhället vid svåra påfrestningar.	Genomföra utredning.	Pågående utredningsarbete. Slutförs 2005.		Påvisa och föreslå möjliga effektiva lösningar som förbättrar samhällets behov av samordnad helikopterberedskap.
LFV	Planerad i LFV:s systematiska arbete med risk- och sårbarhetsanalyser av viktigare verksamhet.	Risk- och sårbarhetsanalys för Flygräddningscentralen ska genomföras.	Risk- och sårbarhetsanalys har genomförts för flygräddningscentralen.	Ursprungligen planerad att genomföras 2003 – flyttad till 2004 av resurs-skäl.	Brister avseende redundans till centralen har konstaterats och lämpliga åtgärder med prioriteringar har identifierats.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Myndigheternas skyldighet att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser.	Ta fram en metod så att risk- och sårbarhetsanalyserna för sjukvårdshuvudmännen får jämförbara resultat.	Uppdrag till FOI att bistå med metodframtagning (förmågeanalys). Pilotprojekt har genomförts i två landsting i samarbete med ett kunskapscentrum för katastrofmedicin.		Påbörjat sektorns förmåga att ta fram en samlad risk- och sårbarhetsanalys.
SoS	Ständigt behov av att inhämta lärdom från inträffade katastrofer.	Att bevaka och inhämta kunskaper via observatörer på plats när katastrof inträffat.	Observatörsinsatser genomförda och 6 KAMEDO-rapporter publicerade.		Utökad kunskap inom det katastrofmedicinska området – används i normeringsarbete och utbildningar.
SoS	Underlag för dimensionering för ev. inköp och beredskapslagring av bärar saknas.	Att ta fram en nulägesbeskrivning gällande nuvarande bårssystem.	Uppdrag att ta fram en nulägesbeskrivning av de bårssystem som används och som finns i beredskapslager.		Ej slutfört.
SoS	En för sjukvården gemensam metod för risk- och sårbarhetsanalys saknas.	Utveckla och implementera en simuleringsmodell.	Uppdrag att utveckla en simuleringsmodell som ett verktyg för sjukvårdshuvudmännen att genomföra förmågeanalys.		Ej slutfört.
SoS	Oklarheter gällande förtullningar för genomförande av luft- och vattenburna ambulanstransporter.	Ta fram en nulägesbeskrivning av luft- och vattenburna ambulanstransporter.	Uppdrag att ta fram en nulägesbeskrivning av luft- och vattenburna ambulanstransporter.		Underlag för bedömning av åtgärder för att säkerställa en god förmåga.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Bristande gemensam helhetssyn gällande ledning av sjukvård vid allvarlig händelse.	Utveckling av ett övnings-system för implementering av en för hälso- och sjukvården gemensam ledningsmodell.	Uppdrag att utveckla övningsystemet.		System för utbildning och övning gällande sjukvårdsledning vid allvarlig händelse klart för test.
SRV	Behov av att behålla och utveckla kompetensen med anknytning till produktion av räddningsscenarier och tekniskt ledningsstöd för räddningsledningen.	Utredningar och utveckling av tekniska lösningar inom främst el-, tele- och IT-området med avseende på en stärkt ledningsförmåga för kommunal räddningstjänst.	Utvecklat former för en helhetssyn över integrationen av mjuka och hårda parametrar med inriktning på ett utvecklat stöd för räddningstjänsternas ledningsförmåga.		Utvecklat former för en helhetssyn över integrationen av mjuka och hårda parametrar med inriktning på ett utvecklat stöd för räddningstjänsternas ledningsförmåga.
SRV	Behov av att behålla och utveckla kompetensen inom sambands- och varningsområdet.	Utredningar och utveckling av tekniska lösningar och metoder avseende sambands- och varningsområdet.	Påbörjat en förstudie av behoven över utveckling av nya varningssystem.		Bättre kunskaper inom sambands- och varningsområdet.
SRV	Införande av nytt gemensamt radiokommunikationssystem, RAKEL.	Att medverka aktivt inom olika delar av RAKEL. Ex systemuppbyggnad, nätplanering, säkerhet, utbildning, användaranslutning och etappkontorens arbete.	Att medverka aktivt inom olika delar av RAKEL. Ex systemuppbyggnad, nätplanering, säkerhet, utbildning, användaranslutning och etappkontorens arbete.		Bidragit till att tillvarata främst räddningstjänstfrågorna inom RAKEL och på så sätt medverkat till ett system med optimala förutsättningar till samverkan.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Behov av organiserade förstärkningsresurser för ledning av omfattande räddningsinsatser.	Att utreda förutsättningar och former för förstärkningsresurser.	Genomfört regeringsuppdrag och lämnat rapport med förslag till organisation och genomförande.		Utveckling av ledningsförmågan.
SRV	Behov att förbättra förmågan till samverkan mellan räddningstjänst, polis, sjukvård med flera.	Att skapa förutsättningar för att bygga upp lednings- och samverkansförmåga med operativ förmåga på kort varsel.	Påbörjat projektet "Grundförmåga för ledning av räddningstjänst" samt fortsatt arbete med projektet "Förstärkningsresurser för ledning".		På ett snabbare och bättre strukturerat sätt uppnås stabbs- och ledningsfunktion mellan samverkande organisationer.
SPF	Brist på kunskap om informationsoperationer och mediers sårbarhet.	Att producera en första studie inom området, ur ett medieberedskapsperspektiv.	Studien är författad.	Tryckning av studie samt distribution beräknas vara slutförd under april, 2005.	Ökad kunskap som kan generera en bättre beredskap mot informationsooperationer.
SPF	Brist på kunskaper om minoritetsmedier. En sammanställning i form av en katalog sänkades.	Kartlägg och beskriv Sveriges minoritetsmedier samt deras produktions- och institutionella villkor.	Studie samt katalog är författad.	Tryckning av studie och katalog samt distribution beräknas vara slutförd senast den 10 april, 2005.	Ökad kunskap om Sveriges minoritetsmedier kan leda till att dessa medier i framtiden ses som viktiga, kompletterande informationskanaler under olika typer av kriser i samhället. SPF planerar att uppdatera katalogdelen vart annat år.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Tullverket	Tullverkets CBRN-förmåga är icke godtagbar. Behov finns att stärka Tullverkets förmåga vad avser såväl CBRN-skydd som operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN-området.	Utföra penetrationstest med C-stridsmedel m.m. på utrustning som ingår i "tät klädsel" till skydd mot CBRN-ämnen.	FOI utfört penetrations-test med C-stridsmedel m.m. på utrustning som ingår i "tät klädsel" till skydd mot CBRN-ämnen.		Den kunskap som erhållits om utrustningens förmåga att motstå C-stridsmedel m.m. ligger till grund för fortsatt utveckling av Tullverkets CBRN-skydd.
Tullverket	Tullverkets CBRN-förmåga är icke godtagbar. Behov finns att stärka Tullverkets förmåga vad avser såväl CBRN-skydd som operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN-området.	Utveckla Tullverkets kunskaper om detektion av RN-ämnen inför planerad anskaffning av mobil RN-detektor.	I samverkan med SSI studerat RN-detektion vid gränskontroll.		Den kunskap som erhållits om RN-detektion vid gränskontroll har legat till grund för den fortsatta utvecklingen av Tullverkets RN-detektionsförmåga.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Ändring i HoS-lagen, §7.	Att utarbeta föreskrifter och allmänna råd med anledning av ändring i lagen.	Utarbetande av föreskrifter och allmänna råd för katastrofmedicinsk beredskap pågår.	Försenat p.g.a. för hög arbetsbelastning.	Ej slutfört.
SoS	Regeringsuppdrag avseende socialtjänstens krisberedskap.	Att inventera och redovisa uppgifter om socialtjänstens krisberedskap.	Uppgifter inhämtade från kommuner och länsstyrelser m.fl.		Ej slutfört.
SoS	Behov föreligger att strukturera utbildningen inom det katastrofmedicinska området.	Att ta fram riktlinjer för utbildning och övning.	I samverkan med representanter från landstingen och motsvarande utarbeta underlag till riktlinjer.	Försenat p.g.a. för hög arbetsbelastning.	Ej slutfört.
SoS	Behov föreligger att utveckla kunskapen av tekniskt funktionssäkerhet.	Implementering av kunskapsunderlag.	Implementerat tidigare publicerat underlag via seminarier och föreläsningar.		Kunskapen ökas ang. behovet av teknisk funktionssäkerhet och hur den åstadkoms.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Krisledningsförmågan vid regionledningarna och centrala ledningen bedöms vara god. För att upprätthålla förmågan krävs återkommande utbildning och övning. De olika organisatoriska enheter som berörs vid krisledning behöver även samtränas.	Utbildning och övning för befattningshavare vid regionledningarna samt centrala ledningens stöd till regionledningarna bör också ingå i övningarna för att samträna.	En krisledningsövning har genomförts.		Ledningsförmågan vid regionledningarna och centrala ledningen i händerna av en svår påfrestning på samhället i fred har stärkts.
KBV	Kustbevakningens förmåga att hantera situationer med farliga ämnen – CBRN – skydd – och operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN – området bedöms som godtagbar för en begränsad del av organisationen.	Inledningsvis bör förmågan höjas över hela linjen genom deltagande i first responders – utbildningen.	Runt 500 personer i stabsfunktion och på linjen har genomgått NBCE – utbildningen.		Den grundläggande kunskapen om CBRN bedöms ha stärkts.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
LFV	Behov av att genomföra samverkansutbildning och övning för flygande räddningsenheter.	Att utveckla och öva lösningar för samverkan.	Genomföda samverkansutbildningar för ca 100 personer (besättningschefer och motsvarande befattningar). Storskalig samverkansövning genomförd på Gotland, medverkan från civila helikopterföretag, Rikspolisstyrelsen, Kustbevakningen, Försvarsmakten, Sjöfartsverket, Luftfartsverket m.fl.		Förstågan till samverkan utvecklats kontinuerligt. Fortsatt behov av utveckling samt implementering till fler enheter.
LFV	Behov av att genomföra samverkansövningar med grannländer (Baltiska staterna) flygande räddningsenheter.	Öva samverkan.	Genomförd övningsplanering för 2006. Genomförd utbildning/information till ansvariga företrädare från de baltiska staterna.		Stora brister identifierade.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RPS	Polisen har en otillräcklig förmåga att leda verksamheten vid svåra påfrestningar på samhället i fred.	Att genomföra stabs- och ledningsutbildning, samt övningar för <i>alla</i> polismyndigheter och den nationella operativa ledningen i samverkan med övriga berörda krishanteringsaktörer.	RPS har genomfört stabsutbildning steg I och II med polismyndigheterna i Västra Götaland, Örebro län och Södermanlands län. RPS och dessa polismyndigheter har deltagit i SAMÖ 04.		Polisens förmåga att leda polisverksamheten vid svåra påfrestningar på samhället i fred har avsevärt förbättrats för polismyndigheterna i Västra Götaland, Örebro län och Södermanlands län, samt den nationella operativa ledningen.
SoS	Ständig kompetensutveckling och kunskapsutbytet är ett krav och för att säkerställa detta krävs också utbildning på handledarnivå.	Hälsa- och sjukvårdens personal ska i tillämplig omfattning utbildas inom området katastrofmedicin.	Under året har tio utbildningar inom det katastrofmedicinska området genomförts,	Tre utbildningar har ställts in pga för få anmälda deltagare.	Inom respektive landsting har kompetensen avseende utbildning inom det katastrofmedicinska området bibehållits eller höjts.
SSI	Återkommande kvalificerade mätövningar krävs för att upprätthålla kompetens och få en väl fungerande organisation kring detta.	Att återkommande genomföra mätövningar för att öva hela eller utvalda delar av mätorganisationen.	En 2-dagars lång övning i fält har genomförts i samband med den stora beredskapsövningen Havsörn.		Ca 10 personer från SSI:s kontraktslaboratorier har övats. Mobila fältmätningar genomfördes samtidigt som brister i organisationen tydliggjordes.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Tullverket	Tullverkets CBRN-förmåga är icke godtagbar. Behov finns att stärka Tullverkets förmåga vad avser såväl CBRN-skydd som operativa insatser för att bekämpa smuggling inom CBRN-området.	Att utbilda 1 st speciallinstruktör CBRN årligen under perioden 2004-2006.	1 st speciallinstruktör CBRN utbildad.		Skapat begränsad för-måga att genomföra kvalificerad CBRN-utbildning i egen regi, samt uppnått en begränsad tillgång till internt specialstöd inom CBRN-området.

Samverkan och information

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Kustbevakningen är en ny aktör inom ramen för kris- hanteringssystemet. Sam- verkan behöver utvecklas.	Deltagande i av KBM arrangerad aktivitet och sammansattnen i samver- kansområdena samt att sprida information om myndighetens roll och verksamhet.	Deltagande i av KBM arrangerad aktivitet och sammansattnen i samver- kansområdena.		Samverkan bedöms ha stärkts. Myndighetens egen roll bedöms även ha tydliggjorts.
SoS	Behov av samverkan mel- lan myndigheter m.fl.	Att etablera kontinuerlig samverkan med nära berörda myndigheter samt i samverkansområdet	Ett antal möten och kon- ferenser har genomförts med andra myndigheter m.fl. samt deltagande i externa uppdrag.		Upparbetade kontakttvä- gar och samverkansaktivi- teter mellan vissa myndigheter m.fl.
SoS	Regional samverkan krävs.	Att genomföra regional samverkan.	Genomfört gemensamma konferenser med lands- tingen/motsvarande samt ett antal mindre möten.		Genom den regionala samverkan sprids infor- mation inom sektorn.
SoS	Uppdrag till SoS att i sam- verkan med KBM infor- mera landsting och mot- svarande om ny lagstift- ning.	Deltagande i av KBM och landstingen anordnade aktiviteter.	Deltagit i informationsak- tiviteter.		Spridit kunskap om ny lagstiftning och nya skyl- digheter för landstingen och motsvarande.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Viss kompetens och vissa tekniska data inom flygvarning bör behållas för att anpassning-åtgärder vid behov ska kunna vidtas.	Stöd till Försvarsmakten för att behålla viss kompetens och vissa system.	Enligt plan.		Viss kompetens och vissa system bibehålls så att anpassningsåtgärder kan vidtas.

Viktigare åtgärder: Bidrag och ersättningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Behov av omvärldsbevakning, forskning och kompetensutveckling inom SoS verksamhetsområde.	Att bygga upp och behålla en kompetens för omvärldsbevakning och forskning inom adekvat kunskapsområde.	Medel har satsats på ett antal kunskapscentra (KCKM, KCKP).		Nya insikter och ny kunskap kan förmedlas till verksamheten, expertkunskap säkerställs.
SoS	Behov föreligger att utvärdera om rätt kompetens föreligger och rätt arbete bedrivs vid kunskapscentra.	Genomföra utvärdering av KCKM och KCKP.	Konsult anlitad och utvärdering genomförd.		Underlag för förslag till fortsatt organisation och verksamhet vid KCKM och KCKP föreligger.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Ökade krav i lagstiftningen på landstingens krishantering.	Att stödja landstingens och motsvarande verksamhetsutveckling av sin krishanteringsförmåga.	Medel har fördelats till landstingen för bl.a. uppbyggnad av ledningsförmåga, beredskap etc.		Tillförsäkrat att landstingen kunnat förbättra sin beredskap mot extraordinära händelser. Bland annat genom inrättande av funktionen tjänsteman i beredskap (TIB).
SoS	Kontinuerligt föreligger behov av såväl ny som bibehållen kunskap inom det katastrofmedicinska området.	Att bistå landstingen i deras utbildningsaktiviteter.	Medel har fördelats till samtliga landsting för utbildningsinsatser.		Ytterligare ett antal landstingsanställda har höjt sin kompetens inom det katastrofmedicinska området.
SRV	Behov av ändamålsenliga ledningssystem för kommunal räddningstjänst och förbättrade möjligheter till samband mellan kommuner och länsstyrelser.	Stöd och bidrag till kommuner vid produktion av räddningscentraler och sambandssystem. Samordning med åtgärder i länsradiosystem för säkrare kommunikation mellan kommuner och länsstyrelser.	4 räddningscentraler har färdigställts under året.		Ändamålsenliga ledningssystem och förstärkt ledningsförmåga.

Internationell verksamhet

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
KBV	Myndighetens förmåga till internationell samverkan vid stora oljekatastrofer bedöms vara god. För att upprätthålla förmågan krävs återkommande övning.	Deltagande i internationella övningar i syfte att stärka myndighetens förmåga till internationell samverkan vid stora oljekatastrofer.	Myndigheten har deltagit med operativa enheter i internationella övningar.		Förmågan till internationell samverkan bedöms ha förbättrats.
SoS	Internationellt engagemang ingår i SoS ansvar.	Att delta i relevant internationell verksamhet såsom EU, PFP, NATO, WHO och det nordiska samarbetet.	Deltagit, medverkat i aktuella sammanhang. Sammanhållande myndighet för arbetet inom det nordiska hälsoberedningsavtalet.	<i>Ej deltagit i olika aktiviteter i önskad omfattning p.g.a. personalbrist.</i>	Bidragit till att skapa struktur för samarbetet mellan de nordiska länderna när det gäller hälso- och sjukvårdsberedskapen.
SoS	Ansvarsförhållanden m.m. är olika i de nordiska länderna.	Att utarbeta en nordisk hälsoberedskapshandbok	Insamling av data på börjat.		Ej slutfört.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	På regeringens uppdrag deltar verket i det förtroendeskapande och säkerhetsbyggande arbetet inom Partnerskap för fred (PFF). Arbetet ska bedrivas i enlighet med Sveriges bilaterala avtal med Nato, det s k individuella partnerskapsprogrammet samt målen för medverkan i PFF.	Att genomföra fyra PFF-utbildningar och påbörja planeringsarbetet för en PFF-utbildning i Estland 2005. Genomföra ett seminarium CIP/CIMIC (civil and military coordination) samt en NATO övning.	Fyra PFF-utbildningar har genomförts (Environmental disasters, Command control and coordination i Moskva, Rescue operations, follow up och Humanitarian relief operations). Planering av PFF-utbildning 2005 i Estland har påbörjats. Genomfört CIP/CIMIC seminarium. Medverkat i Nato-övningen med en observatör.	Verket har, efter samråd med KBM, och med medel från KBM deltagit i en EU-övning i Kuopio i Finland.	Verkets PFF-utbildningar och NATO-övningen bidrar till att höja kompetensen inom civil beredskap, krishantering och räddningstjänst inom EAPR (euro-atlantiska partnerskapsrådet). Nätverk över nationsgränserna bildas. Utbytet av erfarenheter ökar förståelsen och främjar förtroendeuppbyggnad och stabilitet. FN, Röda korset och andra internationella organisationer medverkar i utbildningar, övningar och nätverk

Bilaga 2: Genomförd verksamhet 2004 – Verksamhetsområde Det civila försvaret

Här redovisas vilka beredskapsåtgärder som vidtagits under 2004 och vilken effekt de har haft. Verksamheten redovisas per åtgärdskategori. Observera att endast större åtgärder redovisas i textform varför det kan hända att smärre kostnader kan ha uppkommit för verksamhet som inte redovisas i effektkedjan men som däremot finns uppräknad i den ekonomiska uppföljningen. Till verksamhetsområde Det civila försvaret hör sådan verksamhet som enbart eller till allra största del bidrar till att höja förmågan inom verksamhetsområde Det civila försvaret.

Samverkansområde Teknisk infrastruktur

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelser	Effekt
PTS	Centrala viktiga knutpunkter för ett stort antal operatörer är förlagda i skyddade utrymmen. Dessa utrymmen behöver utvecklas för att möta ny teknik/behov/operatörer.	Att utveckla och behålla bergutrymmen så att de möter moderna krav på teknik, arbetsmiljö, miljökrav m.m.	Behållit ett antal berganläggningar.	Arbetet är löpande och beräknas så vara så länge Sverige önskar behålla skyddet för dessa centrala knutpunkter och noder.	Berganläggningarna utgör en viktig länk i skyddet av de elektroniska kommunikationerna. De centrala delarna är skyddade mot NBC hot och terrordhotliknande 11 september m.m.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SvK	Behov av personalresurser vid höjd beredskap för reparation av ställverk, kraftledning samt kraftverksoperatörer.	Genomföra grundutbildning på våren respektive på hösten för ca 120 civilplikliga samt repetitionsutbildningar för ca 110 civilplikliga.	Genomförts enligt plan med 133 civilplikliga. Genomförts enligt plan med 118 civilplikliga.	13 civilplikliga fler än planerat har utbildats. 8 civilplikliga fler än planerat har utbildats.	Kontinuerlig kompetenshöjning av den totala kadern av civilplikliga.

Samverkansområde Transporter

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Försvarsmaktens behov av lastningsmöjligheter av fordon på tåg bedömdes som otillräckliga.	Att i Eslöv bygga en ändlastkaj som kan användas för all typ av fordonslastning.	En ändlastkaj har färdigställt för förswarets behov att lasta fordon.	Arbetet påbörjades 2003 och slutfördes 2004.	Lastning av fordon kan utföras rationellt och snabbt på järnvägsvagnar.
W	Brist avseende utbyggnad av ersättningsförbindelse i storstadsområden och vid avbrott längre än 100 m.	Anskaffning av två reservbroar av typen Compact 200 samt två lanseringsutrustningar.			Fyra reservbrossystem med 5 broar i varje återstår att anskaffa för att kunna tillgodose såväl storstäders som norra Sveriges behov.
W	Brist avseende utbyggnad av reservfärjeläge för att kunna använda W ordinarie gula färjor vid förbindelseavbrott där brobyggnation inte är möjlig.	Anskaffning av ställdelar till reservfärjeläge.	Ställdelar beställda 2003. Utfall och leverans 2004.	Materielen hann inte levereras under aktuellt verksamhetsår då W fick besked om disponibla medel så sent.	Efter att betongdelar och räcken anskaffats kan W bygga två kompletta reservfärjelägen för W Gulffärja.
W	Brist avseende utbyggnad av reservfärjeläge för att kunna använda W ordinarie gula färjor vid förbindelseavbrott där brobyggnation inte är möjlig.	Byggnation av permanent reservfärjeläge vid Ölandsbron.			Vägverket kan med hjälp av gulffärjor bidra till uppsättning och prioriterade vägtransporter från Öland till fastlandet.

Drift och underhåll

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Driftvämsanläggningar måste underhållas och drivas.	Banverkets driftvämsorganisation förvaltar anläggningarna under 2004. Dessa överförs fr.o.m 2005 till Administrativa avdelningen	Underhåll och drift. Viss avvecklingsverksamhet och planläggning för överföring av förvaltningsansvar.		Kostnader för drift och underhåll överförs från beredskapsanslaget till BV ordinarie anslag.
WV	Att förhindra materieförstöring genom förvaring av beredskapsmateriel inomhus.	Att bibehålla nuvarande status.			Bibehållen status.
WV	Att förhindra statussänkning av tillgänglig beredskapsmateriel	Underhåll av beredskapsmateriel enligt särskild plan.	Underhåll genomfört vid fyra av fem s.k. A-förråd.	Underhåll genomfördes inte vid det femte A-förrådet eftersom den mesta materielen var i drift.	Bibehållen status.
WV	Svårigheter genom stor utspridning av beredskapsmateriel.	Flytt av materiel från ett B-förråd och ett C-förråd till ett A-förråd i Norrland.			Förbättrar förutsättningarna för underhåll av materielen.

Avveckling och utförsäljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Järnvägen har haft utrymme för vissa funktioner i berganläggningar.	Avveckling av anläggning som inte behövs för Banverkets verksamhet i hänseelse av höjd beredskap.	Avveckling av Banverkets del i berganläggning.		Kostnaderna för drift och underhåll har eliminerats.
BV	Övertalig krigsbromateriel.	Att avveckla materiel som är övertalig.	Ett förråd vid Ing 1 Almnäs har avvecklats.	P.g.a. nedläggning av Ing 2.	Övertalig materiel har avyttrats, skrotats.
BV	Banverket var tidigare skyldiga att hålla viss materiel i beredskap och därför inrättades ett antal förråd för beredskapslagring.	Att avveckla den beredskapslagrade järnvägsspecifika materielen i 47 st förråd senast 2006-12-31.	Nio förråd har avvecklats under 2004.		Beredskapslagringen minskar och därmed kostnaderna för drift och underhåll av förråden.
BV	Avveckling av oljelager.	Att senast 2004-12-31 ha avvecklat det oljelager som SJ tidigare var skyldiga att hålla.	Oljelagret har sanerats och de vidtagna åtgärderna har godkänts av berörda myndigheter.	Kontrollplan kommer att utarbetas under 2005.	Kostnaderna för tillsyn och underhåll har eliminerats.
BV	Ett antal anläggningar för elkraftförsörjning till tågen i händelse av krig har slopats. Till dessa finns kraftledning som idag saknar betydelse.	Borttagning av kraftledning till bergumsanläggning för kraftmatning till tågen.	Arbetet med rivning har påbörjats.	P.g.a. försenad upphandling kommer arbetet med rivningen inte att slutföras förrän 2005.	Risken för att ledningen ska ramla ner en gång till och orsaka skador på egendom eliminerars.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Banverket har ett stort antal teleförbindelser till gamla försvarsanläggningar.	De förbindelser som inte erfordras ska avvecklas.	Avvecklingen är i stort genomförd. Vissa administrativa åtgärder ang H-handlingar i samband med detta måste slutföras.	Adm handläggning av H-handling har inte hunnits genomföras. Återstår inför 2005.	Kostnader för outnyttjade teleförbindelser elimineras.
LFV	Avveckling av systemet med civilpliktiga flygplatsbrandmän.	Avveckla LFV:s utbildningsorganisation inklusive lokaler för CPL utbildningen. Kostnader för sjukvård m.m. kan uppstå i framtiden med anledning av LFV:s ansvar.	Avveckling genomförd.		Utbildningsorganisationen avvecklad.
VV	Bidrag till internationell humanitär insats.	Tillhandahållande av reservbromateriel till Afghanistan.	Enligt plan.		Svetsade balkbroar byggdes på tre vägsträckningar. Ytterligare fem reservbroar byggs utan montageledning från VV.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Driftvärmnet ska avvecklas och dess organisation (personal) och materiel ska avvecklas under ordnade och respektfulla förlopp.	Planer för avveckling och dokumentation av DV:s verksamhet ska utarbetas.	Planer för avveckling och viss avvecklingsverksamhet har påbörjats.		Driftvärmnet avvecklas vilket eliminerar kostnader för samhället. Den ideella kraft som samhället haft i driftvärmnet försvinner. Eventuella framtida bevakningsuppgifter måste handhas av annan personal. Hur detta kan gå till är föremål för utredning som påbörjas 2005.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
BV	Driftvärmnet genomför delar av planlagd verksamhet.	Viss planlagd verksamhet tillsammans med Hemvärnet genomförs.	Ca 300 övningsdagar har genomförts, samt förberedande aktiviteter för DV nedläggning.	Denna övningsverksamhet är betydligt mindre i omfattning än som planerades i underlaget för PU04.	En något mindre smärtsam avveckling för de eldsjälarna som medverkat i Banverkets driftvärn.
LPV	Utbildning av civilpliktiga flygplatsbrandmän.	Avvecklas under 2004.	Sista kullarna utbildades under 2004.		Utbildade flygplatsbrandmän krigsplaceras.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
Sjöv	Behov av utbildad driftvårnspersonal.	Utbilda och öva verkets driftvårn.	Inga	Ingen central driftvårnsutbildning har genomförts under året. Endast viss begränsad övningsverksamhet har genomförts.	Beslut om generell nedläggning av driftvårnmet är taget av regeringen. Sjöv:s utbildnings- och övningsverksamhet är en naturlig följd av detta.

Samverkansområde Spridning av farliga ämnen

Viktigare åtgärder: Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SSI	Kapaciteten att beräkna effekter av kärnvapen- nedfall i Sverige från kärnvapenexplosioner utomlands behöver förbättras. Vidare föreligger ett behov av att kunna utföra motsvarande beräkningar i områden där svensk personal eller trupp kan komma att utsättas för effekter av kärnvapen.	Beräkningsrutiner implementeras vid SMHI för att lösa uppgiften. Tillräcklig beräkningskapacitet säkerställs genom utnyttjande av ett parallelldata-torkluster. Rutiner för försörjning av globala värderdata från det europeiska vädercentret etableras.	Ett system för rutinemässig beräkning av nedfall på längre avstånd från kärnladdning är i operativ drift vid SMHI.		Förmåga har tillskapats att med hjälp av globala värderdata beräkna nedfall från kärnvapen i Sveriges närhet eller på annan plats där svensk personal eller svenska intressen hotas.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Otillräcklig förmåga finns att höja kompetensen för kemikaliehändelser.	Utbilda 96 civilplikliga.	105 sanerare har utbildats.		Förmågan att stödja räddningsstjänsten med sanering vid höjd beredskap har förbättrats.

Samverkansområde Områdesvis samverkan, samordning och information

Den enda myndighet i samverkansområdet som har genomfört verksamhet inom verksamhetsområde Det civila försvaret är KBM. Krisberedskapsmyndighetens verksamhet presenteras i kapitel 6.

Samverkansområde Skydd, undsättning och vård

Investeringar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RPS	Otillräcklig kommunikationsförmåga. Beroende av att kunna låna utrustning från polismyndigheterna redan ansträngda utrustningssituation.	Kompletterande inköp av kommunikationsutrustning för att klara av sambandet oberoende av om polismyndigheten förstärks.	Upphandling av diverse radiomateriel med tillbehör - bl.a. en mastvagn.		Den särskilda beredskapspolisen kan fullt ut agera som en stödande resurs utan att belasta utrustningsläget hos polismyndigheten i behov av förstärkning.
RPS	Otillräcklig personlig skyddsförmåga för att kunna verka i våldsamma situationer och situationer där skjutvapen eller sprängmedel förekommer.	Inköp av tunga skyddsvästar.	200 tunga skyddsvästar inköpta.		Den särskilda beredskapspolisen har numer en godtagbar förmåga att verka i nämnda situationer.

Avveckling och utförsäljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SoS	Behov av att omstrukturera beredskapslagen till gällande hotbilder.	Ytterligare reducere utreds/planeras.	Tidigare beslutad reducere slutförd och utredning av ytterligare reducere påbörjad.		Minskad omfattning av lagring (färre lagerutrymmen) och därmed reducerade kostnader.

Utveckling och utredning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Att behålla ett fungerande system för Fysiskt skydd. Utveckling av kompetensen inom området fysiskt skydd för att vid behov kunna vidta anpassningsåtgärder.	Utvecklings- och utredningsåtgärder inom området fysiskt skydd.	Enligt plan.		Ett fungerande system för Fysiskt skydd genom att kompetens och fungerande regelsystem finns inom området. Kunskapsuppbyggnaden har effekter på, och är användbar i även för det civila samhället.

Planering och uppföljning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	De administrativa systemen för planering och uppföljning av skyddsrumbeståndet ska behållas.	Utveckling, drift och underhåll av administrativa system.	Enligt plan.		Ett fungerande system för fysiskt skydd med användbara administrativa system.
SRV	Systemen för planering och uppföljning av materielhanteringen ska behållas.	Drift och underhåll av materielssystemet SMASH.	Enligt plan.		Planerings- och uppföljningssystemen behålls liksom kompetensen inom detta område.

Utbildning och övning

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RPS	Polisen måste behålla godtagbar förmåga för den särskilda beredskapspolisen.	Genomföra avsevärt begränsad grundutbildning av erforderligt antal poliser och civilpliktiga till följd av nedskärningar i medelsttilldelning.	Grundutbildning har genomförts för 9 poliser och 41 civilpliktiga beredskapspolismän.	Inräknat antalet som givits uppskov uppnåddes ungefärligt antal utbildade beredskapspoliser som avsetts.	Nedskärningarna av den särskilda beredskapspolisorganisationens medeltilldelning har medfört en försämrad förmåga jämfört med föregående år.

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
RPS	Polisen måste bibehålla godtagbar förmåga för den särskilda beredskapspolisen.	Att genomföra repetitionsutbildning av erforderligt antal poliser och civilpliktiga.	Repetitionsutbildning har genomförts för 155 poliser och 835 civilpliktiga beredskapspolismän.	Inräknat antalet som givits uppskov uppnåddes ungefärligt antal utbildade beredskapspoliser som avsetts.	Nedskärningarna i medelstilleddelen för den särskilda beredskapspolisorganisationen har resulterat i att de redan utbildade beredskapspoliserna inte har kunnat utbildas fullt ut med adekvat utrustning.
RPS	Polisen måste bibehålla godtagbar förmåga för den särskilda beredskapspolisen.	Att genomföra ledarskapsutbildning av erforderligt antal poliser.	Ledarskapsutbildning har genomförts för 26 poliser.	Ingen avvikelse.	Polisen har bibehållit sin godtagbara förmåga på området.
SRV	Otillräcklig förmåga finns att hantera situationer med kemiska stridsmedel och oexploderad ammunition.	Att utbilda 200 civilpliktiga.	Utbildat 223 civilpliktiga fördelat på 156 räddningsmän och 67 ammunitionsröjare.	Planerad utbildningsvolym är 144 räddningsmän samt 72 ammunitionsröjare dvs en uppfyllnadsgrad om 103 %.	Genom civilplikt har knappt 7000 räddningsmän, sanerare och ammunitionsröjare utbildats.
SRV	Otillräcklig förmåga, på kort varsel, finns att hantera situationer med oexploderad ammunition.	Fortsatt försöksverksamhet att utbilda fast anställd personal.		Planerat kurstillfälle blev inställt p.g.a. för få anmälda.	

Bidrag och ersättningar

Myndighet	Orsak	Plan	Vidtagna åtgärder	Avvikelse	Effekt
SRV	Befintligt skyddsrumsbefintligt ska behållas.	Kontrollverksamhet enligt rullande plan, stöd och bidrag till kommuner och länsstyrelser.	4202 av rikets 67000 skyddsrum har kontrollrats (6 %).		Ett fungerande trovärdigt system för fysiskt skydd.

Krisberedskapsmyndigheten

Box 599

101 31 Stockholm

Tel 08-593 710 00

Fax 08-593 710 01

kbm@krisberedskapsmyndigheten.se

www.krisberedskapsmyndigheten.se

ISSN 1651-9299

ISBN 91-85053-77-5